

ceteris verbis male dicitur: sed in verbo substantiuo bene dicitur. **Vñ** "Priscianus" curro male dicitur: sed priscianus suz bñ dñ. Alij dicunt cū gbus ego q̄ verbū substantiuū nō h̄z alia nāz an se q̄z cetera vba: vñ sicut male dicitur. Licero accuso sine pno mine ibi posito. Ita male dicitur sine pnoie: Licero suz: si ille ntūs intelligat ex parte ante. Ille n. ntūs est tertie psonae et euocat ibi: nō aut a pnoie euocat: qz nō est ibi pnoi me: neq; a vbo: qz dictio euocās dñ pcedere dictionē euocatam. si aut intelligat ex parte post: bene dicitur et euocat ab illo vbo sum: qz illa vba substantia et vocativa euocat ntūn tertie psonae: vt pscianus suz: pscianus vocor: qd cetera verba nequaq; facere possūt. **C** Nō q; ntūs in vi noiatui retetus semper regrit vbu positū vel subintellectū: vt per trus currit subintelligi pōt aliqui: et maxime verbū substantiuū: vt polidorus ego: subaudit sum: et qui mare: qui terras omni ditione tenere pollicitus: subaudit es. et vissio Isaie: etonus moab subaudit est: qz sensus est: hec ē vissio Isaie: et hoc onus siue op̄ssio quā vidit pp̄ha Esaias super moab: et ita de silib⁹ dicēdū est. sed si ntūs nō ponit in vi noiatui nō requirit vbu: vt aquile volat sublime. i. sublimiter. Amodo de genitiuo videamus.

De genitiuo.

Genitiuus qñq; regit a noīe: vt asinus socratis. qñq; a vbo: vt misereor socratis. et a participio: vt suz misert⁹ socratis. et a pnoie: vt ego meoꝝ solus suz mens: hoīuz hic est bon⁹: ille malus. qñq; a prepositione: sz p Hrecismū. i. p vsluz grecoꝝ: vt ten⁹ crurū. i. in crurib⁹: et ab iteriectioē fīm quosdā: vt o misere sortis. et ab aduerbio vt vbiꝝ terrarū. a riūctioē vō nunq;. **C** Et sciēdū q; ḡtū regit ex sex naturis: vt patebit. s. ex nā possessois: ex nā vbalis significatiōis: ex nā partitiōis: ex vi accidētiōis: ex vi cause mālis: et ex nā trāsitiōis. **C** Nota q; ḡois dictio significās rē suā vt possessor. i. que habet p̄ regere ḡtū denotatē rē possidētē. i. que h̄z ex nā possessoris: vt si dicā equus socratis. vñ fīm hoc nulluz adiectiuuz regit ḡtū ex ista nā: nisi ponat substantiā: vt bona istius ciuitatis: et oēs sancti et scē dei. i. quos de⁹ h̄z. Itē nullū verbū regit ḡtū ex hac nā: nisi sum es est: vt hec cappa ē sortis. Scdm̄ pdictā regulā oīa noīa formarū regit ḡtū: vt albedo platonis: et sapiētia salomonis. Silr noīa dignitatū et officioꝝ regit ḡtū ex nā possessois: vt eīs bonoꝝ: p̄tās mantue: capellanus sancti martini: et ppria noīa que trahunt ad possessionē: vt dāvius petri: et marcia catonis. Et silr noīa ad aliqd dicta regit ḡtū ex hac nā: vt pater socratis: filius platonis. **C** Itē scias q; vbalia desinētia in tor vel in trix si descendat a vbis trāsitiuis p̄t rege regit ḡtū designatē rez in quā trāseat act⁹ vbi: vt tu es doctor petri: qz doces ipsuz: Et si verbū regit duos diuersos casus: vba silr regit duos ḡtōs: vt suz doctor tui grāmatice. Si autē veniāt a vbis absolutis: absolute ponunt: vt spiro ras. rator. viuo viuis victor: nisi iterueniat alia nā: vt cursor dñi pape. i. q; p̄tinet ad dñm papā. Regit autē ista vba ḡtū ex vi vbalis significatiōis h̄z quosdā: ex eo q; retinet significationē sui vbi. Sz aliter qz vba cū tpe: sed h̄vbalia cū qlitate. Sz pōt dici q; regit ḡtū ex nā possessois: qz possunt reduci ad possessionē: vt si dicā: sum doctor tui. i. tuus: et tu mei es doctor. i. me⁹. Et vbiq; ē q; ḡtū reducī ad possessionē est ibi nā possessois. Silr p̄cipia que veniāt a vbis trāsitiuis posita noīaliter regunt ḡtū ex vi vbalis significationis: vel ex vi possessionis: vt suz docēs grāmatice. i. doctor: et suz doct⁹ grāmatice. Itē ad nām possessionis partitiua etiā reducunt: qz vbi ē partitio ibi est capatio partis a suo toto: vt vnius istoz currit alter istoz legit. vnde oīs pars ē possesso totius. ergo recte reducunt ad naturā possessionis. Regunt autē genitiuum ex natura partitionis omnia partitiua: vt aliquis: q;

dam: vntis et alter. Et pnoia demonstrativa: vt ego: meoꝝ: meus sum solus: et hominū hic est bonus: ille malus. Et similiter qdā aduerbia localia: vt vbiꝝ terrarū et vbiꝝ locoꝝ. **C** Itē dicimus q; sicut ppriuꝝ nomē qñq; ponit possessois: ita ponit partitiue: sed tñ iproprie. vnde pcedimus: hominū sortes est bonus: plato ē malus. ppriuꝝ enī discretionē recipit a pluralitate: sicut Boetius. quoꝝ basilius regio ministerio depulsus est. Dis itaq; adiungunt oīa que regit ḡtū ex natura p̄eminētia: qz vbiq; ē p̄minētia ibi est aliqua partitio: vt dñs dominatiū: et rex regum: virgo virginū: sanctus scōꝝ: canticū canticoꝝ. Neq; oīa que significant rem in qua possit esse p̄eminētia regunt genitiuū pluralis sui ex hac natura: vt doctor doctorum: seruus seruorum. Dis adiungunt superlativa que regunt genitiuū pluralē vel singularē nominis collectiuū: vt sum fortissimus romanox vel fortissimus romane gentis. hic est enim quedā partitio: qz res suplativi est de numero rerū genitiui: et ita est possessois: qz oīs pars dicitur possessois q̄tū ad suū totū. Sile est p̄eminētia: qz res suplativi semper signat cū quadā p̄eminētia: vt sum albissimus romanox. i. sum vnius romanox p̄eminēs alijs in albedine. **C** Nolo te etiaz ignorare q; nomina ad aliquid dicta: vt supra tetigi regunt ḡtū ex nā possessois. Possunt autē h̄z noīa substantia q; dicunt ad aliqd regere datiuū cum vbo substantiuo. vñ bñ dicitur: sum pater tibi: sum seruus tibi: qd pōt intelligi duob⁹ modis possessois et acq̄situue. Si possessois talis est sensus: sum pater tibi. i. sum pater tuus. Si acq̄situue talis est sensus suz p̄ tibi. i. ad tuū cōmodū. Regit autē vt qdā dicunt iste datiuū tibi de ly pater: et hoc nō h̄z nisi cū hoc verbo suz es est. vñ male dicit: pater petro currit: sed bñ dicitur sum pater petro. Nos vō dicimus q; regit a sum es est: et nō a noīe ibi posito: tñ construit cū ly pater p̄ determinationē: cū ly est p̄ regimē: et hoc pōt videri: qz verbū pōt interponi vt dicat: pater sum tibi: sed pater sum tui male dicit.

Aliso de genitiuo rei hñtis: videam⁹ nūc de ḡtō rei hñte. Scias q; qñ ntūs dsignās rē hñtē et ḡtū rē habitā iungunt: tūc ntūs regit illu ḡtū ex vi accidentis et eodē mō ablātiū: vt si dicatur equus albi coloris currit: et equ⁹ albo colore currit. i. equ⁹ hñs albū colorē currit. Et sciēdū q; nullū nomē nisi substantiū regit ḡtū ex hac nā: et nullū verbū p̄ter sum es est: vt de⁹ est magne virtutis. i. habens magnā vñtutē. Item ppria nomia possunt regere genitiuū vel ablātiū ex hac natura: qz ppria noīa bene possunt signare rē suaz vt habētem. vnde Quidius. Acute vocis illator. i. illator habēs acutam vocem. Et Horatius. Fracto crure crudeles plane tollite clamat. i. planum habētes crux fractū. Itē pnoia regit ex ista natura. vnde Boetius. Illa vultu placido meis questionib⁹ mota inquit. Illa notat rem hñtem. i. illa hñs vultum placidum. Et ita ppriuꝝ nomē et pnomē regit genitiuū et ablātiū ex vi accidentis qz significat rem suam vt hñtem. Nota q; qñ genitiuus v̄l ablātiū regit ex vi accidentis: semper requiriēt ibi adiectiuū vel aliquod nomē habens officium adiectiuū: quia oportet q; accidentē declaret. vnde q̄uis bene dicat: equ⁹ albi coloris currit: tñ male dicitur: equus coloris currit. Hic tamen aduerte: qz inuenit aliqui vnicus genitiuus: ita q; nō est ibi adiectiuū: vt turris fortitudinis: homo pacis: petra scandali. Et ideo notandū est q; vnicus ḡtū ali qñ potest stare sine adiectiuo. s. qñ per se significat laudem vel vituperiū: vt homo pacis. i. pacificus: turris fortitudinis. hic signat laudem: petra scandali signat vituperium. i. petra in qua fuerunt homines scandalizati. i. offensi: homo seditionis. i. homo seditiosus. Sz si per se genitiuus nō signat laudem vel vituperiū nō pōt stare sine

Dars III.

adiectino. vnde male dicitur: equus coloris currit: qz nō significat laudē vel vituperiū. Sed est dicēdū: equus albi coloris currit. Et scias qz ablatiū regat ex vi accidētis: sicut ḡtūs vnicus: tñ abltūs nō pōt stare p se sic vnicus. vt dicas hō pace: sic hō pacis: pētra scandalū: sic pētra scādali. Et rō ē qz abltūs nō h̄z istā nāz p̄pē: imo eam h̄z ex qdaz affinitate quā h̄z cū ḡtō. nā abltūs significat causaz: ḡtūs vō accidēs. tō abltūs magis idiget auxilio adiectui ad declarādū accidēs: qz idigeat ḡtūs.

Postquam diximus de ḡtō rei habentis: t de ḡtō rei habite. nūc dicamus de genitivo rei mālis. Nota ergo qz talis ḡtūs p̄prie regit ab adiectiis. Regit enī ab adiectuo denotātē paupertatē vel suū h̄riū: vt hic est paup pecunie: t ille est diues auri. Et ab adiectuo denotātē felicitatē vel suū h̄riū: vt ille est felix vel infelix animi: t ab adiectuo denotante dignitatē vel suū h̄riū: vt hic est dignus honoris: t iste est indignus laudis. t sicut ɔstruit cū ḡtō ita etiā cū ablatiū: vt iste est dignus auri vel auro: excepto abltō gerundy. vñ male dicitur dignus honorādo: sed dignus honorandi bene dicitur. Silr adiectua qz ptinēt ad plenitudinē vel suū h̄riū regut ḡtūs ex vi cause mālis: vt plenus vini: vel vacuus vini. Cōstruit silr cū ablatiū: vt plenus vino v̄l vacuus vino. Possunt etiā h̄z noia regere ḡtūs t abltūm mediāte copulatiua ɔiūctiōe. vñ in euāgelio Joānis. Uidimus cū plenū grē t veritate. Itē Isa. 25. ca. Dēs mense replete sunt vomitu sordiū: t illa que ptinēt ad audaciaz vel ad suū h̄riū vt audax belli: timidus belli: sed nō regut ablatiū. Et illa adiectua que possunt reduci ad v̄balez significationē regunt ḡtūs ex eadē nā: vt cert⁹ t incert⁹: gnarus t egenus: vt cert⁹ suz huius rei. i. scio hāc rez: sum icert⁹ hui⁹ rei. i. dubito de hac re. suz egenus panis. i. egeo pane. Scias etiā qz ḡtūs qnqz regit a verbo ex vi cause mālis. vñ v̄ba ptinētia ad redargutionē siue accusatiōnem: vel ad suū h̄riū habet regere ḡtūs ex vi cause mālis: vt redarguo te furti: t dephēdo te criminis: arguo te iniuriaruz: laudo te bonitatis: miroz te iustitie. Et silr cōstruunt cū abltis: vt miroz te iustitia: laudo te prudētia. Itē v̄ba qz ptinēt ad emptionē: v̄l vēditionē: valorē: t estimationē regunt ḡtūs denotātē p̄ciuz ex vi cause mālis: vt quāti emisti libruz tuuz: quāti vēdisti libruz tuuz: quanti cōstitit liber tuus: quāti facis libruz tuuz: quāti estimas: quāti dicis: Et cū abltō cōstruunt ista: vt quāto emisti: quāto vēdidisti: quāto estias: quāto facis: Et scias qz autores nunqz ponunt ista v̄ba nisi cū ḡtō denotātē p̄ciuz ideterminatuz: vt quāti emisti libruz tuū. t cū abltō denotātē p̄ciuz determinatū: vt emi libruz meuz decē libris. illa tñ qz ptinēt ad estimationē bene ɔstruunt cū ḡtō denotātē p̄ciuz determinatuz: vt facio libruz meuz decē libruz. i. estimo: t estimo amicitia tuaz vñ oboli. De constructione autē hui⁹ v̄bi valeo vales qn p̄ciuz denotat: dico qz ɔstruit cū ḡtō denotante p̄ciuz ideterminatuz: vt in digesto Julian⁹ ait. Qūduz tāti valere quāti vēdi pōt. Cōstruit silr cū actō denotātē p̄ciū determinatū vel ideterminatuz: vt in Henesi. Terra quā postulas qd draginta si clos argēti facit. Cōstruit etiaz cū abltō. Et scias qz ista duo v̄ba. s. moneo t memoroz ɔstruunt cū ḡtō t actō sil: vt moneo te iustitie: t memoroz te lectionis: vel moneo ɔstruit cū duob⁹ accusatiuis simul: vt moneo te iustitiā: qz ptinet ad doctrinā t recordationē. Sz memini t memoroz deponēs nō ɔstruit cū ḡtō t actō simul: s̄z diuifiz: vt memini lectionis vel lectionē. Ex nā trāsitionis aliquādo regit ḡtūs: qn. s. designat rem in quā trāsit actus verbi. vñ oia v̄ba ptinētia ad recordationē vel obliuionez regit ḡtūs ex nā transitionis: vt memini lectiōis: recordor lectionis: obliuiscor lectionis: recolo lectionis: t hec ɔstru-

De regūnīne

untur cū actō t abltō. silr regut ḡtūs ex eadē nā v̄ba qz ptinent ad idigētiaz: vt careo panis: t hec ɔstruunt cū abltō Itē misereor miseroris regit ḡtūs ex eadē nā: vt misereor tui. regit etiā dtm. Silr ista q̄ttor v̄ba regunt ḡtūs ex nā transitionis. abstineo: iuideo: desino: psulo: vt abstineo irarū: desino qrelarū: iuideo tibi honoris vel honore: ɔsu lo tibi huius rei vel hac re. vñ Quid. Ad me puenit cōsu luitqz mei.

De datiuo.

Datiūs p̄ncipalr regit ex nā acq̄sitionis: t fz hoc noia qz ptinēt ad cōmodū vel icōmodū regut dtm ex vi acq̄sitionis: vt suz bon⁹ tibi: malus illi. Et v̄ba qz ptinēt ad cōmodū v̄l icōmodū regut dtm ex eadē nā: vt do tibi equū: lego tibi agrū. Et hoc v̄bū ē plus facit qz regit duos diuersos dtōs simul ex vi acq̄sitionis: vt hec res est mibi cure: t hec est mibi honoris: s̄z vñ dtūs regit ex vi acq̄sitionis acqrētis. s. mibi: alter. s. cure ex vi acq̄sitionis acq̄site. vñ ibi ē duplex acq̄sitionis: acqrēs: t acq̄sita. vñ nō d̄z iterponi copula. Et scias qz nullū aliud verbū regit duos diuersos dtōs ex nā acq̄sitionis: nisi suz es ē: et si iuēniaf alicubi. Dic tñ pris. qz vñus illoz ponit adverbialiter: vt i. prudētio. prōsilit auxilio socys. i. ad auxiliādū. Sed pōt qri: an oē v̄bū regere pōt dtm ex nā acq̄sitionis. i. an habeat hoc ex nā ppria vel iſtitutiōe. Dico qz nō. vñ male dicitur. Hec vestis decet mibi. Itē nota qz verba ipersonalia regut datiuū ex vi. suoꝝ psonaliū: sed sua psonalia regut datiuū ex vi acq̄sitionis: vt hoc placet mibi: qz ex eadē nā t sua ipersonalia regut datiuū. Regit et datiuū qnqz ex vi trāsitionis. s. qn̄ significant rē in quā trāsit actus verbi v̄l passio: sed hoc facit p̄prie: vel iproprie. Proprie qn̄ ponit ex vi. sua. i. in vi. datiū: vt benedico tibi t iuideo tibi: t tunc pōt fieri diuersa locutio: vt benedico a te: t iuideo a te. Improprie qn̄ nō ponit in vi sua. s̄z in v̄baliū t p̄pōnis: vt diligor tibi p̄a te: t iuideo tibi p̄a te. Qnqz autē datiuū regit ex vi correlatiū respect⁹. vñ ista noia par t ipar: silis t dissilis: eqlis t ieqlis regut dtm ex vi correlatiū respect⁹: qz est ibi itellect⁹ correlatiūs: vt suz par tibi. qz tu mibi: suz silis tibi. ergo tu mibi: t sic de singulis. Patet ergo ex pdictis qz datiuū regit ex trib⁹ naturis. s. ex vi acq̄sitionis: ex vi trāsitionis: t ex vi correlatiū respect⁹. volo et hic te scire qz v̄ba p̄ceptua qz cōstruunt cū dtō sequēte infinitiuo: vt p̄cipio tibi legere. possunt et cōstruui cum actō: vt p̄cipio te legere. Itē nota qz qn̄ verbū ɔstruit cū aliquo obliquo sequente infinitiuo qz cōstruuit cū silī obliquo: vt mibi placet seruire tibi diuīum est quis obliqu⁹ cui v̄bo reddat. Sed meli⁹ est ad pfectā ɔstructionē qz p̄mis obliquus p̄mo verbo reddatur: vt vult pris.

De accusatiuo.

Accusatiūs regit a noie adiectiuo p synodo: chē: qn̄ id qd est partis attribuit toti: vt hic est bonus aiuz t a noie gētili v̄l patrio: vt lombardus gentē t bononiēsis patriā. Et hoc nomē qs vel qz silr regit actm p synodochen. vñ Virg. Qui gen⁹ vñ estis quo tenditis. vñ venistis: Et ex eadē nā verba maxie passiva regut actm: vt iste truncat caput: t neutra absolute: vt hic dolet ventrē. Itē adiectiuo regut actm p figuraz qz d̄r synthesis. i. coincidentia: videlicet qn̄ ponunt loco p̄cipioz: vt iste est exodus bella. i. exodiēs: t p̄sci⁹ futura. i. p̄sciēs. Nota qz ois infinitius v̄bi personalis regit actm: an̄ se itransitiue ex vi copule infinite: vt vez est me amari: t vez est me currere. Sz hoc nō accidit vbiqz: qz qnqz ipedit ex adiuncto: vt volo eē bonus. vñ male dicit: volo me esse bonus: imo debet dici: volo me esse bonū: sicut tangam in quinta parte in futurus. De infinitiuo constructione dixi supra v̄bi egi de gerundys. Similiter gerundiū regit accusatiū ante se ex eadē natura: vt magistrus legendū est yrgiliū. De hoc tñ require supra v̄bi agit de-

gerundio. **E**x nā trāsitiōis q̄sīḡ regīt actūs a v̄bo q̄sī designat rē in quā trāsitiō actus v̄bi. v̄n fīm hoc oia verba actua regūt actū: vt amo te. Et cōia q̄n significāt actio- nē: vt criminor te. Et deponētia trāsitiua: vt sequor te. Et neutra trāsitiua: vt aro terrā: t̄ bibo vinuz. Passiua ēt re- gūt actū ex nā trāsitiōis q̄n veniūt a v̄bis regētib̄ duos diuersos actōs: vt doceor grāmaticā: induor tunicā. Qui- dā ēt itidē dicūt de v̄bis ipsonalibus p̄dictoꝝ v̄boꝝ: vt a me doceſt grāmaticā. Silr̄ qdā v̄ba passiua regūt actū: q̄nq̄s eoꝝ actua nō regāt duos diuersos actōs: t̄ hoc fit q̄nq̄s p̄ figurā q̄ dī synodochē: vt iste trūcat̄ caput: t̄ radit̄ barba. Et qdā sūt q̄ hñt actū adiūctū sue passioni: t̄ iō regūt actū ex nā trāsitiōis: vt pascor panē. i. pascēdo co- medo panē: satior carnes. i. satiādo comedo carnes: s̄z h̄ regūt ḡtīn t̄ abltūz. **N**ota q̄ sūt qdā v̄ba q̄ regūt du- os diuersos actōs: sic in pte p̄tineſt his v̄sib̄. Elagito: po- sco: peto: doceo: rogo: calceo: celo. Induo: succingo: moneo simul exuo: iūgo. Instruo iungaf̄ sīxe quo res falsificat̄. Et etiā oia q̄ sūt filia istis: t̄ q̄ p̄tinēt ad doctrinā: t̄ depca- tionē: t̄ obsecrationē: vt iſtruo te bonos mores: oro te m̄l- ta: obsecro te hoc: obtestor te hoc. **R**egunt aut̄ p̄dicta v̄ba duos diuersos actōs ex nā trāsitiōis hac rōne: q̄ p̄ti- nēt ad diuersos act̄. nā ḡcūq̄ docet agit duo: agit in disci- pulū quē docet: t̄ agit in arte quā ostēdit: t̄ iō duos actōs regūt: s̄z q̄ ille due trāsitiōes sūt nārū diuersarū n̄ debēt copulari: q̄ vna trāsitiō ē depēdēs: alia ē pficiēs. Quidā tñ dicūt q̄ p̄m̄ regīt ex nā trāsitiōis: alī ex vi cāe mālis. **I**tē scias q̄ q̄nq̄ regīt actūs a v̄bo ex nā trāsitiōis: s̄z minus pprie: vt hic ardēt quādā. i. ardēter amat: t̄ h̄ hor- ret te. i. horrēdo formidat: t̄ hec lectio latet te. i. ignorat̄ a te: vel tu ignoras ipsaz: t̄ q̄ nō regūt p̄p̄ actū. iō nō p̄t̄ ide fieri suersa locutio. **I**tē regīt actūs a ppōne trāsiti- ue: vt vado ad vrbē: t̄ ab aduerbus que ppōnes dicunt̄ a Donato: vt sūt infra: citra: itra: extra: supra: vt vado vltra renū. Qñq̄ ab iteriectione fīm quosdā: vt o admirabilez virū. Alij volūt q̄ regunt̄ a verbo subitellecto: vt dico o admirabilē virū. Nos v̄o dicimus q̄ ois casus qui ponit̄ cū iteriectiōe nō regīt. **E**x vi acq̄sitiōis actūs q̄nq̄ re- gīt sicut dtūs: qd̄ ē mirū: vt bec' vestis decet te. i. cōuenit tibi. Ex vi cause ēt regīt aliqui actūs: vt vitupoz iſipiente. i. vitupoz: q̄ sūz iſipies. **D**abem̄ ḡ q̄ actūs regīt sex modis: p̄ synodochen: p̄ syntbesim: ex vi copule iſfinite: ex natura trāsitiōis ex vi acq̄sitionis: t̄ ex vi cause. **V**olo etiā te hoc scire q̄ mitto t̄ destino: t̄ v̄ba que ad missionē p̄tinēt recipiūt post se actū: t̄ si ille actūs designat rē rō- nalē recipiūt aliu actū mediāte ppōne ad. vt mitto nun- ciū meū ad te. Si enī actūs ille q̄ a v̄bo regīt notat aliam rem q̄ rōnalē: tūc v̄bū non recipit aliu acūm: sed dtūz: vt mitto tibi cētū solidos: t̄ mitto tibi equū. Qd̄ iō cōtingit: q̄ res rōnalis nō est alicui acquisibilis: sed mittit̄ ad lo- cuz: t̄ ideo ponit̄ cū actō t̄ ppōne q̄ significat localē circū- statiā: vt ad locū: qñuis inueniat̄ istātia: vt lectio epistole beati Pauli apli ad galathas. Qd̄ p̄t̄ fieri: q̄ ibi quedaz sermōis directio denotat̄ q̄ p̄ actū aptius fieri cōsueuit. P̄t̄ etiā queri de illo qd̄ dicit̄ in euāgelio Luce. Sic lo- cutus est ad patres nostros abraā t̄ semini eius: q̄ videſt̄ q̄ actūs copulareſ datiuo: s̄z hoc declarabit̄ in gnta par- te in loquoꝝ.

De vocatiuo.

Vocatiuuus regīt a verbo: vt gdā dicūt: q̄ sicut ntūs tenet̄ cōcordare cū v̄bo in nu- mero t̄ persona: ita vtūs tenet̄. vñ sic illa: hō legit ē cōgrua: boies legit ē incōgrua: ita t̄ in vtō: hō lege ē p̄grua: boies lege ē icōgrua. **S**z ad hoc p̄t̄ dici q̄ ista cōstructio boies lege nō est icōgrua p̄pter discordatiā vocatiui t̄ v̄bi: sed q̄ directio sermonis facta ad plures regrebat v̄bū plura leponi in cōstructione: vt boies legite. vñ hec ē incōgrua

lege virgiliū: facta directione sermonis ad plures. Alij di- cunt q̄ regīt ab aduerbio: q̄ regere est cōferre dictionē dictioni: vt ponat̄ in tali casu: s̄z aduerbiū cōfert vtō vt̄ i tali casu ponat̄: vt o petre: o ioannes. ergo aduerbiū regit ipsuz vtū. Sz ad hoc p̄t̄ dici q̄ illud aduerbiū vocandi nō cōfert alicui dictioni q̄ ponat̄ in tali casu. s. vtō: q̄ suf- ficiēter ponit̄ sine illo. Alij dicūt cū qb̄ ego: q̄ vtūs ponit̄ absolute. i. sine regimine: q̄ nō indiget v̄bo sc̄de plone: nec aduerbio vocādi. P̄t̄. n. stare sine vtroq; teste pris. q̄ dicit. Apolloni⁹ scribit v̄giliū. hoc. n. nō ē v̄bū sc̄de plōe: nec aduerbiū vocādi. Dicim⁹ ḡ q̄ ntūs t̄ vtūs in hoc cue- niūt. s. q̄ ambo sūt iſrāsitiui: t̄ ostēdun̄ ad idē p̄tinere. Sz differūt in hoc: q̄ ntūs nō ponit̄ absolute. i. sine regimine: uno semp̄ regīt a v̄bo posito vel subitellecto. Utūs vero ponit̄ absolute t̄ p̄t̄ idifferēter ponit̄ cū p̄ma: t̄ sc̄da: t̄ ter- tia p̄sona v̄bi. vñ bñ dicit̄: lego virgili: legis virgili: legit aliquis virgili. De ablatiuo.

Ablatiuuus regitur ex vi accidētis sicut t̄ geniti- uis: vt equ⁹ albo coloris currat: sicut dicimus. equis albi coloris currat. Et ex eadem natura sum es est regit ablatiuum t̄ nullum aliud verbū: vt hic est magna virtute vel prudentia: sicut iste est magne vir- tutis vel prudētie. Regitur etiā ablatiu⁹ ex vi cause for- malis. t̄ fīm oia adiectua p̄nt̄ regere abltm̄ denotan- tez formā sui: vt alb⁹ albedie: t̄ coloratus colore currit: t̄ grāmatic⁹ grāmatica. Itē noia substatiua p̄nt̄ regere ab- latiu⁹ ex eadē nā: vt hō hūanitate. Itē ppria noia: vt so- crates socratitiae: vel pp̄a q̄litate. Noia aut̄ syncathego reumatica. i. significatiua: nō p̄nt̄ regere tales ablatiuos: q̄ nibil p̄ se certū significat̄: vt glz t̄ nlls. Oia aut̄ verba p̄nt̄ regere ablatiu⁹ ex vi cāe formalis: vt amo te amatio- ne. Ex vi ēt̄ p̄paratōis q̄nq̄ regīt ablatiu⁹: qñ. s. significat̄ rē ad quā fit collatio: vt sum maior plone. Et cōparatiua p̄nt̄ recipe silez casuz mediāte q̄: vt sum fortior q̄ plato. de hoc dixi supra v̄bi egi de p̄paratiuo noie. Sz si alia cō- paratio ibi fuerit: oꝝ q̄ seq̄t̄ ali⁹ ablatiu⁹: vt sū magis for- tior plone cicerone. Itē hoc v̄bū malo regit abltm̄ ex ea- dē nā: vt malo panē vino. i. magis volo. Itē ista duo v̄ba p̄fero p̄sto. p̄nt̄ regere abltm̄ ex eadē nā: vt p̄fero vinum pane. i. magis volo. t̄ hoc p̄stat illo. i. meli⁹ est. Regīt etiā ablatiu⁹ ex nā transitiōis: t̄ hoc fit duobus modis. Qñq̄ mediante p̄positōe sic in oībus v̄bis passiuiis cōtingit vel hñtibus vim passiuiā: vt amor a te: vapulo a te. Qñq̄ sine ppōne: vt careo pane: t̄ gaudeo societate tua. t̄ alia simi- lia q̄ cōstruunt̄ cum ablatiuo ex nā transitiōis. Dic tñ ad- uerte: q̄ si ablatiuus denotat cām materialē: vel alia pre- ter efficientē nō d̄z ponit̄ cū ppōne. vñ male dicit̄: spolior a p̄benda: sicut supra dixi: v̄bi egi de verbis ipersonalib⁹. Ex quadruplici ēt̄ causa ablatiuus regi p̄t̄. Nā aliqui ex vi cause materialis regīt: vt isti pugnant ferro: aliqui ex vi cause formalis: vt diligo te puro corde. Aliqui ex vi cāe finalis: vt ieuno causa habēdi vitam eternā. Qñq̄ ex vi cause efficientis: vt scientia crescit studio. i. studiuz est cā quare scia crescit. Qñq̄ ablatiu⁹ significat duas causas accidentales. s. localē: vt bellū gerit toto orbe. t̄ tpale: vt audiui dialeticam triennio. Ex dictis patet q̄ ablatiuus regīt nouē modis: ex vi accidentis: ex vi cause formalis: ex vi comparationis: ex natura transitionis: ex vi cause materialis: ex vi cause finalis: ex vi cause efficientis. qñq̄s aut̄ notat locū: qñq̄ t̄pus. Nota q̄ quidam dicunt q̄ ab- latiuui qui notant̄ p̄sequētiam. i. cōparationē ynius actū ad alteꝝ regunt̄: sed nō nisi a verbo vel p̄cipio: q̄ nulla p̄ orōnis p̄significat t̄ps nisi v̄bū t̄ p̄cipiu⁹. t̄ rō est fīm eos: q̄ tales ablatiuui nō p̄nt̄ stare per se. q̄ dependent a verbo. ḡ verbū regit illos. Qēs enī obliqui sunt depēdē- ses. ḡ nō ponunt̄ absolute. i. sine regimine. Alij dicunt q̄

predicti ablatui nō reguntur: sed absolute ponuntur: ut pfectio te docete: et pado currere sedebo: et hec opio est cōior. De regulis autē q̄s qdā fugitiuas appellat: dixi supra vbi egi de aduerbiis. M̄lta primitia ad constructionē et regimē posui supra in tractatu de sp̄ebus nouis: et ponā in quarta parte in tractatu de allotheseta.

Cūc de ethymologia et dialecticā sufficiant.

Quarta pars de virtutib⁹ et figuris incipit.

Ostquā in precedenti⁹ bus terminauim⁹ de trib⁹ partib⁹ hui⁹ opis. s. orthographia; psodia; et ethymologia; vbi etiā de dialecticā aliquā mis̄cūm⁹. Nūc de q̄rta pte. s. de figuris vi deam⁹. S̄z q̄r vnu oppositū p̄ aliud cognoscit: iō p̄ de virtutib⁹ āneris barbarismo et soloecismo dicem⁹: deinde de figuris. Nā de barbarismo et soloecismo in suo loco tractabim⁹ i gnta pte. **Scias q̄r virtutia āne x̄a barbarismo et soloecismo f̄z Dona. sūt decē. s. acirologia; cacephaton vel cathophonia; pleonasmos; pisologia; macrologia; tātologia; eclipsis; tapinosis; cathesyntheton amphibologia. **D**e virtutib⁹ annexis.**

Acirologia est ipropria dictio: vt hic. Nūc ego enī dixit p timere. Et dicit ab a. qd̄ est sine et ciros qd̄ est manus: et logos qd̄ est sermo: inde acirologia. i. sermo q̄ nō est in manibus. i. in vsu. ea enī dicunt ad manū habere q̄ sunt v̄sitata. vel acirologia dicit ab a. qd̄ est sine: et ciro qd̄ est sancio: et logos qd̄ est sermo: ide acirologia quasi fimo insancitus. q̄r nō firmat aliqua regula artis.

Cacephaton est obscena enūciatio: vel in cōposita dictione vel in uno verbo vt numerū cū nauib⁹ equat: et arrige aures paphile. Et dicitur a cacos quod est malum vel turpe: et phonos quod est sonus: quasi malus siue turpis sonus vel dicitur a cacos turpis: et phasis enūciatio: quasi turpis verbi enūciatio. vel dicitur cacephaton a cacos quod est malū: et phatos positio: vel phanos qd̄ est son⁹: et teneo q̄sī mala positio: vel malū sonū tenēs. Obscena. i. turpis enūciatio d̄r cacephaton: et fit vel in cōposita aliquā dictione et in cōtextu partiū: vt numerū cū nauib⁹ eqt. hic. n. est obscena enūciatio f̄z quodā iter duas pres orōnis. s. numerū et cū: vel v̄salū volū iter cū et nauib⁹. Nā p̄positio cū sequēt n. litera: iſolētē et obsenū reddit sonū: q̄r vt pris. ait. M. i extremitate dictionū obscure sonat: et n. l̄ra iter aspas osonātes reputat: vt Martian⁹ oñdit. Utriusq̄ ḡ etinuitate ppter obscurū sonū l̄re m. et aspitatē l̄re n. cacephaton gnātur. Propter hāc causaz nō dicim⁹ cū nobis f̄z nobiscū. v̄l in uno v̄bo: vt arrige aures paphile. hoc exēplū ex Terētio sumit. Hac autē l̄ra r. geminata: aspitas in eo qd̄ est arrige cacephaton efficit. Nec solū in his cacephaton in superficie cōstructiōis cernit: sed in sensu turpitudi qdā iesse videt. v̄n Diomedes ait. Cacephaton est virtus cōponis iuvercūda suspicio: vt arrige aures paphile. Nimirū callide significās paphilū fuisse libidinosuz. v̄n et suo noie paphilus q̄sī ciuiū amator interptat. itaq̄ per rectas aures: arrectū calamū atq̄ ad libidinē patū eu hūisse significat. Hec alio noie d̄r cacophonia: et ḥriat ei euphonia: vt infra dicam. Cacophonia autē est turpis sonus: vel turpis fat⁹. et cōponit a cacos turpe et phonos sonus: inde cacophonica cū cacophonica cacophonicū. i. male sonans.

Pleonasmos f̄z Dona. ē abiectio v̄bi supuacua ad plenā significationē: vt Sic ore locuta ē: et aurib⁹ audite sidera celi. Poterat enī sufficere si dixisset: sic locuta est: etiā si nō addidisset ore. Que enim logmūr nō oculis vel aure. **E**t scias q̄r vnu

De virtutib⁹ et figuris

d̄r: niger coruus: nō ē ibi pleonasmos: f̄z epiteton. d̄r autē pleonasmos a pleos qd̄ est plenitudo: et onoma qd̄ est nō men: ide pleonasmos. i. plenitudo vel supabūdātia nois. vel dicit a pleo greco qd̄ est supfluū et auaritia: et onoma qd̄ est nō men: quasi supfluitas auaritie nois: q̄r sicut auarus plus querit q̄sī sibi sufficiat: sic pleonasmos plures distinctiones addit q̄sī sensus exigit.

Perisologia est supuacua v̄boꝝ adiectio sine vlla vi rerū: vt Ibat quo poterat quo nō poterat ibi stabat. Sufficiebat enī dicere: ibant quo poterat. Nullus enī ignorat q̄r qui vadit: in eā partē vadit in quā facultas eūdi suppetit: iā eā partē nō vadit iā quā facultas eūdi nō suppetit. et iō illud qd̄ aducit: et quo nō poterat ibi stabat. supfluū ē oino. et d̄r a peri qd̄ est circum: et logos qd̄ ē sermo vel rō: ide perisologia. i. adiectio verboꝝ plurimoꝝ supuacua: vt Vnuat ruben et nō moratur: quū nō sit aliud vnuere q̄sī nō mori: vel d̄r a perisologo qd̄ est supfluū: et logos rō est sermo: inde perisologia. i. superfluius sermo. **E**t scias q̄r pleonasmos adiunctionē vnius verbi. Perisologia autē plurimorū verborū. Macrologia v̄lo lōgas snias et res nō necessarias cōprehendit.

Macrologia est lōga snia res necessarias cōprehēdēs: vt legati non ipetrata pace retro: v̄n venerat domū reuersi sūt. h̄ sūia apō Lucliu reperit. Distat autē iter perisologiā et macrologiā: q̄r pisologia oīo supuacua accumulat v̄ba: nō idē agēte snia. Macrologia v̄lo l̄z nō neccaria ḥphēdat: tū nō oīo supuacua v̄ba iter serere videat. Poterat. n. fieri vt legati nō impetrata pace reuertētes: nec domū retro: v̄n venerat: ruerterent: s̄z ad alias ppe ptes regredierent: iōq̄ appositū ē: retro v̄n venerant domū. et d̄r macrologia a macros qd̄ ē lōgu: et logos qd̄ est sermo: q̄sī lōgus fimo vel oratio.

Tantologia est vitiosa repetitio eiusdeꝝ dictio nis: vt egomet ipse: sufficiebat enī dicere: egomet: vel egoipse. et d̄r a tantos qd̄ est vacuū vel iterum: et logos sermo: quasi eiusdē vacuus vel iterat sermo. eiusdē dico: saltem q̄stum ad intellectum.

Eclipsis est defectus qdem necessarie locutionis quez desiderat precisa snia: vt hic facunde. Est enim defectus hui⁹ verbi loquebatur. Item neq̄ ab oriente neq̄ ab occidente: neq̄ a desertis montib⁹: supple via patet fugiendi. Iste autē defectus fit causa vitan de plixitatis: vt enim longa snia fastidiū suscitat: sic breuitas sermonis molestiam effudit. et d̄r ab e. qd̄ est extra et eclipsis qd̄ est lux: q̄r tunc extra lucē ponit snia. Nā eclipsis p̄prie cū sit lune v̄l solis: trāsumit ad defectū dictio nis: vel d̄r ab e. qd̄ est extra: et clipso las. qd̄ est clepo pis. i. furari: q̄r in eclipsi necessaria dictio d̄r furata: sūic vt prius loquar sublata: vide in suo loco de figura.

Tapinosis est humilitas rei magne nō id agente. i. signante snia qd̄ demonstrat: vt si mare voceꝝ gurges. v̄n versus. Tapinosis facies dicitur si mare gurges: vt vult Donatus. vel fm Isido. quando imensitas diuina v̄libus rebus ostendit: vt ego sum pastor: et ego suz vermis. et d̄r a tapin qd̄ est humilitas: vel a tapinos qd̄ est humile. Donatus dicit. Pelides stoma cho cedere nescit. Pelides dictus est achilles a peleo patre. Stomachuz autē posuit pro imensa ira vel fortitudine eius. Tante quippe audacie fuit vt nesciret cedere. i. locū dare hostib⁹ apponēs se periculo itrepide. Dū ergo magna res humili vocabulo noiat tapinosis dici pot.

Cathesyntheton est vitiosa compositio dictio nis: vt Versa que viuentium terga fustigamus basta. vitiosa compo sitio est hic: quia debuisse dicere: versa que basta viuentium fustigamus terga. dixit: versaq̄ viuentius et hoc

Pars III.

necessitate metri cogente factū est. Nō enim iuxta rōne metri poterant sibi copulari versa & basta. & dicit a cacos qđ ē malū: & syn qđ est con: & thesis qđ est positio: inde ca- chosyntheton. i. mala & vitiosa dictionū cōpositio.

Amphibologia est ambiguitas dictiōis qđ fit aut p actiū casum: vt sigs dicat: audio secutorē retiariū supasse. Nā hic dubiū ē vtrū secutor supauerit retiariū: v'l ecōuerso. Aut fit p cōe v'bū vt sigs dicat: Criminaſ cato: vadaſ tullius: nec addat quē vel a quo. **Dubiū** enī est vtrū cato criminē aliquē vel ab aliquo criminē: vel vtrū tullius trahat aliquē ad vadimoniū: an ipse trahat. vador v'bū cōe est. i. causas ago: vel in causas agor. vades q legaliter causas agūt. vadi mo niū locus in quo cause agunt. Aut si p distinctionē: vt Uli di statuā aureā hastā tenentē. Hic dubiū est: vtrū statua sit aurea vel hastā. Sigs hic vitare voluerit amphibologiam: si illa statua fuit aurea distinguere d3 hoc mō. Uli di statuā aureā: deinde dicat aureā hastā tenētē. Et ēt fit amphibologia p ononima: vt sigs aciē dicat: & nō addat oculoꝝ: aut exercitus: aut ferri. Significat. n. tria acies. vñ v̄s. Est acies oculi: ferri: bellicꝝ caterua. Sit ēt vt dicit Dona. pluribꝝ modis amphibologia: quos dinumerare ne longū sit: nō oꝝ. & dī amphibologia ab amphibꝝ est dubiū: & bole qđ ē s̄nia: q̄si dubia s̄nia: & cōtinet sub se equocationē: cōpositionē: diuisionē. Amodo de figuris videamus. **Tractatus de figuris.**

Figurarum tria sunt genera: metaplasmus: allotheta: tropus. Primo de metaplasmo. Secūdo de scemate: siue allotheta ꝑz Dona. Tertio de tropo. Quarto de allotheta ꝑz pris. videamꝝ.

De metaplasmo.

Metaplasmus est transformatio quedam recti solitiꝝ sermōis in alterā speciē: metri: ornatus: necessitatise causa. Dicit aut̄ metaplasmus a meta quod est trans: & plasma qđ est forma: inde metaplasmus. i. transformatio: qꝝ littera vel syllaba: vel eius accidentia de ppria positione in alia speciē transformantur.

Species metaplasmi fm̄ Donatus sunt q̄tuorde cim. s. pthesis: epēthesiſ: paragoge: afereſis: syncopa: apocopa: extasis vel extesio: fistole: dieresis: syneresis v'l episynalipha: elipsis: antithesis: metathesis. **Hic nota** q̄ metaplasmus fit in dictione sicut barbarismus: cuius vt dixi q̄tuordecim sunt spēs. & fit triplꝝ: p additionē: subtractionē: & trāsmutationē. Quū fit per additionē h3: tres spēs fm̄ pncipiū: mediū: & finē. s. pthesis que fit p additionē in pncipio. epēthesiſ que fit p additionē in medio. paragoge que fit per additionē ad finem. Itē fit p subtractionē: & sic h3 tres spēs ſrīas pdictis tribus. Prima est aferesis subtractio a pncipio dictionis pthesis ſrīa. Secūda est syncopa que est ablatio de medio dictionis epēthesiſ ſrīa. Tertia est apocopa abſcisio de fine dictionis ſrīa paragoge. & sic habemus ſex spēs. Itē fit per trāsmutationē: & sic hab3 octo spēs vt patebit: & sic sunt quattuordecim spēs in vniuerso.

Prothesiſ est appositio quedā ad pncipiū dictionis litttere vel syllabe: vt gnato pro nato: & tetulit p tulit. sic enī dicebat antiqui. & dicit a pthos & thesis. Nā vt dicit Hu. Thesis qđ est positio cōponif cū protbos qđ est p̄mū: & dī pthesis quasi pthotes. i. pma positio litttere vel syllabe in pncipio dictionis. vel prothesiſ dicit a pros qđ est ad: & thesis qđ est positio inde prothesiſ. i. appositio.

Epenthesiſ est appositio ad mediā dictionē littere vel syllabe, vt Reliquias da-

De figuris

47

natim: p reliquias: & Induperator pro imperator. Hec. n. in metro heroico aliter stare nō possunt. Hec a quibusdā dicit epenthesiſ: a quibusdā parēthesiſ. Et dicit epenthesiſ ab epi qđ est supra: & thesis positio: inde epēthesiſ. i. su prpositio litttere vel syllabe in medio dictionis fm̄ Hu. vel dī ab epen qđ est inter vel mediū: & thesis positio q̄si positio facta in medio: vel q̄si interpositio. vñ Hrecis. Si gnificat epen mediū qđ mōstrat epenthesiſ ipsa.

Paragoge est appositio quedam in fine dictio nis litttere vel syllabe: vt magis pro magi: & potestetur pro potest: & amariter pro amari. & pōt contingere in syllabica adiectione: vt huiuscē pro huius. Hanc alij proparalesim appellant: & dicit a para qđ est iuxta: & gogos ductio vel additio: quasi ductio vel additio facta circa finem dictionis.

Aferesiſ est ablacio a pncipio dictionis ſrīa pthe si: vt tēno p cōtēno: & mitte pro dimitte. Et dicit a phares qđ iterpretaſ diuisiſ: & a. inde hec aferesiſ quasi a capite diuisiſ. i. subtractio litttere vel syllabe in pncipio a naturali quātitate dictionis: fm̄ Hu. & sic scribi tur per f. vel ph. vel auferesiſ dicit ab auferēdo: & sic scribitur per au diphthongum: vide in situſ.

Syncopa ē ablacio de media dictōe līe aut syllabe ſrīa epēthesiſ: vt audacter p auda citer: & ḡmorit p cōmouerit. Et dī a syn qđ ē con. & copos qđ ē cesio: ide syncopa q̄si ḡ medio cesio. v'l vt dīc Hu. Lope grece latine cesio dī. & ḡponif a syn qđ ē con. & dī syncopa. i. abstractio līe vel syllabe de medio dictiōis: q̄si con cīo. i. cōis cesio. Illud. n. qđ est inter pncipium & finem cōe est ipſis. Qñ aut̄ syncopa d3 fieri in verbis & qñ nō: ſu pra dixi in tertia pte in preteritis tertie cōingationis: vbi determinauit de verbis desinentibus in co.

Epocopa est ablacio de fine dictiōis līe vel syllabe ſrīa paragoge: vt Achilli p achillis & moysi p moysis: & fac p face. Et dicit ab apos qđ est extra: & copos qđ est cesio: inde apocopa quasi de fine ce sura: vel fm̄ Hu. cope qđ ē cesio ḡponif cū apo. qđ ē de: & dicit apocopa. i. decisio: quasi deorsum cesio. i. subtractio līe vel syllabe de fine: inde apocopo pas. pare.

Extasiſ est extēſio syllabe ſrīa v̄bi vt Italiā fato pfugis. cū italiā cor. pma syllaba dici de beat: q̄ diastole a qbusdā dī. Diastole aut̄ dī a dia qđ ē di uisio vel diuidēs & stolos qđ ē missio: qz cū dictio brevis vñ tps habeat: mittit illā in duo tpa pducēdo. vel extasiſ est pductio syllabe nāliter breuis: & interpretati extenſio. Et dī ab ex qđ est extra: & stasis qđ est stat: q̄si extra ppriū statū positio: & dī extasiſ extēſio syllabe: qz breui tas extendit in lōgitudinē. Quidā dicūt extasiſ ab ex & thesis positio: quasi extra ſuā positōe. Extasiſ p e. gdā dicūt: & est idem qđ ab alij dī extasiſ per a.

Fistole est correptio syllabe nāliter lōge ſrīa exta si: qz ſic extasiſ pdu. breui syllabā: ita ſisto le cor. lōgā: vt aquosus orion: cū orion pducte dici debeat in penl. & apud Latonē. Hoc vide: ne rursus levitatis cri mē dānes: vltima. n. h̄ v̄bi cor. cū ſit ſcde ſingatiōis: & p duci debeat: vt vult maḡ Bene. Uel pōt dici ꝑz quosdā q̄ olim fuit tertie cōiugationis vido vidis. Et dī ſistole vel ſistola a syn qđ ē con. & stolos qđ est missio: qz ibi duo tpa q̄ syllaba lōga h3 mutant̄ in vñ tempis qđ h3 syllaba breuis. vel dicit a syn qđ est ſimul: & stolos qđ est curatio: q̄si ſimul curtatio: vel pōt dici a syn qđ est ſine: & te lon qđ est longu3: quasi ſine ſua ppria longitudine. Hic nota q̄ ſistole qñq fit p liquescētiā ſequētiis līe: vt apud Horā. Regis opus ſterilisq̄ diu palus aptaq̄ remis. Li quescit enī ſ. vltima hui⁹ noīs palus in ſcaliōe metri: q̄s etiā fit apud Lato. Qđ nosti factu3 nō recte nolito filere

Pars

III.

VIDEO DIRIMO ET DISERTUS CORRI. PMAS Q SUNT NALR LONGE: QR DIRIMO CÖPONIT EX DI. ET EMO. DISERTUS EX DI. ET ARS. DE HOC ETIÄ DIXI SUPRA IN PMA PARTE VBI EGI DE S. QUÖ LIQUESCEIT.

Hieresis est diuisio syllabe vni^o in duas facta: vt apud Ouid. Tertia post alium successit aenea ples. et apud Hora. Nlines q deducut iouē: nūc ma remūc silue. hic eni silue est trissyllabū: vt dicit Pris. in. i. mino. sic fit dieresis qñq i hoc dtō huic. vñ Prosp. Non tps: nō sexus huic: nō cā resistit. Qñq i hoc dtō cui: vt apd Albinū. Ille cui cernis capitolia celsa triūphis. Qñq fit i vtō: vt apud Ouid. Accipe pōpei deductū carmē ab illo. Nā pōpei dz eē bissyllabū pprie. Per hāc ēt figurā sumitur bissyllabe hoc nomē dy: qr ē monosyllabū i illo visuali vñ. Scribe dy: s̄z lege di si vis vrbān haberi. Et dī dieresis a dia qđ est duo: et heresis diuisio: q̄si vnius in duo diuisio. Et scias q̄ dieresis ē syllabe diuisio: siue sit diphthongata: vt aulac: lōgæ: aulay: lōgay. et diciē poti^o aulay q̄z aulae: qr tūc a. nō posset pdu. si addere e. cū eēt vocalis ante vocalē: que cor. in latinis: sed addit y. vocalis greca: et ita pdu. a. qr apud grecos vocalis pdu. ante vocalē: si etiā nō sit diphthogata: vt iābus: iason: trissyllaba.

Syneresis est agglutinatio duarū syllabarū i vñā facta p̄ria dieresi: vt eripidē p̄ acipi dem: et deest p̄ deest. vñ Luca. Nō deest plato ieūnus vēditor auro. Nā in scāsione dicēdū ē deest p̄ deest: et dīnde p̄ deinde. Et dī a syn qđ ē simul: et heresis diuisio: q̄si sil diuisa. vel dī a syn qđ est con: et heresis qđ ē diuisio: eo q̄ et prius diuisa cōiungūtur. vel dī a synereso vbo qđ ē glutino nas. qr due littere vocales sine diphthongo: vel due syllabe conglutinans in vñā. Nec alio noie episynalipha dicit: eo q̄ ibi vocalis abyci videat: vide in suo loco.

Synalimpha est abiectio vocalis in scāsione metri de fine dictionis quuz se quēs dicitio ic̄pit a vocali: vt apud Juvenale. Semper ego auditor tñ nunq̄ ne reponā. o. eni abyci de ego: et hoc ppter elegatiā: vt tollat hiatus: et sic iducit ornatū. vñ licie pōt fieri et maxime in lōgo ope: sicut p̄z in libris poetarum: q̄ frequēter hac vtunt. Lōtrariū eni ipsius valde vietandū est. s. qñ nō abyctur vocalis: et raro suenit a poetis. Et scias q̄ aliquā synalimpha in psa obseruat: vt sumope: magnope. et diciē synalimpha q̄si condeletio. Deriuat a synalimpho vbo qđ ē cōpositū a syn qđ est con: et limpho qđ est deleto. vel diciē a syn et limpha qđ est aqua: id est synalimpha. et colliquescētia. vel s̄m alios: limpha est gdā humor vel spuma in fronte canū: qua disp̄sa p̄ caput iāniū: et in rabiē vertunt: et diciē a limpha liquore: qr ad modū illius discurrit. Et cōponit cū syn qđ ē con: et dī synalipha idest cōcursus duarū vocaliū in diuersis syllabis et diuersis dictiōibus positarū cū collisione alteri^o. et diciē synalipha q̄si liquoz cōmixtio: qr sicut vbi duo liquores cōiungunt soli: vñ suā substātiā amittit: sic vbi fit talis vocaliū cōmixtio solet vna amittere sonū q̄stū ad metrū: et dī synalimpha: a qbusdā syncresis: a qbusdā vero collisio.

Elipsis est quū in scāsione abyctif cōsonās cū p̄cedente vocali: qñ sequēs dicitio incipit a vocali: et hoc fit frequēter in hac l̄ra m. vt apud Hora. Qib^o hoc vitiiū est cātorib^o iter amicos. Qñq fit in hac l̄ra s. vt apud Latonē. Successus indignos noli tu ferre moleste. Qñq abyctif sine vocali: vt apud Hora. Regis opus sterilis dñi palus aptaq̄ remis. Abycitif eni s. finalis de hoc noie palus vt fiat breuis ppter vocalē sequētē: et sic excusat illud Latonis. Nolite silere. vnde frequēter siebat olim i hac l̄ra s. elipsis: qr s. sonū h̄z valde facile: et q̄si sibilante: et multoties liquefit. Et scias q̄ m. qñq in p̄sa abyctif in pñuciatiōe: vt circuago. Scribit eni ibi m. sed nō p̄ferit: qđ fit ne videat syllabicari cū sequētē vocali: et

De scemate

ppter sonū difficile: qr sonus ei^o terminat clavis labys: sed statim oꝝ labia apiri ppter sequētē vocalē. Apud aut antīglos nō abyctiebat m. sequētē vocali in scāsione: vt est illud Enny. Milia miliū octo. Qñq aut aspiratio accipit p̄ littera: et tūc m. nō abyctif: sed syllaba cuius ipsa est finalis: positione pdu. vt apud Theodolū. Nec cuiq̄ hoīuz dedit indagare sepulchrū. sed hoc nō tpe nō licet. Siebat etiā in alijs cōsonātibus olim elipsis: vt p̄z in b. qđ Virgili^o abyctit de hoc noie sabburra: vt sit pma brevis. pdu. eni pma positiōe. Eluctu iactāte sabburra. Similiter subtraxit vñ p. de hoc noie iuppiter: vt est illō. Mercurius: iuppiter: neptunus. Itē i. cōsonās frequēter subtrahit de his verbis abyctio: subyctio: cā corripiēdi pmas. In qbus oībus possim dicere q̄ sit syncopa vel elipsis. Secundū autē donatū elipsis est cōsonātū cū vocalib^o ad se cōcurrentū qđā difficilis ac dura collisio: vt multū ille et terris iactat^o et alto. et dī f̄z quosdā ab elido dis. v̄l dicit ab en qđ ē in: et lipsis qđ ē defect^o: q̄si iterioꝝ defect^o. Et nō q̄ p̄ has spēs. s. synalimpha et elipsis defendunt oēs biat^o et metacismi: q̄ in metro fiūt: vt nō vicio deputent.

Antithesis est littere pro littera positio: vt olli illi: et impete pro impetu: et fit cauſa ornatus tm. Grecismus dicit. Antithesis fit si sedet ordine syllaba verso: vt displicina pro disciplina. Et dicit q̄ anti qđ est contra: et thesis positio: quasi cōtraria positio: vel quasi vnius littere pro alia positio.

Metathesis est trāslatio l̄farū in alienū locuꝝ parte nlla tñ ex dictōe sublata: vt euandre p̄ euāder. et hoc fit cā necessitat̄. vñ Oui. Agnosces in me frater meleagre sororē. nā si dixisset meleager nō fuisset vñlis. Dicit autē metathesis a meta qđ ē trans: et thesis positio: id est metathesis. i. trāspositio l̄re. Predicti metaplasmi spēs in his vñib^o cōtinent. Prothesis apponit caput: auferesq̄ recidit. Syncopa de medio tollit qđ epēthesis angit. Aufert apocope finē: quē dat paragoge. Quā nā iubet p̄ducere: fistole curtat. Exthesis e᷑z pdū corripiēda. Syneresim facies duo si iūgunt in vñū. Dies resim reddit syllaba fcā due. Elipsis necat m. s̄z vocalē synalimpha. Metathesis teucre iubet: atithesis canit olli.

Et sequitur nunc tractatus de scemate.

E scemate amodo siue allo theca f̄z doctrinā Donati videam^o. Nā in fine isti^o q̄rē partis videamus de allo theca f̄m doctrinam Pris. Scias q̄z allo theca. i. aliena positio dī scema a donato. Et in scema lexeos et scema diāceos diuidit ab eodē. Et nō q̄ metaplasim^o ē remediuꝝ ē barbarismuz: sed scema ē remediuꝝ ē soloecismū. Scema latie iterptat figura: et est figura f̄m Isido. q̄ fit in vñib^o vel sententia p̄ varias dictionū formas p̄ eloquij ornatū: f̄z Dona. due sunt ei^o spēs. s. scema diāceos: q̄si ornat^o siue: et ptinet ad oratores et rhetores. Scema nāq̄ figura vel mod^o loquē di dī. Diāceos vñ ḡtū grecus est: et latine sonat siue: et de ista nihil ad p̄sens. Itē scema lexeos. i. ornat^o vñborū vel dictionū: et ptinet ad grāmaticos. Lexeos ḡtū ē grec^o: et latine sonat dictionis. vñ scema lexeos. i. figura vñborū vel dictionis. Huiusmodi autē f̄z Dona. multa sūt scemata: tñ ex oībus necessaria fere sūt decēseptē: quoꝝ hec sūt noīa plenis zēuma: hypozenfis: silensis: anadiplosis: anafora epanalefis: epizēfis: paranomasia: scēfis nomonaton: para nomeon: omoeptoton: omoeotelēton: poliptoton: hyrinos polisyntheton: dialeton: vel asyntheton.

Prolensis est presumptio rerum ordine secu tarum: sicut infra plenius dicā cum agam de allo theca f̄m Pris.

Zeuma est vnius verbi cōclusio diuersis clausulis apta cōiunctio: fīm Dona. In doctrinali etiā sic dicit: Zeuma sit in vbo si plurima clauseris uno: vt hymnus xpc tibi laus tibi gloria deē. De hoc plenius dicā infra: vbi determinabo de alleotheta fīm pris.

Hypozenisis est figura supiori ḥria vbi diuersa prie subiūgunt: vt sic regē adyt: et regi memorat nomēqz genusqz. Dicit aut̄ hypozenisis eē ḥria zeumati: qz qd̄ zeuma facit uno vbo ista diuersis pagit. H̄z quoqz vnuqz qd̄ vbu suā clausulā: vt regē adyt: regi memorat. vñ fīz quosdaz dī ab hypos qd̄ ē h̄z zeuma: qsi ḥria zeumati: vt vult Dona. Beda enī dicit: qz qn̄ vba vel snie singulis gbusdā clausulis adiūgunt: fit hypozenisis. Verba: vt Virtutem terribiliū tuor̄ dicēt: et magnitudinē tuā narrabūt. Memoriā abundātie suavitatis tue eructabūt: et iustitia tua exultabūt. Itē illud aplū ad Lor. Siue pphie euacuabūt: sine ligue cessabūt: siue scia destruet. Snie: vt Si cōsistat aduersuz me castra: nō timebit cor meū. Et si exurat aduersuz me pliū: in hoc ego sperabo. Scōz doctrina le vō fit: qn̄ plura vba addunt vni supposito: vt Nos vissit: nos ornet: nos saluet grā xpi. Et dicit fīm hug. ab hypos: qd̄ est sub: et zensis dictio: vñ hypozenisis quedā figura: vbi singulis sensib⁹ ppria vnicuiqz clausula est. Ul̄ fīz alios hypozenisis dicit ab hypos qd̄ ē sub et zensis iūctura siue iūctio: vñ hypozenisis. i. subiūctio: qz subiūgit verbum vnicuiqz clausule: vt Vlinū letificat: supbia inflat: iracundia inflamat: rapacitas inquietat.

Silensis est dissimiliū clausalū per vnu verbus cōglutinata cōceptio fīz Donatū: vt Hic illius arma. hic currus fuit. De hoc plenius dicā ifra vbi agam de alleotheta fīm pris.

Anadiplosis est quū ab eodē quo vñ vñs fīnit: aliis scipit: vt dicit Donatus: Anadiplosis ē cōgeminatio dictiōis ex ultimo loco pcedētis vñs et pncipio sequētis: vt Segitur pulcherrim⁹ astur: Astur equus vidēs. Et in psal. Stātes erāt pedes nostri i strys tuis hierusalē. Hierusalez q̄ edificaēt vt ciuitas r̄c. Doctriale vult q̄ fiat qn̄ vbi finit syllaba vni⁹ pedis ibidez incipit alia: vt Psallite deo nostro psallite: psallite regi nostro psallite. Et dī ab ana qd̄ est sursuz: et diplosis qd̄ est duplicatio: quasi supioris versus duplicatio. vel quasi sursum iteruz duplicatio: vel dī ab ana qd̄ est re: et diplosis qd̄ est plica: quasi replicatio: qz dictio replicat: et idem cum colore rhetorico qui dicit cōduplicatio.

Anafora est repetitio vel relatio eiusdē dictionis p pncipiū pluriū vñs: vt nate mee vires mea magna potētia solus. Nate pris sumi. Et psal. Dñs il luminatio mea et salus mea quē timebo. Dñs pector vi temec a quo trepidabo. vel fīm doctrinale fit qn̄ diuerte clausule p̄tinue ab eadē icipiūt dictiōe: vt Xps mūdauit: xps nos purificauit. vel Te colo: te laudo: te glorifico: tibi plando. Itē. Tu dñs: tu vir: tu mibi frater eras. Itē. Vox dñi in vñtute: vox dñi in magnificētia: vox dñi p̄fringētis cedros. Et dī ab ana qd̄ est sursuz: et foros qd̄ ē ferre: inde anafora qsi eiusdē vbi vel dictiōis relatio: qz qd̄ supra est dictiōiterū ferre. v̄l dicit ab ana qd̄ est re: et foros ferre: qsi relatio: et vocat in colorib⁹ rhetoriciis repetitio.

Epanaleſis vel epinalēsis ē fīmonis in pncipio vñs positi eiusdē in fine replicatio vel repetitio. vñ doctrinale. Principio finē facit epinalēsis eundē. vt Multa sup pāmo rogitās sup bēctore multa. Itē. Nobis grata pūs nō sunt modo agrua nobis. Itē. Deus quis erit sils tibi: ne taceas neqz copescaris deus. et paulus. Gaudete in dño semp: iterū dico gaudete. et Juuenalis. Crescit amor nūni quātū ipa pecunia crescit. Et

dī ab epi qd̄ est supra: et ana qd̄ est re: et lēsis qd̄ est sūptio: inde epanalēsis. i. supioris dictionis resumptio. et vocat a Tullio cōduplicatio: et est color rhetoricus.

Epizēnsis est eiusdē vbi in eodē vñs sine aliqua dilatione cōgeminatio: vt meme. Itē. Lōsurge cōsurge. Itē in euāgelio Matth. Hierusalē hie rūs alez que occidis pp̄has. Itē psal. Uliuēs ipse cōfitebit tibi. Itē Isa. Lōsolamini cōsolamini popule me. Et dicit ab epi qd̄ est iterare: et zensis qd̄ est cōiunctio: quāsi iterata cōiunctio. vel ab epi qd̄ est supra: et zensis qd̄ ē duplīcatio: inde epizēnsis: quasi supioris dictiōis duplīcatio. In hoc autē differt epizēnsis ab epanalēsi: qz epanalēsis habet multa verba in medio: vt Crescit amor nummi quātū ipa pecunia crescit. Epizēnsis vō nullū verbū habet in medio: sed sine mora idē repetit: vt Me me assuz q̄ feci in me cōvertite ferrum.

Paranomasia est quotienscūqz de nomine efficiēt aliud nomē: veluti q̄ dam denominatio: vt Terētius in comedia. Nō ictētio est amantiū sed amentiū fīm Donatū. vel paranomasia est fīm quosdam quando due vel plures dictiones ponūtur: habentes idem principium vel eundem finem: ita q̄ significant diuersa: vt Luria curiaz: genitrix nutrix miseroy. Beda autē dicit. Paranomasia. i. denōiatio dicitur quotiens dictio pene filis ponit in significatione dīner, sa mutata videlicet littera vel syllaba: vt in psal. zi. iuxta hebraicā veritatē. In te cōfisi sunt et nō sūt cōfusi. et paulus. Vide te malos operarios: vide cōcīsionē. Nos enī circūcisio q̄ spiritu deo seruimus. Et dicit fīm hu. a para qd̄ est iuxta: et nomē qd̄ est nomē: inde hec paranomasia i. significatiōe diuersa dictio pene ipsa: vt Abire aut obire te cōuenit. i. exulē fieri aut mori. Itē nō curas vera sed era. vel dicit a para qd̄ est ad: et nomē nomen: inde paranomasia. i. agnominatio: qz sit ibi agnominatio: et vocat a Tullio talis color rhetoricus agnominatio.

Scesisōnomaton fīm Bedā ē mltitudo no minū iūctoz diuerso so no vñā rē significantiū: vt in Isa. Ue gēti peccatrici: pplo graui inigitate: semini neqz: filiis sceleratis. et psal. Peccaūim⁹ cum patrib⁹ nřis: iniuste egimus: inigitatē fecim⁹ vel fīm alios si dicā. Nubila nix grando pcella flumina vēti. Et dī a scesis qd̄ est multitudo: et onomatōn qd̄ ē no minuz: ide scesisōnomaton: qsi multitudo noīuz vel dī a scesis qd̄ est multitudo: et onoma qd̄ est nomē. et t̄bēsis qd̄ est positio: qsi positio noīum insimul positoz.

Paranomeon est cū ab eisdē l̄ris multa in choāt vba v̄l finiunt: vt Oti te tute tāte tibi tanta tyrāne tulisti. vt tal̄ sit ordo. O tite tāte tyrāne tulisti tute. i. tu ipse tāta tibi. Item Machina multa minaē maxia muris. Itē in psal. Bñdixim⁹ vobis de domo dñi deus dñs. Itē fīm silitudinē serpentis sicut aspidis surde r̄c. Itē vitat vim virgo virile. Et dī a para qd̄ est cōiunctio vel ad: et onomeon qd̄ est silē: qsi assimilatio vel iūctio similiū. Et scias q̄ hoc scemate raro vñē, dū est ne eiusdē l̄re assidua repetitio fastidiū generet.

Omoep̄tōn est cū i silē casus exēt vba diuersa: sic apud Enniū inueniſ. Merētes flētes lachrimātes et miserātes: fīm Dona. vel fīm Bedā: Omoep̄tōn ē: cū diuersis casib⁹ variaē oīo: vt Apls dīc ad romanos. Qm̄ ex ipso et p ipm et in ipo sūt oīa: ipsi glia in secula. et in psal. Niue dealbabunt in sel mon montē dñi: montē vberē. Et mons coagulat⁹: mōs pinguis: vt quid suspicamini montes vberes. Mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo. Et dicitur ab om̄os qd̄ est vnu vel simile: et protos qd̄ est casus: qsi vnti formitas vel silitudo casū: vel dī ab om̄oe qd̄ est silē, et

Pars III.

Protos qd̄ ē casuale: id est omoepoton. i. ořo vel dictio similiū casuāliū. vel s̄z Hu. omos qd̄ est vnū cōponit cū protos qd̄ ē casus: t dř omoepoton cū plura noia p vnū casū denotant: vt s̄z neq; currēt: s̄z nec cognoscit eūtē. Tolle, tēq; manū saxū in mare mouētē. vel s̄z Hu. Omoepoton vel omoepoton ē cū vno mō plura vba sumunt: vt cum abyt: abscessit: euasit: erupit. Itē cātate: exultate: psallite.

Omoetelon est qn̄ s̄l i mō dictiōes pluri me finiunt: vt Los reduci q̄ reling: deuehi q̄ deseri malui: t fit ppe in v̄bis: vt Abyt abscessit: euasit: erupit. vt vult Isid. Inter omoepoton t omoetelon s̄z quosdā hoc distat: qz omoepoton ē quotiēs i s̄les casus vba diuersa exeūt: vt Merētes t̄. Qēs enī illi casus acti sunt. Omoetelon v̄o dř qn̄ pl̄ma vba vnā h̄nt t s̄lēm clausulā: vt Reduci q̄ reling t̄. Alij dicūt q̄ fit quū duo v̄sus vel due clausule medietates v̄suū in fine s̄l terminātur: vt sunt v̄sus leonini: t caudati: t cō catenati. Beda v̄o dicit q̄ omoetelon ē quotiēs media t postrēa v̄sus siue s̄lie s̄li syl. finiunt: vt i Eccl. Melius ē videre qd̄ cupias: q̄ d̄siderare qd̄ nescias. Itē Melius ē a sapiēte corripi q̄ stultoz adulatiōe decipi. Hac figura sepe poete t oratores vtun̄: poete hoc mō. Peruvia diuisi patuerūt cerula pōti. Oratores v̄o ita. Br̄us iob dō soli t sibi cognit in trāglitate ad nostrā noticiā pducendus tactus ē verbere: vt odorē suarū viriū tanto largius spgeret: quāto more aromatiū meli ex icēsiōe fragraret. Quo scemate ipse q̄ hoc dixit br̄us papa Gregorii sepiissime v̄sus fuisse regi. Et dř omoetelon ab omoē qd̄ ē similiū: t telenton qd̄ est finis quasi cōsimiliū finis. Nam telos grece latine finis vel terminus dicit. Uel s̄z quosdam dicitur omoelētos: t tunc dicit ab omos qd̄ est vnū t lētos qd̄ est finis: quasi habēs vnū finē.

Poliptoton est multitudo casuū varietate distincta: vt Littora littoribus ūria fluctib yndas. Et scias q̄ poliptoton grece: latie dicit multitudine casuū: vbi. s. mlti casus ponunt: s̄z diuersi vt i p̄dicto exēplo. Littora littorib t̄. Ecce littora ē actūs casus: t littorib d̄tūs. t s̄z Hu. cōponit a polis qd̄ ē plalitas t protos casus: id est poliptoton: q̄si plalitas casuū: cuz. s. diuersis casib s̄nia variaſ: vt apō Persiū. Ex nihil nihil posse reuerti: t vocat in rhetorica traductio quidam color rhetoricus.

Hyrimos est series ořonis v̄l p̄structio tenore suū us v̄sq ad vltimū fuās: vt apō Vir. In p̄ncipio celū ac terras cāposq; liquētes: Lucētēq; globū lune: titaniaq; astra Spūs it̄ alit. s̄z Dona. Beda v̄o dicit: Hyrimos. i. quenātia dř: qn̄ series ořonis tenore suū v̄sq ad vltimū fuat: nulla videlz alia cā v̄l p̄sona mutata: vt i psal. De i noie tuo saluū me fac t̄. v̄sq dū ait. Et nō ppo fuerūt deū aū p̄spectū suū. Orat enī pp̄ha: vt auxilio dñi saluatoris ab hostiū ilsecutiōe liberet. Et scias q̄ hyrimos ē lōga p̄structiōis suspēsio: vt apō auctores sepe iueni tūt. Et dř hyrimos q̄si syrinos: a syren qd̄ ē tract. Nas vt dř Hu. a syren. qd̄ ē tract dř b̄ syrina syrinatis. i. cauda vestis seminarū. Syrina ē dř lōga series ořonis tenorez suū v̄sq ad vltimū seruās. Scđz aut̄ Hu. hyrimos ē s̄nia cōtinuate ořonis tenore suū v̄sq ad vltimū fuās. Hyrimos gdē iterptaf suspēsio. Et differt hyrios ab hypbaton q̄ hyrimos ordinez seruat: hypbaton turbat: t iō hyrimos cōtinet sub scemate: hypbaton vero sub tropo.

Polisyntheton est multis annexa cōiunctiōibus dictio: vt mř p̄cq; nepos t̄. Itē psal. Dñs cōseruet eū t viuificet eū t beatū faciat eū in terra: t nō tradat eū i aiaz inimicoz ei. Et dř a pol qd̄ ē pluralitas: t syn qd̄ ē con: t thesis qd̄ ē positio: q̄si habēs p̄les positioes. i. cōiunctiōes: v̄l dř a polis qd̄ ē plalitas

De scemate

t syntheton cōpositio. s. qn̄ p̄les q̄ due ořones iūgūne in vna: q̄si plus q̄ syntheton: vt dř Hu. t est ūriū dialiton. **Dialiton** vel asyntheton est ūria polisyntheton. t fit s̄z Dona. qn̄ sine ūiuctiō ib̄ p̄uctatim p̄ferunt dictiōes: vt Itē fertē cite flāmas: date tela spelle remos. Itē. Jubilate deo ořis terra: psalmū dicite noi eius: date gloriā laudi eius: dicite deo t̄. t in hymno. Quē terra pōt̄ ethera colūt adorāt p̄dicat. Et dř a dia q̄ est dis: t lis diuīsio: q̄si dissolutio ořonuz: vt Ferro fame peste pisti: t dř dialiton ūria polisyntheton: q̄ si illa p̄res h̄z ūiuctiōes: ita ista nō h̄z aliquā: t vt dř Hu. Dia cōponit cuz lisis qd̄ est solutio: t dicit dialitos vel dialiton: quasi dissolutio. s. pluriū orationū sine ūiunctione plārum: qn̄ videlicet vna oratio per subtractionē ūiunctioni diuidit in plures spēs q̄ in duas. Si v̄o diuidat t̄m in duas. dicit figura illa asyntheton fm Hu. Donatus nō facit differētiā inter dialiton t asyntheton. Et habet hec figura tres formas: qn̄ asyntheton: siquidez aut equalia: aut similia: aut ūria disiungit: sicut polisyntheton aut ūria: aut similia: aut equalia cōiungit.

Asyntheton id ē qd̄ dyaliton: fm Dona. Et dī citur ab a quod ē sine t syn quod est con: t thesis positio vel ūiunctione. i. sine ūiunctione: t dř in colorib rhetoricas articul. Hu. v̄o dicit syntheton p̄ponit cū a t dř asyntheton: qn̄. s. vna ořo diuidit in duas.

Syntheton vt dicit Hu. dicit a syn qd̄ est con: t thesis qd̄ est positio: id est hec syntheton qd̄am figura: qn̄. s. due ořones iūgūne in vnam.

Antitheton ponit ab Isido. in li. etymo. t nō cōponunt: t s̄nie pulchritudinē reddunt: vt illud. Frigida pugnabant calidis: humentia siccis: mollia cū duris: sine pondere habentia pondus. Et dicit ab anti qd̄ est ūtraheton qd̄ est positio: quasi cōtraria positio. vnde a Tullio appellat hec figura contrariuz. Doctrinale vero vbi agit de coloribus rhetoricas dicit. Verba per antitheton respondent vltima primis. Sunt daniel noe iob castus rhetoriq; maritus. vide in antitheta.

Antitheta fm Hrecisimum fit: quādo p̄ma sententia contraria alteri: vt in p̄mis duabus versibus Boety. Larmina qui quondam studio florente peregi. Glebilis heu mestos cogor inire modos: appellat a qbusdam antithesis. Est autē antitheta p̄traria positio vel locutio. t dicit ab anti qd̄ est ūtrah: t thesis qd̄ est positio. s. vbi cōtraria ūtrarys opponunt: q̄si ūtraria s̄nie oppositio. Pap. v̄o dicit. Antitheton vbi cōtraria ūtrarys opponunt: t pulchritudinē s̄nie reddunt: vt q̄si gida pugnabat calidis: humentia siccis. Antitheta a grec cōtraposita latine vt contra malū bonū. Per infamias bonā famā: oppositiones sunt: q̄si cōtra theta litterā. vñ vt patuit: Pap. manifeste distinguit inter antitheton et antithetaz. Nec etiam dicitur syndiasmos.

Hypalage ponit ab Isido. sub scemate. s̄z in doctrinali qd̄ē in colorib rhetoricas. t fit fm Isido. quotiēs p ūriū vba intelligunt: vt date classibus ventos: cū ecōtrario classes ventis: t nō vētos classibus demus. Itē perflavit fistola buccas. Itē in Hieremia. Mittamus lignū in panē eius. i. panē in ligno: hoc ē xp̄z in crucē. Et dicit ab hypa qd̄ est mutatio: t logos qd̄ est sermo: quasi mutatio sermonis: vel dicit ab hypos qd̄ est sub: t aleon qd̄ est alienuz: t logos qd̄ est sermo: quasi alienat sermo: t reducit ad metaphorā reciprocāz: t fit causa metri vel ornatus. De hoc etiā infra dicā vbi determinabo de antiptosi. Hypalage v̄o fm Hu. est cōuersio casuū vel p̄structionū: vel qn̄q; toti s̄nie. Nec de scemate t eius spēbus dicta sunt. Amodo de tropo videamus.

Pars III.

Sequitur nunc ultra de tropis.

Tropus est dictio translatata a propria significatio ad propriam similitudinem ornata necessitatibus. Tropus grece latine modus locutionis interpretatur, et de tropo conuersio: quod talis modus loquendi conuertit significaciones et orationes: et propter hoc differt ab aliis figuris. Metaplasmus enim rident barbarismo: qui est virtus dictiorum. Scema soloecismo qui est virtus orationis. Et tropus improprietate sive est excusans. Et notandum quod in tropo tria sunt consideranda. scilicet res translatata: et res ad quam fit translatio: et similitudo eaz: ut cum ponit agnus pro hostie. ut non dicit Aristoteles. Nonne transferentes fidei aliquam similitudinem trasferunt. Et scias quod ut dicit Augustinus in libro de civitate dei. locutiones tropice prophetis et propheticis more miscentur. ut ad intellectum spiritualiter intentio sobria cum quoddam sermone et salubri labore pueniat. Pigritia vero corporalis vel ineruditate atque in exercitate tarditas metus et letitia laxe sufficienbilis putat interiorius requiriendum. et ut vult Iustus. etymologiam troporum nominis difficultissimum est annotare: sed ex oibus Donatus tredecim usus tradenda scripsit. Scieamus tamen quod allegoria dividitur in septem species. hyperbaton in. 5. omoensis vero in. 3. et sic sunt. 28. species. scilicet metaphora: catacreta: metalensis: metonomia: antonomasia: epitheton: synedoche: onomatopeia: perifrasis. Hyperbaton cuius. 5. sunt species. scilicet hysterologia. vel hysterionproteron: anastrophe: paræthesis: themesis: syncresis. Itē hypbole. Itē allegoria cuius. 7. sunt species. scilicet ironia: antifrasis: enigma: carientismos: paroemia: sarcosimos: antimimos. Itē omoensis cuius species sunt. 3. scilicet hyponyma: parabola: paradigm. De predictis per ordinem videamus.

Metaphora est rex vborum translatio. Et ut dicit Iustus. loquens de metaphoris: beatum olim tropice locutiones ad ea quod intelligenda sunt: propterea figuratis amictibus obtenguntur: ut sensu legem exerceantur: et ne nuda atque in promptu posita vilescant. Hoc autem fit quatuor modis. scilicet ab aiali ad aiale. Tiphis aurigae celeres fecere carine. Nam namque translatio fit iter duo aialia. scilicet iter aurigae et gubernatorum. Tiphis. non gubernator fuerat nauis alii. Auriga vero propter dominum libet regens currum. Egit itaque translatione iter duo aialia dum aurigae posuit pro gubernatore. Nam ut Donatus subdit et auriga et gubernator aias habuit. Itē fidei Beda sit huiusmodi cum domino. Quare frequenter gemitus. et dominus qui eripuit me de manib[us] leonis: et de manib[us] vrsi. et si superero penas meas a lucis. Nam et hoies et bestie et volucres aiam habunt. Ab inaiali ad inaiale: ut pelagus tenuere rates. nam et pelagus et rates aiam non habunt. In hoc autem facta est translatio: quod cum pelagus proprie retinere et circundare rates sive naues intelligatur: nunc rates ipsorum pelagus tenere dominum. Itē cum domino. Aperi portas tuas libane. et qui pavbulat semitas maris. Translatio. non est a civitate ad montem: et a terra ad mare: quo propter nullum aiam habet. Ab aiali ad inaiale: ut Exiccatus est vertex carmeli. hoies enim et motes verticem habent. Itē australis cinctus assidue nubibus atris. Pinifex caput vero quassat et imbris. Nam ut hoies aiales sunt: ita mons non habet aiam cui membrum hoies ascribitur. Caput enim humerus et huiusmembrum hoies sunt. Virgil. autem huius transstulit a re aiali ad inaiale caput. scilicet ab hoie ad motum. Ab inaiali ad aiale: ut auferat a vobis cor lapideum. Non. non lapis sed hoc propter cor et aiam habet. Dic tropus sed Beda et ad deum fit multifarie: ut Sub umbra alaz tuaz pretege me. Aferis: ut dominus de syon rugiet. A membris huminis: ut quis mensis est pugillo aqua: et celos palmo poterat. Ab hoie interiori: ut ibi. Inueni dauid filium iesse vi et cor meum. A motibus humanae metus: ut Tunc loquetur ad eos in ira sua: et penitet me fecisse hoiem. et Zelatus suis syon se-

De tropis

49

lo magno. et multa habet. A rebus insensibilibus: ut Ecce ego stridebo super vos sic stridet planstrum onustum feno. Qui videlicet tropus in coi locutione existatissimus est: ut cum dicimus. fluctuare segetes: gemmare vites: floridam inuentutem. Sci re et debemus. ut dicit Donatus eam metaphoras: alias reciprocas: alias per viam: ut Naues volant: segetes fluctuant: vel vites gemmat. Hoc autem dicit quod videlicet quodam metaphore sunt coes: ut Tiphis aurigae celeres fecere carine. vel naues volant: quod quemadmodum in nauis auriga dici potest: ita in currus coiter gubernator. vel naues volant: quod si dici potest. Naues volant. ita coiter dici potest. Naves natant. Quedam vero non sunt coes sive reciproce: sed viam per viam: ut si dicatur. Verticem motus. non enim potest per vertice dici cacumine hois. sic dixit. Verticem motus: vel vites gemmat. non enim potest dici. Heme vitetur: vel segetes fluctuant. non enim potest dici. Unde sequitur. Isido. et dicit quod metaphora aut per viam viam est: ut fluctuare segetes. non enim potest dici. Segetare fluitus. Aut antistropha. et reciproca: ut Remigius alaz. Nam etale nauibus: et alaz remigia dominus. Hoc et dicit Hugo. Et de tropo metaphora a meta quod est trans vel de yl iuxta: et phoros quod est ferre: inde hec metaphora. et similitudo vel alicuius rei vel ubi surpata translatio. Vnde et a Tullio tropus iste vocatur translatio. Et ut dicit Augustinus in metaphoricis locutionibus sensus latius est: et non quem faciunt vobis: sed propter quem vobis sunt. Itē scias quod nam viuis cuiuscumque rei ex diversitate coponitur. et id in sacro eloquio per rem qualibet licite diversa figurantur: sicut pleniū dicam in quinta parte in leo.

Catacreta est usurpatio alieni nominis: cum proximum deest: ut cum parricidam dicimus qui occidit fratrem. et piscinam que pisces non habet. Nec enim nisi extrinsecus sumerent suum vocabulum non haberent dicit Donatus. Beda vero sic dicit. Catacreta est abusio nominis aut verbi ad significandum rem quod propria appellatione deficit: ut pones veteres vectes in quatuor angulis mense per singulos pedes. et sextum sagum in fronte tecti duplices. et ibi: Lofringet cornua arcuum et labium calicis et repandi labium. Hoc a metaphora differt eo quod illa vocabulum habet largum aliud: hec quod non habet proprium alieno vietatur. Pedes quippe et frons et labium et cornua hominum tamen sunt et aiantur: non etiam rerum insensibilius: quod non si perfatis rebus non posuisse scriptura quod proprium his diceret non refert. Ad hunc tropum pertinet quod scriptum est. Est autem hierosolymis prophetica piscina. a piscibus. non vocabulum accepit a qua: quod neque per pisces: sed ad laudadas ut assurum hostias collecta est. Vnde et prophetice cognomen sortita est. Et de tropo catacreta quod est ab: et crescit quod est vius: quod abusio nominis. Nec figura excusat acirologiam. et hic tropus vocatur a Tullio abusio.

Metalensis est dictio gradatim progressus ad id quod ostendit: et ab eo quod procedit: id quod sequitur insinuat: ut labores fructuum tuorum manducabis. Labores non posuit pro his quod laborando acgrunt hoies fidei Beda. Vel metalensis est distinctio gradatim progressus ad id quod ostendit. scilicet de causa venire ad causatum per multa media: ut post aliquot mea regna videbas mirabar aristas. Hic enim gradatim pergit dictio vel distinctio ad id quod ostendit: quod per aristas segetes per segetes estates: per estates annos intelligere debemus. Ergo post aliquot aristas: post aliquot annos. Virgilius intelligi voluit: quod igitur fit per multa media differt a metaphora: que licet procedat ab animali ad animalium: vel econuerso: facit tamen hoc sine medio. Exceptus autem hec figura acirologia et cacephaton. Et dicit a meta quod est trans: et lensis quod est sumptio: quasi transsumptio: quod significatum vius transsumit ad significatum alterius: vel dicit a meta quod est ad: et lensis quod est sumptio: inde metalensis quasi assumptio: quod unum post aliud sumitur: et vocatur a Tullio gradatio.

Pars III.

Metonomia est veluti quidam transnoitatio. Num? multe sunt spes. Aut n. omnes ponunt p ostero: ut Theatra plaudunt: effudite hydrias. i. vinum vel aqua quae est in hydris. Itē prata mungunt. i. boues qui sunt in prato. vel hierusalē quae occidis prophetas. vel Nunc pateras libate ioui. i. vinum ostentum in pateris. i. vasis illis. Aut ostentum pro ostinente: ut Dimitte arcā ire et aspicias: ut habet in p Regū. Nō. n. ut dicit Beda arca: s; plaustruz quo ostinebat arca: vel boues ire poterāt. Itē Uina corona. i. cibos implēt usq; ad summū vino. Aut iuētor pro iuēto: ut Sine cerere et libero friget venus. exemplū ē Te rēti in commedia. Leres s; m̄ poetas dī fuisse dea et iuētrix frumenti. et liber iuētor vini. Per istos genitivū iuētores significant iuētiōes siue iuēta. Per venerē intelligit cōcubit?: ut sit sensus. Sine cerere et libero friget venus. i. sine pane et vino deficit voluptas. Itē Vulcanus mittit sagittas i. ignis. Aut ecōuerso: iuētu p iuētore: ut Ulinum pcamur. i. libez vini iuētore. Itē pro efficiēte effect?: ut Eri gus pigrū. i. efficiēs pigrīa. et Timor pallidus. i. faciens pallorē. Aut ecōuerso effect? pro efficiēte: ut Spumantia frena. i. equi?. Sit et cū mā ponit pro māto: ut Accinct? ferro. i. gladio. Uel seqns p antecedēte: ut pallet. i. timet. Et dī a meta qd est de: et onoma qd est noitatio vel nomē: qsi denotatio: qr vñ p alio noit. vñ et h tropa Tullio vocat denotatio. Uel dī a meta qd est trans: et onoma no mē: qsi transpositio nois. Hug. enī dic sic. Metonomia cō ponit a meta pōne greca qd est trans: et onoma nomē. et dī hec metonomia metonomie quidā figura. s. transformatio ab una significatōe ad aliā. et fit multis modis. Cū omnes ponit p ostero: vle ecōuerso. Uel cū iuētor p iuēto. vel ecōuerso. vle cū efficiēs p effectu: vle ecōuerso. vle cū pfecto: p pfectiōe: vle ecōuerso. vle cū mā p māto. vel ecōuerso. vle cū id qd fit ponit pro eo pro quo fit: vel ecōuerso.

Antonomasia est significatio vice proprii nois posita ex accidentib?: videlicet p̄ priā significatiōis psonā. Et fit tripli. Ab aio: ut magnatum? i. eneas. Supbus. i. diabolus vel diabolic?. vel ut dī Beda ab aio: ut Nungd tu pcessisti supbū. Acorpe: ut Spurius altitudis sex cubitorū et palmo. Ab elatōe at aī diaboli. A q̄ritate corporis significat golias gigas. Extrinsec?: ut Infelix puer. i. troilus. Et hoc fit plib? modis. Nam s; m̄ Beda in ples spes diuidit. Sit. n. vla gne: ut Nungd oībus vobis dabit filius isai agros. i. nobilis. Uel a loco: ut Auctor secte nazareo. i. paulus. Uel ab actu: ut Qui trididit illū dedit eis signū. i. iudas scarioth. Uel ab euētu: ut discipulus quē diligebat iesus. i. ioānes. Per hunc tripū ipē dīs iesus xps aliquā designat a gne: ut Osanna filio dauid. A loco. Qui sedes sup cherubim manifestare. Ab actu: ut peccavi: qd faciā tibi o custos hoīus. Sit ḡ antonomasia cū cōe alicui appropiat: ut p aplm paulū: p p̄ pheta dauid: p virginē Mariā: p vrbē romaz intelligam?. vñ s; m̄ Hug. antonomasia est quā illud nomen qd est cōe plurib? appropiat alicui: In doctrinali sic dī. Antonomasia solet excellētia dici. Si nomē p̄ priū taceas ponēs generale. et dī ab anti qd ē p̄tra: et onoma qd ē nomē: et thesis qd est positio: qsi ḥria et impropha positio nois p noie. vel dī ab anti qd est pre: et onoma qd est noitatio: qsi p̄cellens noitatio. vel dī ab anti qd est cōtra: et onoma qd est nomē: et vñ qd est eqle: qsi cōtra equalitatē nois.

Epitheton est p̄posita dictio p̄ propio noi s; m̄ Do natū. Sit enī epitheton cū adiectiuū noi p̄ p̄ponit: ut Dilect? deo et hoib? moyses. et Misericord? et misericors dīs. et iustus loth oppressus. Sit autes trib? modis epitheton. Ab aio. sic Sapiēs plato. Acorpe. sic Magnus gigas. Extrinsec?: sic diues heros. Et hec quā exterius sumunt diuidunt in plures spes. Descēdit enī

De tropis

a loco: ab actu: ab euētu. Grecismus plane dicit. Si p̄ priū dicas epitheton h̄ est: ut alb? cignus: coruus niger: nos humida. vel quā p̄petas intelligit in substantiuo: ut dauid fidelis. deus iustus. famēs pallida. virtus vera. Et ita adiectiuū p̄ priū adiūcit substantiuo. In doctrinali sic dī. Giet epitheton si dicas tristia bella. et dī ab epi qd est super: et theton vel thesis qd ē positio: qsi p̄pa adiectiuū sup positio. et differt ab anthonomasia: qr anthonomasia pro vice nois ponit: ut vrb̄s pro roma: apls p paulo. Epitheton nūq; est sine noīe. Uide etiam in q̄rta pte in suo loco.

Synodoche est significatio plenī intellect? copax: cū plus minusve p̄nūciat: aut enī totū a pte ostēdit: ut. Uerbū caro factū est. et Eramus in nauī vniuerse aīe cētū septuagintasex. Hic enī minus dices plus significat: aut ecōtra a toto pte: ut Propter paracēuen iudeoz: qr iuxta erat: in monumētu posuerūt il lum: et tulerūt dñm meū: et nescio vbi posuerūt eum: dñm dicit: cū solū dñi corpus quereret. Plus enī dices minus significat. Qd tractās Greg. dicit in homel. Notādū iuxta historiā q̄ mulier nō ait: Tulerūt corp' dñi mei: s; tulerūt dñz meū. Usus nāq; sacri elogi ē: ut aut aliquā ex pte totū: aliquā vō ex toto pte significet. Ex pte enī totū significat: sicut de iacob filiis scriptū est. Quia descēdit iacob in egypto in aīab septuaginta. Neq; enī sine corporibus aīe descēdebāt: s; p̄ solaz aīaz totū significat: qr ex pte totū exprimit. Et solū dñicū corp' in monumento iacuerat: et maria nō dñm: s; sublatū corp' dñi q̄rebat: videlicet ex toto designās pte. Hug. vō dicit q̄ synodoche est qd; figura: cū qd p̄tis est attribuiti toti: et ecōuerso. Et est etiā quidā color rhetorice: et appellat apud latinos intellectio et est intellectio toti? per pte: vel p̄tis p̄ totū: vel vni? per plura: vel pluriū p̄ vñ cognitio: et dī synodoche a syn qd ē con et odoche qd ē captio vel expectatio: qr p̄ intellectū p̄tis capi et expectat intellect? totius: et ecōuerso. Meminisse autē debem? ut dicit Donat?: cū sit a pte totū ab insigniori parte faciēdum est. De synodoche etiā infra dici cum agam de allotheaca: in capitulo de synthesis.

Onomatopeia est nomē de sono factū vel factū: ut stridor porte. Lorū a crocitādo. Et si lī: p̄prietates aīaliū. ut rugit? leonis: et balutus ouis. Tintinnabulū a tintin. Et notādū q̄ nomē factū aliqā est nomē ipsi? soni: ut tinnit?: q̄ est nomē soni? auris. aliquā est nomē habētiū sonū: ut taratantara. et dicitur ab onoma qd est nomen: et thesis qd est positio: et polo qd est fingo: qsi positio ficti nois. et accipiēt hic nomē lange pro q̄libet parte oratiōis. Et scias q̄ onomatopeia aliqā ita large sumit q̄ et cōprehēdit vbi affirmationē sine tropuz q̄ dicitur rematopeia s; m̄ Hug. Uide plenius de hoc suo loco infra in quinta parte.

Perifrasis est circūlocutio q̄ fit duplī. Aut or nande rei cā. s. pulchre plongando nām. Unī Virg. Et iam p̄ma nouo spargebat lumine ter ras Titani croceum linquēs aurora cubile. qsi dicat. Iā incepit: aut dies ortus erat. Itē Paulus ad Lorint. Scimus q̄ si terrestris dom' nostra hui? habitationis dissol uaf: qr edificationē ex deo habem? domū nō manufaciā eternā in celis. Aut causa vitāde feditatis: ut Placidus petiuit iugis infusus gremio. Itē ad Roma. ait Aplus. Semine earū mutauerū nālē vsum in eū vsum qui est h̄nām. Silt autē et masculi in masculos turpitudinē operantes tē. Itē iste soluit tributū ventris. Quoties iḡ honestam rem honestiorē per circūlocutionē facere voluimus perifrasis dicit. ut aurā vitales carpit. i. viuit. Silt cum turpē rem per circūlocutionē verboz honestamus perifrasis ē: ut patuit. Unī in doctrinali dicit. Perifrasis circūloquiū de iure vocat: cū verbis curas attollere rem

Pars III.

tibi gratā. Aut in re turpi verbis nō turpib⁹ vti. et vt dicit Hug. peri qđ est circū pponit cū frasis qđ est locutio: idē perifrasis. i. circūlocutio. cū vna res plurib⁹ vbi significatur et describit. et in rhetorica iste modus loquēdi dī circūlocutio. Et scias qđ perifrasis qđ fit in oratione differt ab an-tonomasia et epitheton qđ fiunt in dictiōe. Itē hec oblique ordinant ad laudē vel vituperiū: illa vō directe.

Iperbaton est quedā trāscensio vboz ordinez turbās. Luius gncq; sunt spēs. s. iste, rologiavel isteronproterō: anastrophe: parēthesis: themesis: syncresis. et dī ab iper qđ est supra et baton qđ est mā: qđ trāscēdens loquendi mām. et excusat pleonasimon. vel s̄m Hug. dī vel cōponit ab iper qđ est sup: et batin qđ est gradus: et inde hec iperbaton. i. longa et supergrediens cōstructionis vel sententie transiens. s. cum verbum aut sententia ordine commutatur.

Isterologia vel isteronproteron est s̄nie cū verbis ordo mutatus: vt Torrere parant flāmis et frāgere saro. Qđ sic itelligas. Isterologia ē mutatus ordo s̄nie cuz v̄bis: vt in pdicto exēplo. Torrere parat t̄c. Primo enim solet in mola frāgi triticū: et postea torneri. i. flāmis coqui. Ergo et sensus t̄vba cōfundunt̄. Itē Virgilius. Moriamur et in arma ruamus. Itē Nutrit et peperit. Itē et vomit et potat. Itē psalm⁹. Hic accipiet bñ. dictionē a dñō: et misericordiā a deo salutari suo. Namvt dicit Beda. prius dñs miserādo iustificat impiū: et sic benedicēdo ornat iustū. Dī aut̄ isterologia ab ister qđ est v̄l timus: et logos qđ est fmo: qđ fmo v̄ltimus. s. p̄posterus. Uel dī ab isteron qđ est post: et logos qđ est fmo: inde iste rologia. i. p̄posterus fmo. Sed isteronproteron dī ab isteron qđ est ordo: p̄terō qđ est p̄posteroz qđ ordo p̄posterus. vel dī ab ister qđ est v̄ltimus: et p̄thos qđ est primuz: quasi pro v̄ltimo primū. et pro primo v̄ltimum. Isteronproteron est sentētia ordine mutata. s. cōuersio recte s̄nie. Isteron enim interpretat̄ videre: proteron conuersio: vt dicit Hug. Uide in isterologia.

Anastrophe est verboz tm̄ ordo p̄posterus: vt Italianam cōtra pro cōtra italiām. Quotienscūq; sensu integro permanēte verba tm̄ mutātur anastrophe dicit̄. vt Italiaz cōtra. Debuit. n. dīci. Lō, tra italiām: eo qđ p̄positio semp̄ debet p̄poni. Gilr in iob. Quāobrēz ego deprecabor dñm: pro ob quā rem. vñ do, ctrinale. Dictio si subsit cum sit p̄cedere digna: Siet anastrophe sic surgit mare littora cōtra. Et dicit̄ ad ana qđ ē sursum: et strophos qđ est cōuersio: qđ recti ordinis cōuersio. vel ab ana qđ est re: et strophos qđ est missio: qđ retro missio: qđ deberet preponi retromittit̄. Uel dī ab ana qđ est re: et strophos qđ est cōuersio: inde anastrophe: id est retro conuersio. Uide in suo loco

Parenthesis est iterposita rōcinatio diuersē s̄nie: vt Eneas: neq; enī patrius cōsistere mētem passus amor: rapidū ad naues p̄mittit achatē. s̄m Donatū. Quoties s̄nia inchoaf: eiq; interponit qlibet ratiocinatio parenthesis ē: vt in pdicto exēplo Debuit enim dicere. Eneas rapidū achatē p̄mittit ad naues: et sic demū subiūgere. Neq; enī patrius amor passus est cōsistere mentē. Item aplus ad Halathas. Cum vidis sent grām que data est mihi: qui enim operat̄ est petro in apostolatu operatus est et mihi inter gētes: iacob⁹ cephas et iōānes dexterās dederūt mihi et barnabe societatis. Ul̄ parenthesis ē sentētia interpositio: qua ex medio remota: integer sermo perdurat: vt H̄y ceptis: nam vos mutastis et illas: aspirate meis: et dicis a para quod est inter: et thesis quod positio: quasi interpositio.

Themesis est ynius cōpositi aut simplicis verbi sectio vna dictiōe vel pluribus iteris

Be tropis

50

etis: vt Septem subiecta trioni. Hoc composituz nomen septētrion dividit: et interponit vna dictio. s. subiecta: vt Septez subiecta trioni: pro eo qđ ē subta septētrioni. Unī Doctrinale. Dat themesis binas i partes dictio secta. Est boree regio septem subiecta trioni. Itē. Saxon cere com minuit brum: pro cerebrum. Et dividit hoc simplex verbum. s. cerebrum: et dictio vna interponit. s. cōminuit. Itē Masili portabat iuuenes qđ littora tanas. Hic simplex verbum dividit. s. masilitanas. i. masilie populus: que est vrb̄ gallica dividit: et plures dictiōes interponunt. s. por tabant iuuenes ad littora. Hec tropi spēs vt dicit Beda nō facile in scripturis sanctis que ex hebreo vel greco ser mone trāslate sūt pōt iuueniri. et est h̄s. Hiero. que genuit solymis dauidica ples. Hoc ē hierosolymis. Et dī themesis a themos qđ est diuisio vel sectio. Dividit enī siue se cat vna dictio ab alia p̄ ea qđ iterponunt̄. Uel dī a tenē tenēs: et hec memeris qđ est diuisio. qđ tenēs diuisione.

Syncresis est iperbaton ex omni parte cōfusus: vt Tris nothus arreptas in saxa latē tia torquet. Saxa vocant itali medys qđ in fluctib⁹ aras. Est enim ordo. Tris. s. naues arreptas: nothus. i. ventus. in saxa torquet: que saxa in medys fluctibus latētia itali vocat aras s̄m Donatum. Item. Nos virtute lauat qđ labem lachrymis ornat. Et est ordo. Ille qui lauat labem lachrymis ornat nos virtute. Et dī a syn qđ est con: et cōfusio qđ est fusio: quasi cōfusio. Uel dī a syn qđ est con: et cōfusio cōfusio. Ibi enim ordo sentētiae verborūq; simul cōfun dit: et qđ fit in permutatione ordinis duarum dictionum: et vtraz excusat cacephaton.

Iperbole est dictio fidem excedens augēdi minēdiue causa. Augēdi: vt Iste est nūne cādidiō: aquilis velocior: leonibus fortior. Minēdiue: vt Terrebit te sonitus folij volantis. et Denigrata est super carbones facies eoz. et Iste est tardior testudine. Unī Doctrinale. Transcensus veri manifestus iperbole fiet: et dī ab iper quod est supra: et bole quod est sententia vel fides: quasi supra sentētiam vel fidem: et excusat tapinosim. Hic tropus vocat a Tullio suplatio: et cōtrariatur huic tropo liptote: de qua infra dicam.

Ellegoria est trop⁹ quo signat̄ aliud qđ dicit̄: vt recolla. Virgilius enī cum de hoc diceret: nō vere dicebat soluēda fere colla equorū sed carmē finiendū significabat. Itē in euāgelio Joan. 4. Leuate oculos vestros et videte regiones: qđ albe sunt iam ad messem. Hoc est intelligite: qđ populi iam parati sunt ad credēdū. Et vocat hic tropus a Tullio permūtatio: et dicit̄ ab alleon qđ est alienuz: et logos qđ est sermo: vel gōre qđ est dicere. vnde allegoria. i. alieniloquiu: cū aliud sonat et aliud intelligit: p̄cipue opposituz. t̄iō allegoria differta metaphora: vbi licet aliud: non tamen signatur oppositum. De hoc requiri re infra in quinta parte in suo loco. Item infra post antis mos. Huius multe sunt species. ex quib⁹ eminent septez s. ironia: antifrasis: enigma: carientismos: paroemia: sarcosmos: antisimos.

Ironia est tropus p̄ h̄riū qđ conaf oñdēs. i. trop⁹ oñdens id p̄ h̄riū qđ conaf. i. vult: vt i li. Regū. Clamate voce maiori. De enī baal forſitā loquit̄ vel in diuersorio est: aut dormit ut excitet̄. Hāc nisi grauitas p̄nūciationis iuerit p̄fiteri videbit̄ qđ negare cōtēdit s̄m Donatū. Hug. enim dicit. Ironia est s̄nia pronūciationi h̄riū h̄nis intellectū. s. sic laudans ut vituperare intelligat̄. et dī ab iron qđ est h̄riū: et onoma nomē: qđ facit p̄nūciationē h̄riām intellectui. vel dī ab iron qđ est eleuatio. debet enim fieri cū quadā eleuatiōe vocis: vñ a Tullio vocat̄ exclamatio. et s̄m quosdā quādocūq; eisdē

g z

Pars III.

verbis aliquid negare possumus et confirmare ironia pot
dici. et differt ab antifrasis: ut in antifrasis dicam.

Antifrasis est unius ubi ironia: ut bellum hoc est
minime bonus. *Lucus* qz nō luceat
parca qz minime parcat. *Manes* qsi mites cu sint terri
biles. De istis *Hrecismus* dicit. *Lucus* et officium bellum libi
tinaqz parca. Ista p antifrasim dñr noīa gncqz. *Beda* dīc
qz h antifrasis est. Amice ad qd venisti. Scdm *Hug.* vo
antifrasis est smo ecōtrario intelligēdus. et dīr ab anti qd ē
contra et frasis qd est locutio: ut *Lucus*: qz luce caret. Et
differt ab ironia: qz ironia pñuciatiōe sola etiā idicat qd
vult intelligi. ut cum dīr homini male agēti. Qd bonū est
facis. Sed antifrasis nō voce pñunciatis signat ḥriū:
sed trñvibis suis quoꝝ origo ḥria est. *Doctrinale* dicit. An
tifrasis sermo signans contraria dicto.

Enigma est obscura sñia p occultā silitudinez re
rū: ut *Mater* me genuit. eadem mox gi
gnit ex me. Cum signat aquā in glaciem cōcrescerē: et an
dem rursus effluere. Usū doctrinale. Patrē pgenies occi
dit matris in alio. *Mater* me genuit eadē mox gignit ex
me. Quā mater genuit generauit filia matrem. Itē de co
medēte exiuit cib?: et de fortē dulcedo. Signat ex ore leo
nis fauū mellis extractum. vel pñē colube deargētate:
et posteriora dorsi eius in spē auri: cum significet eloquia
scripture spūalis diuino lumine plena. *Sensum* enim ei
interiorē maior celestis sapientie grā refulgente: vel certe
vite sancte ecclesie pñitem virtutū pénis gaudētem: futu
ram aut q in celis est eternā cum dño claritate fruiturā.
Et dīr ab e. qd est extra: et nigmos qd est liquidū. i. extra in
telligibilitatē. Uel dīr ab en qd est in. et nigra qd est ima
go: ide enigma. i. sñia in imagine: hoc est in obscuritate po
sita. Et differt fm *Isi.* ab allegoria: qz allegoria sub re alia
aliud significat: et sic est gemina. Enigma vo tñ sensuz bz
obscuru p quasda imagines obumbratū. *Dapi.* vo dicit.
Enigma questio obscura q difficile intelligēt nisi aperiat.
Uide in quinta parte in suo loco.

Lariantimos est tropus quo dure dicta gra
tius siue miti pferunt: ut cū
interrogatibus nobis an alijs nos quesierit: rñdet bona
fortuna. Ex quo datur intelligi nemine nos qsisse. Item
Nōne pro rachel seruiui tibi quare: imposuisti mibi lyaz.
Uno enim leuissimo impositiōis vbo iniuriā quam patie
bat: grauissimā rem tēperātius loquēs significauit. Itē
de filio sacerdotis dīr. Iste est de genere aaron vel conso
brinus fratris clericis. et dīr a caris qd est grā: et mos moris:
qsi gratiosus mos. vel dīr ab antos qd est flos: et mos. i. vir
tus: inde antisimos. i. tropus floride et vrbane virtutis.

Paroemia est accōmodatū rebus tpibusqz p
uerbiū. Reb?: ut Aduersus stimu
lum calcitra. i. supbis resistē: Tpibus: ut *Lupus* est in fa
bula. i. toce. Hērē quoqz qz hō si a lupo pñus videat amittit
loquelā. vñ *Lupus* est in fabula dīr cuz alijs in media lo
cutiōe tacer. Et vt dicūt aliqui nāles lupus est aial vene
nosum: et inficit aerē. Aer vo infect? veniēs ad hoīem ipsi
us arterias ingredit: vñ loquelā aufert. Sed si hō pñus vi
det lupū nāliter pñfortat: et ideo nō inficit. Itē fm *Beda*
canis reuersus ad suū vomitū: et sus lota in volutabro lu
ti: et Nū saul iter pp̄has. quoꝝ vno cū quēlibet post actā
penitētiam ad virtua relabi: altero vo tūc vtimur: cuz ido
ctuz quēlibet officiū docēdi assumere: vel aliud qd artis
qd non didicit sibimet vñsurpare viderimus. Hic tropus
adeo late pñ: ut liber salomonis: quē nos fm hebreos pa
rabolas dicimus. apud grecos ex eo nomine accepit paroe
miaz. i. puerbioꝝ. Et fm *Hug.* para cōponit cu emum
qd est modulatio: et dīr hec paroemia. i. rebus vel tpib? ac
cōmodatū puerbiū: vbi grā. Volutat alijs nocere alicui et

De tropis

Iesus est ab eo pōt dici. Aduersus stimulū calces vel calci
tras. vel pōt dici. Aduersus stimulū calces: dū signat ad
uersis resistēdū. Silr quotiēs vtimur puerbio in tpe cō
modo et apto paroemia ē. Uerbi grā. Loquebaris de ali
quo talia aliqz que sibi displicerēt si audiret: et ille veniēs
subito dicis. Lupus est in fabula. Uel dīr paroemia a pa
ra qd est iuxta: et omon qd est deductio vel modulatio: q
si iuxta modulationē vel deductionē: qz tacet dū narrat.

Sarcosmos est plena odiovl hostilis irrisio au
xiliāte mō dicēdi signata: ut Ali
os saluos fecit: seipz nō pōt saluū facere. Si rex israel est
descēdat nūc de cruce et credimus ei. Itē Dēs quos pñ
fisti gladio mortui sunt. cum hoc dīr alicui qui nemine gla
dio pñcussit. Huic ḥriāt antisimos. et dīr sarcosmos a sarcos
qd est caro: et ismos qd est diuīsio: quasi carnalis diuīsio. i.
hostilis. Uel dīr a sarcon qd est corrosio: et mos moris: qsi
mos corrosiu?. Uel dicitur a sarcos quod est caro: et mos
moris: quasi carneus mos. i. mala et amara irrisio que pū
git vñqz ad carnem.

Antisimos est tropus multiplex numeroseqz vir
tutis. Nam antisimos putat dictum
esse quod simplicitate caret rusticā: et faceta satis vrbani
tate expolitum est: ut Qui bauium nō odit amet tua car
mina menui. Atqz idem iungat vulpes et mulgeat hircos.
Quod exponēs *Isido*. dicit. Qui bauium non odit pro pe
na ei cōtingat vt diligat meuiuz. Euerūt autē meuius et ba
uius pessimi et emuli *Urgily*. Qui ergo hos diligit. dicit
Urgi. in bucco. sugillādo faciat que cōtra naturam sunt.
iungat vulpes ad aratriū: et mulgeat hircos. Itē antisimos
est cū dicit. Mulier oī sagitte apiet faretrā: qsi dicat. Di
virge virili aperiet vulua. Itē. Sili mulieris vltro virus
rapientis. i. fili meretricis: dixit saul ionathe. Itē *Apls*.
Ultinā et absindantē q vos conturbāt. Et dicit antisimos
ab antos qd est flos: et mos. i. vñtus vel sentētia: inde antis
mos. i. tropus floride et vrbane virtutis vel sententie. Et
est antisimos ḥria figura de sarcosmos. s. vrbanitas sine
iracūdia: ut Qui bauium nō odit zc. vt dicit *Hug*. Et fm
Dap. dicit antisimos. et fm *Hug*. in vno loco dīr etiā antis
mos silr: ita qz s. est secunda lra. In alio loco dicit antisimos:
ita qz n. est secunda lra. et multi hoc dicunt. Antisimos fm
quosdā dz dici: ita qz s. sit secunda lra: et ē idē qd antisimos.
Uide supra immediate in antisimos.

Nota hic qz sicut dicit *Beda* allegoria aliqñ factis:
aliqñ vñbis tñmō fit: aliqñ factis simul et ver
bis. Factis sicut dīr ad *Hala*. Qñ abraam duos filios ha
buit vñū de ancilla: vñū de libera: qz sunt duo testamēta.
Uerbis autē solūmō: ut Egregie virga de radice ieserit
flos de radice ei ascendet. Quo significat de stirpe da
uid per mariā virginē dñm salinatorē fuisse nasciturum.
Aliqñ factis silr et verbis vna eadēqz res allegorice signi
ficat. Factis qdem: ut Vendiderūt ioseph in egyptum
ismaelitis triginta argenteis. Uerbis vo: ut Appēderūt
mercedē meā trigita argēteis. Itē factis: ut Erat dāvid
rufus et pulcer aspectu: et vñxit eū samuel in medio fratz
suoz. Uerbis: ut Dilect? meus candidus et rubicundus:
electus ex milibus. Qd vñrūqz significat mystice media
torem dei et hominū: decorum qdem sapientia et virtute:
sed fuisse sanguinis effusione roseum: eūqz vñctuz a deo
patre: et oleo leticie pre consortib? suis. Itē allegoria vñ
fine operibus aliqñ historicā rem: aliqñ tipicā: aliqñ tro
pologicā. i. morale rem. aliqñ anagogēz. hoc est sensuz ad
superiora ducētē figurate denūciat. Per allegoriā nāqz
res historicā figurat: cu factura pñmoꝝ sex siue septē die
rū totidē seculi hui? cōparat etatibus. Per vñbū historia:
dū hoc qd dicit Jacob patriarcha. Latulus leonis Inda
ad pñdā ascendisti fili mi zc. De regno autē victoris dāvid

aliquid intelligit. Per vobis spiritualis de Christo siue ecclesia sensus elicit: cum idem sumus patriarche de divina passione et resurrectione fideliter accipit. Allegoria facti tropologiam: hoc est morale perfectionem designat: ut Tunica polaris et polimita: quam Jacob patriarcha filio suo Ioseph fecit varia rum virtutum gram: quam deus pater usque ad terminum vite nostre induit et precepit et donauit insinuat. Allegoria ubi eadem modum perfectionem designat: ut Sint Iulianus vestri precincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Et allegoria facti analogicu: hoc est ad superiora ducetem sensus exprimit: ut Secundus ab adam enoch translatus de mundo: sublatum future beatitudinis: quod beatitudo post opera bona seculi habet: quod sex etatis bus peragit: electis in fine suauit: figurata designat. Allegoria ubi eadem vice celestia gaudia demonstrat: ut Ubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur et agitur: quod ubi mediator dei et hominem est corpus: ibi nimis et nunc sublevante ad oculos sicut et celebrata gloria resurrectio: colliguntur corpora sanctorum. Non nunquam autem in una eademque re vel vbo historia: similiter et mythicus de Christo vel ecclesia sensus: et tropologia: et anagogie figuraliter itimatur: ut Templo domini iuxta historiam dominum quam fecit salomon. Juxta allegoriam corporis dominicum: de quo agit. Soluite templo hoc et in tribus diebus excitabo illud. Siue ecclesia ei cui dominus. Templo enim dei sanctum est quod estis vos. Siue per tropologiam libet fidelis. quibus dominus. An nescitis quod corpora vestra templo sunt spissati que in vobis est. Per analogie supradictae gaudia mansionis: cui suspirabat agit. Beati qui habitat in domo tua domine in seculorum laudabunt te. Sicut modo dominus. Lauda hierusalem dominum: lauda deum tuum symphoniam. Qui confortauit seras portas tuas benidixit filius tuus in te. De ciuibus terrene hierusalem: de ecclesia Christi: de aia quoque electa: et de patria celesti: iuxta historiam: iuxta allegoriam: iuxta tropologiam: iuxta anagogem recte accipi potest. Juxta allegoriam de ecclesia Christi dicimus sequentes exemplum Gregorii: qui in moralibus ea quod de Christo siue ecclesia per figuram dicta siue figura interpretantur: allegoriam proprie nuncupare solet.

Omoensis est minus note rei per similitudines eius que magis est nota demonstratio. et interpretatio similitudo. Aliud dicunt omozensis: quod si rei vni notitia. et dominus ab omnibus quod est vnu: et ensis quod est notitia. Huius sunt tres species: icon. parabola: paradigma. i. imago: comparatio exemplum. Et scias quod quoties per rei note similitudine intelligimus re quam minima habemus omoensis est. Sit autem sic: dominus peius testatur aut a rebis notis: aut a rebus incognitis: aut a rebis imparibus. Et hec sunt tres species quod annectit dominus.

Omoensis interpretatio similitudo per quam minima note rei per similitudinem eius quod magis est notitia: demonstratio dominus in vno. Et est idem quod omoensis: de qua immediae supra dictum est.

Icon est persona inter se vel eorum quod personis accidentes comparatio: ut vidimus gloriam eius gloriam quod si unigeniti a patre. Item. Neque nubet: neque nubent: neque ducuntur: neque enim ultra morti poterunt: equeles enim angelis sunt ut dicit Beda. Huius vero dicit. Icon onis. fe. ge. et hec iconia. fe. ge. et hec icona. ne. i. imago vel signum. Et est icon inter se vel eorum que personis accidentes comparatio. s. cum figuram rei ex simili genere conatur exprimere. Et dicit ab icon quod est imago vel signum.

Parabola est rex genitium dissimilium comparatio: ut simile est regnum celorum grano syneapis. Item sic moyses exaltavit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hominis. Item. Exiit qui seminat seminare semet suum. Et ut dicit hugo. para. i. iuxta comparatio cum bole quod est simia: id est parabola. i. similitudo siue comparatio ex dissimilibus rebus: sic est cum lucanus comparat cesarem leoni: non ex uno sed ex alio genere similitudinem facies. Et dominus parabola quod si iuxta simiam. Non enim ipsa est simia que sonat: sed iuxta

De coloribus rhetoriciis 51
simiam: unde parabolicus ea cum i. similitudinarius ria. riū. Vide de hoc in suo loco.

Paradigma est propositio vel enarratio exempli hortatius aut deterretis. Dicitur: ut Helias homo erat filius nobis. passibilis: et oratione oritur ut non plueret super terram et non pluit. Item in euangelio. Respicite volatilia celi: quoniam non seruit: neque metuit: neque congregatus in horrea: et pater vester celestis pascit ea. Deterretis: ut In illa hora quae fuerit in tecto et vasa eius in domo non descendat tollere illa: et quod in agro filii non redeat retro. Mores estote ex corde loth filius Beda. Et ut dicit hugo. paradigmam coponit a para quod est iuxta: et figura quod est dignitas: vel nomine decus laus et gloriam. et de hoc paradigmam matis. i. propositio exempli. vel exemplum dicti vel facti alicuius ex filii vel dissimili genitio suenies ei quam ponimus rei: ut Tanta fortiter periret apud hyponem scipio quam virtute cato. Uel paradigmam filium alios dominum a para quod est iuxta: et figura sua: quod iuxta sententiam rei ostendit: et sic differt ab allegoria. Et quod omoensis et paradigmam de similitudo quod dicit Iustus agens de paradigmate quod similitudo fit tribus modis. quoniam a pari ad parem. quoniam a maiori ad minor. quoniam ex duabus a minori ad maiorem. Nec de scemate et tropis a Donato positis dicta sufficiunt. Nunc de coloribus rhetoriciis: et de quibusdam figuris quod non ponuntur a Donato vel prout. cum figuris locutionis: sunt trii in honore in theologia. et possunt reduci ad scemata vel tropos: multum videamus. Colores enim liciti sunt sermones: et multi colores sueniunt cum figuris locutionis.

De coloribus rhetoriciis.

Dolores autem rhetorici

rici: et figure predicte de quibus habet intendimus sunt sexaginta die. s. adiunctum. agnominatio: antimetabola: antipofora: antitheta: antitheton: atropospatos: aposiopesis: apostrophe: articulus: brachiology: catatoposis: climax: complexio: concordia: conduplicatio: diuinctio: exteticatio: trium: diversio: correctio: diaforosis: diasertos: diffinitio: dubitatio: ebasis: emphasis: endiadis: epidiocesia: epilogus: epimone: ethiopeia in suo loco est: embasis: euphonia: euphemismos: exalage: exclamatio: fasta: fragatio: ipalage: ipofora: lepos: litote: occupatio: oliopomenon: omopasia: omophosis: pizatia: precisio: profonesis: prosopopeia: protheso: paralage: ratiocinatio: repetitio: sententia: synthesis: somothopoeia: subiectio: tractatio: transitio: tropologia.

Adiunctum vel adiunctio est quod res comprehendit: et non interpretatur vobis: sed prius aut in fine loci: ut Extinguit spiritum suum moribus siue senectus. Item morbo vel senio forme decus evanescit.

Agnominatio fit quod dictiores plures iunguntur in principio aut in fine syllabe: sensu trii dissimiles: ut Luria curarum genitrix nutritur quod malorum. Inuitis vicos in honestis equat honestos. Hic color suenit cum quodam specie scematis quod dicit paronomasia.

Antimetabola est mutatio sermonis cum simia: ut non ut edas viuas: sed edas ut vivere possis. Cum vobis vitat antimetabola sensus. Non ut edas viuas: sed edas ut vivere possis. Et dicit ab anti quod est: et meta quod est trans: et bole quod est simia: quod si translata cum strictate vobis simia: et reducit ad tropum quod est metaphora. Uel ut dicit hugo. antimetabola est conuersio vobis quod ordine mutato strictum efficit sensum: ut non ut edas viuas: sed ut vivere possis. et declinatur hec antimetabola. Et hec antimetabole antimetaboles.

Antipofora quod a grecismo ponitur sub scemate est risus tacite obiectio scematis: ut libilis

Pars III.

mibi rescribas attī ipe veni. Et dī ab anti qd ē h: t foros qd est fari vel dicere: idc antipofora qsi dictio h illud qd possit obuci. vñ doctrinale. Rñdc̄s ad ea tibi q̄ sunt obū ciēda. Das antipoforā cū nō tñ obyciaſ. Uel dī ab anti t foros qd est ferre: qsi h ferre obiectiōi rñfionem.

Antitheta est qdā figura de qua supra dixi in ca. de scemate qsi in fine.

Antitheton est qdā figura de qua supra dictuz est in ca. de scemate qsi in fine.

Antropospatos est humana passio: qñ qd ē hois attribuit deo: vt deus irascit: gaudet. vñ ps. Dñe ne in furore tuo arguas me: ne q̄ in ira t̄c. Et dī ab antros qd est hō: t passi syel patos qd est passio: qsi humana passio. Et ponit in doctrinali inter colores: vbi sic dicit. Si que sunt hois assignant deitati. Antropospatos est sic sepe dei legis iram. Dicit etiam antropospatos qñ ecouerso qd est dei attribuit homini: vt fulminare: tonare: ningere: pluere.

Aposiopesis est validus defect oronis. Unde pris. in mino. ponit exēplū Tere ty in Eunucho. Ego ne illā: q̄ illū: q̄ me: q̄ me non. Deest cuicūq̄ constructio plene oronis. Ego ne illā digner aduen tu meo: q̄ illū p̄posuit mihi: q̄ me spreuit: q̄ me non suscepit heri: t dī ab apo qd est defect: t vsios qd est egle sine suba: t passis qd est passio: qsi eq̄lis defect vel subalis passio: vel a poio ie. qd est fingere: qsi fictio eq̄lis defect. Ul fm̄ p̄p̄. aposiopesis est cū id qd dicturi videbamur silē tio itercipim: vt Quos ego: s̄z motos p̄stat cōponere flu etus: suspēsa locutio. Et vt dicit Alexāder differūt ethiopesis t aposiopesis: qr̄ in ethiopesi certū est qd subintelli gi queat: vt hec secū. deest eni loquebat. S̄z i aposiopessi multis modis p̄t fieri suppletio: vt Si itroibūt in regez meā: suppleri p̄t miꝝ erit: vel nō credat mihi v̄l alid h̄. Et siūt h̄ defect in penis t in p̄mīs in theologia ad no rādū q̄ pene reproboꝝ t p̄mia bonoꝝ sūt inenarrabilia. Isa. Secretū meū mihi: secretū meū mihi: ve mihi.

Apostrophe est uersio locutiōis ad aliquē p̄ sedam psonaz: vt Dñi est salus t sup pp̄lm tuū bñdictio tua. Et dī ad apō qd est retro vel aliud: t tropos qd est uersio qsi uersio ad aliud. t cōuenit cum tropologia de qua infra diceſ.

Articulus est vboꝝ dispositio sine ciūctione: vt Solus inermis inops inglorius vñ redisti. Uel qñ clausule sine cessatiōe absq̄ interuallo disti guunt. t iste est color rhetorici qsi idem cum scemate qd dī asynthon vel dialiton.

Barciologia ponit a Hrecismo sub scemate: t fit cum plura sub paucis v̄bis cōprehēdunt: vt Urit amor paridē: nuptā rapit: armat atridez. Ultro pugnat: fit machina: troia cremaſ. Et dicit a bracos qd ē breue: t logos qd ē fmo: qsi fmo breuis. Uel barciologia fm̄ Hug. idē est qd breuiloquiū. i. breuis dictio: vt venim: vidim: placuit: exemplū est p̄p̄ie.

Catatiposis q̄ ponitur a Hrecismo sub scemate fit qñ aliquid iuxta sui formā describit vel figuraſ sub noie patris vel matris vel alteri rei. vt caluus. crispus: ventrosus: sophronicus: serroni: socra tem describūt hec oia solum. Et dī a catā qd est iuxta: t tipus quod est figura vel forma: quasi alicuius descriptio iuxta sui formā vel figuram.

Climax que ponit a Hrecismo sub scemate fit cuꝝ de vno vbo in v̄bis fit gradatio: vt Mars videt hāc: visāq̄ cupit: potiturq̄ cupita. Uel vt dī p̄p̄. climax gradatio cū a quo superior sensus terminat inferior incipit: vt est illud. Ex innocētia nascit dignitas: ex dignitate honor: ex honore imperiū. Dāc figurā nōnulli cathe

De coloribus rheto.

nā vocāt: qd scema est. t cōuenit hec figura cum illo colore qui dī gradatio. t dī a clima qd est gradatio.

Complexio fit ex eo q̄ eadez dictio in p̄ncipys pluriuz clausulaꝝ repetit: t altera circa finē earundē: vt Bñdicite angeli dñi dñ: bñdicite celi dñ. Itē quis testamētū vet̄ trāstulit: Hieronym⁹. Quis triū linguaꝝ peritus siue expertus fuit: Hieronym⁹. Quis heres destruxit: Hieronymus. Et dī a complector complecteris. qr̄ cōplectit cōuerſionem t repetitionem: qui sunt duo per se colores.

Concordia est qñ fines medietati versuū cōuenit t cōcordat: vt p; in versib⁹ leoninis. Fāc tibi fortunam: festines frangere lunam. Et cōtra fatum faciet te cura beatum.

Conduplicatio est geminatio dictiōis v̄l dīctionū vel orōnis ad laudez vel vituperiū alic⁹: t nō suat locū: qr̄ fit in p̄ncipio v̄l me dio vel fine: vt Tu ne p̄rez gladio crudelis nate necasti: Tu ne p̄rez nungd: mors pris mors tua nungd: Et cōuenit cū quodā scemate qd dī anadiplosis: t ēt cū epanaleſſ

Conniunctio v̄l ciūctū ē cū due clausule clau dunt sub vno verbo p̄sito in me dio. vt Aut etas forme decus atterit aut valitudo. i. infirmitas: t conuenit cum zeumate.

Contentio fit qñ h̄rys reb⁹ orō cōficit: vt In lūctu rideſ: inter cōiuia luges. Urbē rure cupis: laudas bona ruris in yrbe. Mane peto lectū dimitto vespere tectum.

Contrarium fit: ex quo anim⁹ ex diuersis re bus efficit cert⁹: vt Qui sibi nō parcit qūo mihi vel tibi parcer: Qui sua diuulgat p̄bra: credis q̄ tua celet: An cedes soli quē cū socio supasti: qsi dicat nō: t cōuenit cū scemate: qd dī in antitheton.

Conuersio est qñ eadē dictio in fine clausulaꝝ repetit: vt Qui vitium spernis te spernis friuola spernis.

Corrēctio est qñ tollit qd p̄nū dictū est: t qd magis idoneū videt apponit: vt Sūmū nūs oblitus decoris: quinimmo dedecoris: ex quo dico amans: imo veracius amens. Et cōuenit hic color cum figura que dī epidiocesie: de qua infra dicam.

Diaforosis est dubitatio: vt Eloquar an fileaz. Et dicit a dia qd est duo: t foros qd est locutio: inde diaforosis idest duplex locutio.

Biasertos est figura locuōis in theologia familiaris: quando aliqua vox vel dictio ad duo trahitur: vt Nequando rapiat vt leo animā meā. s. ille qui est vt leo: vel leo nō rapiat.

Bifinitio est breuis demonstratio rei p̄ orōnem scā p̄prias rei amplectēs p̄petates: vt prodigus est qsi vitio retinēda p̄fundēs. Largus q̄ sumptū facit ex rōne libēter: p̄arc⁹ q̄ retinet q̄cqd depo stulat v̄lus. Qui retinet cupide qd res depositit auarus. Prodigus vt largo sic distat parcus auaro.

Dubitatio fit cū aligs ostēdit dubitum se esse: ignorat qd sit poti eligendū. vt Tu q̄ es ignoro: quo te quoq̄ noie dicā Nescio: si dicā spūcissime: nō erit equū. Si scel⁹ appellē min⁹ ē: deformior an sis Nequior ignoro: nūc hoc mibi: nūc placet aliud.

Ebasis t basis qd est fundamētū: qsi extra mām que est fundamētū: cuꝝ fm̄ mām ingredi sint fm̄ones. Unī doctrinale. Extra mām describens: vana vagafūctio, t hanc plures ebasim dixere figuram. Quidā dicit eubasis p̄ eu diptongū. Et est eubasis bona digressio sic sepe auctores faciunt qñ relicta materia digressionez fe

ciunt. Et dī ab eu qd est bonum: et basis qd est yado sive gradior: inde eubasis. i. bona digressio.

Emphasis qd ponit a greciso sub tropo est expressio loquendi: et fit cu volentes exprimere aliquod accidēs vtiūr noīe substatiuo p adiectiu significatē illud accidēs ad maiore exp̄ssione: vt si ponat scelus p scelerato: v̄tus p v̄tuoso. Thobias. Nubere vir tui virt̄ letat. et dī ab en qd est in: et phasis locutio v̄l ex pressio: q̄si exp̄ssa locutio fīm quosdā. Hug. v̄o dicit. Em phasis. i. exp̄ssio. q̄si qdā figura loquendi. s. cū volum abū dantiā et exp̄ssione alicuius accidētis in aliquo notare: so lemus illud appellare noīe accidētis: vt Dauus est ipsius scelus. vñ emphaticus ca. cum. et hinc emphatice aduerbiū: vt Emphatice loqui iste. i. exp̄sse. s. tali figura. et emphatico cas. i. emphatice loqui. Et nota q̄ emphati cus quandoq̄ dicitur audax et increpator: q̄z talius est exp̄sse loqui.

Endiadis que ponit a greciso sub scemate est cū duo adiungunt substatiua: et alterū resoluīt in adiectiuū: vt Arma virūq̄ cano. i. armatū vi rū. vñ Hrecis. Endiadis fiet resoluto i mobile fixo. Et fz doctrinale fit etiā ecōuerso: vt Armatū viꝝ. i. arma et vi rū. et ita est duplex endiadis. s. disiuncta et coniuncta. Et dī ab en qd est in: et dia qd est duo: et dis qd est inseparabilis p̄positio et nota resolutiois: q̄si duox in vñ resolutio. Pap. v̄o dīc. Endiadis est figura cū duo diuersa noīa in vñā cōueniētiā coniungunt: vt ipertē et p̄dā pro impertē p̄de.

Epidiocesis que ponit a grecis. sub scemate fit cū supradictū in meliore partem corrigit: vt iste ē certamās: imo certior imo certissimus. Et dī ab epi qd est supra: et dian qd est claz: et scesis qd est cesura. et dī correctio in rhetorica.

Epilogus sūl̄ ponit a greciso sub scemate. et ē supradictoꝝ replicatio. et dī ab epi qd est supra: et logos qd est fīmo: et est idem qd reuolutio. fīm enim Hug. ab epi et logos dī h̄ epilog⁹ gi. i. suplocutio aliv cui⁹ rei: vel breuis recapitulatio p̄dictoꝝ: et pprie in fine causaz in medio iudicij vel extrema parte libri. Et inde hoc epilogū ḡy. idez. Et epilogū gas. i. epilogū facere: breuiter recapitulare. et est adiectiuū.

Epimone est tropus in theologia qñ dictio repetit̄ ad maiore certitudinē vel desideri depressione: vt Amen amen dico vobis. et reducit̄ ad epizēsim. et dī ab epi qd est supra: et monos vñū: q̄si vñī dictionis supraposite repetitio. Unī Hrecis. Epimōe fit si vox sit crebro repetita. Alij dicūt q̄ epimōe fit qñ dictio nō tota repetit̄: sed p̄cipiū et finis variat̄. Et hoc ostēdit exemplū doctrinalis: vt Expectas expectavi dñm: canens canebat: laudans laudabo. et dī ab epi qd est supra: et mo non qd est repetere: q̄si supioris repetitio.

Eubasis est bona digressio. De hoc etiā supra dixi in ebasis ibi require.

Euphonía est pulchra locutio: vt meridies pro medidies. et fīm quosdā fit dupl̄r. vt qñ l̄ra trāponit: vt nobiscum pro cum nobis. vel scribit̄ enō p̄ferit̄: vt circūeo circūamicta: ppter malam p̄sonoritatem: et dī ab eu qd est bonuz: et phonos qd est sonus: q̄si bona sonoritas vel bonus sonus. vñ euphonicus ca. cum. i. bene sonās: et excusat cacephaton fīm doctrinale. Lū retices que turpe sonant euphonia habet̄.

Euphemismos est bona v̄bi pro v̄bo mutatio: vt Exultabit lingua mea iustitiam tuam: id est exultando pronunciabit. Et dicitur ab eu quod est bonum: et p̄hemismos: quod est mutatio: quasi bona mutatio. De hoc sic dicit doctri. Euphemismos erit pro verbo ponere verbum. Exultat domini yo

cem mea lingua superni.

Exalage est mutatio qñ p numero plurali singulare ponit fīm p̄api. De hoc etiā dicas infra qñ determinabo de allothece in ca. de synthesis. in fine. et dī ab ex qd est extra: et aleon qd est alienum: et logos qd est fīmo: quasi extraneus et alienus sermo.

Exclamatio est cum frequenter clamaſ: vt O quātis: o quib⁹: o q̄libus es vidua ta: Et cōuenit cum p̄fonesi: de quo dicam infra.

Fantasia fīm Hrecis. est sub tropo: et interpretat̄ ficta locutio: cum qd est aiati attribuit̄ inaiato: vt Seges loquiſ. et cōuenit cum somotopeia. Ut de etiam in suo loco.

Gradatio fit cum de precedentivoce subsequēt̄ formāt̄ quasi per gradum vocum: vt Quid leuius fumo vel flāma: flāmē. Quid flamine: vēnus. Quid vento: mulier. Quid muliere: nihil. Et Hrecis. dicit hic. Quācunq̄ videt cupid: et quācūq̄ cupiuit allicit: allectam vitiat: prodit viciatam. et cōuenit hic color cum figura que dicitur climax. Cōuenit etiam cum tropo qui dicitur metalensis.

Ipalage ḡtinet̄ sub scemate. vñ etiāz de ea dixi i ca. de scemate quasi in fine.

Ipoftora est obiectio que p̄t fieri ab aduersario. et dicit̄ ab ipos qd est sub: et foros quod ē fero. i. dico. inde ipofora. i. subdictio vel obiectio ab aduersario facta.

Lepos interpretat̄ v̄rbanitas. et fit qñ vñī vel ad vñū fit locutio pluraliter: vt nostis bone p̄sul. Unī doctri. Dicit̄ esse lepos sermo directus ad vñū Utens plurali velut hic. nostis bone presul.

Litote tes. vel litota te. vt ait Hrecis. sub scemate: iterptat̄ min⁹ dicens et plus signās: vt non nouis īmo vēt̄: iste nō est īsapiens s̄ sapiens: gen⁹ et spēs nō vident̄ simpl̄r dici: īmo multipliciter. Et munera nō spernas: s̄ libēter suscipias: vel ecōuerso cū plus dīc et mi nus signat: vt dīc p̄ap. et vt ait doctrinale. Et sub ea fir mādo negatio bina. et sic fīm eū litote fit cū due negatio nes vñā faciūt̄ affirmationē: vt Sedeo necnō et scribo. et dī a litos qd est dissolutio: q̄z due p̄tes resoluunt̄ in vñā. et est h̄ria litote cuidā tropo qui dicitur iperbole.

Occupatio fit qñ dicim⁹ nos p̄terire aut nesci re aut nolle dicere hec que maxie dicimus hoc modo. Quid referā quātis tua sit macula ta iuuentus flagitis. Et Hrecis. ait. Occupat hic color cū qd transire parabat. Nec trāsit pretero cedes periuria furta rapinas. Tedia forte dare si v̄bis ista referrem.

Aliopomenon est sub paucis verbis multorum p̄prehensio: vt hic. Uris amor paridē: vel hic: Mors mala: mors int̄ malus act⁹: mors foris v̄sus. Tumba puella puer lazār⁹ ista notant. Et dicit̄ ab olon qd est totū vel multū: et pomenon qd est p̄iunctio: q̄si multoꝝ breuib⁹ verbis adiectio.

Omopasia est attributio proprietatis vñius alteri: vt Lingua mea meditabitur iustitiam tuam. Lingue enim est loqui: et cordis meditari. vñde qd est cordis attribuit̄ lingue. et dicitur ab omos quod est vñum: et passa quod est passio: quasi vñitorum passio et attributio.

Omophosis est expositio ignoti per eque vel magis ignotum: vt quid est pal mito tas: p̄taxo taxas. Uel quando per grecum exponitur latinum: vt quid est homo: antropos: quid est currere: vecte. Et dī ab omos qd est simile: et phosis qd est expositio: quasi per simile expositio: et reducit̄ ad omozim̄ sim: que est notificās vñam rem per alias.

Pars III

Pisantia est questio cui nō potest vna voce respōderi: vt qua geremus bellum: que auxilia nobis parata erunt: quis erit qui subuenire velit: cum tam acerbe socios tractauerimus: Et vocatur a Tullio hec figura interrogatio.

Precisio est cum dictis quibusdā qđ cōceptum relinquit in audiētūm iudicio. Unī Grecis. Lōcipe cōceptuz cela precisio fiet. Ut te nō equū certamen ponere mecum. Nungd ego recolo: qđ tu fecisti: sed dicere nolo. Uel precisio fit cum aliquis verba in alio concepit: et loquendo interrumpit.

Profonesis fm Grecis. sub scemate est cuz ali quis clamando deum letitiaz vel indignationem exprimit: vt O deus in quantis animis versat amātis. Et dicitur a poros quod est ad et fonos qđ est sonus: quasi se habens ad sonum. i. exclamationem: qr hic color dicitur exclamatio.

Prosopopeia fit quando inanimatus loquitur ad animatum: vt Qui modo nasonis fueramus quinq; libelli. Uel quādo inanimatum ad inanimatus. vt Terra loquiſ fontibus et marib;. Uel fit tot modis vt metaphorā. Et dicitur a prosos qđ est persona: et poio is quod est fingo: quasi sermo factus a ficta persona. Uel dicitur a prosos quod est persona: et poio qđ est fingo: qsi dictio noue psonae: et reducit ad metaphorā: cum fiat qñq; q̄ irronale loquiſ rōnali: vt Nobis testudo locuta est. et hec figura sepe inueniſ in theologia. Unī Dam. Ilouit scriptura et psopopeia. i. psonaz fictione vti: vt de inaiatis sicut de aiatis loqui: sicut illud. Mare vidit et fugit. Hug. vō sic dicit. Poio cōponit cum psopa qđ est psona: et dī hec psopopeia peie. i. psonae cōficiō vel cōfirmatio: vt cum res nō loquēs introduciſ loquēs: vt ego celuz tego oia: et ego terra calcor ab omnib;. In doctrinali dicitur. Personaz nouam formans dat p opopeiam.

Protheseosparalange fit quādo vna ppositio ponitur pro alia. Uide in suo loco in qnta parte.

Ratiocinatio fit quando aliquis a seipso querit rationem: et postea ipse dicit: vt diues auar⁹ eget: qre: nō cōpetit yslus. Tangere partam timet: cur: ne minuatur acerius.

Repetitio fit ex eo q̄ eadem dictio in principio plurium clausulaꝝ repetitur: vt Laudate dominuz de celis: laudate eum in excelsis et c. Et vi de qualiter differunt repetitio: conuersio: cōplexio: et conuenit cum scemate qđ dicitur anafora.

Sententia in rhetorica idem est qđ prouerbium cum preponit aliquid ad breuitatez alicuius moralis instructionis: et ponit consecutio: vt fm grecis. Lui satis est qđ h̄z satis illū stat habere. Lui nihil est qđ h̄z satis stat illū egere. Ergo facit virtus nō copia sufficiētem. Et nō paupertas sed mētis hiatus egētē. i. auaritia. Sitr h. Dic liber est qui vitus nō est seruus. Hu. vō dicit. A sentio tis dī hec sentētia tie. indicū vel litis decisiō: vel firma et idubitate r̄nsio: vel ariaduersio: vel sensus vel intellectus. Itē snia qdā color rhetoricus dī. s. breuis orō aliqd mortalitatis ḡnaliter p̄prehēdēs: vt Obsequiū amicos: veritas odiū parit. Et a snia dī sentētiosus sa. sū. sentētys plenus. et compaf. Et fm Grego. snia simplr dīcta in bona parte accipit. Et vt dicit Iſi. snia est determinata acceptio alterius partis cōtradictionis.

Sineptesis h̄z doctrinale fit dupl̄r. Uno modo est accidētis mutatio p̄cipue numeri in numerz: vt Unica facta fuit mulier que fuit mō multe. sed iste modus nō est multū in yslus. Alio modo est mu-

De coloribus rhetoricis

tatio de secūda psona ad tertiam: vt Nobis parce de⁹ n̄os lauet iste reatus. vñ versus. Dicunt bine sp̄es synepthesis esse. Et differt hic modus a tropologia: qr ibi fit transitus ecōuerso de tertia psona ad secundam: vt Dñi est salus: et sup populū tuū benedictio tua. Et dicit a syn qđ est con: et thesis positio: quasi simul positio.

Somotopeia ponit a Grecis. sub tropo: et cōue nit cum fantasia. et est somotopeia cum res incorporeæ reduciſ ad loquēdum: vt cū dī deus vel angelus loqui. Et dī a soma quod est corp⁹: et po io qđ est fingo: inde somotopeia. i. figuratum corporis. Uel dicit a soma quod est corpus: et thesis quod est positiō: et poio is: quasi ficti nominis positio. Subiectio in suo est in quinta parte.

Traducio fit cū aliquo nomi p suos cāus variat: et zuenit cū quodā scemate qđ appellaſ poliptoton. Unī Grecis. Misce p casus vocē traducio fiet: vt Si nihil in vita iocūdus est tibi vita: Indecorem vitam perages virtute relicta. Uel etiā fit in psonātia: vt Lur illam curas que multas dat tibi curas.

Transitio est color per quem cōtinuamus dicta dicēdis: vt Audistis qualem se p̄buic iste parenti: Nūc qualis ipse fuit parens audite vicissim. Item dicto de noie dicēdum est de verbo: vel fit qñ bre uiter oñdit dictum: et postea quid sit dicēdum.

Tropologia fm Grecis. sub scemate est con uersio ad aliquem per secūdam personam: vt Dñi est salus et super populum tuum benedictio tua. et dicitur a tropos quod est p̄uersio: et logos qđ est sermo: quasi sermonis prius habitu conuersio. et est ea dem cum apostropha. Hug. enim dicit q̄ tropologia ē exp̄usatio vel sensus spiritualis vel moralis et figurativa intelligentia vel locutio: vel emendatio vite. Et inde tropologicus ca. cum. et tropologice aduerbitum: et tropologico cas. et tropologizo zas. tropologice loqui. Pap. autem sic dicit: Tropologia moralis instructio ad instructionem et correptionem moꝝ siue apertis siue figuratis sermonibus plata. Amodo de allotheca put est figura constructio nis fm q̄ de ea determinat Priscianus videamus. Posset hic competēter dici de septem regulis cicony: et de sp̄ bus distinctiōis. s. comate: colo. periodo. sed post allothecam de eis dicemus.

Allotheca est improprietas constructiōis ex eo q̄ dictiones in eo posite p̄struunt in diuersitate accidentium: vt Ego sortes lego. vel recipiūt aliam cōstructibilitatez quā hēant a natura: vt sortes est albus pedem. et dicit ab allon quod est alienum: et thesis quod est positio vel theca: inde allotheca. i. aliena et diuersa positio accidentis vel accidentium: quod scema dicit a Donato: et in lexeos et in dianeos diuiditur ab eodem. Dic nota q̄ figura est licentiosa improprietas yslu auctoritate vel cōmoditate plata. et fm hoc aliquādo est tolerabilis et extēdenda: aliquā tolerabilis et nō extēdenda. Tolerabilis et extēdēda est illa que plus habet rationis q̄ yslu: quia yslu et cōmoditate probatur: sicut euocatio et conceptio. Tolerabilis vō et nō extēdēda est illa que habet plus yslu q̄ rationis: q̄ tm auctoritate p̄bat sicut antiposis et paragoge. Sp̄es allothece fm pris. sunt qngs. s. prolensis: silensis: zeuma: synthesis: et antiposis. De singulis per ordinem videamus.

Proleñsis est presumptio rerum explicanda, rum ordinem securarum: vt Aquile volauerunt: hec ab oriente: illa vero ab occidente et dicitur a pro qđ est pre: et lensis qđ est sumptio: ide plēsis qđ p̄sumptio. Sp̄es plēsis vt vult pris. i. p̄ mino. sūt tres. Prima q̄ h̄z fieri p̄ solos rectos: de qua talis daf regula.

Quū sit diuisio p̄ solos rectos p̄ponēdus ēntūs pluralis. enz vbo: et diuidētia debēt sequi sine vbo: tuz singulariter tuz pluralit: vt hoīes sunt: hic bonus: ille malus. vel hoīes sunt: hi boni: illi mali. Ex p̄dictis p̄z q̄p̄ hec est incōgrua diuisio. Oculi alter dexter: alter sinister. vel hoīes hic est bonus ille malus: n̄isi forte excuseſ p̄ antipatosim: ita q̄ ille lentū p̄cedēs ponat p̄ grō: qm̄ diuidētia n̄o p̄cedūt verbuſ a quo ille ntūs regat: et respectu cui⁹ fiat diuisio: quuz ois diuisio habeat fieri respectu vbi vel attributi. Scđa diuisio h̄z fieri p̄ rectos et obliquos: cuius regula talis est. Quoties sit diuisio p̄ rectos et obliquos: anteponēdus est ḡtūs pluralis vel singularis nois collectiui sine vbo: et postea debēt sequi diuidētia cuz vbo tā singulariter q̄z pluriſaliter: vt hoīuz hic ē bon⁹: ille malus. vel hoīuz: hi sūt boni: illi mali. vel romane ḡtis: alij sunt fortes: alij debiles. Tertia diuisio h̄z fieri p̄ singulos obliquos: et tūc d̄z p̄poni obliquus cuz participio p̄struct⁹ trāſitiue: et diuidētia respectu illius subsequi p̄ obliquū: vt aquilarū volātium huīus ab oriēte: illius ab occidēte filis est celeritas: et p̄t fieri p̄ obliquos casus: vt aglis volātibus: huic reliquitur oris: illi occidēs: aglas volātes: hāc dimisit oriēs: illā occidēs: aglis volātib⁹: hac gaudet oriēs: ista occidens. P̄t tū diuisum sumi p̄ grō: et diuidētia per alios obliquos: vt aglarū volātinz: huic relinq̄t oriēs: illi occidēs: et in abltō fili. Ex q̄rī: quā ip̄oprietatē oper̄ plensis. Ad h̄o diu- cūt qdā q̄ ordinē p̄ posterū: qz illi noīatiui postponunt̄ suo vbo. s. hec vel illa qui⁹ dicit. Aquile volauerūt: hec ab oriēte: illa ab occidēte. Sed eadē rōne hic est plēsis: me- cuz: tecuz: secuz: quū potius sit ibi anastrophe. Ad hoc dicim⁹ q̄ ibi est multiplex figura qui⁹ dicit: agle volauerūt: hec ab oriēte: illa ab occidente. Nā ex eo q̄ noīatiui singularis numeri respiciūt plurale ē ibi allotheaca nume- roz. ex eo q̄ p̄ posteran̄ suo vbo est ibi anastrophe: qz tū sunt ibi tres attributiōes: vna pluralis: et due singulares ibi est zeuma: sed ppter modum diuidendi ibi est prolen- sis. vñ n̄o credim⁹ q̄ plensis p̄ se sumpta sit figura p̄struc- tionis: sed qz de facili n̄o p̄tingit in sermōe sine figura cō- structiōis. Ideo ponit a p̄ris. inter spēs allothece. Quidā tū dicūt q̄ in q̄tū dissimilia reddunt̄ vbo mediate diui- sione est ibi figura p̄structiōis: sed in q̄tū ē ibi facultas q̄- dam venuste iterptatiōis de toto ad partes: ita q̄ partes diuidētes postponant̄ qui⁹ nālīr sint p̄ores. Est enī ibi fi- gura locutiōis: et hec fit qñq̄ ip̄licite: vt alter in alten⁹ ia- citates lumia vultus. Itē Uana locuti sunt vnuſgq̄ ad p̄- ximū suū. qñq̄ explicite: vt in supradicto exēplo: agle vo- lauerūt: z. Nota q̄ si xiūctio interponat̄ n̄o bñ d̄r: vt agle volauerūt: hec ab oriēte: hec ab occidēte: qz temina- tiones q̄ sequunt̄ partim suppositū et partiz appositū non sunt copulabiles alicui voci. Querit̄ ēt de hoc qdā dicit p̄ris. in mino. q̄ q. n̄o ponat̄ in p̄structiōibus diuisiuis: qz tōueniēter d̄r. Dominū q̄ legunt: hic est sortes: ille plato. Ad hoc dico q̄ q. n̄o ponit̄ in locutiōibus diuisiuis: ita q̄ sit alterū diuidētiū hac de cā: qz dictio diuidēs venit i locutiōe p̄ parte diuisi: sed hoc relatiū q̄ refert totū sup- positiū sui āntis. Itē q̄rī de hoc qdā dicit p̄ris. qñ fit di- uisio p̄ rectos et obliquos anteponēdus ē ḡtūs pluralis v̄l ḡtūs singularis nois collectiui: qz Aristo. tale ponit diui- sione. Quātitatis: aliud x̄tinū: aliud discretū. nec tū iste ḡtūs quātitatis est ḡtūs pluralis: nec ḡtūs singularis no- minis collectiui. Ad hoc dico q̄ talis diuisio ē icōueniēs fm̄ p̄ris. excusaſ tū more p̄hi talis diuisio: qz Aristo. ibi- deſ intēdit diuidere quātitatē: fm̄ q̄ est v̄le gen⁹ rerū n̄o coartatū ad numerū vel ad genus. Et iō v̄sus est diuidē- tibus in neutro genere: qz magis aptū erat tali diuisioni. Querit̄ ēt de hoc qdā dicit p̄ris. qñ diuisio p̄ solos obli- quos n̄esse ē yti p̄ticipio et trāſitionē facit. Cōtra: cōue-

n̄eter d̄r: aglarū q̄ volāt hui⁹ ab oriēte: illi⁹ ab occidente filis est celeritas: et in tali diuisione n̄o ē participiū. Ad h̄o dicūt qdā q̄ n̄esse est yti p̄ticipio. i. vtile: quia diuisio semp̄ d̄z fieri respectu alicuius attributi: n̄o tū semp̄ ē ibi participiū: vt in p̄dicto exēplo. Nos v̄o dicim⁹ q̄ semp̄ ne- cesse ē yti p̄ticipio vel suppletōe illi⁹ ppter vehemētēz trāſitionē: q̄ ē iter ipsuz et diuisuz: respectu cui⁹ deviden- tia subsequunt̄: si tū fiat diuisio aliquā: ita q̄ n̄o sit ibi p̄tici- piū: vel suppletōe illi⁹: vt duoz hoīuz vñ videt sortes: alijz videt plato. Dico q̄ vel erit ibi eclipsis participiū: vel erit simplex partitio: n̄o diuisio nomināda. Item querit̄ an diuisio possit fieri p̄ vocatiuz: Dico q̄ n̄o: qm̄ vocatiuſ nullū recipit attributuz respectu cuius possit fieri diuisio: sed perfectā per se facit orationem.

Nota h̄ic q̄ ntūs q̄ apponit̄ verbo substatiuo n̄o teneſ cōcordare cū vbo substatiuo i nu- mero: nec in psona: qz n̄o supponit ei. vñ bene dicit. Suſ homo: sum hoīes. vnde lucanus. Cesar erat oīa. Uerūt̄ aliquādo cōcordat cū sequēti et n̄o precedēti per silensim vel anastrophē eo q̄ intelligitur ante: vt Rīxē amātū reintegratio amoris est. et Quidius. Uestes quas geritis sordida lana fuit. et ppheta. Testimonia tua i meditatio mea est. et Arma vnuſ gladiiū est. et Nuptie vnuž cōnu- biū est. Et scias q̄ in h̄o locutionib⁹ ntūs supponens d̄z p̄cedere hoc verbum est: et ei immediate iungi. Si autē sequeretur ntūs ille post verbū incongrue diceretur. vñ n̄o cōcedimus h̄o latinitates. Testimonia tua est medita- tio mea. vel Arma est vnuſ gladius vel Meditatio testi- monia tua est. vel Unus gladius arma est.

Sylensis est dissimiliū clausulaz p vñ v̄bū con- glutiata pceptio. Et d̄r a syn qdā ē con. et lensis qdā ē sūptio vel captio: id est sylensis. i. pceptio. Sit at conceptio quatuor modis: per genera: numeros: perso- nas: et casus.

Conceptio genez̄ est dictionū diuersorū genez̄ sub adiectino pluralis nūeri cōsocia- tio: ita q̄ vna cadat in p̄prietatē alterius. Et nota q̄ ma- sculinū cōcipit et cōcipit. femininū cōcipit. s̄z n̄o cōcipit: neu- trum cōcipit et n̄o cōcipit. Nā masculinū cōcipit femininū et cōcipit a neutro: vt Uir et mulier sunt albi. Uir et māci- pia sunt alba. Femininū cōcipit a masculino et neutro: s̄z n̄o cōcipit nisi auctoritate sue rei. vñ Lucanus. Leges et plebiscita sunt coacte. hic enī femininū cōcipit neutrū: qdā sustinendū est sed n̄o extendendū. Neutrū enī conci- pit masculinū et femininū: sed n̄o cōcipit: qz cōfusum est ad vtrunc̄. cām queremus infra. Lōceptio numerorum est dictionum diuersorum numeroz sub dictione plura- lis numeri associata. Et est sciendum q̄ singularis conci- pit singularē per equiparantiaz: vt Sortes et plato legū pluralis concipit singularem: vt Hoīes et asinus currunt singularis nunq̄ cōcipit pluralem.

Conceptio psonaſ est dictionū diuersaz psos- naſ sub dictiōe plalis nūeri socia- tio: ita q̄ vna cadat in p̄prietatē alteri⁹. vñ sciēdū est q̄ p̄ma psona cōcipit scđam et tertia sub vbo pluralis nume- ri et p̄me psone: qz vt d̄r in doctrinali. Lōcipiens s̄le sibi vult verbū retinere. vt Ego et tu legim⁹. Ego et plato dis- putam⁹. Secūda concipit alia scđam et tertia: vt Tu et tu legit̄. dirigēdo sermonez ad diuersos: vt Tu et plato le- git̄. Tertia cōcipit alia tertia sine figura: p̄ solā equipa- rantia: vt Sortes et plato legunt. In conceptione autem casū attendendū est q̄ ntūs cōcipit ablatiū mediante bac prepositiōe cū: vt Sortes cū platone currir. Et ē no- tandū q̄ in oī cōceptione dictio cōcipiens et cōcepta p̄n̄ ē indifferenter p̄cedere: preterq̄ in pceptione psonaſ: vbi psona cōcipiens semp̄ est preponenda: q̄uis cōtrariuz cō-

honoris iuueniāt in euāgelio: vt pater tuus et ego dolētes q̄rebam⁹ te. Voluit enīz bta v̄go maria honorare spōsuz suū pponēdo eū: vt exēplū daret vxorib⁹ honorādi viros suos. Et etiā cōceptio psonarū fil' et casiu⁹ mediāte p̄pōne cū. s̄z nimis ip̄op̄e: vt mecū sortes legim⁹. i. ego et sor. legimus. Tēcū sor. legit. i. tu et sortes legit. vñ Uirg. Diuelliūr idē Iphitus et pelias mecū. Itē est cōceptio realis et cōceptio vocalis. Cōceptio realis ē vbi res diuersaz psonarū sub vbo pluralis numeri sociant: vt nos legim⁹. Cōceptio vocalis ē: q̄ ptinet ad voces diuersoz generum vel numeroz: vel psonarū: vt dictū ē. Et sciēdū q̄ vbi est cōceptio vocalis: ibi est et realis: sed nō auertitur.

Sed queritur quō resoluāt pnomē plurale positiū cōceptiue: vt nos legim⁹. Utrū dicāt ego et tu: vel ego et ille. Ad hoc dicim⁹ q̄ tale pnomē dz resolu⁹ in suū singulare et aliā dictionē: q̄ careat discretiōe gn̄is: numeri: et psonae: vt quodāmō. euage⁹ ad icertū gen⁹: numerū et psonā: et talis dictiōis defect⁹ est apud latinos. significat q̄ hoc pnomē nos rē loquētē i psonali p̄prietate p̄me psonae: s̄z alias in nulla determinata psonali p̄petate. Itē quū dī. Necū sortes legim⁹: solz queri an illē abltus significet ablatiue: an noiatiue: et vt̄z copule⁹ illi ntō mediāte p̄pone. Ad hoc dicim⁹ q̄ et ablatiue significat: s̄z noiatiue supponit. Reduciē enī ad suppositionē noiatiui mediāte illa p̄pone: nō p̄ copulationez sed p̄ quādā associationē. Hic nota q̄ masculinū et fe. sunt eque p̄ncipalia q̄tū ad nām: s̄z nō eque potētia: quia masculinū est agēs: et femi. paties in ope gnātiōis. Et ideo masculinū in ope p̄ponit feminino tanq̄ digni⁹: et iperat ei tanq̄ debiliori: vñ cōcipit ipsuz: vt vir et mulier sunt albi. Itē scias q̄ quū dicit vir et mācipiū diligūt se: ibi hoc pnomē se. ē neutrū ge. q̄r neutrū cōcipit masculi. et fil'z Mulier et mācipiū vidēt se. hoc pnomē se. est neutrū ge. q̄r neutrū cōcipit se. Querit hic q̄re neutrū vincat masculinū et femininū in officio adiectiui siue in cōceptione: quū illa sint digniora q̄z neutrū. adiectiua. n. in neutro ge. nere substatiuant: vt albu⁹ currat: Ad hō dico sequēs magistrū Bñ. q̄ iō illa nō trahunt ad ip̄oprietary: q̄r digniora sunt et neutrū trahit: qm̄ est idigni⁹. vel pōt dici q̄ ma. et fe. sunt genera rei: s̄z p̄ neutrū habet res generis: potentior aut̄ est res q̄ accidēs rei: et ideo neutrū vicit illa duo in officio substatiui: et in cōceptione generuz. Et ob hoc dz exponi p̄ generale nomē cuius nām in sebz: vt albu⁹ currat. i. res alba. Itē masculinū et femi. sunt magis finita et coartata apud nām q̄z neutrū. et iō neutrū est aptius gnālita ti q̄z illa: et est potēt⁹ ad trahēdū: vt dicit. Vir et mācipiū sunt alba. fil'z Mulier et mācipiū sunt nigra. Querit et solet an ista sit cōgrua. Et alb⁹ et alba est ciu⁹s: ita videtur q̄r itelligit geminari ppter diuincionē: vt si dicāt. Et alb⁹ est ciu⁹s et alba est ciu⁹s. q̄ cōgrue dicit: et albus et alba ē ciu⁹s. Sz h̄ illa duo adiectiua restrinquit illū terminū ciu⁹s semel positiū: et faciūt repugnātiā in suppositione illi⁹ ergo locutio illa reddit̄ incogrua. Ad hoc dico q̄ ē cōgrua: q̄r substatiui intelligit geminari: et sic q̄tū ad vnu⁹ supponēs venit tñi p̄ marib⁹: sed q̄tū ad alterū venit tñi p̄ feminis. Querit etiā q̄re duo substatiua diuersorū generū possūt recipe adiectiui vni⁹ generis: vt vir et mulier sunt albi. Et nō adiectiua diuersoz generū possunt recipere substatiui vni⁹ generis: q̄r male dī. Ciues sunt albi et nigre. Ad hoc dicim⁹ q̄r substatiua veniūt cōceptiue vñ adiectiui cadit in p̄petatē vni⁹ eoꝝ q̄tū ad gen⁹. Sz adiectiua habētia discreta genera: volunt restringere q̄i adiūgunt substatiuo cōis ge. eo q̄ forme est p̄priū imutare. vñ si substatiui semel itelligat respectu diuersoz generū: locutio ē icōgrua ppter repugnātiā: vt ciues sunt albi et nigre: at si itelligat geminari nulla ē ibi repugnātiā,

Vnde cōgrue dicit: Et albi et nigre sunt ciues. Inueniēt sū apud Ouidiū. Est specus exesus structura punicis asper Non homini facilis non adeunda fere.

Sciēdū est hic q̄ vñitas additā vñitati facit plura litatē. vñ v̄bū plurale dz seg: vt Sortes et plato legūt. Pōt tñ cōgrue dici. sortes et plato legit. sīc illō Larthago mariusq; tulit. Sz itelligit diuīsiz tāq̄ sint due q̄r v̄bū reddit̄ zeumatice vtriq̄z ntō. i. sortes legit et plato legit. Si aut̄ diuīctio pponat et iterponat duob⁹ noiatiuis singularis numeri: v̄bū eius p̄prie reddit̄ singulare: qđ distributio cōiūctionis facit: vt Et sortes et plato legit. et sic male dicit. Et sortes et plato legūt: sicut male dicit. Sortes legit: et ita dicūt multi. At nos dicim⁹ q̄ vtraq̄ est cōgrua: et sortes et plato legit. et sortes et plato legūt: q̄r v̄bū p̄ respicere hūc terminū et sortes et plato distributiue. et sic dz itelligi in singulari numero sequi: q̄r reddit̄ singulariter vtriq̄z ntō. Pōt et eūdē respicere collectiue: et hoc mō ē accipiēdū pluralr. Nō tñ seḡ q̄ sit dicēdū. sor. legit: q̄r collectiōe p̄missa: postea distributio ē cōgrue faciēda hoc mō. Et sor. et plato legit. i. ipsi legit: ita q̄ sor. legit et plato legit. Eodē mō cōcedimus. Et ego et tu legim⁹. i. nos legimus: ita q̄ vterq; vnde Pris. ait. Et Agamēnonis fili⁹ et menelai filia sociati sunt. fil'z et ego et appolloni⁹ scribim⁹ et certe oēs autores eēnt reprehēdēti nisi tales locutōes reciperent: q̄r freq̄nter his vtun̄. Si aut̄ singularis nūrus et plalis cōiunctiōe interposita copulent̄: dz eis reddit̄ v̄bū plale: vt hō et asini currūt. Pōt tñ alia cōsideratione v̄bū reddit̄ p̄ori ntō: vt itelligat v̄bum zeumatice reddit̄: et sic erit illa locutio p̄les. Et h̄m hoc cōgrue dī. Homies et asinus currat. i. boies currūt et asin⁹ currat. vñ Qui. Dēs hyliades totaq̄ troia dabit. Idez dicim⁹ in psonis: q̄r pōt cōgrue per zeuma dici. Ego et tu legis: vel tu et ego lego: vñ ego et sortes legit: et dz inter tales ntōs: tūc fieri qđā disti- ctio: ad ostēdendū q̄ due locutiōes itelligant̄ cōiungi. Tales aut̄ locutiones ab arte sunt: et sepe in autorib⁹ iue- niunt̄. vnde Horati⁹. Tu quid ego et p̄pliū meū deside- ret audi. i. gd ego desiderez: et gd p̄pliū desideret. Si aut̄ cōiunctio pponat et iterponat ntis diuersoz nūeroz vñ diuersaz psonaz: dicūt qđā q̄ nō pōt seḡ aliqd v̄bum: q̄r oportet illud esse duoz nūeroz vel dua⁹ psonaz: et sic iudicant istas cōgruas. Et hō et asini currūt: et ego et tu legimus. Nec ego: nec tu scribim⁹: nec hō nec asini currunt. Lā. n. icōgruitatis est cōiunctio p̄missa: q̄r illa requirit q̄ verbū reddit̄ vtriq̄z. Nos vñ iudicam⁹ eas cōgruas: et sepe vtun̄ eis autores. vñ ita iuueniēt in Pris. Nec vos qui nec illi referunt estis. Dicim⁹ ergo q̄ cōgruētissime seḡ verbū plurale: qđ p̄us reddendū est collectiue: postea diuīsim cōgruitate seruata: vt et homo et asini currūt. i. ipsi currunt: ita q̄ hō currit et asini currūt. similiter. Nec ego nec socy mei pficiim⁹. i. nos nō pficiim⁹: ita q̄ nec ego pficio nec ipsi pficiūt. Et pōt esse in talibus zeuma: et tunc verbū priori numero vel psonae tenet̄. vnde cōcedimus. Nec ego nec socy mei pficiunt: nec socy mei. nec ego pficio. Qui tales locutiones condēnant: nimiū sunt acuti: destruunt enī artem et omnes autores.

Querit et an cōgrue dicit. Sortes et p̄lo currit et legūt: cu diuīsim cōcedam⁹. Sortes et plato legūt: sortes et plato currit. Dicim⁹ q̄ icongrua ē p̄ pre pugnātiā: q̄r verbū aliter respicit illos ntōs cōiunctim: et aliter diuīsim. Tñ iuueniēt apud Horatiuz. Ambulat acer fulci⁹ et casiri⁹ male rauci. Ecce duo nt̄i cōfundunt̄ p̄cōceptōez et zeuma: qđ auctoritati ascribim⁹ et nō arti: q̄r nō cōcedim⁹ q̄ bñ dicit̄. Petrus et ioānes discipuli platonis legit. Inueniēt et Acrūū. s. Respondēs aut̄ petrus et apli dixerūt. vbi tñ est appositiō: bñ pōt esse numeroz confu- sio: vt ciuitas pise est pulchra. et Animal boues sine frā-

de moriuntur: sicut per appositionem possunt construi dictiones diversarum personarum: vel diuersorum generum transitiue: ut ego sortes curro: vel ego ipse dispuo: et ego ille qui curro dispuo. sicut Liuitas mediolanum est fortis. Mancipi berta est fidele. Liber decreta est magnum: liber topica est difficilis. Potest ergo dici liber topico vel decreto vel transitiue: sic ciuitas bononia: et urbs ianua: et tamen posset dici: Liuitas bononie: et urbs ianua. i. uerba quae est ianua: sed hoc non multum aliquid placet: quis iuuenia apud Virg. dicetur. Urbemque pataui. i. urbs quae vocatur pataui: quae modo dicitur padua. Quedam tamen sunt magis regentia gentium: ut persona episcopi. Substantia socratis. et tamen posset dici. Persona episcopi est honesta: sic patrum petrus est bona et suba socrates est corporea. Non enim nota parte et totum diuersimode possunt notare. Nota hic quod donat divisionem dividit allothece put est species constructionis in tres species. s. in plenissimis syllesis: et zeuma. Prisci. vero in genibus species. s. in plenissimis syllesis: zeuma: antiptosis: et synthesis. Alius vero dicunt quod allothece put est figura constructionis stricte loquendo dividitur in tres species. s. in syllesis: antiptosis: et synthesis. Scimus vero dominum oes species allothece quod excusat vicium constructionis compre hedenit sub syllesi: et bene potest donatum dicetur: homo schema. i. sylle sis late per et fieri soli non soli per partes orationis: sed per accidentem patrum orationis. Vnde oes soloecismi quod fiuit in poemate siue more sapientium excusat per hominem schema: et bene istos omnes dicere quod zeuma et plenissimis sunt figure locutionis proprias et per se loquendo: et secundum Prisci. et secundum donatum. Et hoc sic obiecitur: Hoc opinio videtur dicere Prisci. quod dividit allothece in genibus species put est figura constructionis: et magistrum continetur dicunt quod figure quae variat accidentem sunt genibus. Ad hoc dico sequens magistrum Bonum. quod plenissimis per se suppta non est figura constructionis: sed quod de facili non contingit in sermone sine figura constructionis. Ideo ponitur a Prisci. inter species allothece: ut supra dixi in plenissimis. sicut zeuma semper est figura locutionis: et rident coloribus rhetoricos: quod appellant adiunctum vel adjunctum. Prisci. aut ideo ponit zeuma iter figurarum constructionis: quod semper fit cum allothece numerorum vel personarum.

Zeuma est tertia pars allothece secundum Prisci. et iterponitur adiunctio. Et sic describitur a donato. Zeuma est vnius ubi conclusio diuersis clausulis apte adjuncta. et bene fieri tribus modis secundum Iesum. s. a superiori cum verbu permittitur: ut legit sortes et plato. A medio quinque iterponitur: ut Hebrei sunt et ego. Ab inferiori quinque verbu supponitur: ut Tu quid ego et populus mecum desideret audi. Beda sic dicit. Zeuma. i. conclusio de figura quinque multa procedet: aut uno verbo: aut una sententia de cunctis quinque verbis. ut apostolus ait. Quid amaritudo: et ira: et indignatio: et clamor: et blasphemia tollat a vobis. Sententia: ut Qui credi tur sine macula et operatur iustitiam: quod loquitur veritatem in corde de suo: et ceterum. Ad ultimum ita concludit. Qui facit hoc non commovet in eternum. Alexander autem dicit quod zeuma est quinque id est verbum vel adiectum ad diuersa pertinet ita quod cum uno construitur ipso: ut cum dicitur. Hic illius arma: hic illius currus: sicut. Et constructum iste numerus pluralis arma cum hoc verbo fuit in proprio. Si autem diceretur. Hic currus illius: hic illius arma fuit: non est tolerabilis locutio. Sicut hic est zeuma. Et appolonius scribit et ego: et constructum hoc per nomine ego quod est primo persone: cum hoc verbo tertie persone scribit. Et quod utrumque sit zeuma. Quid nisi secrete leserint phillida silue: et rident quod non: quod nunc est zeuma sine quadam distributione vel adiunctione: sed reducimus predictum exemplum ad coincidentiam ad illam. s. species quae sub aliis speciebus continetur. s. sub synthesis siue sub allothece. et hoc nomine quod constructum cum hoc verbo leserunt propter multiplicitate quam bene cum interrogatione. Quidam tamen dicunt quod quod pronomen adverbialiter: ut quid. i. i. quo leserunt phillida silue: nisi quod erat secreta: sed quod prius dictum est verius credo. Et Gregorius in moralibus simili latinitate videtur. Et autem zeuma per coiunctionem copulativa: ut sortes legit et plato. per aduersari-

tiuam: ut vos estis mundi spiritus non oes. per dissimilitudinem: ut sortes legit vel plato. vel per adverbium comparandi quod: ut ego lego melius quam tu. vel per adverbium similitudinis: ut iste legit sic ego: et per hanc dictionem nisi: ut nullus homo legit nisi ego. sicut per hanc dictionem nec: ut Nec socii mei nec ego lego. Queritur utrum zeuma sit figura constructionis: sic Prisci. videtur velle. Ad hoc dicunt quoddam quod zeumatis due sunt species: quae una continetur sub figura constructionis: ut appolonius scribit et ego. Alia sub figura locutionis: ut scribit Virgil. et mulier. Hoc enim dicunt quod zeuma semper est figura locutionis: et respondet coloribus rhetoricos quod appellant adiunctum vel adjunctum. Prisci. autem ideo ponit zeuma iter figurarum constructionis: quod semper fit cum allothece numerorum vel personarum. Nota hic diligenter quod nam zeumatis verbis et adiectum semper debet reddi primiori noto. Vnde aueniatur dicitur. Ego et tu legis: vel tu et ego lego. Vir et mulier est alba: vel mulier et vir est albus. Multa utilia primitia ad zeumam supra dixi ubi determinauit de syllesi.

Antiptosis est quarta species allothece secundum Prisci. sub qua continetur antithesis. Est autem antiptosis positio vnius casus per alterum: ut sermonem quem audistis non est meus. In conuertendo dominus captiuitatem syphon. Et dicitur antiptosis ab anti quod est contra: et protos quod est casus: inde antiptosis. i. tria positio casus vnius per alterum. Et hec figura in anterioribus est excusabilis aliquod ratione sustinenda: tamen quod ut dicitur quoddam poeta. Si fuit errandum causas habet error honestas: sed non est penitus extenuanda. Antiptosis autem continet sub se ipalage: quod est casuum permutatione: et bene continetur sub figura locutionis. Ipalage autem dicitur ab ipso quod est transmutatione quod est mutatione. vnde ipalage. i. transmutatione. Sit autem quoniam in re tamen. ut Diere. ii. Mittam lignum in pane eius. i. pane in lignum: hoc est exponit in crucem. Quoniam in voce et in re. ut Malum sapor edit ora. i. ora edunt malum saporem. De ipalage est supra dixi in causa de scemate in fine. Queritur quod sit causa excusans vicium cum dicitur. Sermonem quem audistis non est meus. et Uncioz quoniam accepistis eo maneat in vobis. et Virg. Urbem quam statuo vna est. Non enim ibi videtur esse necessitas vel commoditas aliquod. Ad hoc dicimus quod immediata adiunctio relationi et antecedentibus est causa per multiplicationes ipsius relationi et antecedentibus. vnde hoc dicere. Sermonem non est meus: quem audistis. Si vero quodammodo utrum possit in aliis casibus tolerari: dicitur si sic si immediate iungere relationum et animos: ut Sermoni cui ita dicitur non est meus. hec latinitas tolerari posset si auerte habere. Et ut dicit Alexander cum dicitur. Sermonem quem audistis non est meus. hec dictio secundum in parte accusatiue et in parte noiativae tenetur. accusatiue secundum quod respicit hoc verbum audistis. noiativae secundum quod constructum cum hoc verbo est.

Synthesis vel synthesis est quinta species allothece secundum Prisci. sub quod prehenduntur oes alias species allothece. s. euocatio: apposito: synodoche. allothece: genex: numerop: et epo: pionap: modop: et singlop: accidentium: ex quo: ipropetas surgit. Et dicitur a syn quod est con. et thesis quod est positio: id est synthesis: quod si bene positiones.

Euocatio est dictionum diuersarum transitiuum adiunctio: ita quod una trahatur ad imprimentem alterius: ut Ego priscianus lego. Euocant autem proxima prima et secunda persone: ut ego priscianus lego: tu priscianus legis: et verba substantia et vocativa: ut priscianus es: priscianus vocor. Accidentaliter vero euocare non potest per sensum hoc nomine quod: ut quod lego dispuo. vel participium vel nomine adiectum vel est aliud nomine aueniens significatis: ut sedeo iudeo: vide i. sedeo des. Unde hic nota quod numerus tertie persone potest iungi cum verbo primo et secunda persone: ex parte suppositi in quantum locis absque nomine ibi positio: in quo est euocatio. Per adiectum: ut celer curro: per nomen relationum: ut quod lego dispuo. per participium: ut Leges pficio. et per unum proximum epitheticum. i. appositiuum trium personarum: ut Ipse

lego: ipse legis: ipse legit. **I**tē pnoia derivata ab his pnoib⁹ ego et tu pnt reuocare hoc relatiū q.rōne gti pmitiui in eis intellecti. Meus fili⁹ q lego disputat: nō filius qui legitim⁹ disputat: tuus fili⁹ i.tui q legis disputat: vester filius qui legitim⁹ disputat: vester fili⁹ q legitris dormit. De h⁹ etiā supra dixi in tertia parte in ca.de possessiuis. **I**tez scias q cū dī: habeo volūtate comedendi solus: iste ntūs solus euocat ab hoc vbo habeo: mediante hoc gerūdino comedēdi: et struit cū hoc vbo habeo p regimē: cū gerūdio tñ p determinationē. sīl r̄ si dico. Habeo volūtate eundi solus: et ita de v̄silibus. **I**tē nō sicut nomē substantiu⁹ recipit adiectiu⁹: vt bon⁹ hō. ita hoc v̄bū sīl: vt sum bon⁹: et sum⁹ boni: ita q nullū aliud substatiū est ibi necessariū: et hoc in pma et scđa psone: sed nō in tertia. vñ pōt dici. Ego ptas suz bon⁹: ita q adiectiu⁹ respiciat v̄bū tñ rōne suppositi significati: sīl in tertia psone male dī. pōtestas ē bon⁹. qz v̄bū tertie psone nō h̄z in se suppositū fīnitū. **S**īl scire volo q euocationū: alia ē figura: alia nō figura. Figura ē illa q fit ex pte suppositi. Nō figura: q fit post v̄bū qz v̄bū n̄ tenet sequēti ntō ɔformari i nūero v̄l psōa. vñ pueniēter dī. Ego suz tu: et tu es ego: v̄l suz ille. sīl Ego nō suz tu: vel tu nō es ego. Itē euocationū alia respectiva: alia absoluta. Respectiva ē illa que fit habito respectu ad psonā v̄bi. vñ pōt dici. Sapiens lego: ita q hoc nomē sapiēs euocat ab hoc vbo lego. Absoluta ē q fit nō habito respectu ad significatiōnē v̄bi: et fm hoc male dicit p̄ris. scribo. Itē euocationū: alia cōfusa alia discreta: alia media. Cōfusa ē illa: qn̄ nomē distributiū euocat: vt ḡsgs ex hoc saxo mecum ɔsistere pōt. nā pnomē sic positū ɔfuse dīmōstrat scđaz psōnā: ita q nō hāc v̄l illā. Discreta ē illa: qn̄ ppriū nomē euocat: vt ego sortes lego. Cōis fīue media ē: qn̄ euocat nomē appellatiū sine distributione: vt ego magr̄ dispuo. **S**cias et q cū dī: Volo eē bon⁹ fm quosdā: hoc adiectiu⁹ bon⁹ euocat ab hoc vbo eē: qd̄ esse nō pōt: qz ifinitiu⁹ caret psone. Aly dicūt q partiz ab hoc vbo eē: et partiz ab hoc vbo volo. Aly dicūt cū qb⁹ ego: q euocat ab hoc vbo volo: mediāte ifinitiu⁹: ad cui⁹ determinationē venit. Nā sic dicim⁹. oia v̄ba pme et scđe psone euocat adiectua: nec ois euocatio ē mediata. vide i qnta pte i futurus. Et vt dīc Alexā. noia euocata remanet i suis psonalitatib⁹. aliqui hec eēt icōgrua. Ego suz hō q currit. Dī euocatio ab euoco cas. vel fz quosdā dī ab e. qd̄ est extra et voco cas: qsi extra ppriā significatiōnē vocatio.

Appositio put hic sumit: ē imediata et itrāsitu⁹ adiūctio duoz substatiuoꝝ: ita q mīnus cōe determinet magis cōe: vt aial hō currit. Adiectiu⁹ enī fz opinionē magri Bñ. nō p̄t fieri appositio ppter sui debilitatē. vñ male dī. Alb⁹ colorat⁹ currit. Sit aut appositio qn̄qz cā restrigēdi suppositionē: vt aial hō currit. Qn̄qz cā tollēdi euocationē: vt Lanna flum⁹ currit. qn̄qz cā determinādi qlitatē: vt iste hō currit. qn̄qz cā discretionis: vt ego ipse: tu ipse. qn̄qz cā exp̄mendi nāz gn̄s. vt Quid metuere bones aial: sine fraude dolisue. **E**t est notādū qz v̄bicūqz fit appositio: v̄bū adiectiu⁹ et relatiū debet reddi dictiōi cui fit appositio et nō apponēti: vt ciuitas athene qz oli studio floruit i laudāda: et cītas mediolanū est magna. De h⁹ ē supra dixi i ca.de sylēsi: fīue cōceptione qsi i fine. **S**īl qrt̄ q sit cā figure cū dī. Aial hō currit. si dīc q imediata adiūctio illoꝝ substatiuoꝝ. Cōtra. ḡ si ponat ibi mediū erit p̄pa vt dīc: aial et hō currit et h⁹ ē falsuz: qm̄ ps et totū copulari nō debet. **A**d h⁹ dīc q illa duo substatiua p̄tinēt qd̄ idē: et iō nō dzponi iter illa coplatia ɔiūctio: v̄l alia q sit nota dinersitatis. Si v̄ponat iter illa tale mediū qd̄ sit cōueniēs bñ cessat figura vt dīc: aial ens hō currit: vel aial qd̄ ē hō currit. Item videz q aduerbia faciat appositionē: vt sortes ē hic int⁹:

vel sor. legit valde bñ. vel sor. legit aliq̄l r̄ nō. **A**d h⁹ dicimus q nō ē ibi appositio: nisi sumat̄ appositio large: ita q nō sit figura: sīl vtrūqz illoꝝ aduerbioꝝ p se modifor v̄bū. **S**ic. n.adiectiu⁹ p̄p sui debilitatē nō recipiūt appositionē: ita nec aduerbia cuz sint adiectiu⁹ verboꝝ.

Synodoche est assignatio toti⁹ ad pte: et p̄tis ad totū. hui⁹ spēs sūt q̄tuor: q̄ru due faciūt figurā ɔstructiōis: et alie due figurā locutionis. p̄ spēs ē: qn̄ id qd̄ ē p̄tis attribuit̄ toti cū regimē accusatiui: vt sor. ē alb⁹ pedē. et spēs ē qn̄ id qd̄ ē toti⁹ attribuit̄ parti cū regimē accusatiui: vt ista puella ē clara gen⁹. 3⁹ species ē qn̄ id qd̄ ē p̄tis attribuit̄ toti sine regimē accusatiui: vt sor. ē crispus. 4⁹ spēs ē: qn̄ id qd̄ ē toti⁹ attribuit̄ parti sine regimē accusatiui: vt bon⁹ aīus vxoris ē mibi nupt⁹. **H**ic sciēdū ē q̄ oē no⁹ adiectiu⁹ dīnotās aliquā spālē p̄petatē pōt regere actū denotatē pte fīue totū: vt sor. ē albus pedē. sor. ē lōbardus gētē. v̄l bononiēsis patriam. Et p̄ h⁹ p̄z q̄ male dī. Sortes ē aliq̄lis pedē: et sor. est albus aliqd: qz gnālitas ipedit synodochen. Et idē pōt fieri p̄ablatiū: vt sor. est albus pedibus: sed tūc nō est ibi figura cōstructionis. Itē per synodoche v̄ba maxime passūa regunt actū: sīl eorū actiūa non regant duos dīversos actōs. vt iste trūcat̄ nares. i. h̄z trūcatas nares. et Iste rad̄ barbā. Sīl v̄ba neutra et absoluta regūt actū p̄ synodochen: vt iste dolet vētrē. Querit dī h⁹ qd̄ dīc p̄ris. q̄ bñ dī. Sortes ē alb⁹ colorē: qn̄ ē ibi repugnātia: qz h⁹ nomē alb⁹ alr̄ dī de sorte: et alr̄ de colore. Ad hoc dico q̄ l̄ alr̄ de vno: alr̄ de altero dīcat̄. ccedit tñ p̄p apertā resolōnē quā ponit p̄ris. vt sortes ē alb⁹ colorē. i. h̄is albū colorē. De synodoche etiā supra dixi in ca.de tropo.

Fit etiam allotheca nūeroꝝ et psōnāꝝ sine euocatiōe et p̄ceptōe in multis locis. vt Jūbilate deo ois terra. Itē Alter alteri⁹ onera portate. Itē aperite aliqs. Itē Vindictē ḡsgs fauete fīue: et in multis alys locis v̄bi ē discōueniētia nūeroꝝ et psōnāꝝ: nec pōt reduci ad aliquā spēz p̄missaz. Itē scias q̄ qn̄qz nūerus p̄ nūero ponit ita q̄ ē ibi figura locutōis: vt Joseph accūsauit fratres de crīme pessimo. i. fīcm. Itē Armato militē cōplēt. i. armatis militib⁹. et talis figura vocat̄ exalage de q̄ supra dixi in ca.de colorib⁹ rhetoriciis. Itē p̄ figuraz ɔstructiōis ponit qn̄qz nūer⁹ p̄ nūero: vt pplis currūt. i. currit. et Pars in frusta secāt. i. secat: et pplis hic labys me honorat: cor aut eoꝝ lōge ē a me. i. ei⁹: et Latilina repudia bat seruitia magna copia cui⁹. i. quoꝝ. Preterea fit allotheca geneꝝ: vt triste lūp⁹ stabul. et p̄nestre sub ipsa. Qn̄qz eidē substatiuo reddunt eadez adiectiu⁹ diuersoꝝ gene‐rū: vt apud Ouidiū. Est specus exēsus structura pumicio asper. Nō hoī facilis nō adeūda fere. Qn̄qz fit cā discerēndi sexū vt anser erat cuidā p̄cioso germine feta. Qn̄qz fit cā antiquatis: vt Multus murmur erat in pplo. Qn̄qz in relatiūis: vt Gemini tuo q̄ ē xps. et hec oia p̄tinenē sub figura ɔstructiōis. De hoc ēt supra dixi in tertia pte in ca.de collectiūis noib⁹. Utrū aut posset dici. Unū sūt: sicut pplis sūt: arma est: thebe ē: supra in tertia pte determinatū ē in ca.de noib⁹ ɔplexiūis. Itē fit allotheca tēpoꝝ qn̄qz locutiōe qn̄qz in ɔstructōe. Tūc fit i locutiōe qn̄ tps p̄ tpe ponit vt ille regit curr⁹ nō decē in ānis. i. rexit. In ɔstructōe fit cū dictio vni⁹ tps venit ad terminatōe alterius tps: vt aīq̄ abraā fieret ego suz. et illud. Dat veniā sōnū q̄ dies cras nato cesare fest⁹. i. dabit. Item fit allotheca modoꝝ: qn̄ mod⁹ p̄mō ponit: vt ire p̄ibat. et Nō furūz facies: p̄ facito. et Misere mei de⁹ p̄ miserearis. Sīl qn̄ v̄bū significat cōfuse: vt iste ieitinat in q̄dragesimā: et iste equ⁹ bñ currit. Et vt breuiter cludā ois alienatio ac cidentiū officiū vel significatiōnē dī allotheca fm p̄ris. Et hec de illa et suis speciebus sufficiat nos dixisse.

Hunc anteq; ad quā partē accedamus ponamus hic regulas cicony: t̄ tres regulas distinctio- nis. s. coma: colū: t̄ periodū. Scias q̄r si c̄ dicit augu. in. 3. de doc. xpiana. Liconi? q̄ donatista fuit septē regulas edi- dit: q̄rū p̄mā ponit de dñō: t̄ ei? corpe. scđam de dñi cor- pore bipartito. tertia de pmissis t̄ lege. q̄rtā de spē t̄ ḡne. q̄ntā de tpib?. sextā de recapitulatiōe. septimā de diabo- lo t̄ ei? corpe. Que qdē considerata sic ab illa ap̄iunt: nō pa- ruz adiuniat ad penetrāda q̄ recta sūt diuinoz elogoz.

Prima de dñō t̄ eius corpe est: in qua sciētes ali- quādo capitīs t̄ corporis iesu xp̄i t̄ ecclesie vna psonā nobis itimari. neq; enī fruſtra dictū ē fidelib? ergo ſemē abrahe eſtis cū vnu ſit ſemen abrahe quod eſt xp̄us: nō hēfitemus qm̄ a capite ad corpus: vel a corpore trāſit ad caput: t̄ tñ nō recedit ab vna eadēq; persona.

Secunda regula ē de dñi corpe bigtito: qd̄ qdēz ita nō debuit appellari. Non. n. reuera dñi corp? ē qd̄ cū illo nō erit i eternū: s̄z dicēdū fuit de do mini corpe v̄o atq; p̄mixto: aut v̄o atq; ſimilato. v̄l aliquid aliud: q̄r nō ſolū in eternū. verū ēt nūc hypocrite nō in illo eē dicēdī ſūt: q̄uis i ei? eē nūc videant ecclia. vñ poter- rat iſta regla t̄ ſic appellari: vt diceret de p̄mixta ecclia.

Tertia regula eſt de pmissis t̄ lege: q̄ alio mō dici pōt de spū t̄ littera: vel de gratia t̄ mādato

Quarta regula ē de spē t̄ genere. ſic enīz eā vocat: volēs intelligi ſpēm. s. patrē. genuis autēz totū: cuius eſt ea pars quā nuncupat ſpēm: ſicut vnaqueq; ciuitas pars eſt vtiq; vniuersitatis gentiū: bāc ille vo- cat ſpēm. genus autē oēs gentes.

Quintam regulā ponit quā de tpibus appellat: q̄ regulā plerūq; inueniri vel conuici posset latens in scripturis ſacris quātitas tēpoz. Duob? autē modis vigere dicit hanc regulā: aut tropo ſynodo- che: aut legitimis numeris. Tropo ſynodoche: aut a par- te totū: aut a toto partē facit itelligi hoc modo locutiōis: quo ſignificat a parte totū illa de dñi resurrectiōe ſoluīt q̄ſtio. Pars enī nouiſſima diei: quo paſſus eſt niſi p̄ toto die accipiat. adiūcta ēt nocte p̄terita: t̄ nox in cui? pte v̄l- tima resurrexerit niſi tot? dies accipiat. adiūcto ēt die il- lucescēte. s. dñico nō p̄n̄t eē tres dies t̄ tres noctes: q̄b? ſe i corde terre p̄dixit eē futurū. Legitimos autē nūeros dīc quos eminētius diuia ſcriptura ſmendat: ſic ſep̄tenariū: vel denariū: vel duodenariū: t̄ q̄cūq; aliū ſūt: quos legēdo ſtudiosi libēter agnoscūt. plerūq; enī numeri h̄o pro vni- uero t̄pē ponunt: ſic ſep̄ties i die laudabo te. nihil ē aliud q̄ ſemp laus eius in ore meo. tantūdē valēt: t̄ cuz multi- pliſatur ſiue p̄ denariū ſic ſeptuagita t̄ ſeptingēti. vñ p̄n̄t ſeptuaginta anni hieremie p̄ vniuerso t̄pē gnāliter acci- pi: quo eſt apud alienos ecclesia: ſiue p̄ ſeipſos ſicut decez per decē ſunt cētū: t̄ duodecim p̄ duodecim ſunt centum quadragintaq; tuor. Quo numero ſignificatur vniuersi- tas ſanctoroz in Apoc. vñ appetet nō ſolas tēpoz: queſtio- nes iſtis numeris eſſe ſoluēdas: ſed latius patere ſignifi- cationes eoꝝ t̄ in multa pſerpere. neq; enī numerus iſte in Apoc. ad t̄pā pertinet: ſed ad hoies.

Sextam regulā recapitulationē vocat in obſcuri- tate ſcripturarū: ſatis vigilāter inuēta. ſi- cut enim dicunt quedā quāſi ſequātur in ordine tempo- ris vel reruz ſtinuatione narrent: quiū ad p̄pria que p̄ter- missa fuerūt latēter narratio reuocetur. qd̄ niſi ex hac re- gula itelligaſ: erratur.

Septima cicony regula eſt eadēq; poſtrēa de dia- bolō t̄ eius corpe. Eſt enīz ipſe caput impiorū: qui ſunt eius quodāmō corpus ituri cum illo in ſupplicium ignis eterni: ſicut xp̄us caput ecclesie que eſt eius corpus futurū cuz illo in regno t̄ gloria ſempiterna.

sicut ergo in p̄ma regula quā vocat de dñō t̄ ei? corpe vigilādū ē: vt itelligaſ quū de vna eadēq; pſōa ſcriptura loquaſ: quid cōueniat capiti: quid corpori: t̄ ita in iſta no- uissima aliquā in diabolū dicit: qd̄ nō in ipſo ſit: ſed potius in eius corpe poſcit agnisci: qd̄ locū h̄z nō ſolū i eis q̄ ma- nifestiſſime foris ſunt: ſed in eis etiā qui cuz ad ipsuſ p̄ti- neant: tamen ad tēpus miſcētur ecclie: donec vnuſq; de hac vita eſeat: vela frumento palea v̄tilabro v̄ltimo ſepareſ. C De autē oēs regule excepta vna que vocat de pmissis: t̄ lege aliud ex alio faciūt itelligi: qd̄ eſt p̄prium tropice locutōis: qd̄ lati? p̄z q̄ ſt possint mihi: vel ab ali- quo vniuersa cōphēdi. Nā vbi cunq; aliqd dī vult vt ali- ud intelligatur: t̄ ſi nomen iſpius tropi in loquendi arte n̄ inueniſ. tropica locutio ē q̄ cū fit vbi fieri ſolet: ſine labo- re ſequiſ itellect?. Quiū v̄o vbi nō ſolet laboraſ vt itelli- gaſ ab alijs magis ab alijs min?: ſic magis minusue dona dei ſūt i genys hoīu: vel adiutoria attribuiſ. Proinde ſic i v̄bis p̄prys vbi res vt dicūt itelligēde ſūt: ſic i trāſla- tis q̄ faciūt tropicas locutiōes: vbi aliud ex alio itellen- dum eſt. C Hic etiā nota q̄ ſicut dicit Hieronym⁹. iō p̄- phete vii intelligunſ: q̄r personas: t̄ numeros: t̄ tēpora ſu- bito cōmutat: t̄ de qualibet re tranſeunt ad alia. Predi- cte regule in his versib? breuiter cōtinenſ. Regula p̄ma caput vnu ſu corpo iungit. Lorde devo loquit mixtaq; ſcđa. Tertia deſcribit: qd̄ lex quid gratia poſſit. Quartā genus ſpēz: partē totūq; reſoluit. Tempora maiora qnq; variatq; minora. Sexta refert iteruſ q̄ p̄mo facta fuere. Septima ſerpentis caput mēbraq; reflectit.

Hunc de diſtictiōe t̄ eius ſpēbus videam?. Diſtin- ctio eſt clauſule vni? integrū mēbrū diſtictiōis debita ordinatōe cōtexens: t̄ ſentētias āneru dubitatio- nis expediens. Et h̄o tres ſunt ſpecies. s. dependens: con- ſtans: t̄ finitiua. i. coma: colum: t̄ periodus.

Cola eſt punctū cuz virgula ſurſum ducta quan- do nec ſententia nec cōſtructio eſt perfecta t̄ talis diſtinctio dicitur ſuſpensiua.

Colum eſt punctū ſine vlla virgula: qn̄ videlicet ſtructio eſt pfecta: ſed adhuc pendet itē- tio dictatoris: t̄ talis diſtictio vocat media ſiue ſtans.

Periodus eſt pūctū cuz v̄gula deorsū ducta: qn̄ nec ſtructio nec ſnia p̄ls depēdet: t̄ talis diſtictio vocat finitiua. De his trib? diſtictōib? fa- miliare tradit̄ hoc exēplū. Lū iter v̄tutes charitas obti- neat pncipatū: ecce coma: nō ē ſine ipa v̄tutū certa poſſeſſio: ecce colū: in q̄ ē oīu illaz poſita certitudo: ecce perio- dus. Notādū ḡ q̄ vnu coma p̄ ſe ſtare nō p̄t. Colū v̄o fit vt ſi dicā: p̄ exhibitionē opeꝝ pfecta dilectio dñrāt. ſi, ḡ ex vno v̄bo clauſula ſterat monoculū vocabit: ſz ad mo- dū periodi eſt pūctāda: vt paupertas bñ ſpoſita p̄ diuinity ſputat. Ali. n. dicūt q̄ coma ē: qn̄ nec pfecta ē ſtructio nec ſnia: t̄ fit ibi punct? rotūd? t̄ flexus. Colū eſt vel colū fit vbi eſt pfecta ſtructio: ſed nō pfecta ſnia: t̄ ſic ibi pun- ctus eleuatus eſt. Period? v̄o eſt: qn̄ pfecta eſt ſtructio t̄ pfecta ſnia: t̄ ibi fit v̄ſus: verbi gra Isa. i. Qd̄ ſi nolueri- tis: t̄ me ad iracundiaz puocaueritis: ecce coma. gladiuſ deuoſauit vos. ecce colon vel colū: qd̄ ſtat ex duob? co- matibus: q̄r os dñi locutū eſt. Ecce terminat ſnia: t̄ fit pe- riodus in fine versuſ. t̄ dicit a peri qd̄ eſt circū: t̄ oda qd̄ eſt cantus. quāſi circularis cantus vel a peri qd̄ eſt circū: t̄ oda qd̄ eſt via: q̄r in fine versuſ perfecta eſt via locutio- nis. Duguitio vero dicit qd̄ colum t̄ coma ſunt duo colo- res rhetorici: t̄ eſt colum nomē notum. Colon enī dicunt greci: t̄ interpretat mēbrū. Et eſt colum in rhetorica pūcta- ra platio alicuius orōnis per maiores decisioeſ. i. p̄ clau- ſulas q̄ſdā cōſtantest ex duab? diſtictōib vel plurib?: vt M̄bi nocuisti: tibi nō profuisti: qibus displicuisti, ynde

sueniē colū.i. p̄cisis sensus vel sūia lōga. Loma īterptat articul⁹: et dī coma tis. in rhetorica punctata platio atic⁹ oronis p̄ miores d̄cisiōes: vt voce. vultu. gestu. acrimōia. inimicos p̄terruiſti. vide ēt in suo loco in periodus.

Jam dīna potētia auxiliāte supra d̄termīauim⁹ de q̄tuō p̄ticul⁹ p̄ncipalib⁹ h⁹ opis. Nūc restat vt d̄gnta pte q̄ ēd orthographia. psodia. significatōe: origie: et etymologia q̄rūdā dictionū: q̄ freq̄nter iueniūt i biblia in dictis scōz et poetaz s̄z penuriā n̄re scie: ac tenuitatez iſgeny ad utilitatē n̄rāz et socioz alīq̄ differam⁹. Sumit at alīr h̄ etymologia q̄z supra i tertia pte: sic p̄atebit cū de ea in suo loco determinabit. In hac aut̄ gnta pte pcedā vbiq̄ h̄ ordinē alphabeti: ita q̄ ex tali ordīe defacili ha beri poterit orthographia cuiuslibz hic posite dictōis: vt verbigrā. itēdo tractare de amo et bibo: p̄us tractabo de amo q̄z de bibo: qz a. est p̄ma l̄ra in amo: et b. est p̄ma l̄ra in bibo: et a. est anī b. in alphabeto. Itē tractare volo de abeo et adeo: p̄mo tractabo de abeo abis. q̄z de adeo adis. qz b. est sc̄da l̄ra in abeo. et d. est sc̄da l̄ra in adeo: et b. ē anī d. Itē determinare volo de amat⁹ et de amor: p̄us determinabo de amat⁹ q̄z de amor. qz a. est tertia l̄ra in amat⁹: et o. ē ter tia l̄ra in amor: et a. est anī o. Itē agere volo de iprudēs et i pudens: anī agā de iprudēs q̄z de ipudēs: qz r. est q̄rta l̄ra in iprudēs: et u. est q̄rta in ipudens: et r. est anī u. Itē agere itēdo de iustitia et de iust⁹ p̄us agā de iustitia q̄z de iust⁹: qz i. est gnta l̄ra in iustitia: et u. ē gnta l̄ra in iust⁹: et i. ē anī u.

Itē isup determinare itēdo de polisyntheton et de polisse n⁹: p̄us determinabo de polisyntheton q̄z de polissen⁹: q̄z est sexta l̄ra in polisyntheton: et s. est sexta l̄ra in polissen⁹ et i. est anī s. Et ita a s̄li itēlligas de oib⁹ alīs dictiōib⁹ in hac pte positis ex gbuscūq̄ l̄ris p̄stant: qz semp̄ est ibi ordinatio h̄m ordinē alphabeti: vt opinor. Sed vide in polissenus s. est gnta l̄ra. et ēt sexta vt dixi: qz geminat̄ ibi s vñ p̄z in hac gnta pte geminatio l̄re accipit p̄ dupli ci l̄r et sic ex hoc ordine liquet q̄n.l.m.n.r.s. vel alia q̄cūq̄ l̄r in dictiōe debeat geminari: et q̄n nō. Ut aut̄ qd̄ querit exemplo aīo lectoris occurrat quotiensq̄ p̄ma l̄ra ve sc̄da dictiōis mutabīt. p̄ma z l̄ram dictiōis faciā de lazu ro et rubrica. Hunc aut̄ ordinē cū magno labore et arde studio adinueni nō tñ ego: sed gratia dei meū. Obscro ergo te lector ne tantū labore nostrū et ordinē velut quid rude cōtēnas. Nā vt dicit beatus Hieronym⁹ in prolo go libri Regū. In tabernaculo dei offert yntusquisq̄ q̄ potest. Alij aurū et argentū et lapides preciosos. Alij bysum et purpurā et coccū offerūt et hiacyntū. Nobiscuz bi agit si obtulerim⁹ pelles et caprarū pilos: et n̄ aplūs cōtē ptibilia n̄ra magis necessaria iudicat. vñ tota illa taber naculi pulchritudo: et p̄ singulas sp̄es ecclie p̄ntis future q̄z distictio pellib⁹ tegit: et cilitys ardorezq̄ solis: et iniuria ibriū ea q̄ viliora sūt phibēt. Rubrice isti⁹ gnte p̄tis sūt i gbusdā q̄ternis p̄ se sepatiz: et sūt correcte ibi q̄tū ad orthographiā s̄z alphabetū: et ēt q̄tū ad accētū aliqui⁹.

¶ Registrum quarte partis precedentis.

Numerus
chartarum.

Abusio	50	Larentismos	Si Espanensis	48	Oliopomenon	Sz Syncopa	47
Acirologia	47	Latacresis	49 Epizenis	48	Omoetelenton	49 Syncresis	50
Adiunctum	Sz	Lathesyntheton	47 Epitheton.	50	Omoensis	51 Synepthesis	53
Aferesis	47	Latatiposis	Sz Lubasis	Sz	Omoeptron	48 Syneresis	48
Agnominatio	Sz	Lirculocutio: idest pe	Euphomissimos	Sz	Omopasia	Sz Syndaismos: idest an	
Allegoria	50	rifralis.	Euphoniam	Sz	Omophosis	Sz titheata	
Allegoria quotiens fit	Sz	Climax	Sz Euocatio	54	Omoensis	Sz Sylensis	48
Allotheca	Sz	Lolum	Sz Exalage	Sz	Onomatopeia	50 Synodoche	50
Allotheca quot mo dis fit	Sz	Locoma	Sz Exclamatio	Sz	Parabola	Sz Synthesis	54
Amphibologiaz	47	Locceptio genez	Sz Extasis	47	Paradigma	Sz Synthon	49
Anadiplosis	48	Locceptio psonaz	Sz Fantasia	Sz	Paragoge	47 Syntosis	52
Anaphora	48	Loncordia	Sz Bradatio	Sz	Paronomasia	48 Sistole	47
Anastrophe	50	Londuplicatio	Sz Icon	Si	Paranomeon	48 Somotopeia	53
Antifrasis	Sz	Loniunctio	Sz Intellectio: idest sy	Si	Paranomeon	48 Tantqlogia	47
Antimetabola	Sz	Lontentio	Sz nodoche.	Sz	Parenthesis	50 Tapinosis	47
Antipophora	Sz	Lontrarium	Sz Interrogatio: idest	Sz	Perifrasis	Sz Themesis	50
Antiptosis	Sz	Lonuersio	Sz pisantia	56	Periodus	Sz Topothesia: idest ex lu	
Antitheta	54	Loorrectio	Sz Ipalage	49	Perisologia	47 centia fictus locus.	
Antitheton	49	Diaforosis	Sz Iperbaron	50	Pisantia	Sz Topographia: idest rei	
Antithesis	48	Dialiton	Sz Iperbole	50	Pleonasmos	47 vere descriptio	
Antismos	Sz	Diasirtos	49 Ipoftora	Sz	Poliptoton	49 Toprepon: idest rectus	
Antonomasia	50	Dieresis	Sz Ipozensis	48	Polisyntheton	49 ordo	
Antropospatos	Sz	Diffinitio	48 Irinos	49	Precisio	Sz Traductio	53
Appanalensis	44	Distinctio	Sz Ironia	50	Prolensis	48 Transitio	53
Apposiopesis	Sz	Dubitatio	Sz Isterologia	50	Profonesis	Sz Tropologia	53
Appocopa	47	Ebasis	Sz Isteronprotheron	50	Prosopopeia	Sz Zeuma	48
Appositio	55	Eclipsis	Sz idest isterologia	50	Prothesis		
Apostrophe	Sz	Eliplis	47 Lepos	Sz	Protheospalāge		
Articulus	Sz	Empbasis	48 Litote	Sz	Ratiocinatio		
Asyntheton	49	Endiadis	Sz Macrologia	47	Remotopeia.i.		
Barciologia	Sz	Enigma	Sz Metaphora	49	onomatopeia		
Lacepharon	47	Epenthesis	Sz Metalensis	49	Repetitio		
Lacophonia i. cace pbaton	Sz	Epidiocesis	47 Metaplasimus	47	Garcoſmos		
		Epilogus	Sz Metathesis	48	Gcessionomaton		
		Epimone	Sz Metonomia	50	Gententia		
			Sz Occupatio	Sz	Syncalimpa		

Alma interpretat

virgo

dita vel abscōsio virginitatis sicut dicit in interpretationib⁹. Hieronym⁹ vero dicit q̄ alma significat abscōditā viginē et secrete tam. De hoc dicā in virgo.

Aaron interpretat mōs fortis vel mons fortitudinis siue mōtanus: vt dī in interpretationib⁹. Hug. vero dicit. Aaron interpretatur mōs fortitudinis: q̄ thuri bulū aureū accipies inter mortuos et viuos stetit: et riuinam mortis quasi quidā mons fortis exclusit.

A ante B

Ab prepositio oib⁹ in cōpositione preponit litteris absq̄ c. vel q. vel t. vt supra pleni⁹ dixi in p̄ma parte ca. de b.

vnde versus. Ab si cōponis elementa queq; sequuntur.

L. q. t. tñ simul he tres excipiuntur.

Abac⁹ cta. ctū. i. fugat⁹: disp̄sus: separat⁹: et dī ababigo. gis.

Abacuc: luctator fortis: vel luctator rigidus seu cōplexās: eos: aut susceptio eoz interpretat⁹: f̄z aut Hiero. abacuc p̄pheta āplexās interpretat⁹: q̄ vel ex eo q̄ amabilis dñi fuit vocat āplexio: vel q̄ i certamē cū dñio deo ḡredit⁹: amplexatis. i. luctatis sortis vocabulū. Nullū. n. tā audaci

voce ausus ē deū ad disceptationē iustitie puocare et di- cere ei. Lur i reb⁹ hūanis et mūdi istius pōpa tāta rerū

Abacus. ab abax cis. quod interpretat⁹ de verset inigetas: cez deriuat⁹ h abacus ci. q̄si decuplatio: q̄r in abaco sunt

decē arcus sese decuplātes. in p̄mo ē vnitatis: in scđo de-

nariis: in tertio cētenarius. Est etiā abacus vel abax vir- gae geometrie: vel tabula quā habet ph̄i vbi figurās in

puluere supposito faciūt: que alio noīe dicit⁹ pinax cis.

Abax et vel abacus dī supior pars capitelli. i. saxū q̄drā- gulū qd̄ sup colūnas ponit⁹. et ē q̄libet mēsa marmorea

sic dī: et est mas. ge. abacus: et cor. pe. vide in abax.

Abalieno nas. cōponit⁹ ex ab et alieno nas. Isa. i. Abalie-

nati sunt retrorsum. i. alieni facti sunt.

Abamita te. soror aui: ex ab et amita componit⁹.

Abarim mōs in quo obiit moyses: vt habeat Deutro. 32.

Abatis. batis qd̄ est quedā mēsura: cōponit⁹ cū ad: et tabla-

tad. dicit⁹ hic et hec abatis īdeclinabile pōē casus. i. qui

vel q̄ cū bato diuidit auenā: vel aliud f̄z Hug. vel aba-

tis cōponit⁹ ab assistens et batis dō p̄lali. vñ dicit maḡ.

Bñ. pluralia cū singularib⁹ cōponunt⁹: vt asecretis: aca-

liculis: arespōsis: abatis: acōmētaris. hec. n. cōponit⁹ ab

assistēs: et ab illis datiuis. et noīa sūt officioz: tñ īdeclina-

bilia. vel possunt cōponi ab a. p̄positōe latina et p̄dictoꝝ

abltis: vt asecretis ab hoc abltō secretis: qm̄ ab ipsis se-

cretis q̄ ei cōmittunt⁹ dicit⁹ alig⁹ asecretis. Silt abatis

cōponi pōt ab a. et batis: q̄r ab ipsis batis siue mēsuriis q̄

ei cōmittunt⁹: vel q̄s exercet dicit⁹ alig⁹ abatis. et idē pōt

de alijs p̄dictis et sīlbus iudicari: et cor. penul. abatis.

Abax cis. interpretatur decē. vide in abacus: et cor. a. ante x.

nāliter. vñ dicit⁹ pris. in. 6. lib. vbi agit de terminatiōib⁹

septuaginta octo tertie declinatiōis: q̄ in ax. cor. definit

abax cis. qd̄ tñ et hic abacus ci. frequēter inuenit⁹: vt su-

pra habes in tertia parte vbi agitur de tertia declinatio-

ne: et sic p̄ abax in genituio cor. penul. vt ostendi in se-

cunda parte vbi egi de desinētibus in x.

Abbas syrū nomē p̄ interpretat⁹. Ro. 8. et accentuat⁹ in fine.

Abbas ab abba p̄ dī hic abbas batis: monachop̄ pater.

Abbatia. ab abbas batis. dī b̄ abbatia batie. p̄ ecclia vbi

est abbas. et aliquā largi⁹ accipit⁹ p̄ collectiōe oīuz ecclia-

rum: que sunt sub aliquo abbate: et pro ista dignitate.

Abbatissa se. monacharū m̄ v̄l dñia. et dī ab abbas batis.

Abdenago īdeclinabile interpretatur seruiens taceo: idē

et asarias: et accentuat⁹ in fine.

Abdia interpretatur seruus dñi: q̄r legatus missus ad gē-

tes predicauit que p̄phetali digna sunt ministerio et ser- uitute: tinde seruus domini dicitur.

Abdicatus. ab abdico cas. dicit⁹ abdicatus ua. uū. i. ne- gatiūus ua. uū. quod cōponit⁹: vt supabdicatus. i. sup- negatiūus. vñ supabdicatio dicit⁹ negatio que additur negationi: et nihil cooperat plusq; precedēs: vt in vulga- ri solet dici. Ego nō habeo nihil: qd̄ nō plus yalet q̄ si di- ceretur: ego nihil habeo.

Abdico cas. caui. care. catū. cōponit⁹ ex ab et dico cas: et est abdicare: denegare: separare: remouere: absentare. Cor.

4. Abdicamus occulta dedecoris. et corri. di. Quid. epi. Quē fugit et factis abdicat ille suis. Alias etiā significa- tiones h̄z abdico que cōtinēt in his versibus. Abdicat expellit remouetq; resultat et addit. Denegat: absentat ac inhibere notat.

Abdicatoriūz ry. locus habilis ad abditū: et deriuatur ab abdico abdicas.

Abditus abdita abditū penul. cor. i. abscōditus: remotus ab abdo abdis. i. Regū. iz. Abscōderūt se in speluncis et in abditis.

Abdo dis. didi. abditū. i. abscondere: remouere: ex ab et do das componit⁹.

Abdomen grece pinguedo carnis fm. p̄ap. Hug. vero dicit abdome grece pinguedo porci. et abusine oīum carniū. vel f̄z eundē: omentū cōponit⁹ cū abdo dis. et dī hoc ab- domen minis. q̄si abditū omētū. s. pinguedo q̄ est in vē- trę porci vel porce: q̄ et sumē dī. Inuenialis. Atq; bonam tenere placant abdome porce. et pdu. o.

Abduco cis. xi. ctū. ex ab et duco cis. penul. pdu. et est abdu- cere: separare: absentare ab aliquo. Abdūcīt q̄s ad rē ibo- nestā: p̄ducīt ad studiū: deducīt ad honorez. Hebre. iz. Doctrinis varys et peregrinis nolite abduci.

Abel interpretat⁹ luct⁹: vel pauo: seu vanitas: aut miserabil-

Abeo abis. abiui. abire. ex ab et eo is. p̄sal. Beatus vir qui

nō abit in via impiorum. i. nō iuit. Inuenitur etiam ba-

beo habes: sed tunc aspiretur.

Abestis intestina bestiarum aspiciens.

Abesus sa. sus. penul. pdu. i. circūquaq; comestus et coro-

sus et componit⁹ ex am qd̄ est circū: et esus sa. sum.

Abgrego gas. gau. gare. i. dissociare: ex ab et grego gas. qd̄

non est in vsu. et cor. gre.

Abia īdeclinabile accētuat⁹ ī fine. vñ de vita abia. Si at de-

clineat⁹ abia abie: yl abias abie: tūc nō acui⁹ ī vltima: pe-

multima tñ sp. pdu. et interpretat⁹ abia p̄ dñs: vel p̄ fuit.

Abiectus. ab abycio cis. deriuat⁹ abiectus cta. ctū. i. pcul.

iactus: vilis vel cōtemptus. et cōparat⁹: vt abiectior tissi-

mus. vnde abiecte ti⁹. simē. aduer. et hec abiectio onis. i.

procul iactio vel vilitas vel contemptus.

Abiecula le. penul. cor. dimi. i. parua abies. et est ibi i. vo-

lis et est quinq; syllabarum abiecula.

Abiegn⁹. ab abies dī abiegn⁹ gna. gnū. penul. pdu. et abie-

n⁹ na. nū. in eodē sensu f̄z quosdā. i. de abiete. vñ pris. i.

.z. maio. vbi agit de formis possessiōnōz q̄si ī p̄n⁹ dīc: et se-

re oīa ad māz p̄tinētia e. breue aī us. hñt: vt plūbe⁹: stā-

ne⁹. Inueniunt⁹. n. pauca sine e. vt q̄rn⁹: colurn⁹: abiegn⁹

oleagin⁹. In fine et p̄dicti scđi libri dīc sic. Hnus quoq; vel gna. vel gnū. terminātia lōgā hñt vocalē penul. vt a-

sto. stagnū: a malo malign⁹ abiegn⁹ pelignus. Itē inueni⁹

abienus sine. g. vñ pris. i. z. li. vbi agit de formatiōe pos-

sessiōnōz desinentiū in nūs dicit. Inueni⁹ aut in gbusdā

a. longa aī nūs. vt roman⁹: in alyz e. lōgā: vt terren⁹: ab-

ienus alien⁹: vidēs ḡg. pris. dīc abiegn⁹ pg. in duob⁹ lo-

cis in vno v̄lo loco dīc abienus sine g. Sed pōt dici q̄ ab-

abies descēdit abiegn⁹ pg. sed abien⁹ sine g. in alia ponit

ur significatiōe: et est nomē patriū fm quosdā. vel dic q̄

abiegn⁹ pg. descēdit ab abies fm pris. et q̄ dicit abien⁹

B

A

per ynu n. et sine g. logē pris. f3 atiquoꝝ optionē. Quidā tñ dicūt ꝑ abiegn⁹ et abien⁹ idē significat: vt dixi in pñ cipio. vñ et in. 3. li. Regū.ca. 5. t. 6. inenit. De lignis abiegnis vel abienis legi pōt. cōior tñ littera ē abiegnis p g. Abiens p̄cipiū de abeo abis facit ḡtñ abeūtis: sicut iens euntis: p̄teriēs p̄tereuntis: sicut dicā in eo is plenius. Abiens in abiegnus exponitur. Abies abietis fe. ge. arbor qdā ē dicta ab abeo abis: qz cito et lōge sursuz abeat: et excelsuz pmineat: et cor. e. an t. vt abietis. Est aut̄ et abies exp̄s terreni humoris: ac pindē habilis et leuis est: cādorē b3 et sine nodo ē: et plana: et odo risera: et venenosis aialibus inimica est fm̄ Isido. Abietarius ry. i. carpentarius qui de abiete operatur: et est ibi i. vocalis: et dicitur ab abies. Abigeatus ab abiges gis. dicitur. vide in abigeus. Abiges gis. i. fur. iumētoꝝ et pecoꝝ: eo q̄ ipa abigat aliosū vt p̄peteti ea furari possit. et d̄r ab abigo ḡ. et cor. i. an g. Abige⁹. ab abigo gis. d̄r h̄ abige⁹ gei. idē qd̄ abactor: et abiges gis. i. fur. iumētoꝝ et pecoꝝ: eo qd̄ ipa aliosū abigat: vt p̄peteti ea furari possit. vñ h̄ abigeat⁹ tu. nui. tale fur tu. et d̄r et abigeat⁹ ipa terrefactio pecoꝝ. et abigeus q̄ ea terrefacit: v̄l cū v̄ga: vel cū mātello: v̄l alio mō f3 Hug. D̄r et abigeus f3 Papi. q̄ seducit suū alienuz vel pecus. Abigo gis. egi. actū. i. fugaf et separf: ex ab et ago gis. et ē abigere pec⁹ a tecto i. pascua ager. Iniger v̄o ē pec⁹ a pastu i. rectu. agere: et cor. penl. abigo gis. sic abigo. i. dubito. vñ Hrecis. Qd̄ reoues abigis dubitasq; qd̄ abigis eē. Hen. i. 5. Descēderūtq; vt volucres sup̄ cadauera: et abigebat Abycio cis. ieci. iectū. cōponit ex ab et iacio (eas abraā. cis. et mutat a. i. i. et sic scribit p̄ geminū i. et ē abycere lōge iaceret: reycere: vilipēdere. et fm̄ Papi. abycere et pycere sic distiguunt: qz qd̄ i. despectioꝝ et neglecto ē hoc abycif. qd̄ v̄o foris est penit⁹ a salute et ab aptitudie alienuz hoc pycit: et cor. pe. abycio cis. iacio enī iacis. cor. pma. Abimelech iterptat̄ pater meus rex: vel pris mei regnū. Abitestato. i. sine testo: aduer. vt iste mortu⁹ ē abitestato. i. sine testamēto: et pponit ex ab et itestat̄ itestata itestatu. Abyssus abyssi fe. ge. ē pfunditas aqrū ipenetrabilis vel spelūca aqrū latitatiū. vñ fōtes et flumia pcedūt. s. pelagius. et d̄r abyssus q̄si adipus eo q̄ oēs aque ad ipsaz reuertunt tanq; ad matrē: vel q̄si abysus. i. absq; visu: qz eius altitudo cerni nō pōt. vñ pfuditas scripturarū d̄r abyssus. v̄l abyssus d̄r quasi sine byslo. i. sine cādore fm̄ Abitio onis. fe. ge. i. recessio: ab abeo abis. (quosdam. Abiuratio onis fe. ge. est rei credite abnegatio: sicut infra dicetur in inficioꝝ inficiaris. Ablactatio. ab ablacto ctas d̄r ablactat̄ ta. tū. idē p̄ forma tionē: b̄c ablactatio onis. i. a lacte remotio. et vt dič magr̄ i historijs triplex ē ablactatio. p̄ ē a lacte māme q̄ fit i. 3° āno. z̄ a lacte ifantie q̄ fit in 7° anno. 3̄ a lacte pueritie q̄ fit i. duodecio āno: et sic amouet puer a nutrice et a pe. Ablacto ctas. ctaui. cratū. cōponit (dagogo et a tute. ex ab et lacto ctas: et ē ablactare a lacte extrahere vel remouere: segregare. Et vt dič Hrecism⁹. Ablactat puerū quē mī ad vbera portat. Ut lac sugat ab his: ablactat eū remouēdo. i. li. Regū.ca. i. Et mane donec ablactas eū. Ablatiu⁹. ab aufero aufers d̄r ablart̄ ta. tū. et h̄ abltūs tini. p̄ quodā casu q̄ ppre ē auferētiū: et ablatiu⁹ ua. uū. q̄ au. Abligo ginis. fe. ge. i. prodigalitas: deuastatio. et fert. deriuatur ab abligurio: et pdu. ri. Abligurio ris. riui. rire. ritu. ex ab et ligurio ris. pponit: et ē obligurire absūmere: deuastare: et est neuirū: et pdu. gu. Ablucinatio onis. fe. ge. i. lucis alienatio et absentatio. et de riuaf ab ablucino nas. qd̄ cōponit ex ab et lucino nas. Abluo abluis lui. ablutū: ex ab et luo lui cōponit: et ē abluere lauare: purgare: sordes et lues remouere: vel psumere.

B

A

re abluēdo. vnde ablutus ta. tū. penul. produ. de hoc et require in luo luis. Ablutes ablutiū pluralis numeri sunt loca cenosa et aqua plena: que et ablutiā ablutioꝝ dicunt: et dicunt sic ab abluendo per trariū: quia minime sunt abluta. Abluuiō onis. fe. ge. mundatio sordium fm̄ Papi. et dicit ab abluo abluis. Abnepos potis. mas. ge. est filius pnepotis dict⁹: qz seiūgi tur a nepote. est enī iter illū et nepotē pnepos f3 Papi. et Abnormis in norma exponit. (cor. penl. abnepos. Abnūo is. nui. nutū. ex ab et nuo is. et ē abnuer: recusat: id cere: phibere: et ē actiuū. 3. Re. zo. ca. Misit. n. ad me p vrorib⁹ meis et filiis p argēto et auro et nō abnui. Aboleo les. leui. vel abolui letū. vel litū: ex ab et oleo les. p̄pōit: et ē abolere idē qd̄ delere: et īde abolit⁹ ta. tū. et hec abolitio onis. et cor. p̄mā oleo les. vñ abolet penul. cor. Abolitus ta. tū. penl. cor. i. deletus: destructus: ab aboleo les. dicit: et a grō aboliti: addita o. fit abolitio. i. deletio. Ro. 4. Exinanita est fides: abolita est promissio. Abolla le. genus vestis senatorie: et dicitur sic quasi abulla eo q̄ vndiq; sit bullata et geminata. Abominor naris. nat⁹. sū pponit ex ab et omīnor naris. qd̄ est auguroz. et ē abomīari abhorrete: aliqd cū execratioe repellere: execrari: detestari: vel malū oē iprecari. vñ b̄ abominiū ny. i. execratio: et b̄ abomīariū liber vbi abominatioē scribeban: et cor. mi abomīor: et est verbū de ponēs. Ro. 2. Qui abomīaris idola sacrilegiū facis. Aborigines penl. cor. ex ab et origo cōponit. et declinat̄ p̄la liter he aborigines aboriginū: qd̄ et i singulari d̄r h̄ aborigo aboriginis: et sūt aborigines sup̄stui frutices q̄ nō nāli ter: s̄ virtiose in arborib⁹ et cāpis oriunt: et dicunt aborigines q̄si seorsū ab origie: nō qz nō hēat originē: s̄ qz nō nālē. Itē ex eisdē pponit: et d̄r hic et hec aborigines bū⁹ aborigis. i. rustic⁹ agrestis ignobilis. vñ Salusti⁹. Lūq; his aborigines gen⁹ hoīuz agreste. et dñr aborigines quasi seorsū ab origine: nō qz oīo careant origie: s̄ qz eoꝝ ori go ignorat̄. Nā vt dicit Hora. in pmo li. epi. Met vixit male q̄ natus moriensq; sefelli. Nō. n. scribunt genealogie rusticoꝝ nec tradunt memorie: sicut genealogie nobilium: et inde aborigineus nea. nū. Aborior reris. vel aboriris abortus sum: ex ab et orior cōponit. vide in orior retro. Abortio tis. tiui. ire. titū. i. abortiuū facere: et d̄riuaf ab abortis ta. tū. Job. zi. Bos eoꝝ cōcepit et nō abortiuit. Abortiu⁹ ua. uu. i. nō suo vel nō recte tpe ort⁹: et d̄riuaf ab aborior riris. et substātine d̄r hoc abortiuū tini. qd̄ aboritur. Job. 3. Aut si abortiuū absōditū nō subsisterē. Abortus ta. tū. d̄r ab aborior riris. et dicit̄ abort⁹ nō qz nō oriat̄: sed qz aboriaf: qui. s. naturaliter nō est ortus. Abra abre ancilla libera. et dicit̄ abra q̄si abara: qz ab aru seruū liberū faciebat fm̄ Hug. et nō d̄z accētuari in fine. Judith. x. Imposuit itaq; abre sue ascopam vini. Abrā cōponit ab abba qd̄ est pater. et rā qd̄ ē excelsus. vñ abra quasi abarā. i. p̄ excelsus: et addita est ei a littera: dictus est abraā qd̄ sonat p̄ multarū et subaudiē gentiū. Hen. i. 7. Nec v̄lra vocabit nomē tui abra: sed appella beris abraaz: qz p̄ez multaz gentiū. stitui te. vel vt ali volunt abraaz p̄mū dicit⁹ est abra. i. pater vidēs populi: s. israeliticū tū: dictus est postea abraā qd̄ īterpretatur pater multaz gentiū: qd̄ erat adhuc p̄ fidē futurā gentiū nō habeat in noīe: sed subaudiē et accētuaf in fine abra: siue abraā: et caret aspiratōe v̄trobīq; vide in ur. Abrenūcio as. qui. atum pponit ex ab et renuncio as. et abrenūciare a se renūciādo remouere: renuere: postponere despicer: et in eodē sensu cōstruit cum dāliuo et cūsatiuo: et scribitur per c. sicut nuncio as.

Be

Abrogo gas penul. cor. ex ab & rogo gas: sed arrogo p duo
r componitur ex ad & rogo rogas. De hoc infra dicam in
rogo gas. & est abrogare delere: destruere: ex toto legem
subuertere & venegare.

Abrotanū. ni. herba est vītūtē habēs calidā: q̄sī affrotanūz
ab affrodita quod est venus.

Abrotoniū ny. ab affros qd ē spuma d̄r hec abrotoniū ny
fe. ge. nomē mulieris: q̄sī affrodoniū. i. venuscula: & est u
posituz causa adulatioñis h̄z Hug. & est grecū fm̄ Pap̄.
Et interpretatur amplexib⁹ opta.

Abs ppositio in gbusdā p ab cu dictiōib⁹ a c. icipiētibus
zpōit: vt abscođo: abscedo: absido. Et scias q̄ a ab abs
fere eadē significatōis vim h̄st. De hoc dixi supra i pria
parte: i tractatu de syllaba: in ca. de b.

Absolon iinterpretatur pax patris per antifrasim: quia bel
lum gessit contra patrem.

Abscedo dis. scissuz. i. aliquo cedere & absentari: & compo
nitur ex abs & cedo dis. cessi.

Abscidit si zponat ex ab & scindo dis. cor. pe. sic scidit p̄mā
& ppteritū: & declinat abscondo dis. scidi. scissum. Si vñ
zponat a cedo dis. & abs p̄pone pdu. penl. i. p̄nti & i pteri
to: & declinat abscondo dis. di. disti. scissuz. p vñ. s. in sup.

Abscondo dis. di. scissū. penl. pdu. i. icidere: discidere separa
re cedēdo. & zponit ab abs & cedo dis. cecidi cesuz: vñ ab
scissus sa. suz. p vñ s. penul. pdu.

Abscondo dis. scidi. scindere. abscessuz. p duo s. i. sup. zponit
ex ab & scindo dis. & est abscondere ab vno in aliud scin
dere: vnde abscessus. sa. sum.

Abscessus ssa. ssuz. p geminū s. vide i abscondo.

Abscessus sa. sum. pdu. penul. p vñ s. i. icisus. absido. dis.
Dai. z. Donec abscessus ē de mōte lapis sine manib⁹.

Abscođo dis. di. v̄l didi. dere. abscođuz v̄l abscođitū idē ē
qd̄ occītare. & zponit ab abs & cōdo dis. & h̄z duplex p̄te
ritum & duplex supinum. vnde absconsus sa. sum: & ab
scendit. ta tum. penulti. cor.

Absens. sensus zponit cū ab: & d̄r h̄ & h̄° absens tis: qd̄
n̄ ē subz alicui corporeo sensui q̄tūcūq̄ sit p̄pe: vñ absens
d̄r q̄sī a sensib⁹ remot⁹: vñ abūter aduerb. & h̄° absentia
tie: & absento tas. i. amouere: abñs facere. vñ absentane⁹
nea. neū. q̄ se sp absentat. p̄t ēt d̄riuari ab absuz abes.

Absentio tis. sensi. tire: & t̄t absentior tiris. i. eodē sensu iue
nit. i. dissentire: & zponit ex ab & sentio tis.

Absida dc. grecū: & ierptaf lucida. i. lat⁹ edifici⁹: v̄l triuia
eo q̄ lumine accepto p̄ arcū resplēdeat & lumē faciat.

Absinthiū th̄y. grecū ē: & ē amara herba h̄z Pap̄. & scias. q̄
tremainet i suo sono: cū t̄ seq̄ aspiratio sic i corinthios.

Absis dis. fe. ge. idē ē qd̄ absida. Itē absis d̄r p̄ncipiu exal
tatōis planete i suo circulo. i. illa ps circuli i q̄ planeta i
cipit eleuari: v̄l absis v̄l assis d̄r illa ps circuli i q̄ plane
ta adeo distat a sole q̄ apli⁹ distare nō p̄t.

Absynthes. this. gēma est nigra & pōderosa que calefacta
igni septē diebus calorem tenet.

Absolut⁹ ab absoluio. is. qd̄ ē a v̄clō: v̄l ipedim̄to absolu
re v̄l liberare: d̄r absolut⁹ ta. tū. vñ & qdā noia d̄r abso
luta. q̄ p̄ se dcā dāt itelliq̄ q̄cqd eis zueniēter p̄t addi
vt d̄s me⁹ rō. Et qdā v̄ba d̄r absoluta. i. nō trāstitua: v̄l
absoluta. i. n̄ discretiua rei ad rē i sua significatōe: v̄l ab
soluta. i. pfecta: q̄ n̄ d̄ficiūt i aliquo sui mō. Et absolutū. i.
n̄ relatiu. i. n̄ respicū alic⁹ dc̄m. Et zponit absoluio. tissim⁹.

vñ absolute ti⁹. tissime. aduerb. Et zponit iabsolut⁹ ta. tū.

Absono nas. sono nas. zponit cū ab: & d̄r absono nas. nui. ni
tū. i. discordare: vñ absonāter. i. discordāter. & h̄° absonā
tia. i. discordātia v̄l discordia. Abson⁹ na. nū. i. dissidēs &
discordās: v̄l nō zsonās: sic absonātia sepe p̄t p nō so
nātia. & cor. absono nas hāc syllabā so.

Abson⁹ na. nū. corripit. so. i. absono nas. vide.

Bante

57

Absorpt⁹ ta tū. i. enacuat⁹ v̄l valde sorpt⁹ i. sorbeo bes v̄l
de Proch. absorpti sūt iūcti petre iudices eoꝝ.

Abstemi⁹. Temetuz zpōit cū abstineo nes: & d̄r abstemi⁹
mia. miū. i. abstinenē sobri⁹. & d̄r abstemi⁹ q̄sī abstinenē
temeto siue vino: lic̄z ḡnalr abstemi⁹ dicat abstinenē.

Abstinētia tie. format ab abstinenē addita a: & accipit t so
nū d̄c. & ē abstinenē qñq̄ vitiū qñzv̄t. Unū Hre. i pasto.
Admonēdi sūt abstinenēs: vt nouerit. qr tūc placētez do
abstinētā offerūt: cū ea q̄ sibi d̄ alimētis detrahūt idigē
tib⁹ largiūt. Nō. n. deo. s̄z sibimetipsi q̄sī iciunat si ea q̄
vētri ad tps subtrabit n̄ paupib⁹ tribuit: s̄z vētri postmo
dū offerēda custodit. Et Iſi. dīc. Qui cibis abstinet & ma
la agūt d̄mōes imitāt: qb⁹ nō ē esca: s̄z negotia spadest.

Abstineo nes. nui. stētū. lōge ab aliquo tenere. & zponit ex
ab p̄pone: & teneo nes e mutato i i. & zstruit qñz cū actō
& tablō cū p̄pone v̄l sine p̄pone: & ē idē sensus: vt abstineo
mevio v̄l avio: vñ abstinenē tis. p̄ncipiu & nom̄: & t̄c zpāt
abstinenē tior. sim⁹. & cor. sti. abstineo es. & s̄l abstinenē tis.

Abstraho his. traxi. tractū. zponit ex ab & traho his: & ē ab
strahere in aliam partez trahere: lacerare: abscondere: &
cor. tra: & aspiratur ho.

Abstrudo dis. trusi. suz. zponit ex ab & trudo dis: & ē v̄bū
actiūt: & pdu. tru. & ē abstrudere icludere abscođere.

Absuz abes absfui absens affutur⁹ ex ab & sum: & est abesse
lōge eē ibi: v̄l a sensu corporeo distare: s̄z deesse ē idē qd̄
abesse v̄l deficere. Nō. p̄pe abest. s̄z vñ deest: abest qd̄
alibi ē deest qd̄ d̄fīc: & nō babēt sic dīc Hug. Grecis. v̄o di
cit sic. Ede deest ḡsquā q̄ nō ē: nec fuit ante. At q̄ abest
ede quia non est: sed fuit ante.

Abūdo das. daui. dare. datū. zponit ex ab & vndo das. qd̄ n̄
ē i v̄tu: vñ abūd⁹. da. dū. tabūdās: & ē abūde tabūdā
ter aduer. Et vide q̄ gdam dicūt abūdare deriuari de
habeo bes. & ita dicūt abūdare: & abūd⁹ debere aspirari
i p̄ma syl. qd̄ oī caret rōe v̄tātē: vt dīc Hug. Hoc ēt dīc
Pris. q̄ v̄l i. 8. li. Abvnda d̄r v̄ndo das abūdo iūndo: sic
p̄z q̄ caret aspiratōe: cū nō possit aspirari. qr nulla p̄posi
tio aspirat⁹ fm̄ Pris. Et scias q̄ abūdare abūdat⁹ abun
dabit & huiusmodi pdu. da. v̄l abūdo zponit ex ab v̄nda
de. Itē d̄r abūdāter ab abūdās tis.

Abusio onis. fe. ge. d̄r ab abutor teris. & fit trib⁹ modis. s.
z v̄sum: vt mādo tibi q̄litates q̄sī salutes: z nām: vt cuz
mulier parit vitulū: & z nois ethymologiā vel p̄petatē:
vt a. est syllaba. Et abusio d̄r poetica licētia: vt cū aligd
sit contra hoc quod deberet.

Abusie. i. improprie quod ab v̄su recedit aduerbiū qua
litatis scdm̄ Papiam.

Abusus sus. sui. i. puerlus v̄sus: vel z rōnē v̄sus. & pdu. pe
nul. & potest adiectiue declinari abusus sa. sum. & descen
dit ab abutor teris.

Abutor teris. abusus sum. abuti. i. male v̄ti: vel peruerse
v̄ti: & contra ratione: & pdu. ii. & cōponit ex ab & v̄tor
v̄teris: inde abusus.

A ante C

Acaliculis ideclina. i. pincerna. & zponit ab a. & calix scdm̄
Hug. vel zponit ab assistēs & calicul⁹ Dtō plurali: vñ aca
licul⁹ q̄ vel q̄ assistit caliculis: sicut pincerna. Caliculus ē
dimi. de calix: vel componit ab a & caliculis abltō plura
li sicut supra tetigi in abbatis.

Acaris. a. zponit cū caris: qd̄ ē grā: & d̄r h̄ & h̄° acaris rīdis.
.i. non gratiolus: q̄sī sine grā īmemor bīficioꝝ: & cor. ca.
Eccle. zo. Nō acaris q̄sī sine fabula yana v̄l noua. Līa
aut̄ Rabani h̄z h̄ igrat⁹ q̄sī acaris.

Accāto tas. taui. tare. i. itez vel iuxta cantare: & componit
ex ad & canto tas: & mutat̄ d. in. c.

Accedo dis. cessi. cessuz. cedere. i. ad aliquē cedere. & zponit
ex ad & cedo dis. cessi. & mutatur d. in. c. & pdu. cc. & ex v̄l

b

De A

ante E

prepositionis exigit accusatiū: vt accedo illū.i.cedo ad illū: ysus tñ aliquo p bñ vt dicat Accedo ad illū i quo si ne dubio ē supfluitas ppōnis: yl'i appōne vel i ɔpositōe. Accelero ras.raui.ratū.vbū neu. ɔpōit ex ad t celero ras. t mutat d.i.c. t est accelerare festinare: t cor.le.Hen.18. Accelera tria sata simile ɔmisce farine.

Accendo dis.sum.vbū actiū: t ɔponit ex ad t cādeo des. t mutatur d.in c.

Accentus tas.frequētatiū hui' vbi accino nis.yel pōt eē i eodez sensu in quo accentuo uas.

Accentus tus.tui.mas.ge.ab accino nis.dī.vñ accētuo as. i.accentuatim pferre. De hoc plenius dixi supra in pncipio secunde partis.

Acceptio.ab accepti grō addita o.forma h' acceptio hui' nis. Hic nota q̄ acceptio psonaz magnū pctm ē. Ad cui' intelligētiā nota q̄ psonaz acceptio ē cū aliquid psonē attribuit pp pportōez dignitatis ipi'. vñ ɔsiderare oꝝ q̄ dignitas psonē pōt attēdi dupliciter. vno? simpliciter t fz se: t sic maioris dignitatis ē ille q̄ magis abūdat i spīritualib' grē donis. Alio mō p ɔpatōez ad bonū cōe. Cōtigit.n.qñqz q̄ ille q̄ ē min' scūs t min' sciēs:pōt magis ɔferre ad bonū cōe. vñ.p̄ potētiā yl' idustriā secularez: v̄l'pp aliquid h̄. t qz dispēsatōes spūaliū p̄ncipali' ordinātur ad vtilitatē cōez: fm illud Ap̄li ad Lor. Unicuiqz dat manifestatio spūs ad vtilitatē. Jō qñqz absqz acceptiōe psonaz i spūaliū dispēsatōe: illi q̄ sūt simplr min' bōi me liorib' pferūf. Sic et t dōs grās gratis datas qñqz ɔcedit min' bonis. Itē scias q̄ circa ɔsanguineos plati distigūē dū ē. qz qñqz sūt min' boni: t simplr p respectū ad bonū cōe. t sic si digniorib' pferat ē pctm psonaz acceptiōis i dispēsatōe spūaliū: quoꝝ plati eccliaſtic' nō ē dñs vt pos sit eas dare p libito: fz vt dispēsator: fm illud Ap̄li. i.ad Lor. 4.a. Sic nos existimet hō vt mīstros xp̄i: t dispēsa tores mīsteriōz dei. Qñqz vō ɔsanguinei plati eccliaſtici sūt eq̄ digni vt aly: t sic licite pōt absqz psonaz acceptio ne platos ɔsanguineos suos pferre. qz saltē i hoc pemi net. qz de ipis magis ɔfidere pōt: vt vnanimiter fecū ne gocia ecclesie tractēt. Et tñ h̄ pp scādalū dimittēdū sī ex h̄: aliquid exēplū sumerēt ēt pp dignitatē bona ecclesie ɔsanguineis idignis dādi. Itē fz iura suffic̄ eligere bonū: n̄ āt regrif q̄ aligs eligat meliore. Qd̄ sic intelligit. qz qz tū ad h̄ q̄ electio ipugnari nō possit i foro indiciali:suffiſc̄ eligere bonū:nec op̄z eligere meliorez. qz sic ois elec̄tio posset h̄fe calūnia. fz qz tū ad ɔsciaſ eligētis nece ē eligere meliore: yl' simplr: yl' i ɔpatōe ad bonū cōe. Itē hō i iudicio dōz paupi subuenire: fz illud Ec̄. 4.i.iudicādo esto pupillis misericors: hoc tñ itellige qz tū pōt fie ri sine lessione iustitie. Aliogn hz locuz illud qd̄ dī Exo. 24. Paupis quoqz nō misereberis i iudicio.

Accepto tas.ab accipio pis.deriuat accept'.ta.tū.nomē.i. carus:placit' acceptabilis: t ide accepto tas.vbū actiū. i.app̄ciari vel facere acceptū. Itē accepto tas. pōt eē v̄bū freqn.de accipio pis.acceptu.u. i o. fit accepto tas. i. freqnter accipere. Inuenit et accepto abltū d' accept' aduerbialr positi': vñ nō dōz accētuari i fine Ro.4. Luides accepto fert iustitiā sine opib'.

Accersio sis.suui.ɔrūia ab accerso sis. Actuū.x. Accersi symonem quendam qui cognominatur petrus. De hoc require infra in accio cis.

Accerso sis.require in accio cis.

Accido dis.di.caret sup. t ɔpōit ex ad t cado dis. mutata d.in c. t cor.ci. t ē accidere idez qd̄ euēnire: vñ accētis, p eo qd̄ ē suba. Et scias q̄ accidit malū:euēnit casu: obtingit sorte: ɔrigit fcō. Pōt et ɔponi accido dis. ex ad. t cedo dis. t c̄ pdu.ci. t ē accidere valde: yl'iuxta cedere.

Accieo cies.ex ad. t cieo cies. ɔponit. Uide i accio cis.

Accingo gis.cinx. xi. i ctū. accictū: ex ad t cingo gis. mutato d.i.c. t ē accigere valde cīgere: ppare: adornare. Et n̄ ta q̄ accigimur bellaturi: p̄cigimur ituri: succigimur m̄straturi. vñ v̄suis. Ad pugnā cīct: pre pḡit: subq̄ mistra Accino nis.ni.centū.ex ad. t cano nis. mutato d. i.c. t a. i. t ē accinere iuxta yl'ite: yl' ɔcorditer canere: t cor.ci. Accio cis.cieo.vl'cio. ɔpōit cū ad. t dīaccieo cies.ciui.cit. i.appellare:aduocare. fz atiq i tali ɔpone solebat mutare d. ppōnis i r. dicētes aruolare:aruenir:arcire: fz no dicim' aduolare:aduenire:accire:mutates i ɔpone d. i. c. sequēte c. Sic ḡ dī accio cis. fz modernos:arcio cis. fz atiquos. t i eodē sensu. t ab v̄troc̄ istoꝝ ɔscēdit v̄bū dīderatiū i so. vt ab arcio atiquo ɔberet dici arcessō sis. fz qz arcessō sis. descēdit ab arceo ces. iō cā dīrie mutati ē p̄mū s. i r. i eo q̄ descēdit ab arcio atiquo: t dī arcessō sis. Itē ab accio moderno ɔscēdit accessō sis. fz qz ab accedo dis. cessi. silr descēdit accessō sis. iō cā dīrie i eo q̄ venit ab accio mutatū ē p̄mū s. i r. t dī accerso sis. Inuenit ḡ arcessō ab arcio:arcessō ab arceo:accerso ab accio: accesso ab accedo. Inuenit adhuc aliud v̄bū desideratiū ab accerso ɔscēdēs: t ē qrte ɔiugatōis: t i eadē signifacōecū eo: t hz r. i āpenl. syl. s. accerso sis. Unde in Act.ap̄lo. p. c. io. Uide t accersi symonē quendā: t vide q̄ pdcā ɔsideratiū sūt tertie ɔiugatōis: t hñt p̄terita: sup. ad modū qrte. ita dīc Hug. p̄ris. ēt i p̄ maio. dīc. Atigissimi freqn ar. p ad. ponebat: vñ oñdī recte dici ab arceo v̄bo qd̄ n̄ accio dicim' qd̄ est ex ad. t c̄o. ɔpositū.

Accipio pis. Capio pis. ɔponit cū ad. t mutato d. i.c. t a. i. dī accipio pis. epi. ptū. p̄ geminū c. t iueit accipio pis. in plib' significatiōib'. Nā accipere. i.recipe: t accipe. i. audi: t accipe. i. pascere. Unde Virgi. Illos porticib' reg accipiebat i ap̄lis. i. pascet. Itē accipe. i. rape. Unde Paul. z. ad Lor. Bustinetis si qsyos i seruitutē redigit sigs accipit: vnde h̄ accipiter tris. auis. qz accipit. i. rapit. Et nota dīaz. Accipim' ab alio:sumim' ipi. Itē sumim' p̄ nos:accipim' a nolēte:tollim' a volēte:eripim' vi. quferim' qd̄ dedim'. Itē auferim' iuiti: t qcgd deditus adimim' vi. assumimus v̄sū.

Accipiter.accipio pis.idē qd̄ rape i vna significatōe. vñ h̄ accipiter tris. p̄ qdā aue. s. fz quosdā sparuiro yl' falcoē yl' asture. qz accipit. i. rapit fz Hug. p̄ap. vō dīc accipiter auis i vngulis armata ab accipieido dcā: qz sibi capiat: ab alys rapiat. iō vocat accipiter. i. raptor: t scribit p̄ duo c. t cor.pi. vbiqz. Quid' de arte. Odim' accipitrez: qz sp̄ viuit i armis. Et vt dīc Ambro. i heptame. 6. gnto die accipitres ferūt dirā i eo aduersus p̄pos fer' h̄fe iclementiā. Nā vbi eos aduerterit tentare volat' p̄mordia: e n̄ dis enīiūt suis: ɔtinuoz elimināt: t si morant' ppulsant pénis atqz p̄cipitāt: vberat alis: cogit audere q̄ trepidat nec eis postea deferūt mun' alimonie. Quid mirū cū s̄ rape assueti nutrire fastidiūt. cōsidereim' ad h̄eos eē generatos: vt ēt aues ad cauēdū formido exerceat: nec p̄sim cura relaxēt: fz p̄cīla a p̄donib' declināda p̄spiciat. Deinde cū his nā qdā p̄dicādi mun' ioleuerit: magis a te nera etate pullos suos iſtituere vidēt ad p̄da: fz past' ab dicare ɔpēdys. Lauēt ne i tenera etate pigescat ne soluāt delitys: ne marcescat ocio: ne discat cibū magis expectare fz qrere: ne nature sue deponat vigorē: itermit tūt studia nutriēdi: vt i v̄suis rapiēdi audere ɔpellat.

Acclio as. aui. atū. ɔpōit ex ad. t clino nas. t mutat d. i.c. ē accliare ad se: yl' ad aliō flectere: vñ h̄ t h̄ acclinis: t h̄ne. t acclin'. na. nū. i eodē s̄fū. t pdu. cli. vñ i auroza dī. debebat bacul' acclinia corpora viri. i. flexa siue i curvata. t ab acclio as. ɔrūia h̄ accliatoriū ry. loc' i q̄ accliar et regescere possum': yl' sup qd̄ accliaſ vt cl̄citra yl' plūiar

Accola le. cōis ge. dī ab accolō lis. t sunt accolle aduētū

sed permanētes sicut aduene. et cor. eo. Et dīc. pāp. Ac-
colo signat m̄lta. Dīr. n. accola finitiū: vicin⁹ ppinqui⁹ ci-
uis alien⁹ affinis cultor loci i quo nō ē nat⁹ cultor alien⁹.
Quidā vō dīc. Accola nō ppriā ppriā collit icola terrā.
Accolo lis. lni. cultū ex ad. et colo mutato d. i. c. et ē accolere
assidue vel valde colere: habitare: arare.

Accōmodo das. daui. dare. ex ad et cōmodo das. pponit: et
mutatur d. in c. et est accōmodare: ad cōmodū et similem
vſuz dare prestare vel aptare apte collocare: et cor. mo. et
scribitur per geminum m.

Accubo bas. baui. batū. et accūbo bis. bui. bitū. et ē accuba-
re toto corpe accūbere cubito: et ppe i comestide. ide ac-
cubātis. Nūe. z 4. Accubans dormiuit vt leo. Et com-
ponitur accubo ex ad. et cubo bas. d. mutata in c. et cor.
cu. Uide de hoc in cumbo bis.

Accuratis ta. tū. in accuro ras. vide.

Accuro ras. rau. ratū. ex ad. et curo ras. d. mutato i. c. pōit
et ē accurare diligēter et curialr curare: vñ accurat⁹ ta. tū.
diligēter pcurat⁹: vñ accurate aduerb. vt Iste accipit il-
lū accurate. i. diligēter studiose curialr. Et nota q̄ accu-
rat⁹ p̄z q̄ ē nomē dīr tā. p eo q̄ pcurat⁹: q̄ p eo q̄ pcurat⁹.
Et vñ actiū curo ras. et pdu. hāc syllabā cu.

Accurso sas. vñ actiū frequē. i. freqnter accurrere: et formačab
cursu sup. de accurrou. mutata in o.

Accuso sas. saui. Luso sas. nō ē i vſu: s̄z pōit vt accuso sas.
i. iculpate: vñ ferire. Quia. n. aliquęz accusat frequēter
cudit vt ad malā famā trahat: vñ freqnter conat vt ille
ad cuiusdēs ducat. et ide accusat⁹ ta. tū. et ab accusati addi-
ta o. fit accusatio. Itē scias q̄ icuso idē ē qđ accuso. Dīnt
tū i b̄ q̄ accusare ē i crimie: vñ fcō. icusare vñ. Itē icu
sam⁹ maiores nobis. Q̄ at dīr accusare vñ icusare: q̄si ad-
causare: vñ icusare. i. ad. vel i cāz trahere: quā q̄s appel-
lat: ethymo. ē: nō pō. et pdu. cu.

Acco aces nō ē in vſu: et deriuat⁹ ab acuo is: et ē acere acetū
fieri. et vñ acer. i. acetū fit: et cor. a.

Acephali. ab a. qđ est sine et cephas dicti sūt acephali qđas
heretici: vñ acephalite q̄si sine capite. q̄r actor eoz nō in
ueniat: et q̄cunq̄ icerte snie iſiſit acephalus dīr. Itē oēs
heretici et oēs mali p̄nt vici acephali. i. sine capite xpo
ybu: q̄ ē caput n̄z. cui⁹ nos mēbra sum⁹. Itē capl̄z vñ col-
legiū carēs capite vñ rectore p̄t vici acephalus. vnde in
stitutionib⁹ nostris dīr q̄ capl̄m habeat magistrum no-
uum vel antiquū ne acephalum iudicet. i. sine capite. et
declinatur acephalus. la. lum.

Acer. ab acuo is. dīr h̄ acer h̄ acris et h̄ acre i duab⁹ signifi-
catiōib⁹. i. fortis vñ amar⁹. Acer et i vnaq̄q̄ forma dīr ve-
get⁹ munit⁹. i. fortis et crudelis: asper: aiosus. et p̄pat acer
acrior accerrimus. vñ acriter acri⁹. cerrime. et h̄ acritas
tis. i. fortitudo vñ amaritudo. et h̄ acritudo nis. et h̄ acre
do dinis. p̄eodē. i. amaritudo. et p̄pe dīr o pomis et dīr silū
b̄ reb⁹. Itē ab acer acris acre: dīr h̄ acer ceris. p̄ qđā ar-
bore. acer adiectiū pōit: vt q̄acer: pacer: abo. p̄ valde
acer. Et scias q̄ acer adiectiū pdu. p̄. s̄z acer substati
uū cā cor. vñ vñ. Dīr arbor acer. vir fortis et iprob⁹ acer.
Acerat⁹ ta. tum. deriuat⁹ ab acer aceris: et dicitur acera-
tus sordidus instar aceris.

Acerb⁹ ba. buz. imaturus. et deriuat⁹ ab acer acris acre. Et
p̄pat acerbior bissim⁹: vñ h̄ acerbitas tis: et acerbo bas.
qđ nō est in vſu: s̄z pōnit: vt ex verbo acer. i. vuas acer
bas colligere. et cor. acerb⁹ p̄mā lic̄z deriuat⁹ ab acer pdu
cēte p̄maz. Unde Hora. in p̄mo epi. Occupabat obscuri
speciem taciturnus acerbi.

Acern⁹ na. nū. i. de acere: ab acer ris. deriuat⁹.

Acero ras. non est in vſu: s̄z pōnit: vt exacero ras. i. acere
purgare: et deriuat⁹ ab acero acerat⁹. ta. tū. et ab exacero
ras. exacerat⁹. ta. tum. et cor. cc.

Aceronicus qui nulli communicat.
Acerra re. fe. ge. i. vas i quo repōit thus. et deriuat⁹ ab acer
ris. p̄ arbore: eo q̄ de acere fieri soleat.

Aceruo uas. in acerius vide.

Aceru⁹ ui. mas. ge. i. cumulus ide aceruulus li. dimi. et acer
uosis sa. suz. et aceruo uas. vñ actiū. i. cumulare. et ide
vñ actiū et aceruati aduerb. i. cumulati et glomerati. Et cō
pōit coaceruo uas. exaceruo as. et dīr aceru⁹ ab acer adie
ctiū. Horati⁹ i epi. Nō dom⁹ et fūd⁹ n̄ eris aceru⁹ et auri.
Acesco scis. i. i. cipe acere siue acetuz fieri: et ē icho. deaceo
ces. et pponit cū ex. et dīr exacesco scis. et cor. a. Hora. in p̄
epi. Synceru⁹ nisi vas. qcqd ifundis acescit.

Acetabulū li. dīr abacetū ti. et dīr acetabulū vas aceto ple-
nū vñ ad recipiēdū acetū paratū: qđ et h̄ acetoriū dīr. et dīr
acetabulū q̄si acetaferū: q̄r ferat acetū: et appēdit duode-
cim dragmas. s. q̄rtā partē emine.

Acetū. ab aceo cea. dīr h̄ acetū ti. penul. cor. et dīr acetū q̄si
acutū vñ q̄si aqtū. Ulinū. n. aq̄ mixtū cito i hūc saporē re
digit. vñ dīr accidū q̄si agdū: vñ acerulū li. dimi. et cor. p̄
mā acetū. Aurora. Debree gētis mētē signat aceti.

Achademia mie. penul. cor. villa i q̄ Plato studuit: vnde
achademic⁹ ca. cū. i. platonic⁹: vel et philosophic⁹.

Achadeon vñ maximū et i media naui iſtitutū.

Achaia ie. puicia grecie triū ē syl. l̄z ne citate metri aliqui i
ueniaſ q̄tuor syl. apud poetas: et est ibi i. duplex iſonās.

Et scias q̄ y. greca semp ē vocalis.

Achates tis. gen⁹ ē lapidis quē sigs portauerit erit ḡrosus
sic fuit Eneas q̄ eū portabat i vagia. vñ et dict⁹ ē achates
fuisse armiger et comes enee vñ aliūde dīr fuisse comes il-
li⁹. Achos. n. grece cura dīr latie. ide achates dīr fuisse co-
mes enee. q̄r cura et sollicitudo sp̄ cōitāt reges et magna-
tes. ita dīc Hug. et pdu. penl. In doctri. Que fiūt i tes so-

Achei⁹ et achii⁹ dicti sūt ab acheio filio iouis: a quo dīr acheia: et pdu. penul.

Acheldemac iſterptaf ager sanguis. Achel. i. ager. emac. i.
sanguis: vñ i Acti. c. i. dīr. Ita vt appellaret ager ille lin-
gua eoz acheldemac. i. ager sanguis: et accētuat⁹ i fine.

Acheron. ab a. qđ ē sine. et chere qđ ē salutē vel gaude p̄po-
nit. h̄ acheron tis. palus iſfernalis. q̄r nulla salus nulluz
gaudiū i iſferno: s̄z p̄petu⁹ horror et dolor inhabitat fm
Hug. vel fm pāp. dīr acherōta: qđ p̄ponit ab a qđ ē sine
et cherōta qđ ē gaudiū. Hūc segē Hrecis. dicēs. Quod si
ne letitia nomē trahit hec acherōta.

Achila le. fe. ge. penul. cor. gdā loc⁹ ē de quo h̄ li. Regum
p̄ capi. z 6. Ecce dauid abscōdit⁹ est i colle achile.

Achilles ab a. qđ ē sine et chile qđ ē labiū: et p̄ponit h̄ achil-
les lis. q̄r grossa habuit labia. et h̄ achille⁹ lei. p̄ eodez: et ē
diphōt⁹ eu i ntō: et ita ntūs ē trissyllab⁹. gtūs vñ tetrasy-
lab⁹. q̄r ei i grō ibi diphōt⁹ nō e. et achille⁹ lea. leū. penul.
pdu. posselliū. et ide ē achile⁹ penul. pdu. p̄po eu muta-
to i e. dicim⁹ achilles. a quo mutato ntō dīr i vtō achille
vel achilles. Et fili⁹ xtingit i his noib⁹ vlyxes: aiates et si-
milib⁹ et dti iſtō p̄ sepe pontint p̄ ḡtis: vt achilli vlyxi p̄
achillis vlyxis: et ex eo q̄ iuenit achille vlyxe i vtō: vo-
luerit gdā dīcīnare h̄ achillus li. vlyx⁹ xi. qđ fine dubio
falsiz ē: vt dīc Hug. et cor. p̄mā achilles. vnde Qui. dīr ar-
te: Hectora donauit p̄amo p̄ce mot⁹ achilles.

Achille⁹ penul. pdu. i achiles exponit.

Achii⁹ vñ aches dīr gdā greci ab aches filio iouis: et pdu
cit penl. Un̄ hora. i p̄ epi. Quicqd delyrāt reges plectūt
achii⁹. Delyrāt iſtellige. i. delyrādo comittūt.

Acholiti grece ceroferari dīr latie a dīr tādis cereis q̄n
legēdū ē euāgelii vñ sacrificiū offerēdū: nō ad fugādas
tenebras cū sol tē rutile: s̄z ad signū letitie dīr fandū: vt
s̄b tipo luis corporal illa lux ondat: dīr quo ieuāgelio legif.
Erat lux vera que illuminat omnem hominem venien-

B

tem in hunc mundum. Uide in ordo.
Accidia. accis grece cura latine; id est hec accidia. i. tristitia. molestia: anxietas vel tediū: vñ h^c accidiola le. dimi. et accidiosus sa. sūz. i. molest^r tristis anxius. et accidior aris. i. tristari: anxiari vel h^c tediū: vñ idignari.
Acid. ab acetū dīr acid^d da. dū. penl. cor. i. amarū vt acetū dīr acidū quasi aquidū. et ɔparat acidior sim^r: vñ h^c acidas tatis. i. amaritudo. Dicūtur. n. dentes acidi. i. stupefacti. Eccl. i. 4. Nō acide feras.
Aciecula le. dimi. parua acies. et cor. cu.
Acies ei. fe. g. dīr ab acuo is. et significat tria. Nā acies ē ferri sumitas. Itē acies oculoꝝ acumē. Itē acies exercit^e eo q̄ armat^r erat ad bellū acutis armis: vñ v̄sus. Est acies oculi ferri belliqꝝ caterua.
Acinatis ab acuo is. dīr h^c acinatis ligua medoꝝ gladi^r militaris valde acut^r: et acinatis dīr illa mā ferri. s. acinatiū
Acinariū. ab acin^r dīr hoc acinariū ry. gros. (cor. penl. se vñ cortices vñuaꝝ q̄ post exp̄ssione pyciunt^r.
Acin^r ni. mas. ge. i. botr^r. s. granellū illud qd̄ ē i grano vue: et dīr ab acetū ti. qz bz saporē aceti: et cor. penul. vñ grecis. Tu dicas acinū qd̄ in via cernis acutū.
Acirologia ē i propria dictio: vt supra dixi i q̄rta pte. ca. de virtus annexis barbarismo et soloecismo.
Acliuis ab a. et cliuiis ɔponit h^c et h^c acliuis. et h^c ue. et acliua. uū. i eodē sēsu. i. icliat^r pcuru^r: vñ h^c aclimitas: et pdu^r
Acomētaruſ nomē i declina. cōis ge. q̄ vices re. (cli. gis agebat: cui^r iudicio leges scribeban^r: vñ dīr acōmen. taruſ scriptor^r gestoꝝ tpis. Et scias q̄ iuenit cōmētaruſ: a cui^r dīr plali vñ abltō. s. cōmētaruſ ɔpōit acōmētaruſ Regre supra p̄ file i abbatis. Reg. 4. c. i. 8. Hobna scriba et iobhe fili^r asaph acōmētaruſ.
Acredo inis. fe. ge. amaritudo: et p̄pē dīr de pomis et silib^r reb^r. Uide in acer. et pdu. cre.
Acredla le. qd̄ modica anis q̄ alr dīr lucinia. et dīr ab acre adiectio. dīr hac dic^r Li. Et matutios exerceat acredla cāt^r
Acrimōia nie. dīr ab acer adiectiuo. et ē acrimōia p̄pē austritudo: vñ acrimoniosus sa. sū. fortis ɔstās asper. et ɔpat^r.
Acris in acer exponitur.
Acroceraunia nioꝝ. montes fulminati: et ɔponit ab acros qd̄ est mōs: et ceraunia. Uide i ceraunia.
Acronic ab a qd̄ est sine: et cronus qd̄ ē tps dīr acronic^r ca. cū. penl. cor. q̄si sine tpe: vñ i astrologia acronic^r ort^r dīr ille q̄n̄ aliq stella p̄ diametꝝ soli opposita oris sole occi.
Acros grece latine dīr mons. (dēte,
Acten. i. hucusqz vñqz nūc ɔponit ex ac aduerbio: et ten^r et caret aspiratōe. et cor. penl. Quādo at sūt due ptes aspirat^r: et acuit^r te. et de h^c supra dixi i scđa pte vbi egi de acētu aduerbioꝝ in ca. de tenus.
Actio onis. fe. ge. ab ago gis dīr: et est actio idē qd̄ ductio: vñ opatio. Itē fm iuristas actio est iuris prosecutio in iudicio quod sibi debetur.
Actitas. penul. cor. i. frequēter actare vñbū fre. et formaꝝ ab vñti. sup. de acto tas. s. actatu a. i. i. et u. i. o. mutatis.
Actiūcula le. fe. ge. penul. cor. dimi. parua actio.
Actiu. ab actus ta. cu. dīr actiu^r ua. uū. vt actua vita q̄ ɔsl. sit in actu et ope: et ē vñbū actiuū qd̄ signat actu trāseūtē i rōnale. Et scias q̄ sic vita ɔtēplatiua ɔsistit p̄ncipaliter in optimo contēplabili. ita vita actua in optimo agibili. Uide in vita.
Acto tas. i. freqnter agere: vñbū frequē. et formaꝝ ab vñ. sup. de ago. s. actu u. mutato in o.
Actor toris. i. defensor patron^r causidic^r aduocat^r factor: et cor. i. rix. fač: vt actrix cis. fe. ge. et formaꝝ factor ab vñ. sup. de ago gis. s. ab actu u. mutata i or. Et scias q̄ h^c actor qn̄ ē p̄priū nomē: et grecū cor. penul. gti: vt actor toris. sicut

B ante

hector oris. castor oris. s. qn̄ ē appellatiū et latiniū p̄da penul. gti: sic vult pris. i. 6. li. vñ v̄sus. Actoris in spoliis vt^r actoris habet. p̄ap. et dič. actor toris. p̄prium pent. cor. sicut buitismodi greca.
Actuari^r ria. riū. i. res q̄ ē i actu: deriuat^r ab act^r tus. Et scias q̄ actualis est q̄ acta facit. S. actuari^r dīr diuersis actibus p̄occupat^r. Item ab acius diciē hec actuaria rie. naūis que velo et remis simul agit.
Act^r. ab ago. gis. deriuat^r hact^r tus. tui. i. opatio vel opus vnde h^c et h^c actualis. et h^c le. i. res q̄ ē i actu. Inuenit et actus acta actum mobiliter.
Acule^r. ab acus dīr hic acule^r lei: p̄ quodā tornēto ad siltudinē acus: et p̄ illo quo stimulat^r bones. et nō seruat aculeus dimi. genus sui primitui.
Acumē minis. ne. ge. i. acutio ab acuo is. et pdu. cu.
Acuo is. ui. utū. vñbū actiuū terrie ɔiugatiōis p̄ facere acutuz: ide vñbalia. Et ɔponit exacuo is: coacuo is. pacuo is. Acuo simplex et ɔpositū actiuū ē: et cor. p̄mā.
Acupedi^r dy. mas. ge. i. velox: et ɔponit cū acuo et pede qui si acutis pedibus currens.
Acupicta te. vestis acu i exta vñl ornata vñl picta: eadē ifrigia iuēta est: vnde et artifices illi^r vestis frigides dicuntur. et scribitur per cta.
Acus cus. cui. fe. ge. dīr ab acuo is. qz acuta ē: vñ ab acumē qz nihil pene ē nisi acumē. dīr et h^c ac^r aceris purgamenū tritici. Usi Grecis. Paruula pūgit ac^r gallinis spargit ac^r. et cor. ce. ac^r aceris: et desinūt abltūs et dtūs plales dīr acus ac^r acui: in ubus vt acub^r.
Acutela le. penul. pdu. fe. ge. i. acutem ab acuo is.
Acutim aduerbiu. i. acute ab acuo is. et pdu. cu.
Acutio nis. fe. ge. i. actio vñl passio acutēdi ab acuo is dīr.
Acutor toris. hō q̄ acuit ide or i rix h^c acutrix fe. ge. femia q̄ acuit. et dīr acutor ab acuo is. et pdu. cu.
Acut^r tus. i. acutio ab acuo is. et ē adiectiuē declinat^r acut^r ta. tū. tā p̄cipiū q̄ nomē: et pdu. cu. Qui. epis. Quā mōnib^r clipeos: et acute cuspidis hastā.

A ante D

Ad p̄pō sequētib^r his nouē l̄fis i ɔpōne mutat d. i illas. s. c. f. g. l. n. p. r. s. t. vñ v̄sus. L. fl. grans. le. nis. pir. ra. sal. m. ad sibi mutat: tollit ide tñ si segt ɔsona posts. Sic pleni dixi supra i p̄ma pte vbi egi de syllaba i caplo de d.
Adagonista incitator certator.
Adā ade accētuat^r i fine: et iterptat^r hō vñl fren^r: vñl terra m̄bra: qz ex terra fcā ē caro illi^r: et dīr ab adamavt dīr i gen. 5. Ecīn ē oē tps qd̄ vixit adā nōgēti trīcta āni: et mortu^r ē. Et vt dīr Gap. io. Hūc dīs eduxit a dīlito suo. An adā potuerit peccare venialiter i p̄ statu babes i veniale. Uide i liber ra. rū. Itē i vir. Itē i mōstro stras.
Adama hebraice latine dom^r vel terra.
Adamas ātis. mas. ge. lapis icesibil ferro vel alia mā nō hircio sanguie recēti asperga^r: nec vñq̄ calescit: vñl et greca iterptatōe nomē idomita vis accepit: q̄si sine domatiōe: et caret adamas n. i recto: et cor. a. s. i oblige retinet n. sic gigas gātis. elephas phātis. Uide i coripio i fine.
Adar. i. mēsis marty: et acuit^r i fine.
Adaugmatiſ. ge. neu. i. augmētū ab augeo ges. deriuat^r.
Abbreuiatio as. ex ad. et breuiatio as. ɔponit.
Addico cis. ex ad. et dico cis. pdu. penul. vnde addict^r ta. tū. regre in dico dicens.
Addict^r cta. ctū. dīputat^r. ɔscript^r. ascript^r. destiat^r. Dora. Nulli^r addict^r intrat in vñba magri: et scribi^r p̄ct. et deriuat^r ab addico cis: s. addit^r ab addo dis sine c. scribi^r.
Adisco scis. disci. scitū. i. valde disco ex ad. et disco scis. ɔponit^r: et cor. penul. p̄teriti et suppini.
Addit^r ta. tū. penl. cor. i. adiūct^r appositus ab addo dis. tū. dīcedit macha. i. ca. 3. Et additi sūt ad eos exercitus.

Adedo dis. dit. v'l adedo des. adest. i. iuxta vel valde corrodere: vel edere: et ponitur ab ad. et edo dis: vel edo est. et produ. e. adedo dis.

Adempt' ta. tū. i. sublat'. ab adimo mis. emi. emptū.

Adeo aduer. penl. cor. Usi Hrecis. dic adeo tñ dicas adeo quoq; certe. Affirmatiue quoq; dicas et q̄titatiue. Pap. vō dič. Adeo valde itātū p̄terea certe.

Adeps dipis. mas. ge. i. piguedo ponit ex ad et epulum. qz piguedo epulis solet addi. et cor. i. an p. Et scias qz adeps ppe est pinguedo iterio. Pinguedo. n. sup carnē aruia vel lardus dñ. Que vō carni est annexa p̄prie pinguedo est. que autem in intestinis adeps.

Adeptic' ca. cū. penul. cor. qd facile acgrī.

Adept' ta. tū. i. assuet' acq̄sit' ab adipiscor sceris. adept' suz Ec̄. 4.6. Quā gloriā adept' ē i tollēdo man' suas.

Adhibeo bes. bui. bitū. ex ad. et babeo bes. et ē adhibere ad dñe: adiūgere: apponere: dare.

Adiectiu' ua. uū. qd adiūcit: et deriuat' ab adiūcio cis. vñ ad iectua noia dñr q adiūciū substatiuis: et hinc adiectiu' uas. i. adiectiu' facere v'l adiectie pōere. Et scias: qz nā liter noia adiectia i nllō casu dñficiūt. et p̄pan. dñ tñ pleni' supra dixi i tertia pte i tractatu de spēb' noium.

Adigo gis. penul. cor. adegi adactū. i. ad alia pte reducere. et ponit ex ad et ago gis a. mutata in i.

Adiūcio cis. ieci. iectū. i. adiūgere: ex ad et iacio cis. mutata a. i. et sic scribit p geminū i. Quidi' i. 3. li. de arte. Adiūcit ornatus proxima queq; dies.

Adimo mis. emi. emptum. adimere. i. auferre. ex ad et emo mis. mutata e. in i. cor.

Adipat' ab adeps dñiuat' adipat' ta. tū. penl. pdu. i. adipe adit' et ip̄gnat'. et b' adipatū ti. qdlibet eduliu' adipe ip̄.

Adipiculus li. dimi. penul. cor. i. pu' adeps. (guatū. Adipiscor sceris. eptus suz. pisci. idest. acquirere: et ex ad. et apiscor: ponit mutata a. in i.

Adit' t'. tui. et b' aditū ti. penl. cor. et dñnt. Nā adit' ē itroit' gradatio v'l opportunitas v'l aggressio. Sz aditū ē loc' se cret' iuxta altare: vñ dabat' respōsa: et dñ ab adiūdo p̄. riū. qz minie licebat alicui adire locū illū nisi sūmo pōti Adiūctū v'l adiūctio ē qdā color rhetoriz': dñ quo (fici. supra dixi i q̄rta pte. i ca. de colorib' rhetorizis.

Adiūto tas. penul. pdu. freqn ter iuuare: v'bū fre. et format' ab adiūto vltimo sup. de adiūto uas. u. mutata i o.

Adiūto uas. iuui. iutū. iuuare. i. auxiliū dare: ex ad. et iuuo uas: vñ b' adiutoriū ry. et hoc adiūtamētū ti. et b' adiūtū tus. tui. et adiuto tas. freqn. Adiūto xpoit' cū cō. et fit co. adiūto uas. penl. cor. et scias qz iuēit ap̄. atiqs adiūtui Adminiculor. miniculū v'l miniculor: ponit cū (atus. ad. et dñ. b' adminiculū li. i. auxiliū. et adminiculor laris. i. auxiliare administrare. vñ adminiculatori' ria. riū. auxiliatoriū. et cor. cu. adminiculor.

Administratori' ria. riū. q. administrat: ab administrato as. Hebre. i. Dēs sūt administratori' spūs.

Admiron' raris. rat' suz. ex ad et miror: et ē admirari valde mirari vel cupere. Et nota q. admiramur v̄tutes: miramur opa. Inuenit' ē ammiror p duo m. s̄z tūc ponit ex am. ppone: et miror: et pdu. mi.

Admissari' ria. riū. i. apt' ad admittenduz: ab admitto tis. vñ fortis et bonos equos admisarios vocam'. qz admittū ad coitū iter armēta. Itē emissari' p eodē iuuenit' admissum. p̄ctiū itermissum: ex admitto tis. et adiectiu' etiā declinatur admissus. sa. sum.

Admitto tis. misi. missum. ex ad et mitto tis: et est admitte. repeccare: vñ b' admissum. i. p̄ctiū: et admittere. i. accipe sumere: et admittere. i. ex laxaf. et cū qdā velocitate et agilitate equū v̄tere v'l ducre: vñ admissus sa. suz. i. velox. Ut Oui. Nil nocet admissio subdere calcar equo. Inue-

nit' ē ammitto ex am et mitto: et scribē tūc p duo m.

Admodū. i. valde aduerbiū penl. cor. 'Pris. i. plogo mino' Quā neçariā admodū ad aucto p̄ expōne oīuz diligētis simē debem' igrere. Et nota q. ppō cūz casuali loco aduerbiū reperitur: vt admodum amodo.

Admoneo nes. ui. nitū. v'bū actiū: ex ad et moneo: et corrī pit mo. Que sit dñia īter mōeo et admōeo: regre i mōeo.

Adoleo les. leui v'l lui. ltū. v'l olitū. ex ad et oleo les. et ē adolere: cremare: p̄burere: icēdere. Itē adolere. i. crescere. et īde adolesco scis. ichoa. et cor. o. Vide i oleo oles.

Adolescēs tis. nomē cōis ge. dñiuat' ab adolesco scis. vbo i choa. ab adoleo les. et p̄pa't adolescētior tissim': vñ adolecētēr ti'. tissime. aduer. et b' adolescētia tie. et adolescētulus la. lu. et b' adolescētulus li. dimi. et b' adolescētla le. et ē adolescētia a qndecio āno: vñq; ad vigesimū octauu' et dñ adolescētia q̄si ad gignēdū apta et adlta. vide i eras.

Adonai nomē dei hebreū itēptat' dñs: et accētua' in fine.

Et fm Hug. dñ ab adon qd ē suauitas.

Adonis ab adon qd ē suauitas. dñ b' adonis onis. v'l nidis.

amas' veneris: et ē mas. ge. et pdu. o. Qui. Metamor. io.

Abstinet et sūmo celo p̄fert' adonis. Sz adonidis cor. ni. et f3 Hug. fac' gr̄m adōis v'l adōidis. Pap. at dič. Adonis

qñ grecū adōidos faç: qñ latinū adonidis. Adonis ama si' fuit veneris: quē gētiles āniuersario solebat plāgere: sic ipa plāxit. De quo pp̄ha ysraelitas icrepant Ezech. 8. Mulieres plāgētes adonidē. 'Pris. i. 6. dič. In is. desinētia greca si i grō greco p̄sonātē habuerit aī os. o. i. querunt' et faciūt gr̄m latinū: vt eupolis eupolidis: adōis ado. nidis: do. is doridis: eucaris eucaridis vel eucaridos.

Adoptio onis. fe. ge. et dñ b' adoptatio: et per syncopam adoptio. Vide in adopto.

Adopto tas. taui. tare. i. desiderare v'l nutrire v'l eligere et accipe loco filij: vñ b' adoptatio nis. et p̄ syncopā b' adoptio nis. dñsideriū v'l affiliatio i filiū acceptio: vñ adoptiu' ua. uū. loco filij accept'. Et nota q. adoptio ē extranea p̄sonē i filiū v'l nepotē v'l deinceps assumptio legitia. Itē scias q. xps nullo' dicēd' ēfili' dei adoptio. qz ei p̄petit ex nā sua Sz quā ēentialr a p̄re nascit'. Sz. n. ius i hereditate p̄na. qz oia q. bz p̄ sua sūt: vt dñ Jo. 16. vñ b' ius nō acgrī ei p̄ grāz adueniētē: vt dīci possit adoptiu'.

Ador. ab adoro ras. deriuat' hoc ador idecli. s. qdā genus ānone v'l frumēti vñ fiebat panis īmolatiti' quē q īmo labat deū adorabat: vñ adore' rea. eū. et adori' ria. riū. et b' adoria glia v'l bona fama. et b' adorea ree. dea frumēti: v'l qdā vestis triūphalis. Quare at ador sit indecli. supra dixi i tertia pte: i tractatu vbo p̄. pax post p̄ncipiū.

Adordior ris. valde v'l iuxta ordiri: ide adorsus p̄ncipiū et ponit ex ad. et ordior. Sz Hug. Pap. vero dič. Adordior adorsus facit. i. alloqui vel icipere.

Adore' rea. reū. i. ador exponit supra.

Adorior reris. vel riris. adort'. i. valde vel iuxta oriri: vel ī uadere: aggredi ex ad et orior. fm Hug. Pap. vō dič. Adorior cōmune fuit antig': vñ adortus est. i. nouiter vel sūbito natu'. Inuenitur et adorio.

Adorius ria. rium. in ador est.

Adorsus sa. suz. i. icept' vel allocut' p̄ncipiū de adordior.

Adort' ta. tū. p̄ncipiū de adorior. vide i adorior.

Ad p̄is penul. pdu. iuēit p̄ in p̄nti. et sunt due partes posse pro vna: sicut dicit Hug.

Adgesco scis. Quieo ges ponit cū ad. et dñ adgeo es. eū. etū. i. assentire: vñ adgesco scis. qd fm Hug. opinionē est ichoa. 'Pris. videt' hriū dicere.

Adgn. i. potius fm Papiam.

Adgro ris. siui. sitū. ex ad. et q̄ro ris. et mutat' ae diphthōg' i i. lōgā. Et ē adgrere ad se q̄rere lucrari.

Adriastia stic. i. sors. Vide i adria drie

De A ante E t S

Adria adrie vel adros grece petra latine: id est h^cadria drie. mare quoddam eo q^o sit magis petrosum: q^o alia maria: vñ Quidi^r tristiu. Serpete medys adria vidit aquis: vñ de adriaticus ca. cū. i. petrosus: et hec adriastia stie. i. sors quia semper alicui videtur dura.

Adscio scis. p. d. et sine d. ascio est d^r. vide in scio.

Advena ne. cōis ge. penul. cor. q^o aliude venit alienigena. et d^r ab aduenio. Itē ab aduenio d^r aduēticius cia. ciuz. et aduētus tus. tui. Que aut̄ differentia sit inter iquelinuz aduenā et icolam. require infra in inquelinus.

Aduentinus. ab aduēt^r dicif hic aduētinus ni. quidā mōs in roma dictus sic ab aduentu auium de tiberi illuc aduenientium. et ibi considentium.

Adūeto tas. i. frequēter aduēire. et format ab vlti. supi. de aduenio nis. s. aduētu u. mutata in o. fit aduento tas.

Aduerbiū by. ex ad v̄bū: et d^r aduerbiū q̄si aduerbiū. i. v̄bo adherēs. v̄bo adiūctū: v̄l iuxta v̄bū positiū. vñ h̄ et b̄ aduerbialis et b̄ le. Uide i fine 3^r ptis. i. ca. de abuerbys.

Aduersor. ex ad. et v̄so sas. ponit aduersor aris. i. eē v̄l fieri aduersū: vñ aduersus sa. suz. i. h̄ri^r: opposit^r: malus: ifelix. Et opaf: vñ h̄ aduersitas tatis. et aduersari^r ria. riū. et aduersus v̄l aduersuz ponit p aduerbio q̄litatis v̄l loci ut aduersus v̄l aduersuz illū. Et ponit idifferēter. proprie tū aduersū te: aduersari^r. Aduersus te imittor: et cōstruit aduersor cū dō: ut iste aduersar illi. i. h̄di^r h̄uadit Lōstruit et qñz cū actō: ut aduersamini vitia. i. respuite.

Adversus sa. sum. in aduersor vide.

Aduento tis. ti. aduersuz ex ad. et v̄to tis. et est aduertere vertere ad aliquid: vel perpendere: intelligere.

A adulato^r toris. ma. ge. q blādīf. et d^r ab adulato^r laris. et tor. i. trix. fit h̄ adulatris cis. mulier q̄ adulaf: et pdu. la.

A adulato^r culus li. penul. cor. dimi. paruus adulato^r.

A adulato^r laris. v̄bū deponi. ponit ex ad et aula: au diphtōgo mutata in u. lōgā. Et ē adulari assentiēdo blandiri: qd solet facere maxime aulici. vñ v̄sus. Aula dom^r regis verbū componit adulato^r vel est compositum ex a. et dulos qd est seruus: eo q̄ seruorum sit adulari.

A adulter. ab adulato^r aris. deriuaf h̄ adulter teri. vñ h̄ adultera re. Et qñq̄ ponit adiectiue adulter ra. rū. et d^r adulter: q̄si alienū violās tho^r: v̄l alienū vte^r terēs v̄l adulter q̄si adulter. i. ad alteri^r v̄xore accedēs. et ē et hymol. nō opō. Et īde adulterin^r na. nū. q̄ nat^r ē de adulterio. et hoc adulteriu ry. illa praua actio. s. lesio alieni riugy. et adulterium in nupta stupruz in virgine vel moniali: in cestus in parente vel vidua. Uide in raptus.

A adultero ras. rau. d^r ab adulter: et est neutr. vñ adulterasco scis. inchoati. et adultero^r raris deponēs. i. adulteriu cōmittere. vñ adulterator trix. adulteratio: vel adulteratorius ria. rium. Ponit etia^r quandoq; adulterare pro corrumpere ad malum vertere.

Adultus ta. tu. i. cremat^r vel excretus ab adoleo les.

A ante E

Aer aeris. mas. ge. d^r ab a. qd ē sine et eris qd est lis: q̄si sine lite p̄ h̄ri. q̄ oīmoda lis v̄eto^r et fulminū fit i aere. vel iō d^r sine lite. q̄ facile et sine lite cedit feriēti: et fac actus singularis numeri aerem vel aera: vide hoc in terra.

Aeriani heretici ab aere dicti. Ni yetat p defunctis sacrificium offerri secundum Papiam.

Aerin^r. ab aer d^r aerin^r. na. nuz. penul. pdu. Et aerius. ria. riū. v̄trūq; posselliū. dicit etia^r aerius qñq; altus.

Aeripes. aer ponit cū pes. et d^r h̄ et b̄ et b̄ aeripes dis. i. ae reos pedes h̄is. i. veloces. ita q̄ in aere videaf sustētari et figi: nō in terra. et corripit penul. tā in recto q̄z in obliq^r

Aeri^r ria. riū. in aerin^r vide. Dicit et aereus rea. reū: s^r v̄ de q̄ aereus pōt deriuari ab ere: et tūc ae est diphtōg^r tā etia^r: vñ dicit Pap. Aereus. rea. reū. i. de ere existens.

Aeromātia penul. pdu. pposituz ab aer emātia qd ē diu natio. et ē aeromātia diuinatio q̄ fit in aere et ide aeromātius tia. tiū. et aeromātic^r ca. cū. Quidā dicūt et aerimātia p i. i. tertia syl. Et diē Vlarro: q̄tuor eē ḡna dinationis i. terrā: aquā: ignē: aerē. Hinc geomātiā: idromātiaz: aeromātia: piromātia dicim^r. Uide et de hoc i geometria

A ante F

Afatin. i. abūde largi^r aduerbiū itētiū. et cor. fa. et dicit ab afatos fīm. Pap. et scribit p. n. et vñ f. et acuīt in fine. Inuenit et affatim penul. acuta. et scribit p. m. et geminū f. et nō acuīt vltima: et d^r ab affat^r ta. tuz. lz regulari^r eēt affatuatiz: et tm̄ valet q̄tū facūde: vñ in Hrecis. d^r. Si dicas afatin tibi significabit abūde. Si dicas affatim fecūde significabis. Est affatos p̄mi caput. affatusq; secundi.

Afer vñ fuit ex posteris abrae de cetura a quo africa dicta q̄ getē illā deuicit et ihabitavit: et d^r africa q̄si aprica q̄ fuit apta et exposita celo v̄l soli: v̄l d^r sic q̄si sine frigore: vñ afer afric^r et african^r: s^r vt dic Pap. Afrū dicim^r ci uē: africū vētū a meridie flātē v̄sus africā. africanū ne gociatore. et scribūt pvnū f. et pdu. p̄mā v̄vlt mag^r Bñ. Unū i aurora d^r. Rex egypte tu^r: ac africa rex tu^r et rex.

Aferesis ex a. et fares diuisio: v̄l aferesis ab auferedo p. substractio l̄re v̄l syl. in p̄ncipio dictiōis. et ide auferesat^r ta. tu. et aufereso sas. auferesiz facere. De auferesi plen^r supra dixi in q̄rta parte in tractatu de metaplasmo.

Afereso sas. penul. cor. in auferesis vide.

Affabilis ab affor faris. qd ē allog deriuaf h̄ et b̄ affabilis. et b̄ le. penul. cor. i. facilis et suavis ad fanduz. et opaf: vñ bec affabilitas tatis. facilis suavitas loquendi: componitur: vt inaffabilis et inaffabilitas.

Affatin p̄ geminū f. ponit ex ad. et fatin qd ē abūdāter vñ affatin. i. valde abūdāter v̄l assidue. ita dic Hug. Sz dic vt supra dictū est in afatin: q̄ afatin. i. abūde deriuaf ab afatos greco qd pōt scribi p. f. vel p. ph. et cor. p̄mā: et sic p vñ f. scribitur qd est etra Hug. corripit etiā fa. vt volūt pris. et Pap. Sz affatim scribitur per geminum f. et per m. in fine. et produ. penul. i. facunde.

Affect^r. ab afficio cis. df h̄ affect^r ct^r. ctui. i. affectio. et affecto etas. v̄bū frequē. i. frequēter afficere: vel deriuaf ab affectus. Et est affectare cupere: v̄l poti^r q̄ cupimus ad affectū vel voluntatē nostrā dare. Nā p̄pe dicit affectare q̄ caret affectu. et ab affect^r affectuosus sa. sum. i. plenus affectu. Et opaf. vñ affectuose si^r. sissime. aduer. et b̄ affectuositas tatis. fīm Hug. v̄o dic sic. Affect^r participiū lacerat^r macerat^r. Nomē v̄o q̄rte declinatiōis ge. mas. volūtas animi. Itē affect^r actio v̄l passio desideriū volūtas. vñ affectio desideriū dilectio maceratio. Itē affect^r i. finis vel itētio. Unū Ambro. Affect^r tu^r nomen op̄ tuo ip̄oit. Et ē regula gnalr v̄a i bonis opib^r: s^r i mal illa excipiūt q̄ p se mala sūt. Oia iḡ hois opa fīm itētionez et cām iudicātur bona v̄l mala. Exceptis his q̄ p se mala sūt. i. q̄ sine p̄uaricatōe fieri nequeūt. Uide in p̄sciētia.

Afficio cis. feci. factuz. ex ad et facio cis. mutata d. in f. et est afficere: to mētare informare cupere. vnde versus. Afficit informat punit cupit: hec tria signat. vel fīm Papias affici est iniurijs grauari macerari.

Affligo gis. xi. ctui. i. valde fligere ex ad. et fligo gis. mutata d. i. f. et pdu. fli. Thob. Hāc afflige fanet. h̄ famulare ne

Affluo is. xi. ctui. v̄l affluxū ex ad. et fluo is. mutata (cat. d. i. f. et est affluere largiter abūdare. Prophetā. Dicitur si affluat nolitecor apponere: vnde affluēs entis. partcipium: vnde affluēter. et hec affluentia tie. i. abūdātia. et affluus flua. fluum: id est abūdans.

Afforis aduer. loci penul. cor. significat de loco et in loco. et componitur ex ad et foris mutato d. in f.

Affurcillo las. laui. ex ad et furcillo las. mutato d. i. f. et ef

fusculare valde: v'l iuxta v'l aliqd suspēdere v'l acutere.
A saltites est locus iudee vbi nihil mergi potest quod habet animam quasi sine flatu. i. sine vita.

Aforism⁹ q̄si aporism⁹ sermo breuis itegꝫ sensum rei p̄ posse scribes: sic dicit⁹ a poris q̄ sunt apertiones parue: et subtilia foramina corporis: vñ sudor emanat: et etiā aforismi foramina sunt in naui vñ remi emittuntur. Item liber quidā in physica sic dicit⁹. et scribit⁹ per vñ f.

Afori⁹ ri. mas. ge. penul. cor. gdā p̄fsciculus q̄ pp̄ exiguitatez bamo capi nō pōt: vñ et sic dī. qr̄ hamo ferri non possit. et dicitur ab a qd̄ est sine. et foros quod est ferre.

Africa ce. penul. cor. per vnum f. vide supra in afer. Afroditā te. ab afros qd̄ est spuma dī h⁹ afrodita te. i. ven⁹ Unde Martianus capella. Omnes vero illecebres circa sensus cunctos apposuit afrodita.

Afronitū ti. i. spuma nitri: ab afros dī: et pdu. penul. Unde gdā. Rustic⁹ enī nescit quid greco nomine dicat. Spuma vocor nitri grecis et afronitum est.

Afros grece spuma dicitur latine.

A ante G

Agab⁹ bi. gdā. pp̄ha: de quo habet⁹ Act. zi. et cor. penul. vñ in aurora dī. Agab⁹ ecce famē pdixit in vrbe futurā.

Agamus mi. mas. ge. i. sine vxore: ab a qd̄ est sine et goīos vxor vel nuptie. et cor. ga.

Agapa pe. vel ogape pes. pei. i. labor alien⁹ dilectio vel charitas: vel orationum communio vel elemosyna rogata: vnde agapitus: idest dilectus.

Agapeta te. fe. ge. penul. pdu. ancilla dei q̄ pro xp̄o nubere noluit: vt dicit⁹ Hug. Papias. sic dicit. Agapeta vel agapetes. i. lenocinator. et q̄ cū feminis illicite pueratur.

Agareni penul. pdu. dicti sunt p̄seliti et aduene ab agar q̄ iterptat̄ cōuersa vel aduena. Fuit. n. egyptia aduena complexi abrae causa generādi data q̄ post acceptū angelo icrepāte conuersa est ad sarā. Hi ismaelite dicunt⁹: et cor. rupto nomine dicuntur saraceni. Vnde in ismael.

Agaso pp̄rie dicit⁹ q̄ curat iūmēta q̄si agēs somariuz: qñq̄ tamen agaso dicitur domesticus minister asinorum. ita dicit Hugo. et produ. penulti. Unde Hrecimus. Est asinorum pastor agaso boum̄q̄ bubulcus.

Ageverbū i. dic. fac. icipi. Age aduerbiū hortatis. fm̄ p̄piā. Et scias q̄ age et agite non discernūt numerū quādo sunt aduerbia: sed idifferēter dicit⁹ agite vni et pluribus: et age similiter. sicut supra probauit in tertia parte. in tractatu de numero nominis quasi in principio.

Agea agee. via in naui per quā citator ad remiges accedit: vnde Ennius. Multa foro ponens: ageaq̄ longa replet⁹ et dicitur ab ago agis. Item agea ageorum pluraliter. i. victime que pro rebus agendis offerebantur.

Agelaster dicitur qui nunquam ridet.

Agellarius ry. i. rusticus ab ager dictus.

Ager gri. mas. ge. dicit⁹ ab ago agis. et diuidit⁹ ager a Virgi. q̄drifariā. est. n. ager sationalis q̄ est aptus seminibus: et est sūtiuus q̄ est aptus vitib⁹ et arboribus: et ager pascu⁹ qui est aptus pascuie: et est ager floridus vel florens qui est aptus floribus producendis. Et iccirco quia his quatuor modis agitur in agro dictus est ager ab ago agis. et apte eo q̄ in eo aliquid agatur.

Agerculus li. dimi. paruus ager penul. cor.

Aggarrio ris. riui. ritū. ex ad. et gario. ris. mutato d. i. g. et est aggarrire valde vel iuxta garrire: v'l cū garriete garrire.

Agger ris. mas. ge. dī ab aggero ris. et ē agger cumulus ter. resursum eleuate. et ēt cuiuslibet rei coaceruatio potest dici agger: vñ agger dicitur media strate eminentia coaceruatis lapidibus strata ab aggero. i. a coaceruatiōe lapidum dicta: quam historici viam militarem vel ferratam dicunt. Et hinc aggerosus sa. sum. idest cumulosus.

scribitur per geminum g. et cor. penul. in obliquis.

Aggero ras. rau. dī ab agger eris. et ē aggerare: accumula re: augmetare. Et ḥpōit: vt aggero ras. penl. cor. i. valde aggerare. et exaggerati. i. valde cumulati: augmetatum. Dicitur etiā exaggero: idest aggrauo: vt iste exaggerat factum illius: idest aggrauat. Vnde in suo loco infra.

Aggeroris. aggressi aggestum. i. adunare. accumulate. et cōponitur ex ad et gero ris. et mutatur d. in g. et cor. ge.

Aggestus. ab agerro ris. dicit⁹ hic agestus tuis. tui. i. cumulus adunatio. et īde aggestim. i. accumulate adunatum z. Mach. i. Aggestim vndiq̄ habens cineres.

Agge⁹ gei. penl. pdu. festiu⁹ et let⁹ iterptat̄. Destructū. n. tēplū reedificādū p̄phetat. et post luctū captiuitatis regressiōis p̄dicat letitiā: ita dicit⁹ Hug. Hyeronym⁹ ēt in epistola ad Paulinū sic dicit ca. 7. Agge⁹ festiu⁹ et letus q̄ seminavit in lachrymis: vt in gaudio meteret: et dstrūctum tēplū edificat: deūq; patrē iducit loquētem.

Aggredior eris. gressus suz. ex ad. et gradior: et mutat̄ d. i. g. et a. a. n. penul. in e. et ēt aggredi assilire: iuadere: arripere.

Aggrego gas. gaui. gare. ex ad. et gregō gas: vel ḡrex gregis mutata d. in g. idest accumulate.

Agil. ab ago agis. deriuat̄ h̄ et h̄ agil. et h̄ le. Et ḥpāt̄ agilis agilioz. agillim⁹. vñ agiliter agilius. agillime: et hec agilitas tatis. et scribit̄ agillim⁹ per geminum l. formatur. n. ab agilis remota is. et addita limus. Vnde etiā in dos.

Agina ne. dicitur ab ago agis. et ēt agina foramen in quo se trutina vertit: et agina dicit⁹ festinantia: vnde agino nas. i. festinare vel fugari negociari: et produ. gi.

Aginator toris. i. actor vel mercator qui rez suam agiliter agit. et dicitur ab ago agis: et produ. na.

Agigraphia phie. i. sancta scriptura: ab agios quod est sanctus. et graphia quod est scriptura.

Agiograph⁹. ab agiographia dī h̄ et b̄ agiograph⁹ p̄bi. i. scā scribes. et pōt̄ d̄cliari adiectie agiograph⁹ p̄ba. p̄bū. penl. cor. Die. i. plo. Reg. Terti⁹ ordo agiographiā possidet.

Agios grece latine dī scūs. et vt vlt⁹ Hug. dī ab a. qd̄ ē sine et ge. qd̄ est terra. īde dicit⁹ agios. i. sine terra. q̄si celeste:

Agito tas. a sc̄da p̄sona de ago agis. extracta s. et addita to fit agito tas. freqntat̄. i. frequēter agere. vñvbalia. Et ḥpōit: vt exagitto tas. i. cōmouere turbare. Coagito tas. si l'agitare vel cumulare: cōmouere: vel repellere. Sub agito tas. qd̄ et subigitas. dī. i. subt⁹ agere v'l subducere. Un Terēti⁹ in tertia commedia. Nec qd̄em ḥtumelia est amicum ad te recipere. et eius amicaz subagitare. et cor. gi. Hora. in epi. Non te semper iops agitet: v̄xerq̄ cupidō.

Agmen minis. neu. ge. i. turba nomē collectiū. et dicit⁹ fm̄ Rabanū ab ago agis. qr̄ vbi agmē est ibi frequēs actio exerceſ. Uel fm̄ Iſi. dī ab agēdo. i. eūdo fm̄ q̄ in longitudine directum est: sicut exit a portis: alias abusive.

Agnatus ta. tum. mobiliter. et hic agnatus ti. et hec agnata te. substantiue: et pdu. penul. Vnde in cognatus.

Agnellus agnelli. diminutiu⁹. i. paruus agn⁹. et hec agnel la agnelle similiter diminutuum.

Agnes etis. et b̄ agna ne: v'l grece pōt̄ d̄cliari h̄ agne hui⁹ agnes. et tūc accētuaf i fine. et iterptat̄ agnes casta: v'l mī v'l martyr: f̄z p̄p. et dī ab agnos grece: qd̄ ē piū latie. qr̄ pia et mitis extitityl dī ab agnoscēdo. qr̄ viā v̄tatis agno

Agnomēnis. neu. ge. nomē qd̄ ipōit̄ alicui ab enētu. Cuit. vñ et dī agnomē q̄si ab enētu nomē vel agnomē q̄si ad nomē. qr̄ post nomē pp̄iū db̄z poni. vñ agnominō nas. i. agnominē vocare. vel agnomē iponere. et pdu. gno.

Agnominatio est qd̄am color rhetoriz⁹. de quo dixi supra in quarta parte vbi egi de colorib⁹ rhetoriz⁹.

Agnosco scis. noui. agnatum valde vel iuxta noscere. et cōponitur ex ad. et nosco. et mutatur d. in g. vel g. est ibi per prothesim. et tunc abuicitur d.

B E

Agnus agni d̄ ab agnos qd̄ est piū. vel ab agnoscendo. qz
pr eceteris qalib⁹ matrē agnoscatur: vt ēt si in magno gre
ge errauerit balatu recognoscit vocez parentis. Pastor
errat in discretione ouiu: agniculus in agnitione matris
nescit errare: vnde agninus na. num. et agnellus li. dimi.
et hec agna agne. vnde hec agnella le. diminutiuum.

Ago agis egi actū. i.ducere v̄l facere in vtraqz significatio
ne est actiuū. et ḡponiſ cū ad. et fit adigo gis adegi adactū
i alia pte reducere. Itē cū ab. vt abigo gis. i. fugare: sepa
re. Itē cu5 am. et fit abigo gis. b. iterposita. i. dubito. Itē
cū con. et fit cogo cogis coegi coactū. Itē cū circū et fit cir
cū ago gis. vbi m. deb̄ scribi: sed non pferri. Itē cū de.
et fit dego gis. i. viuo. Itē cum ex. et fit exigō exigis exegi
exactū. Itē cū in: et fit inigo gis. i. legi iactū. i. pec⁹ a pastu i.
rectū agere. Abigere. n. ē pec⁹ a tecto in pascua agere. Et
cū p. et fit pdigo gis. i. vastare dilapidare. Et cū p. et fit p.
ago pagis pegi peractū. i. pficere. Et cum re. et fit redigo
gis. Et cū sub et fit s̄bigo gis. Et cū satyl satis: et d̄r satago
gis. i. satis ago. s. festino pcuro: oia pago. Et cū trās. et fit
trāsigo gis. i. vltra agere: vel litem decidere. Et nota qz
ago actiuū est. et oia ḡposta ab eo pter ambigo et dego: et
satago q̄ sunt neu. Itē oia ḡposta ab ago faciūt pterituz
in egi: et supinū in actū: pter dego qd̄ caret supino: ambi
go ēt et satago nō habet supinū in vsu. Itē scias qz ago qn̄
ḡpoit si resultet dictio dissylaba ex toto: a syllaba remo
uet vt cogo: dego: pgo. Si aut̄ dictio sit trisylaba: a v̄tē
i i. cor. vt adigo: abigo: redigo: trāsigo: s̄z tñ a seruat pago
et satago. et cor. penl. ago. Hora. i p epist. Nā tua res agi⁹
paries cū p̄xim⁹ ardet. agi⁹ itellige. i. duci⁹ v̄l ḡbenat.
Agolus li. mas. gen. i. baculus pastoralis ab agendo pecora
dictus ab ago agis dicitur: et cor. go.

Agon. ab ago agis dicitur hic agon agonis. i. certamen: pu
gna. et dicitur agon quasi sine angulo. quia in loco rotun
do agones fiebant. Theodolus. Excedit landes homi
nu5 qui p̄imos agones Instituit fieri sub vertice mon
tis olympi. Et accentuatur agon in fine.

Agonia nie. idē quod agon: vel agonia. i. vigor: fiducia. vi
ctima vel hostia. et acui⁹ penul. et dicitur ab agon.

Agonista ste. communis gene. dicitur ab agon: et est agoni
sta qui vel que est in agone: idest pugil: certator.

Agonisticus ca. cum. penulti. cor. idest victoriosus vel bel
licosus. et dicitur ab agon vel ab agonista. August. super
psalmos. et certe inquit. Reddetis rationem quare mo
nachos agonisticos appellestis.

Agonitheta penulti. cor. acuta cōmunis gene. qui vel que
est in agone: idest pugil secunduz Hug. Papias vero di
cit. Agonitheta prel⁹ actor qui preest certantibus.

Agoniçeta te. ab agon dicit̄ hic agoniçeta. i. victor. vñ ago
niço ças. i. certare verbū neu. fm Hug. Papi. vero dicit
agoniçor çaris. i. certare. et produ. çe. agoniçeta.

Agonomus mi. mas. ge. ab ago agis: idest princeps: quasi
per actionez nominatus et diuulgatus. Et vt dicit Hug.
videtur esse compositum ab ago et nomen.

Agraminatus: idest illiteratus: ab a quod est sine: et gram
maton quod est littera.

Agrarius ab ager d̄ agrari⁹ ria. riū. et hoc agrariū ry. illud
qd̄ pro agro vel de agro da⁹ vel suscipit in preciu: vnde
hec agraria rie. i. lex data de agro: vel preciu: qd̄ p̄ agro
suscepit. Eccl. 38. Lū opario agrario de oī ope tracta.

Agredula. ab ager dicit̄ hec agredula agredule parua ra
na que in agris inuenitur. et cor. du.

Agrestis. Ab ager dicitur hic et hec agrestis. et hoc agreste
et enim agreste dicitur quasi stans in agro ethymolo
gia est: non compositio.

Agricola le. communis ge. penul. cor. i. rusticus: agrum co
lens. Et vt dicit Papi. fit compositio ex actō et noīatiō,

A ante L

Agricolanus ni. penul. produ. mascu. gene. idest agricultor
et componitur ex ager et colonus.

Agricultor toris. mas. ge. ab ager et cultor componitur.

Agrimonia agrimonie feminini generis. herba quedam
que precipue abundat in agris. et dicitur ab ager.

Agrifagite ideo dicunt̄. qz solum ferarū carnes edant: ab
agrion: qd̄ grecivocat̄ ferū: v̄l ab ager agri. et fagin quod
est comedere. Di ciclopes dicūtur vel monoculi. qz vñ
habere oculum in media fronte ad modum cicli dicun
tur. hos india gignit. et produ. hanc syllabam gi.

Agrion vel agrios grece latine ferum agreste.

Agripēnus ni. mas. ge. ab ager et pēna: et secundum Isidoz
agripenni sunt agri illi qui non plene sunt agri.

Agrippa pe. per geminū p. est qz cū labore matris edif̄ sicut
p pedes: nō per capit: ab agros qd̄ est tractus: et pes. qz in
partu pmo loco pedes emittit. Virgilius eneid. 8. Par
te alia ventis: et dis agrippa secūdis. Dictus est etiā qui
dam herodes agrippa. Unde in Aurora dicitur. Terti⁹
herodes rex est agrippa vocatus: vt dicā in herodes.

Agros grece latine dicitur tractus.

Agula le. fe. gene. penulti. cor. i. lena quasi agens gulam.
Aio ait. i. dico: et est q̄rte cōiugatiōis. qz facit iperatiū
in i. vt ai: in quo v̄bo semp i. est duplex ḡsonās sequente
vocali: vñ aio aiunt duaz syllabaz sunt. Hora. in epist.
Serius babes preciū loris nō vteris aio. Sz sequente
ḡsonāte vocalis est vt ait. est aut̄ defectiū. qz nō in
uenit totū in vsu. Et scias qz ait p̄ducit is: sicut et audis
Itē ait̄ p̄ducit penultimā sicut audim⁹. Sz ingm⁹
corripit penultimā. Est. n. in quo inquis iquit verbū de
fectiū tertie coniugationis. vnde versus. Tertia vult
iquit: quartaqz sumit ait. De hoc etiā supra dixi in tertia
parte vbi egī de preteritis tertie cōiugatiōis in pncipio.

A ante L

Ala ale per vñl d̄ ab alo alis: qz sub ea pullos alit anis.
Ala etiam dicunt̄ milites. qz sicut gallina alis p̄tegit pul
los: sic milites suis clipeis cooperiūt et p̄tegunt pedites.
Ala etiā ē pars pilosa sub brachis: que etiā dicit̄ ascella
qz ex eis brachia cillen̄. i. mouent̄: vnde v̄sus. Euolat et
pugnat humeris supponit̄ ala. Et scias qz ala ale p̄ducit
pm̄: sz alo alis eā corripit. vñ v̄sus. Quidnā pignus alis
o dedale concidet alis. Quidius de arte. Non aut̄ vtili
ter viscatis effugit alis. Vnde in turma.

Alabastrites ab ala dicitur alabastrites tis. lapis candid⁹
et itertinctus varys coloribus. vnde hoc alabastruz vas
vnguentariuz inde factum: quod incorrupta seruat vñ
guenta. Lucc. 7. Alabastrum vnguenti. et dicitur alaba
strum vnguenti vas siue pixis de alabastro que continet
vnguentuz. et corripit primā: siue a. in antepenul. Et scribi
tur sine b. in penul. vnde in aurora dicitur. Illic vngue
tum fundens franges alabastrū. Item alexāder. Mar
moris est species vnguenta tenens alabastrum.

Alabastrum stri. per r. in vltima syllaba vas quoddaz vñ
guentarium est. Vnde in alabastrites.

Alabrum ab ala dicitur hoc alabrum bri. i. illud in quo fi
la vertūtūr. Unde quida. Uertit̄ hoc alabro quicquid
net femina fuso. Et nota qz filū a colo ducitur in fusum
de fuso in alabrum: hinc in girgiluz. deinde in glomicel
lum. hinc in pannum: postea in telam.

Alacer cris cre. penul. cor. i. hilaris: velox argut⁹ let⁹. et de
clinatur hic alacer hec alacris et hoc alacre sc̄m mo
dernos. Inuenit aut̄ hic et hec alacer vel alacris in vira
qz significatōe nois. et d̄r alacer q̄si alager a velocitate.

Alacrimonia nie. fe. gene. idest alacritas: letitia: gaudium:
velocitas secundum Papiam.

Alani dicūtur quida populi habitates iuxta lanū flumuz
sicut alemani dicūtur habitates iuxta lemanū flumuz.

Alapa pe.i.colaphus: vnde alapo pas.i.alapas dare: vbu*z*
actiu*m* & cor.la.
Alapi*zo* zas. verbū actiu*m*.i.alapas dare dicit ab alapa pe.
Alapis p*i*.est ille qui alapas patiendo acquirit victu*z*.
Alaris b*h* alaris fe.ge.i.turma egral:ab ala le.d*r*:&p*du* cl*a*.
Alat*ta*.t*u*.q*b* alas:penul. pdu.ab ala ale dicit.
Alba be.quedā cinitas eo q*g* alba scropha fuit ibi iuēta:&
d*r* ab alb*b*.b*u*. Itē alba be. vestis sacerdotalis linea &
stricta que camisia d*r* & podoris: & talaris: & subucula f*m*
p*ap*.v*n* versus.Dicit v*rb*s alba: vestif pres byter alba.
Albane nar*u*.sūt nuces q*d*iu seruate sunt albe ab alb*b*.
b*u*. Itē ab alb*d* h*b* albania nie. regio oziētalis.inde al-
bani dicunt hoīes illi*o* regionis ppter albos capillos.
Albedo dinis. in albor alboris vide.
Albeo bes.b*u*i.albu*z* esse v*l* fieri v*b*um neu. & d*r* ab albo
bas & cōponi*v*t coalbeo bes. Inde coalbesco scis.
Albesco scis v*b*u*z* inchoa.i.icipio albere ab albeo bes.d*r*.
Albicies cie*i*.i.albedo:&dicitur ab albus. & est fe.ge.
Albico cas.pen*l*.cor.i.par*u* albere. & dicit ab albeo bes:
Du. p*ris*.dicit:ab albo bas albico cas. & p*ot* dici v*b*u*z* ap
pariu*m*:vt albico.i.appareo albere:& formatur ab albo
bas.o mutata in i.corre.& addita co.
Albidus ab albeo v*l* alb*b* d*r* albid*d* da.d*u*.i.alb*b*:& q*p*af al-
bidus dior.dissim*v*.v*n* albide di*o*.dissime.& h*b* albiditas
tatis.& albedo das.pen*l*.cor.v*b*u*z* actiu*m*.i.album facere.
Albiolus li.in albus est & cor.penul.
Albo bas:verbū actiu*m*.i.albu*z* facere. & cōponi*v*c*u* de.& fit
dealbo bas. verbum actiu*m*.inde verbalia.
Albor bor*is*.ab albus ba.b*u*.dicit hec albedo dinis:& hic
albor bor*is*.pro eodem:& producit bo.
Albugo:ab albus dicit hec albugo ginis.i.glaucitas oculo
r*u* & albedo oculor*p*.Et ē albugo subtilis mēbrana visu*z*
ipediens v*l* tenuis pellis & pdu.b*u*.v*n* in Aurora dicit.
Conturbās oculos albugo figurat hebreos.
Albula le.ab albus ba.b*u*.d*r* h*b* albula le.q*da*z fluuius pp
colorē aq*g*:q*m* d*r* tiberisa tiberio rege in eo submerso.
Albumē nis.ge.neu.i.albedo ou*u* ab alb*b*.b*u*.&p*du*.b*u*.
Alburnus na.n*u*.est albus. & dicit ab albeo bes. vel albus.
Item hic alburnus ni.d*r* quidā mons eo q*g* albeat.
Alb*b* ab albeo bes.d*r* alb*b*.b*u*.& q*p*af albior bissimus. &
bichecal*u*?ui.p vētre q*si* alb*b*:& h*b* albo indeclinabile p
li*o*.&p*ci*pue v*l* noia sc*o*p*scribun*f. Un*h* albiolus li.di-
minn. Iu*ne*.Lui*o*& albiolus lan*a* piguerat art*o*.& h*b* alb*b*
bi.iuēti,p albedine.Et dicit p*ap*. Alb*b* cādidi*u*:s*z* alb*b*
n*a*:cādidi*u* fit studio.v*n* v*s*us. Alb*b* n*a* facit; ē res cādida
Alce grece:latine virtus sine fortitudo. cura.
Alceus cei.penul.pdu.quidā poeta fortis q*g* inuestiu*m* scri-
psit.Hiero.in ep*la* ad paulinū ca.7.pindarus & talceus.
Alchimus mi.p*pri*ū nomē cuiusdā viri cor.penul.Aurora
Alchimus ex aaron descendens stirpe sacerdos.
Alcides.alce interpretat fortitudo sine virt*o*:a quo & idos
q*g* est forma dicit hic alcides.i.fortis & formosus.v*l* ab
alceo quo.& produ.ci.
Alcion onis.pelagi volucris dicta q*si* a les oceanā:q*z* i hye
me i stagnis oceanā nidos facit:q*g* excubāte fer*f* pelagus
flātib*v* vētis &tinua septē dier*u* trāquillitate putrescere
& ei*o* fetib*v* educādis obsequiū ipsa reru*z* n*a* p*b*ere.Uel
d*r* sic ab alcio*e* v*x*ore ceicis:q*g* dolore viri sui mutata est
in auē illā:s*z* poetaz fabulas:& cor.pen*l*.v*n* Qui.epi.Al-
cione sole memores ceicis amati.& cor.pen*l*.alcione*s*.De
bac dicit Is*l*.ethy.z.Alcion pelagi volucris dicta:q*si* ales
ciane*e*:eo q*g* i hyeme i stagnis oceanā nidos fa*c*:pullo*z*
eduit,& vt dicit Ambro.i.exameron.Tātā grāz minuscu-
la auis diuinir*o* idultā b*z*:vt hos q*g* tuor deci dies nautici
vel naute p*sumpt*e serenitatis obseruēt quos & alcioni-
das vocat q*g* nullos mor*p*cellose tēpestat*s* horret*s*.

Alea aleqdā ludus v*l* instr*m* quo ludit:ab alea quodā
milite q*g* in troiano bello v*l*tro ludū iuētit.s*z* Du.p*ap*.
v*o* dicit.alea tabula lusoria dicta a quodā q*g* h*u*c ludū in
iuētit:& scribif p v*n* l.&p*du*.primā.Thobias.Alea for-
tune sortes examinat aurum.vide in elemosyna.
Aleariu*z* ry.ge.neu.locus v*bi* alec reponuntur vel v*bi* lu-
ditur:& dicitur ab alea alec.
Aleator toris mas.ge qui perfectus est in ludo alearum:&
dicitur ab alea:&p*du*.penul.
Aleatoriū ry.ab alea d*r* h*b* aleatoriū ry.loc*v* i quo ludit*cū*
aleis.Et ide aleatori*o* ria.riū q*g* p*jet* ad aleas:v*l* q*g* cu*z*
Aleo onis q*g* assidue ludit*cū* eis:& d*r* ab alea.(eis ludit.
Aleo la le.penul.cor.dim*o*.parua alea.
Alers tis.doctus quasi alienus ab arte per contrarium.
Ales itis.cōis ge.p aue v*l* p*veloci* d*r* ab ala q*z* alis alta cō-
scēdat.Alices si aduersa nūciant inhibe dicunt:q*si* inhi-
beant.i.phibeāt & vetent.si p*sp*era nūciant dicunt p*pe*
tes:q*z* oēs aues volātes priora petant:& cor.li.v*n* in Au-
rora d*r*.Electif ad collū caput alitis:vt q*si* corpus.p*ro*
aue etiam sumit in hymno quū d*r*.ales diei nuncius.
Alga ab algeo ges.d*r* h*b* alga ge.h*b* q*g* p*yc* mare:v*l* herba
maria:q*z* frigida ē:v*n* & mare d*r* algosu*z* eo q*g* algā a se p*u*-
c*icit*.v*l* p*ot* alga dici ab alligo as.q*z* pedes v*l* man*o* all*o*
Algenia nie.i.dolor algid*o* ab algeo d*r*:q*z* fac algere.(gat.
Algeo ges.si.sum.i.frigere verbum neutrum.v*n* algesco
scis.verbū inchoatiū. & v*trūq* componit cum ex:&
dicitur exalgeo ges:& inde exalgesco.
Algidus ab algus d*r* algidus da.d*u*.pen*l*.cor.i.frigidus:&
comparat algidior dissimus:& ab algidi gr*o*:addita tas.
fit hec algiditas tatis.i.frigiditas.
Algor oris.mas.ge.i.frigus ab algeo ges.& produ.go.
Algous sa.sum.i.frigorosus ab algus dicitur.
Algus gus.gui.mas.ge.i.frigus ab algeo ges.
Alia lie.mas.ge.nomen fluui per vnum l.sed q*u*q*z* cā me-
tri interponitur aliud:& dicitur allia lie.
Alias.ab ali*o* lia.li*o*.d*r* alias.i.in alio tpe aduerbiū tgis.v*l*
alias.i.i alio loco aduerbiū loci.v*l* alias.i.aliter:& tunc ē
aduerbiū q*litatis*.Hen.zo.Alias aut & vere soror mea ē
& accentuat in fine ad differentiā huius noīis alias.
Alibi aduer.locale & significat i loco & p*o*if ab ali*o* & ibi.
Alibrum dicitur eo q*g* in eo liberant*o*.i.volunt*u* fila v*ell*
berantur.i.volunt*u*;idem q*g* alabrum.
Alicubi aduer.locale & significat in loco:& cōponi*v* ab ali-
us & v*l* iterposita c*ā* euphonie:deberet.n.dici aliubi.
Et vt dicit p*ap*.alicubi.i.v*sp*iam in alio loco.
Alicui h*b* accentū sup h*āc* syllabā li.in h*b* d*o* alicui q*g* ap*o*
metricos accipif p*tris*yllabo.v*n* accēt^o deberet eē sup
primā syllabā:sed respicim*o* in accentu modulationem
p*saicā* q*g* accipit illū d*tm* p*tetra*syllabo:& iō p*o*if ibi ac-
centus super hanc syllabam li.tan*q* esset antepenul.
Alicunde aduer.loci.in aliunde vide.
Alienigena ne.ge.cōis penul.cor.i.de alia patria natus:&
componitur ab alienus & genitus.
Alienus ab aliis d*r* alienus na.n*u*.i.extraēus.v*n* alieno
nas.verbum actiu*m*.i.alienum facere penul.produ.
Aliet*ti*.merill*o*:ab alo alis d*r*:v*l* vt dicit p*ap*.Aliet*ti* sil*is*
agle v*l* maior:& pdu.pen*l*.v*n* i Aurora d*r*.Obtiet exigu-
as aliet*o* cor*p*e vires.itē Qui.metamor.Et mō fact*o* aui*s*
Alimen minis.neu.ge.i.nutrimētū:(fuluis aliet*o* in alis.
ab alo alis.& cor.pen*l*.tam in ntō q*z* in obliquis.
Alimētū:ab alimē v*l* alo alis h*b* alimētū ti.& h*b* alimonie
nie p*ecodē*s.q*g* h*b* ad aleđū.v*n* pl*ri* bi alimēs n*u*.i.nu-
Alimonie nie.in alimentum exponitur.(tritores.
Alio aduerbiū loci:ab aliis d*r*:& acuit*o* in fine ad differen-
tiā huius ablatiui alio.inuenit etiā q*u*q*z* in datiuo alio.
Mati*l*.s.Et alio yade:& vadit.

Aliogn. i. alr aduer. q̄lūtatiū t̄ spōf ab ali?; t̄ gn f̄z Hu. Pap. v̄o dic. Aliogn q̄ si min?; q̄ si non; v̄l aliter si alio seceris p̄iūctio rōnalis v̄l collectiua: ita dicit Pap. t̄ bñ. Hora. i. h. f̄monū. Qd̄ mech? ferz aut sicari?; aut aliogn. Aliorsum aduer. loci signat ad locū. i. versus ad alia partē t̄ componif ab alio aduerbio t̄ versus vel orsum. Alipes pedis. penl. cor. tā in ntō q̄ i obliqs. i. velox q̄si hñs alas in pede t̄ est cōis ge. t̄ componit ab ala t̄ pes. Aliptes: ab alo alis. dicit hic aliptes tis. plagaꝝ curator: qr̄ eas fomentis alit. i. curat. vñ iuuenalis. Gr̄amaticus rhetor: geometer: pictor: aliptes. Aliquādiu cōponit ab aliquātū: t̄ diu f̄z Hu. i. aliquātisp. Aliquando. alius componit cū quando t̄ fit aliquādo aduerbiū t̄pis: t̄ acut li. licet penul. sit longa. Aliquātisp. aliquantis ablatiu? de aliquant? cōponit cū p̄ t̄ dicit aliquantisper. i. aliquātulū fm Hu. Pap. v̄o dicit. Aliquātisp. i. aliquādin: p̄ aliquātulū t̄pis. Aliquantulus la. lū. dimi. de aliquātus. vide in aliquant?. Aliquātus: alius cōponit cū quātus t̄ fit aliquant? ta. tu? vñ aliquantulus la. lū. dimi. t̄ aliquantulū aduerbiū. Aliqd: alius cōponit cu? q̄s t̄ fit aliq̄s aliq̄d v̄l aliqd t̄ scribit p̄ d. aliqd: cui? ablatiu?. s. aliquo ponit aduerbi aliter: t̄ significat ad locū fm Hug. vel fm antiquos aliquo est aduerbiū loci: t̄ accentuat in fine. Aliquorsum. aliquo aduerbiū componit cū versus vel orsum t̄ fit aliquorsum. i. versus aliquā partem. Aliq̄d ē ois ge. ideclivable: t̄ tñi pl̄r declinat t̄ spōf ex ali. Aliquotiens aduerbiū numeri in aliquot df. Cus t̄ quod. Aliquot? ta. tu. cor. penl. qr̄ quot? a quo spōf cor. p̄mā. vñ in Hrecis. df. Si q̄ras quot? iste venit nūerū tibi signat. Quot?. i. cū quot locys. Si quot? iste sedet a me tunc ordo notaſ. i. p̄m v̄l sc̄ds. Et scias q̄ ps aliquota alicui? toti? d̄r ei? ps itegra: vñ p̄tes aliquote de sep sūt: vñ duo tria: t̄ ē numer? pfect?. qr̄ p̄tes ei? aliquote sūt eq̄les toti. Alit? ab alo alis d̄r alit? tuis. tui. i. alitio siue nutrimentū. Et alit? qñq̄ p̄oīt p̄ spū vel spiratiōe vt dicit Hug. vñ gdā. Halitus est flatus: alitus nutritus habet. Et sic halitus p̄ flatu pdu. primā sicut halo halas: sed alitus. i. nutrit? corripit primam: sicut t̄ alo is. it. Aliunde p̄ponit ab alius t̄ vnde t̄ qñq̄ interponit c. t̄ fit alicunde pro eodē t̄ signat aliunde t̄ alicunde de loco: vt alicunde. i. de aliqua parte. Ali? alia alid nomē ad aliq̄d t̄ abnegatiū: t̄ p̄t dici d̄r plib? q̄ de duob?: quū alter nō dicat nisi de duob? f̄z Hu. vñ i Hrecismo d̄r. De mltis pprie p̄m dices aliuc̄. Sz pri or ac alter dichordare duob?. Et differt ali? a ceteris. Nā alij dñr ex alionūero fz ceteri ex eodē. Et scias q̄ ali? i ntō cor. penl. fz i gtō eā pdu. Deberet. n. gtūs supare ntñi i vna syllaba. vñ q̄d amisit i syllabis recuperavit i t̄pib?: sic alteri? q̄d duab? syllabis supat ntñi: t̄ cor. pen. t̄ sic q̄d abūdauit i syllabis amisit i t̄pib?. vñ d̄c Pris. in iz. li. Ali? ali? ali. cui? gtūs qr̄ par i syllabis ē ntō pdu. sq̄ penul. quū alteri? ecōtra: qr̄ duab? vincit syllabis suum ntñi: sg cor. penul. alteri? alteri. Et in. s. li. d̄c. Sciēdū q̄ in us. terminatiū gtūs pdu. penul. nisi licētia poetica eā corripiat excepto alter alteri?: q̄d iō magis conceptā hūit penl. qr̄ duab? syllabis vincit gtūs ntñi q̄d iḡ creuit syllabis h̄ ēt minuit t̄pib?. Itē vt d̄c Pris. i. iz. li. Inuenit alteri? p̄ alteri: t̄ sole p̄ soli. inuenit etiā fz sc̄de declinatio nis regnā gtō alij alie. dtō alio alie: s̄l̄r alteri. vñ i euāge. Matth. ca. 7. Dico alio v̄eni t̄ venit. Et scias q̄ aliud scribit p̄ d. sic t̄ qd̄: qr̄ i d. ista duo iuueniunt neu. ge. alid t̄ qd̄. itē d̄c Pris. i. 7. li. Lui p̄ monosyllaba accipiunt metri ci t̄ huic. Dis. n. gtūs i ius. desinēs vna syllaba vult supare suū dñm vt alteri? alteri: illi? illi. Ali? quoq̄ p̄ duas i. debuit eē gtūs cā dñi ḡ est alij: sed v̄l biat? cā v̄l qr̄ inter

duas vocales i. vocalē eē nō poterat. Dñs aut̄ loco cōsonatis eā accipi phibebat quā ipse duplicat vocalē: t̄ crido d̄rie cā ne ali v̄bū infinitiuū eē putaret. Jōq̄ pleriq̄ recusauerūt cū freqnti yslu p̄ferre: t̄ cor. p̄mā ali?. Et scias q̄ vt dicit Pris. in. i5. li. Aliter. ab eo qd̄ ē h̄ alis h̄ius alis huic ali p̄ ali? ali? ali. addita ter. fz analogiā p̄ferit. Dic nota q̄ in dñnis aliud in neu. ge. dicit eēntiā fz ali? in mas. respicit p̄sonā. vñ p̄ est ali? a filio fz nō aliid. Nā sicut d̄c Aug. Una ē p̄ris t̄ filiū t̄ spūscī eēntia: quā greci omousion vocāt: in q̄ nō est aliud p̄: aliid fili? aliid spūscanc̄. Quānis p̄sonaliter ali? sit p̄: aliud filius: ali? spūscanc̄. Itē Aug. Arri? dixit. Aliid ē p̄ aliid fili?: recite diceret si diceret ali? est nō aliud. Qñ. n. dicit aliud: contradicit ei a quo audit. Ego t̄ pater vnum sumus. Allatum est supinum de affero affer: sed ablatuꝝ est supinum de aufero aufer. Allec pisciculus ad liquorem salsamentorum idoneus. Allecto ctas. i. frequenter allicere frequē. est de allicio. Allego gas. ui. spōf ex ad t̄ lego legas. t̄ mutat d. i. l. Eti de allegās tis. ois ge. p̄ticipiū t̄ pdu. penul. Pap. is. Et p̄ icēsuz dēp̄cationē allegās restitit ire. t̄ ē allegās remitte re v̄l affirmare: v̄l rōes ad fulcimētū sue p̄tis iduceř. vñ allegatiōes dñr affermatōes t̄ rōes ad cōfirmādū aliqd Allegoria rie. primā fz p̄one p̄ductā. vñ gdā. Cinducie. Allegoria canit secreta: p̄bola celat. T̄n aliqñi subtrahit vñ l. t̄ cor. primā. vñ phisiolog. Est aut̄ xps p̄ther alegorice dict. Et scias q̄ sacra scriptura q̄tuor modis p̄t exponi. s. historice: allegorice: anagogice: tropologicē. Historice docet factū. Tropologia faciēda. Allegoria credēdū. Anagogia appetēdū. vñ v̄sus. L̄ra gesta do cet. gd̄ credas allegoria. Moral gd̄ agas: quo tēdas anagogia. Nec patēt in hac dictiōe hierusalē. Historice. n. ē nomē ciuitat̄ ciuisdā. Tropologicē ē tipus aie fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice tipū gerit ecclesie triūphātis. De allegoria etiā supra dixi i q̄ta pte in tractatu de tropis. Pap. sic dicit. Allegoria mysteriū silitudo: vt templū dñi qd̄ fecit salomō. Juxta historiā. Juxta tropologiā: ecclesiā. iuxta allegoriā v̄l tipū cū sēlū corp? dñi. iuxta anagogiā supnā p̄riā. Sil̄r hieris ipsaz ciuitatez: t̄ hoies: ecclām: aīam: t̄ p̄riā celestē signi. Alleluia d̄r ab allelu. qd̄ ē laus. t̄ ia qd̄ ē nomē dei. (ficas. fm q̄ ē iuisibilis. vñ alleluia. i. laus dei fm Hug. Pap. v̄o sic dicit. Alleluia hebraice latine laudate dñm. itē d̄c Pap. Ja apud hebreos nomē dñi tñi p̄oīt: qd̄ ēt no uissima syllaba sonat de alleluia. vñ fz q̄ tam Hug. q̄ Pap. vult q̄ i. sit p̄sonās in hac syllaba ia. t̄ sic alleluia ē q̄tuor syllabaz. Est aut̄ ideclivable alleluia: t̄ dñ acui in fine: sic osāna: q̄ aut̄ d̄r al. i. altissim?: le. i. leuaf i cruce lñ. i. lugebāt apli. ia. i. iā surrexit dñs. ethymologia q̄dos est. Nota hic q̄ sic dicit Aug. in. y. li. de doctrina xp̄ia. Hebreia v̄ba nō interptata sepe iuēnim̄ in sacrī libris sic amen alleluia: t̄ racha: t̄ osanna: t̄ siqua sūt alia quoꝝ partim p̄ sc̄toꝝ auctoritatē q̄uis interptari posent seruata est antigas sicut sunt amen: alleluia. Partim. n. in alia lingua trāsferri non potuisse dicunt: sicut alia q̄ posuim̄. sunt. n. qdā verba ceterarū linguarū: que in vñz alteri? lingue p̄ interptationē trāsire nō p̄nt: t̄ b̄ maxie interiectionib? accidit q̄ v̄ba motū animi signat potius q̄ s̄nie c̄cepte vñlā pticulā. Nā t̄ b̄ duo talia eēp̄hiben̄. Dicūt. n. racha idignātis eē vocē: osāna letātis. Allelio as. ui. ex ad t̄ leuio as. t̄ mutat d. i. l. viō i leuio as. Allibetico scis. Nota q̄ atiq̄ dicebat lubz t̄ lubesco p̄ libz t̄ libesco. vñ t̄ nos v̄timur cōposito allubeo: t̄ allubesco i. obedire v̄l p̄sentire. Et inde h̄ allubescentia tie v̄l allubētia tie. i. obedietia v̄l p̄sens: t̄ in eodē sensu inuenit allubeo bes. vel allibet: t̄ allibesco: t̄ cor. li. sicut liber.

Allicio eis. alleri allectum: ex ad et licio licis: et mutatur d. in l. vide in licio cis. et cor. li.

Allido dis. allisi. sum. i. ledere ad aliqd. ex ad et ledo dis. et pdu. li. et mutat d. i. l. et ae diphtongⁱⁿ. i. psal. Beatus g tenebit et allidet parvulos suos ad petram.

Alligo gas. ex ad et ligo. gas. cōponit: et mutat d. in l. et cor. li. vñ Birria. Quelibet imodic^{us} alligat erit amor. Propheta. Qui sanat stritos corde et alligat stritiones eoz.

Allitus sa. sum. ab allido: et producit li. Osee. io. Matre super filius allisa. i. lesa.

Alliu ly. dictu s^z pāp. eo q^z oleat. cui^z odorē venenata sera nō sufficit: leo et pard^{us} fugiūt. vñ allia q^z si olida ab oleo. Persi. Gustaueris alli. p. ally. Nume. ii. In mentez nobis veniūt cucumeres: et pepōes porrig^z et cepe et allia.

Allodiū dū. dicit hereditas quā vendere v^l donare possūta ut mea ppria fm Hug. Hrecism^s sic dicit. Dicit allodium fundus fundum maris vnum.

Allophilus. allon. interpretat alienū: et cōponit cū philos et dicit hic allophilus. i. alienigena sicut philisteus: palestinus vide in palestīm: et cor. penul. vñ in Aurora dicit. Lerne q^z allophilus hostibus ille datur.

Allon interp: etatur alienum.

Allopatia. ab alon. alienū et pate passio dicit hec allopatia. v^l grece h^o allopate pates allopatē. i. aliena passio q^z ab alio infertur s^z Hug. pāp. vo ita dicit. Allopatia tie. passio sub alio in alium transiens.

Alloquor ris. ex ad et loquor q^z ris mutata d. i. l. Et ē alloquilog ad aliū. vñ ex vi. ppōnis ostruīt cū actio rei rōnalis: vt alloquor ad te. i. loquor ad te. et cor. lo. vide in loquor.

Allotheca ce. dū ab alon. et thesis positio. i. diuersa positio accidētis vel accidentiū ut quū casus v^l persona ponit p casu v^l persona: v^l quū diuersi casus vel diversē psonē cōstrūnt i trāstīue: et osilia fm Hug. Hrecisimus aut dicit allotheca genus nescit numeros neq^z casus. De h^o ēt require supra in q^z rta pte vbi egi de allotheca fm p̄ris.

Allubescētia vel allubentia tie. fe. ge. i. obedientia vel cō sensus. vide in allibesco scis.

Allubesco scis. i. obedire vel cōsentire. vide in allibesco.

Allucino nas. a luce dū lucio nas. i. suadet v^l luciare q^z si luci viciare: et opōit cū ad et mutata d. i. l. et dū allucio nas. iu xia luciare: idē h^o luciatio q^z in xia lucē appropinqtio: et Alludo dis. ex ad et ludo mutato d. in l. (cor. ci. allucino. et alludere illudere v^l sonare o gruere concordare: vt Hic alludit ad historiā. et pdūcīt. lui. vide in ludo dis. si.

Alluo luis. lui. tū. ex ad et luo luis mutata d. i. l. et alludere abluer delauat: v^l poti^z paulatī alluendo augmētare. Inuenit et q^z nq^z alluere p o sūptōe aqrū: vide i luo luis.

Allutes ab alluo lui. he allutes allutiu^z et h^o allutia orū. loca cenosa. i. ceno plena vbi flumi^z alluedo dimittit cenū: Alluui^z ab alluo luis dū hec alluui^z onis: (et putredine. et h^o alluui^z uiei. i. alluui^z v^l aquositas: aquaz inūdantia. iob. i. 4. Alluui^z paulatī terra consumitur.

Alluui^z luui^z. ge. neu. dū ab alluo luis. Et ē alluui^z latēs icremētū q^z fit quū fluui^z ex vna pte addit ripe. vñ h^o al luui^z uui^z. dū ager que paulatī fluui^z alluedo i agruz redit. inuenit tñ q^z nq^z alluere p o sūptōe aquaz et alluui^z p cōsūptōe riparū ex ags. Et h^o iō qr quācum fluui^z ex vna parte addit tñ ex alia demit et corrodit.

Allux cis. pdu. penl. sic pollux ci. vñ gdā. Allux et pollux bñ declian^z i uicis. et rō ē: qr bz u. nāliter lōgā aū x. i. rcto vt. s. ondi in scda pte: vbi egi de accētu noiu^z desinētiū in x. et vt dīc Hrecis. Est manuū pollex s^z dicāt pedis al. Alm^z: ab alo. alis. dū alm^z ma. mū. i. scūs pulcer nu. lux. triens fm Raba. pāp. etiaz sic dicit. Almus ma. mū. i. sanctus pulcer excelsus ab alendo etiam deriuat.

Alnia mons est apud smirnam.

Alnus: ab alo. alis. deriuat hec aln^z ni. quedā arbor eo q^z amne alaf. vñ hoc alnetū ti. locus vbi crescunt alni.

Alo alis alui. altū. v^l alitū. vñ duplia v^l alia h^o altor et alit. h^o altrix et alitrix: et h^o alitio et altio. et h^o altus. tui. et alit^z tui. tui. idez est q^z dū alitio. Alo cōponit: vt coalo lis. q^z est scde iugationis. inuenit et coaleo. inde coalesco. scis. ichoatiū: et cor. primā alo. Sed halo las. eam pdu. vñ v̄sus. Nutrio curtat alo. pdu. spūs halo. itē in Aurora dū. Claudio mendicos victi pietatis alebat.

Aloe fe. ge. arbor suauissimi odoris cui^z lignū vice tūnia. matū in altaribus adoleat: et inde hec aloes alois p quo dam vnguento amarissimo inde facto vel specie.

Alopicia cie. ē fluoz capilloz circūscripti pilis fulvis eris q^z litatē hūtib^z: sic dicta a silitudine aial^z vulpecule quam greci alopiciā vocāt. vñ alopicius sa. sū. i. calu^z: et acuit penl. vñ gdā. Masculis in tibia semp manet alopicia.

Alpha p^z līra apō grecos: et deriuat ab aleph hebreā līra: et pōit p p̄n: Apoc. i. ca. Ego sum alpha et o. pncipiū et finis.

Alphabetum. alpha componit cum beta secunda littera: et dicitur hoc alphabetum ti. i. abedarium.

Alpin^z na. nū. penl. pdu. in alpis exīs. et dū ab alpis pis. Alpis ab alpus: et dicit hic alpis huius alpis. sed raro inuenit in singulari numero: et dicunt alpes quasi alta petētes. i. montes vel q^z altipedes: et nō est cōpositio. Et est tractū a lingua galloz qui alpes altos montes vocant.

Alsi alisti. i. frigi preteritum est de algeo ges.

Alsor ab algeo ges. alsi q^z ē frigere. vñ descēdūt v^l alia: s^z nō sūt in v̄su hic alsor soris. et alsio onis. que ē res verbi.

Altare. altus componit cum ara: et dicitur hoc altare hui^z altaris quasi alta vel altorum ara. Et hoc altarium rū. pro eodem et hoc altar altaris. i. altare.

Altariolum li. dimi. paruū altarium vel altare: et cor. penl.

Alter ra. rū. nomē idiuuiduū: et facit gtūz alteri^z penl. cor. q^z supat nūm duab^z syllabis. vñ q^z creuit i syllabis minuit in tib^z sicut supra pbaui in alys. inuenit etiā apō anti quos alteri altere alteri in gtō: et in dtō altero altere altero: sic alio i dtō. i. oelis. i. Sup hoc filys vestris narrate: et filii vestri filys suis: et filii eoru^z generationi altere.

Alterco cas. caui. v^l altercor aris. i. certare litigare: et dū ab alter: et opōit vtrūq^z vt coalterco cas. et coalterco coal.

Alteritas: ab alter alteri^z alteri addita tas. fit (tercaris. alteritas tis. i. vicissitudo.

Alternus: ab alter dicit alternus na. nū. i. vicissitudinari^z. vnde alterne et alternatim aduerbia. i. vicissitudinarie: et alterno nas. verbū actiuū. i. mutare v^l alternatim aliqd dicere vel facere et etiam pro dissociare inuenit.

Altero ras. raui. verbū actiuū dicitur ab alter: et est alterare variare facere alterū. vnde alteratus ta. tum. i. variatu^z: et potest esse nomen simpliciter deriuatu^z ab alter.

Alteruter. alter opōit cū vter: et fit alteruter tra. truz. ḡtō alterutri^z. i. iste: vel ille: vterq^z ambo. inde alterutriū ad uerbiū. i. mutuū. vñ in ep̄la sancti iacobi dicit. Confite mini alterutri^z peccata v̄fa. inuenit etiā alterutrim ad uerbiū in eodez sensu. Quare aut alteruter nō declineat ex vtraq^z parte: sed tñ in fine quū cōponat ex duob^z re cōs integris. Dixi supra in tertia parte in tractam de cō posita figura nois: vbi egi de compōsitione integrorum.

Altigradus da. dū. penul. cor. i. alte gradien^z: v^l qui est in alto gradu: ab altus componit et gradus vel gradior.

Altilis ab alo. alis. dicit hic et hec altilis: et hoc le. i. res q^z ad hoc alit: vt pinguior fiat: et vt occidat vt porci et volucre domestiici. et dicit q^z nq^z substātū hec altilis q^z nq^z hoc altile. vnde i Matth. Tauri mei et altilia mea occisa sunt fm Hug. pāp. aut dicit. Altilia volatilia saginata studio. et p̄ris. dicit. Altilia saginata dicim^z ab eo q^z est alere: altilia quasi altilia vocamus et cor. penl. altilis

B

A

ante

M

vñ in Grecis. dñ. Omnis siluaruz: solet altilis esse domoꝝ
 Altiloqu⁹ q̄. qui. penl. cor. q̄ alta loquit̄. ab alt⁹ ⁊ loquor.
 Altio onis. i. alitio. vide in alo.
 Altisonas nantis. i. altū vel ex alto sonans: ⁊ cōponit ex al-
 tus ⁊ sonans vel sono nas: ⁊ cor. so.
 Altisonus na. nū. penl. cor. i. alte sonans ⁊ cōponit ab alt⁹
 ⁊ sono sonas.
 Altithronū ni. alt⁹ cōponit cuꝫ thronus: ⁊ fit hoc altithro
 nū ni. i. sedes regia. Et inde dñ altithron⁹ ni. qui sedet in
 illa sede: ⁊ cor. tho.
 Altitonas. altius cōponit cuꝫ tono nas. ⁊ dicit h̄ ⁊ hec ⁊ hoc
 altitonans tis. qui a lte tonat: est. n. deus altitonans ⁊ tri-
 nitatis sancta: ⁊ verbū: ⁊ aer: ⁊ celū. Et substantiue pōt di-
 ci hic altitonans deus.
 Alto tas. deriuat̄ ab altus ta. tū. sed nō est in vſu: ⁊ ɔponit
 inde exalto tas. i. in altū extollere: ⁊ ialto tas. p̄ eodez. a
 quib⁹ verbalia fin. Hug. Pap. vō dicit. Alto tas. nutrio:
 vel altum facio subleuo.
 Altrinsecus. ab alter dñ altrinsecus penl. cor. i. alter: ⁊ altrī
 sec⁹. i. ecōtrario vtrinq. vñ Prudēti⁹ in hymno. Rñdet
 ille altrinsec⁹. vñ fm Pap. altrinsec⁹ dextra leuaq; altrū
 Hen. i5. dñ. Et vtraspq ptes ḡtra se altrinsecus posuit.
 Altriplex cis. pen. cor. q̄ vñ q̄ ē aio duplex. ⁊ ɔpōit ab altera
 ⁊ plica f3 Hug. vñ f3 Pap. altriplex vñ duplex dolosus. ⁊
 Altrix cis. fe. ge. i. altrix. vide i alo alis. (cor. tri.)
 Alt⁹ ta. tū. b3 tres significatōes. Alt⁹. i. subtil: vt alta scia ē
 i isto. i. subtil: ⁊ alt⁹. i. pfūdus. ouersim. n. i. reciproce alt⁹
 pōit p pfūd⁹: ⁊ pfūd⁹ p alt⁹. ⁊ ɔpaf altior altissim⁹: in
 de hec altitudo. Itē iuenit alt⁹ p nutrit⁹: ⁊ tūc descēdit
 ab alo alis altū vñ altū. ⁊ dic Pap. Altū supi⁹ ⁊ iferi⁹ dñ
 ad vtrūq; altū p̄tinet. altū nāq; celū dicim⁹: ⁊ altū mare.
 Alue ab alueus dñ hoc alueare ris. vñ alueariū rj. vas i
 quo apes delitescunt.
 Alueolus li. penul. cor. mas. ge. dimi. i. puuis alue?. Daniel.
 i4. Intriuera panes in alueolo. vide in alueus.
 Alue? uei. mas. ge. dñ ab alu? alui. ⁊ ē alue? vēter fluiioꝝ.
 vñ hic alue? dñ qđā vas factū ad modū aluei fluiu in
 quo lauāt̄: pedes ⁊ olera: ⁊ carnes. vñ alueol⁹ li. dimi. tā
 oluei fluiu q̄ aluei vasis. Daniel. i4. Intriuera panes
 Alumē ab alo. alis. dñ h̄. alumē minis. vñ dñ (in alueolo.
 a lumine. eo q̄ ceteris colorib⁹ p̄beat lumen vel alimen-
 tū: ⁊ pdu. lu. Pap. dicit. Alumē a lumine dñ eo q̄ lumen
 prestat coloribus tingendis: ⁊ cor. mi. in obliquis.
 Alumnatus ta. tū. i. nutritus: ⁊ dñ ab alumnus: ⁊ scribit si-
 ne p. ⁊ est in. ⁊ n. eiusdem syllabe.
 Alūnus: ab alo alis dñ h̄ alūn⁹ ni. q̄ nutrit vel q̄ nutri⁹. vñ
 versus. Est ⁊ qui nutrit ⁊ qui nutrif alūnus.
 Aluta: ab alo alis dñ h̄ aluta te. pellis q̄ candidata dñ vul-
 gariter cordouane q̄ alit pedes. vñ iuuenal. Appositaz
 Anigre lunā subtraxit alute. ⁊ inde h̄ alutari⁹ rj. i. pellipa-
 riis q̄ vñ q̄ opāt pelle candidatas vel tinctas: vel q̄ eas
 candidat. i. serenat vel tingit.
 Aluulus li. dimi. penul. cor. i. paruus aluus.
 Aluus. ab aluo aluus dñ h̄ aluus hui⁹ alui fe. ge. q̄si albus: ⁊
 est aluus q̄ cibū recipit ⁊ purgari solet. vñ ⁊ sic dñ q̄ lu-
 tur. i. purgef. Ex ipsa. n. sordes stercoꝝ fluunt: ⁊ differt a
 ventre ⁊ vtero. vide in venter.

A ante M

Am prepositio semp in cōpositione iuenit. Sed an p n. est
 cōiunctio q̄ in cōpositiōe nō iuenit sicut dixi supra in pri-
 ma pte in ca. de syllaba vbi determinauit de m.
 Ama ame. fe. ge. fm Iſi. dñ ab amo amas. q̄ ml̄tū amat q̄
 ⁊ strix dñ a strigēdo: ⁊ ē auis nocturna. vide de h̄ i strix.
 Amabilis: ab amo amas. dñ h̄ ⁊ h̄ amabil̄ ⁊ h̄ le. vñ ama-
 biliter aduer. ⁊ cōponit inamabiliter aduerbiu.
 Amabo interiectio blandientis: ab amo amas dicit̄.

Amadrias. amans participiū cōponit cuꝫ driias: ⁊ est arbo-
 ⁊ fit hec amadrias driadiſ. amadriades dee sunt arbo-
 quasi amantes driadiſ.
 Amamen. ab amo as. dñ amamē minis. ⁊ h̄ amamentum
 amamenti. p̄ eodē. i. amatio: ⁊ pdu. penul. ameu.
 Amādo das ex a. ⁊ mādo das. i. extra lōge mādare ⁊ absen-
 tare. Et i eodē fēsu iuenit amādo das: vide i mādo das.
 Amanitis tidis. fe. ge. f3 amanitis ē mas. ge. vñ. it. Reg. ca.
 i4. d3 dici naamā amanitis: nō amanites. ⁊ pdu. penul.
 amanitis. De h̄ dixi supra in tertia pte in tractatu d̄ spe-
 ciebus nominū vbi egi de patronomicis.
 Amans tis. ois. ge. pticipiū de amo amas: ⁊ ɔstruif cuꝫ actō
 sicut ⁊ stū verbū. Quicq; ē nomē: ⁊ tūc ɔstruif cuꝫ gtō. vi.
 pris. Amans illū pticipiū est: amans illius nomen est. ⁊
 cōpaf fm q̄ nomen: amans tior. tissimus.
 Amaracus: ab amarus dñ h̄ amaracus ci. quedā herba vñ
 amaracus qđā puer q̄ dū deferret vnguenta ⁊ cecidiss;
 mortuus est: ⁊ mutatus in flore sui nois f3 fabulas poe-
 taz: ⁊ ita a noīe illius dñ herba amaracus ⁊ flos ⁊ vngue-
 tū qđ inde fit hoc amaracuꝫ dicit̄.
 Amareo res dicit̄ ab amarus: ⁊ est amareo amarus suꝫ vñ
 fio: vnde amaresco.
 Amarico: ab amarus amarico cas. verbū actiuū. i. amaruz
 facere vel defatigare: vnde verbalia.
 Amoricosus sa. sum. i. plenus amore: ab amarus dicit̄.
 Amarus. ab a qđ est sine ⁊ mare p̄ trariū dñ amar⁹ ra. ru.
 ⁊ ɔpaf amarior. rissim⁹. vñ h̄ amaritudo dinis. amarus
 cōponit vt pamarus q̄ amarus ambo p̄ valde amarus.
 Amasa se. ē ppriū nomē viri de quo dñ Regū. i7. Amasa
 vō p̄stituit Absolon ⁊ ioab sup exercitū: ⁊ cor. penl. vnde
 in Aurora dñ. pmittes amase rex militie dominatum.
 Amasco scis. verbum inchoatiuum. i. incipio amare.
 Amasio onis. mas. ge. idem est quod amasius.
 Amasiolus li. dimi. penul. cor. paruus amasius.
 Amasiunculus li. dimi. paruus amasius penul. cor.
 Amasi⁹ ab amo as. dñ h̄ amasi⁹ su. q̄ itēpate amat vñ q̄ itē
 pate amas. ⁊ ē amasi⁹ luxurie amic⁹: hōestatis inimic⁹:
 a quo amasiol⁹ li. dimi. ⁊ h̄ amasia: ⁊ amasiola le. dimi.
 Dicit̄ etiam hic amasio onis idem quod amasius. Et in
 de hic amasiunculus dicit̄ paruus amasio.
 Amathi interpretat̄ veritas: ⁊ accentuatur in fine.
 Amatorculus li. dimi. paruus amator penul. cor.
 Amantricula le. dimi. parua amatrix.
 Amaturio ris. verbū meditatiū. i. meditor amare: ⁊ fo-
 matur abyltimo supino d̄ amo as. f. amatu addita rio: ⁊
 corri. u. ante r. sicut ⁊ parturio. ris.
 Amatus: ab amo amas dicitur amatus tuis. tui. i. amatio:
 ⁊ mobiliter amatus ta. tum.
 Amazones dicit̄ ab a. ⁊ mazon qđ ē māma q̄si sine māma
 . f. dextra quā inurebat ne impediret eas in sagittando ⁊
 eaꝝ nudabant. ⁊ h̄ etiā faciebat de sinistra ne clipe⁹ im-
 pediret. Edeze dicit̄ vni māme: he sine viris viuit
 ⁊ cor. penul. amazones. Virgi. Enei. ii. Pulsant ⁊ pictis
 bellan̄ amazones armis. Et scias q̄ vt dic Iſido. ethy.
 8. Tria sūt genera ɔuetudinū: sicut scythaz: vbi femine
 ⁊ viri in pugnā eunt: amazonū vbi sole feminine. Roma-
 norum aliarumq; gentium vbi soli mares.
 Ambactus cta. ctū. i. circūact⁹ sicut solet esse quisquis du-
 bitat. ab ambigo gis. dicitur.
 Ambages gis. dubia locutio ab ambigo gis. ⁊ pdu. penl.
 Ambago ginis. dubia locutio ab ābigo gis. pdu. penul. in
 Ambagularis: vide in arriambale. (nominatio.
 Ambi. i. serui ab ambiendo. i. circūeundo dicti.
 Ambidēs ab ābo ⁊ bidēs ouis ɔpōit h̄ abidēs dētis. i. ouis
 h̄ns in superiori parte dentē vñ ⁊ taliū in iferiori parte.
 Ambidexter: ab ambo ⁊ dextra cōponitur h̄ ambidexter

teri: ille q̄ vtracq̄ manu vtiſ pro dextera sicut fuit Roth
vt habetur in libro iudicium.

Ambisariā aduerbium discretiuum.i.ex ambabus parti-
bus ab ambo componitur.

Ambigo gis. Ago cōponif cū am: & fit ambigo gis.b inter-
posita.i.dubitare: & cor.bi. & facit p̄teritū ambegi. Antig-
m̄ dixerūt ambiguī supinū nō est in frequenti v̄su.

Ambigu ab ābages d̄r ābigu gua.guū.i.dubi & ḡpaf sic
ambigu magis ābigu ifsim. &c. vñ h̄ ābiquitas tatis. &
ambiguosus sa.sū.i.dubitabilis v̄l plenus ambagibus.
Ambilo quis.ambo cōponif cū loquēs & fit ambiloquis
qua.quū.i.bilinguis q̄ nunc h̄:nūc illud affirmat. vñ am-
biloquium quij.talis locutio: & cor.lo.

Ambio bis.biui.bitū.circūdare: & cupere: & pprie honorē:
& cōponif ab am & eo & iterponif b.ca euphonie: & mu-
tata in i.yide in eo is.

Ambitio.ab ābio d̄r h̄ ābitio onis.i.circūdatio v̄l cupiditas:
& maxie honoris.vñ ābitiosus sa.sū.i.cupidus & pro-
pprie honoris:& ḡpaf. vñ h̄ ābitiositas.i.cupiditas: & hec
ambities ei.p eodē. & qr ambitiosoz est blandiri & adu-
lari:iō qñq̄ ambitio ponit p adulatiōe: & blāditys. & for-
mat̄ ambitio ab hoc grō ambiti addita o.vñ p̄t.scribiſ:
qd̄ tamen accipit sonum de c.

Ambit' tuis.ge.mas.i.circuit': & ābit'.i.cupiditas: & pprie
honoris:& d̄r ab ābio bis. & cor.bi. i v̄bali: s̄z et p̄duiſ ūsupi-
no: & i principio ābit' ta.tū.Qui. i p̄ metamor. Jussit & ābi-
te circūdare littora terre. Lucan' i.i.Letal' ābit' v̄rbis
Ambo onis.mas.ge.i.pulpitū v̄bi ex ābab'.(i.circuit'.
ptibus sunt gradus ab āphi q̄si āpho: & idē d̄r amo amo-
nis. Itē ambo nis.i.gradus.vñ ambulo las.

Ambo ab āpho greco qd̄ egpollet huic p̄pōi āphi qd̄ signi-
ficiat circū. Et nota q̄ abo diuidit & colligit: colligit & nō
diuidit. vñ vere possū dicere. Isti duo ferūt hūc lapidē:
s̄z nō abo ferūt hūc lapidē nisi vtracq̄ ferat. Et declinat̄
pluralr. H̄i abo he ābe b̄ ābo:grō āboz āboz:d̄r
ābob' ābab' ābob' &c. Et sic qdā ad modū p̄me qdā ad
modū sc̄de qdā ad modū tertie declinatōis. Et scias q̄
qñ ē distributiū caret vtō:s̄z qñ ē collectiū b̄z v̄m̄. vi
Ambra bre.f. ge.sp̄s quedā valde cara: & di- (de i duo,
cunſ ab ambrosia ambrosie.

Ambro.ab ābrosia d̄r h̄ ābro onis.i.leccator.s.idex qd̄ lu-
cromāduc ardēlio ganeo:s̄z iterest. Ambro d̄r ille q̄ bñ
scit iudicare de sapore ciboz: & libēter gustat bñ sapora-
ta. Lucro d̄r ille q̄ gulose & imūde oia deuorat. sic dict'
alnes qd̄ ē sordes: v̄l a lura qd̄ ē v̄tris. Māduc d̄r ille q̄
ore hiās turpis māducat. Ardēlio ab ardeo q̄ ardēs ē in
leccacitate. Ganeo q̄ morat̄ i tabnis: qr ganeuz ē tabna
v̄bi fit leccacitas. Inde ganea leccacitas. vñ ganeo talis
Ambronin'.ab ambro qd̄ est leccator d̄r am'.(leccator.
bronin' na.nū. vñ qdā cū vellet aliū redarguere ait. Tu
bēs lurconinā buccā: & ābronina labia volēs signare q̄
ml̄tū & turpiter comedebat & libēter de bene saporatis.

Ambrosia sie.fe.ge.quedā berba p̄dulcis saporis: diuina
dicta eo q̄ idē pascant̄ eg deoz. vñ & ambrosia d̄r qñq̄
nectar v̄l cibus deoz. vñ ambrosius sia.služ.i.dulcisyl'
gulosus: & tunc ab ambro dicit̄.

Ambubaiā:ab ābo & balneū ḡpōi h̄ ābubaiā femina fre-
quēs circa balnea:q̄si ābiēs balnea. vñ Dora. i fmōib':
Ambubaiāz collegia pharmacopole. v̄l ābuba lingua
syroz d̄r tibia v̄l symphonie:ide ābubaia.i.tibicina vel
symphōistica. v̄l ābubaia ē ḡpositū ex ābo & baia: si qdē
baia loc̄ erat amenissim' quē leccatores frequētabāt.
ide ābubate q̄si freqntātes & ābiētes locū.s.leccatrices.
Ambulacrū cri.penl.nāliter cor.d̄r ab ābulolas. & est am-
bulacrū loc̄ ad spaciādū spacioſus: qd̄ etiā p̄ porticu re-
periē. vñ fm̄ p̄p̄. Ambulacrū est spaciū ambulandi,

Ambulatozū r̄i. ge.neu.loc' aptus ad ambulandū & den-
tatur ab ambulolas.

Ambulolas v̄bū neutr. Et p̄t veriūri ambo onis: qd̄ ē
gradus:vñ v̄balia.Ambulolo cōpōi vt deambulo.i.ō lo-
co ad locū spaciādo ābulare. vñ v̄balia.Obambulolas.
i.circūambulari vel qd̄ meli' ē p̄ spaciari. vñ Qui.meta-
mor.z. In teneris formosus obābulat herbis.pambu-
lo las. vñ v̄balia. Cōponif quoq̄ vt pambulolas: coam-
bulolas. & hinc v̄balia: & reambulo.i.redire remeare.

Ambululus penul.cor.ab ambulolas.d̄r ambululus la.lum.
penul.cor.qd̄ & substantiue p̄tponi p̄ cursore qui causa
festinationis legatur.

Amburbale balis.vel amburbium b̄j.sacrificium qd̄ cit
cuit ciuitatē.vide in aruambale.

Amella.Mella.i.fluui' cōponif cuz a qd̄ est iuxta: & dicit̄
hec amella le. quedā arbor que iuxta mellā fluuiuz cre-
scit cui' flos d̄r hic amellus. vñ Virgili' in Heor. Est eti-
am flos in pratis cui nomen amello.

Amen.i.fere:vel fideliter:vel sic fiat: & est hebreū. Quare
nō sit interptatū dictū est supra in alleluya. & est cōposi-
tum fm̄ Hug.ab a & mene: qd̄ est defectus q̄si sine defe-
ctu: sed potius videſ ethymologia q̄b cōpositio. & accen-
tuat̄ in fine & scribiſ p̄ n.in fine: sed amem verbuſ p̄m.

Amendo das.vide in amando das.

Ameniū nu.neu.ge.i.locus pulcer & delectabilis: & etiam
pro amenitate ponif: & dicit̄ ab amenus na.nū.

Amēs.mens ḡponif cū a qd̄ est sine: & d̄r h̄ & h̄ amēs
tis.fatu' q̄si sine mete. & cōpāt̄ amētior tissim'. vñ amē-
ter tius.sime.aduer. & h̄ amētia tie. & amēto tas.i.insani-
re: v̄l poti' insanū facere fm̄ Du. Hrecism' v̄o dicit. Nil
mētis retinēs hō secū d̄r amēns. Et vi dicit p̄p̄. Amē-
tia p̄petuū: dementia v̄o tpale est vitiū.

Amentia tie.in amēns vide: & formaſ ab hoc d̄r a menti
addita a. & accipit t.sonum de c.

Amētū ti.neu.ge.corrigia ligata in medio haste. vñ amētū
d̄r q̄si a medio ligatū v̄l q̄si medie haste aptatū. vñ amē-
to tas.amēto aligd p̄uceſ ſz Hu.p̄ap.v̄o dīc.amētū dī-
ctū quo media hasta ligat̄ vt faculeſ i hostes vinculū ē.

Amen' ab amo fm̄ Uar.amenus na.nū. Sic.n.dīc Hug.
amenū eo q̄ solū amore p̄stet: & ad se amādū alliciat. v̄l
d̄r amenū q̄si amuniū.i.sine munio.i.sine fructu. Dele-
ctatōe.z.n.solū ſert: & cōpāt̄ amenior ſim'. vñ h̄ ameni-
tas tis. & h̄ amenitudo nis.iocunditas delectatio. Ame-
nus ḡponif vt iamen'. Ab amen' d̄r ameneo neas. & pdū.
penl.vñ Aurora d̄r. Tal' amena ordo domū qr flore ro-
saſ. p̄p̄. Amena loca dicta: qr amore p̄stāt:iucūda: vñ
Ametist' ſti.lapis p̄ciosus vñ de duodecim. vñ hec (dia.
ametistina ne. vestis eiusdē coloris d̄r: & cor.penl. ſz p̄p̄.
magr̄ ſz vñ. vñ qdā. Lausidicū v̄dūt: ametistina p̄ue-
nit illis. ſz aut̄ regulas p̄ris. videſ p̄ducēda na. ſiue ac-
cuēda maxie in p̄sa. & hoc cōius retinet̄ ab auctoribus.

Amiaton lapis dict' a veterib': qr si ex ipso fuerit p̄texta
ignē resistat: & igni imposta non ardeat: sed splendore
accepto nitescat. & est tertia l̄ra i.in papia.

Amicalis ab amic' d̄r h̄ & hec amical' & hoc le: & hec
amicabil' & hoc bile. qd̄ p̄t eē ab amicor caris. vñ amica-
biliter aduer. & hec amicabilitas tatis.i.amicitia.

Amicio.ab amic' d̄r amicio cis.ui.amictū v̄bū actiūū.i.co-
opif v̄l adiūgeſ v̄l ligar: qr q̄āciū ſibi ſociat eū coopit p̄
tegit & d̄fēdit. vñ Qui.i.s.metamor. Ille q̄ ablat̄ fuluis
amicif i alis. Hier.4.3.Sic amicif pastor pallio ſuo. ami-
cio ḡponif vt circūamicio cis. vñ circūamict'. itē coāicio-
cis. ſbtracta n. Et ſcias q̄ iuenit aicioz nomi ḡpatiū de
amic': & iterpōiſ ci syllaba qñz cā d̄rie: vt diceſ i amic'.

Amicor:ab amic' d̄r amico cas. v̄bū actiūū & amicor ris.
v̄bū deponēs in diuersis significationib': vt amico illū

Be A ante

tibi. i. facio illū amicū tibi: t amicor tibi. i. suz amic? tibi.
Amictuo. ab amicio cis. amictu. dī amictuo ctuas. frequē.
 vnde verbalia. t cōponit: vt circūamictuo as. dicit tñ t
 circūamicto tas. per syncopam.
Amict? ab amicio cis. amict? cta. ctū. i. coopt?: t h amict?
 ctus. ctui. t h° amictoriū ry. ambo p quolibz vestimēto.
Amiculū ab amicio. cis. dī h° amiculū li. mitravgial. v'l est
 amiculū lineū palliū meretricū. Hoc. n. in adulterio de
 phēse idueban: vt i tali amiculū poti? qz i stola pollue
 rēt pudicitia. t erat oī signū meretricie vestz: s; nūc ē ho
Amic? ab amo as. deriuaf h amic? ci. qz amo/ (nestatis.
 ris custos: v'l dī amic? ab hamo. i. catena charitas: t adie
 ctiue amic? ca. cū. t opaf vt amicor cissim?. Lui? cōpati
 uū posuit plaut? i penulo. Nihil ingt ē hoiu3 amico opor
 tuno amici?. t ide amice ci?. cissime. aduer. t h° amicitia.
 Et nota qz i opatiuo amicor iterpōf h syllaba ci. qnqz
 ad dī pme psone h° vbi amicor ciris. Et dī amicitior:
 t pdu. pen. amic?. Sz amicio cis. cor. mi. vñ v̄sus. Si nu
 dos amicis scis potieris amicis. Et scias qz fz Ambrosiū
 amic? ē alter ego. Et qdā sapiēs dic. Alter ego nisi sis. nō
 es mibi ver? amic?. Nl mibi sis vt ego nō eris alter ego.
Amigdala nomē grecū ē: q latine nux lōga dī. Hāc alij nu
 culā vocat. i. minorē nucē. t nota qz iuenit h° amigdala
 le. t h amigdal? li. t h° amigdalū li. p fructu: t inde ami
 gdalin? na. nū. penl. pdu. Bene. zo. Zollēs g Jacob vir
 gas populeas virides t amigdalinas. Et ē m. scda l̄ra t
 g. est qrtz fz Pap. in amigdala: t cor. penl. vñ qdā. Po
 pulus est arbor vt amigdalus has parit estas.
Amilari? lapis est vocatus q vbi est posit? miliariū ostend
 dit viantib?: ab a miliariū qz miliario aptaf.
Amistides lapis esl que q secu3 gestauerit inebriaris nō po
 terit: sicut dicit Hug.
Amita te. soror patris quasi alia mater dicta cor. mi. t deri
 uatur ab amo.
Amitto tis. si. sū. i. pdo: ex a t mitto: sed admittō p d. aliō si
 gnificat vt. s. dixi: t cōponif ex ad t mitto. Itē inuenit
 amitto p duo m. ex am ppositiōe t mitto sicut admiror
 ex ad t miroz: t amiroz ex am. t miroz dicit.
Amman per duplex m. scribit t proferit: t est propriuz no
 men loci: t accentuat in fine.
Ammiroz raris. in admiror est.
Amitto tis. in admittō est.
Amnēsis fe. ge. qlibz villa circa amnē sita: t dī ab amnis.
Amnicola le. cōis ge. penl. cor. colens amnē. t componit
 ab amnis t colens.
Amniculus li. dimi. i. paruus amnis: t cor. penl.
Amnicus ca. cū. penl. cor. i. fluminalis: ab amnis dicit.
Amnis. ab amen? dī h amnis h° nis. i. fluui?: t pp ameni
 tate ripaz fz Hug. Pap. v̄o dic. Amnis fluui? ab ameni
 tate dicit frōdib? redimit?: t dessnit abltūs i e. t i. am/
Amnites gēma silis vitro sed durior. (ne v'l amni.
Amo as. ui. tū. vñ h amator ris. Et amatori? ria. riū. Amo
 cōpōit vt Reamo as. i. rursuz amo: t deamo as. i. valde
 amo: t pamo p eodē: t hic v̄balia. t ē actiū amo. cū su
 is cōpositis: t cor. pmā. Sz hamo as. p piscari t h ham?
 mi. pdu. vñ v̄sus. Haman? pisces: s; aman? sepe puelle.
 Una sp amo cui? non soluor ab hamo. Et differt amo a
 diligo. qz diligo i bono: amo sumi? i malo. itez amamus
 ardēti?: diligim? leui?. itez ab amo h amator toris. t h°
 amatrix cis. t dessnit abltūs in e. tñ ab bac amatrice.
Amodo. i. deiceps: pōit ab a t mō posito aduerbialr sm
 Hug. Et nota qz fm pris. ab m. v'l v. loco cōsonātis inci
 piētibus solet in cōpositionē pponi a vt amodo amens:
 aueho auerto: t sic de alijs cōsimilibus.
Amolior liris. amolit? sū. i. remouere auertere. Luca. in. 5.
 Deu quā fortuna bumeris iā pōdef fessis amolit onus.

Amomū mi. penl. pducta neu. ge. dī qz velut odore cina
 momi referat: t nascit h° arbor i syria: t armenia. Apoc.
 is. t cinamomū t amomum. vñ Alexander. Qui canne
 functum producit amomum.
Amon fili? ppli mei interptaf. Uel amon interptaf fidei
 v'l honest? t fuerūt Moab t Amō fili loth a qz moa
 bite t amonite dicti sūt. t accentuat in fine amon.
Amonita te. penul. pdu. ab amon dī. vide in amon.
Amor. ab amo as. dī h amor oris. t ē amor pi? filioz. iust
 vxoris. crudel? h nāz. obscen? meretricū. itez amor qui
 pius ē vocat cupiditas v'l libido. qui rect? ē dilectio v'l
 charitas. Et v'l dic. Qui. epi. Res ē solliciti plena timoris
 amor. Et nota qz sic colligit ex v̄bis Diōysu i li. de dīnis
 noib?. amor hz triplicē v̄m. s. iclinatiā. eleuatiā. t coor
 diatiā. inclinatiā qz iclinat supiora iferiorib?. Eleuati
 uā qz eleuat iferiora supiorib?. Coordinatiā qz coordinat
 eq̄lia coeq̄lib?. Hāc āt triplicē v̄m amor dī effīc i bis
 quos replet. Nl iclinat eos p hūilitatē t sui pteptū. Ele
 uat i desideriū supnoz. Coordinat iūcē p v̄niformitatez
 moz. psal. ipse. n. hitare fac vñ moris i domo. vide in
 dilectio t charitas. Dic nota qz amicitia se extēdit ad
 aliquē duplī. vno respcū sui ipsi?. Et sic amicitia nūqz ē
 nisi ad amicū. Alio se extēdit ad aliquē respcū alteri p
 sone. sic si aligs hz amicitia ad aliquē hoiez rōne cui di
 ligit oēs ad illū hoiez p̄tinētes. siue filios siue fuos siue
 q̄litercūqz ei attinētes. t tāta pōt eē dilectio amici qz pp
 amicū a māf hi q ad ipz p̄tinēt: et si nos offēdat v'l odi
 ant: t h° mō amicitia charitatis se extēdit etiā ad inimi
 cos. quos diligim? ex charitate i ordine ad deū. ad quē h°
 pncipalr amicitia charitatis. itez vt dic. Bre. Amor dī
 nūqz ē ociosus. Opaf. n. magna si ē. Si āt opari renuit.
 amor nō ē. expōe magna opaf i pposito: nō tñ sp magne
 opaf i actu i pnti vita. vide i pfectio. Et nota qz h° tria.
 amor dilectio charitas se hñt ex additōe adūnicē. Amor
 .n. dic. simplicē iclinatōe affect? i amatū. vñ ēt qnqz pas
 sionē dic fz qz ē i pte sēsitiua. t sic amor ēt i irrōabilib? i
 uenit. Dilectio āt p̄suppōit electōe sic ipz nomē oñdit.
 vñ tñ rōnabilitū ē. Sz charitas pōit qdā v̄hemētiā di
 lectōis. iquātū dilectū sub iestimabili p̄cio hz fz qz res
 ml̄ti p̄cy care dīr. Uolo ēt te scire qz amicitia addit ali
 qd sup amore. qz ad rōnē amoris suffic qz hō velit honū
 qdcūqz alicui. Ad rōnē āt amicitie oz qz aligs velit ei bo
 nū qd vult sibi vt. s. velit uersari cu ipso t uenire i ill
 q maxie amat. vñ iter ml̄tū distātia pōt eē amor. Sz non
 amicitia. qz nō uersant fil: qd ē ppriū amicitie. vñ dic
 phs. 9. ethy. qz amici nō optat amicis maxia bonoz. ne
 dissoluat amicitia. Dic tñ aiauerte qz l̄z de? in ifini
 tum distet a creatura. tñ opaf in oib. t in oib? est. tō
 pōt saluari etiā ratio amicitie inter deuz t creaturā.
Amorosus sa. sū. plen? amore. ab amo oris. dī. t compa
 amorositor sūm?. vñ amoroſe sius. sissime. aduerbiuz.
Amorreus. arace?. asenus. t aradius. fuerūt fili chanaan
 vñ qdā ppli dicti sunt amorreū alij aracei. alij asenei. alij
 arradij. t pdu. penl. amorreus.
Amos interptaf ppli aiulsus. qz ppheta missus fuit ad
 ppli israel. qz iā erat aiulsus a deo. t acui in fine.
Amphi greca ppositio latine dī circuz vel dubium.
Amphibologia gie. penl. acuta ē abiguitas dictōis fz ap̄hi
 bologia ē abiguitas s̄nie t structōis. ab amphib: qd ē du
 biū. t logos qd ē sermo. t bole qd ē s̄nia. idē amphibol?
 la. lū. t amphibolic? ca. cū. penl. cor. De h° supra dcī ēi
 qrtz pte i ca. de v̄tys ānēxis barbarismo t soloecismo.
Amphibrac? ci. penl. cor. pes p̄stas ex trib? syllab. p? t vltia
 breuib?. t media lōga. t ē h̄ri? aphimacro. t pōit ab am
 phi qd ē circū. t bracos qd est breue. idē amphibracus.
 pes bicide bñs breue syllabā in medio longā. t cor. bra.

Amphibidox ab amphi qd ē circū: t doxa qd ē glia cōpōit
amphibidox. i. ex vtraqz pte glosus: t pdicit do.

Amphimacr̄ cri. pes ɔstās ex trib⁹ syllab: ex pma t vltia
lōga: t media breui: t dī ab ḥphi qd ē circū: t macros qd
ē lōgū. idē amphimacr̄ pes hicinde hñs lōgā syllabā. i.
medio breui: t cor. ma. vñ v̄sus. Amphimacr̄ pma. me⁹
breui lōgat t imā. Amphibrac⁹ varia postulat ire via.
Amphion: gdā citharedus pfec⁹ g t theban⁹ fuit. h° etiā
sic t plā alia noīa p ph interdū fz q̄ greca sunt: atqz p f.
latina. qñqz inuenies scripta. ita dicit. Pap̄.

Amphitheat̄: ab amphi. qd ē circū: t theat̄ cōponit h°
amphitheat̄ tri. i. theat̄ hñs circūquaqz spectaculū.
v̄l dī h̄ loc⁹. gladiatoꝝ circūtrit⁹. v̄l dī sic: qr ex duobus
theatris sit fact⁹: q̄si ex vtraqz pte theat̄ hñs: qr ḥphi.
theat̄ rotūdū ē: theat̄ v̄o ex medio ḥpitheatre ē: se
micirclī hñs figurā fz H̄. Pap̄. sic dic̄: Amphitheat̄
loc⁹ rotūdus ad spectaculū factus: t cor. nāliter penul.

Ampbitrites. ab amphi. qd ē circū: t tero. teris. dī h̄ ḥphi.
trites. tis. i. mare: a circuterēdo lit⁹: sic dict⁹. H̄ecis. Dic
ampbitritē qui terrā circūit omnē.

Ampho grecum est: t equipollet huic prepositiōi amphi:
qd significat circū.

Amplexor. plecto. p plecter cōpōit cū am. qd ē circū: t dī
āplexor. cteris. amplex⁹ sū: v̄bū cōe q̄si circūcirca. flectē
do brachia cīgere. v̄l cīngi. vñ h̄ amplex⁹. us. ui. t ample
xim aduer. i. diūctim: t amplexor. taris. frequētatiū.
Amplifico. cas. caui. verbū actiuū penl. cor. i. amplū facio.
t cōponit ab amplū t facio.

Amplitas tatis. fe. ge. i. amplitudo: t dī ab amplius ampla
amplū ampli: addita tas.

Ampl⁹ pla. plū. ɔpāt̄ āplior plissimus. āpla plior. plissima.
āplū pli⁹. plissimū. vñ āple pli⁹. plissime. aduer. t cōpōit
cū p: t fit pampli⁹: Heb. 9. Perampli⁹ t pfec̄ti⁹ taberna
culū. t Declinat̄ hic t hec pamplior: t hoc pamplius.

Ampullia. āplus pla. plū. cōpōit cū bulla qd ē inflatio aq t
fit hec āpulla le. eo q̄ sit āpla ad silitudinez bulle fz quos
dā: fz meli⁹ ē vt ɔpōat̄ cū am. qd ē circū t bulla: t quer,
sab. in p. vt dicat̄ ampulla q̄si ambulla. i. circūcirca ifla
ta ad modū bulle. vñ ampullosum sa. sum. i. supbus: arro
gans inflatus: t ampullor aris. i. verbis superbis iflatis
t sexquipedalibus vti: t scribit̄ per duo l.

Amputo tas. ui. ex am. t puto tas. t ē āputat̄ ex toto. vndi
q̄ scideſ v̄l remouere. vñ i ps. Amputa opprobriū meū
qd suspicat⁹ sū: t cor. pu. Et vt dic̄ Hug. Uites s̄t putāde
t nō āputāde: nisi forte velim⁹ vineā ex toto eradicare.

Amula le. fe. ge. fiala in silitudine yrceoli fz Hug. Pap̄. n.
dic̄. Amula vas vinariū quo offert oblatio ex deuotiōe:
t cor. penl. vnde h̄. 3. Reg.ca. 7. Fecit quoqz hiraꝝ lebe
tes t scutas t amulas.

Amurca fe. ge. i. ferioꝝ fex olei. t cōponit ab a t mergo gis.
qr ab oleo se mergat iferius: t inde amurgosus sa. suz. t
cōparat̄: vñ amurgositas tatis. Et scias q̄ amurga ppe
est iferioꝝ fex. olei. sed qñqz ponit p̄ fece alterius liquo
ris: t fm̄ quodā dī ab amarus: qr est amara.

Amussis sis. fe. ge. p geminū s. t cōponit ab a qd est sine: t
mussis. qd est dubito tas. Et est amussis instrumētuz
plūbatū cemētarioꝝ: qd emittūt a sursū v̄sqz deorsū: ad
ppēdēdā eglitatē pietis. vñ t alio noīe dī ppēdiculuz a
ppēdo. vt dī regula q̄ h̄ lapides i muro coequare. t sic
dī q̄si cemētariū reddit certū.

A ante N

Ana grece sursuz latine. est aut̄ interiectio deprecantis fz
Pap̄. t accētuaꝝ in fine. Ana etiā dic̄ re: vñ anapestus
pes. metricus quasi repercuſus.

Anabatrū tri. i. cortina ab ana sursū: t batin qd ē gradus:
qr sursū gradis: t extēdit. v̄l dicunt̄ anabatra gradus. qr

p̄ eos sursū gradis: t ascēdit. Junena. Cōducto pendent
anabatra tigillo. i v̄traqz significatōe h̄ pt accipi fz H̄.

Pap̄. v̄o dic̄. Anabatra idē qd pulpita v̄l gradus scale.

Anachoreta te. cōis ge. i. heremita q̄si cor agēs ad deū iein
nus t afflictōib⁹: t deriuat̄ ab āgo gis. t fz h̄ ē nomē la
tinū: v̄l dī ab ana qd ē sursū: t chor⁹ q̄si celestē choꝝ mē
te ihitās. t fz h̄ ē nomē nothū: t idē hec anachoresis. i.

herem⁹ v̄l vita anachoretal v̄l dom⁹: t anachoreticus
ca. cū. possessiū fz Hug. v̄l fm̄ Pap̄. Anachoreta here
mita reclusus q̄ deserta petit: t solus hitat: t pdu. penl.

Anadiplosis require supra in quarta parte in ca. de scema
te: t corri. penul.

Anaphora penul. cor. vide in q̄rta pte ca. de scemate.

Anaglipha phoz. eminēs pictura: sic ē i frōtispichys ecclia
rū: t i alis altis locis. t sūt ēt anaglipha vasa sculpta su
pi⁹: ab ana qd ē sursū: t gliphe qd ē sculpe: vel sculptura
q̄si supiores sculpture v̄l picture: vnde anagliph⁹ pha.
phū. i. sculpt⁹ t anagliphar⁹ rū. sculptor. t cor. penl. siue
scribat p f. fm̄ latinos siue per ph. fz grecos. vnde v̄sus.
Dic celaturas que grecos anaglipha dicit.

Anagoge ges. excelsus itellect⁹: vt de deo t de āgel t h̄. t
dī ab ana qd ē sursū: t ge. qd ē terra: v̄l ab ana t goge. du
ctio q̄si sursū ductio: vñ anagogetic⁹ ca. cū. q̄ tractat̄ ce
lestib⁹. vñ anagogeticē aduer. Itē anagogic⁹ ca. cum. vt
sensus anagogic⁹: vñ anagogicē aduer. t accētuaꝝ i fine
anagoge ges. pōt ēt declari h̄ anagogia gie. idē qd ana
goge. t acuif i penl. v̄l vt dic̄ Pap̄. Anagoge ducēs sēsū
ad supiora. Locutio ēq̄ de p̄mis futuris t celesti vita
futura aptis v̄l mysticis fm̄ib⁹ disputat. vide d̄ h̄ i al.
Ananias grā dei iterptat̄. Itē t syrach i lingua Clegoria.
chaldea qd interpretat̄ decor meus.

Anantie capilli a fronte dependētes: q̄si antie ab ante: vel
ab ana qd est sursuz t ota. vel otis. qd est auris: qr super
aurem dependent a fronte q̄ supior est aure.

Anapest⁹ grece dī repcussus. greci anapesti repcussiōe z di
cūt: t iō sic dī: qr i eleuatōe repcūt̄ a dactilo. ē. n. illi h̄
ri⁹: t dī ab ana qd ē re t pesti: qd ē pcussio t ɔstat ex pri
mis duab⁹ breuiib⁹: t vltia lōga vt dñs: fz dactilus ɔstat
ex p̄a lōga t duab⁹ brenib⁹: vt carnia. vñ qdaz: Dactile
duc p̄mā: mediā breuiab t imā: Pes anapestus erit q̄ t̄

Anas anatis. auis. fe. ge. deriuat̄ a. no. nas. Bi bella gerit.
q̄si ab assiduitate natādi: qr assidue natat. vñ anatinus.
na. nū. t h̄ anatin⁹ ni. p pullo anat⁹. Ex genere anatū q̄
daz germāe vñr: qr plus ceteris nutriat̄: t pdicūt a. an
tis. sic dixi. s. i scđa pte: vbi eḡ. d̄ accētū desinētiū in as.

Anastasis iūct⁹ v̄l resurrectio: ab ana qd ē sursū: t stasē

qd ē stat⁹ vel stans: q̄si sursū statio t erectio: t cor. penl.

Anastrophe p̄hes. qdā tropus est t accētuaꝝ in fine. pōt ēt
declinari hec anastrophā p̄he. t tūc penl. cor. t vltia nō
acuif. de hoc habes supra in q̄rta pte in ca. de tropis.

Anastrophā. i. stomachi sensū euertens: quū q̄s qd accipit
euomit: ab ana t stropho qd ē ɔuersio: qr ɔuertiū supra
qd īmissum est: t corri. penul.

Anates ab anus. ni. dī h̄ anates tis. i. morb⁹ q̄ solet a no. i.
culo euenire: sicut ɔtigit philisteis: t pdu. penul.

Anathema atis. ge. ne. pdu. the. t formaf ḡtūs a nō addi
ta tis. sic neutra filia tertie decliatōis: t cor. penl. i gtō t
aspirat̄ media syllaba. s. the. t ē anathema idē qd dāna
tio excōdicatio pditio sepatio: t dī ab ana qd ē sursū t the
ta qd ē qdā figura sic fcā. s. q̄ iprimebat̄ oliꝝ i frōtib⁹
dānatōz: ide dī anathēa: q̄si anathēta. i. supna maledi
ctio q̄ solet fieri p platos. vñ anathēmo as. t anathēma
tizo zas. i. maledicer̄ t excōdicar̄: t s̄t actiuā. Gala. i. Sigs
vob̄ euāgeliū auerit p̄ter id qd accepistis: anathēma sit. t
ad Lorint. i. Sigs nō amat dñz nr̄z ieluz xp̄z sit anathē
ma maranathā. Quid sit maranathā dicem⁹ i suo loco.

De A

A nathome.i.apertio superius incisa:ab ana sursum et thomos sectio.z accentuat in fine.
A natinus na.nu.penul.pdu.in anas atis.vide.
Anceps.caput cōponit cū am qdē circū:et dī anceps pitis. mutata m.i n.z e ois ge.Bernardus i cāticis sermōe.6.i.
Anceps.n.ē et caducū terrenū oē:et ē pprie anceps res q hz duo capita.vñ et āceps dī hō quū dubitat:vtz dī duo bus ynum facere debeat:et anceps fātor q hz se ad duo tñ.vñ gladi? dī anceps:qr ledit ex vtraqz pte.vñ pphe ta:Gladiū anticipites i māib? eoꝝ et Ap̄lis ad Hebre.4.
Penetrabilior oī gladio anticipi.penul.corre.z sine r.sic i penul.de capite nō est r.est g pprie anceps dubitās de duobus:sed dubi? est in uno vel pluribus.
Ancesa yasa circum picta z celata ab am.i.circum z cedo is z producit penultimam.
Anchille a chille qdē labz et am qdē circū cōponit h° an cibile lis.scutū rotūdū qdē cecidit a celo:Numa sacrificā te:qr circū circa labz et margiez hz:et tūc aspirat i media syllaba:et p duo l.scribit sic chille.vl pōt deriuari ab an cido dis scutū rotūdū qsi ancisuz.i.circūcisz. Qui.Idqz anchille vocat qdē ab oī pte rotūdū:Quaqz notus oculis angulus ois abest.vl dī ācile ab am z cedo dis qsi ancisuz.i.rotūdū:et sic nō aspirat et p vnū l.scribit:sp tñ pe nul.pdu.Hrecis.Amqz notāt circū pbat h° ācile rotūdū.
Ancido dis.di.i.circū circa corrodere:et cōponit ab am qd est circū z cedo dis.di.mutata m in n.z pducit ci.
Ancile lis in anchille vide.
Ancilla le componit ab am:qd est circū:et cilleo les:qd est mouere:qr circū circa mouet ad seruitiū.vl ab ana qdē sursū et cilleo qdē moueo vl sustineo eo qz ancilla sit su stentamētū dñi:vel ab ancon qd est curuū.vñ ancō dī apud grecos cubit?:qr curuaet:vñ hec ancilla le.qz cur uaet ad seruitiū:vl qr sit cubitus vel sustentamētū dñi.
Ancillaris ab ancilla dī hic et hec ācillaris et h° re.i.res an cille:vel pertinens ad ancillā:possessuum.
Ancillo ab ancilla dī ancillo las.i.ministrare v̄bū actiūz vl seruire:et tūc est neutrū:et in eodē sensu inuenit.ancil loz aris.vñ verbalia.Ancillo cōponit vt coancillo las.
Ancillula le.dim.i.parua ancilla:et cor.penul.
Anclabris ab anclo āclas hec anclabris bris.i.mēsa dñis officis aptata:cui? etiā yasa anclabria dicunt.
Anclidia die.i.rota hauritoria vl sentina. et dī ab āclo as.
Anclo āclas clavi.vbū actiūz.i.furari vl haurire.z ē cōpo sitū ab am et cleo cles.p absorbere:vl a clepo pis.p fura ri.vñ v̄balia āclator trix.tio.āclabil' et āclabil'r adiuer.An clo cōponit:vt exāclo clas.sil'r p haurire:vñ v̄balia.
Ancon grece latine curuū.vñ ancō apud grecos dī cubit?:qr curuaet.z qdā ciuitas ancō onis.ab ancō greco qd lati ne dī curuū:qr p cauitatē qndā hz i portu.vñ ācōites dī apō grecos:apud nos anconitan?:mutata.es in a.longā addita nus.
Anconites et anconitan?.i.de ancona vide in ancon.
Ancora re.dī ab āgo gis:vl dī ab am qdē circū:et ciroz qdē man?:ide ancora qdā īstrūn nautarum ad retinēdas naues qsi circū manuta.qz hz vndiqz vncos ad capien das arenas vl lapides i silitudinē manuū.Ite ancora ē qdā nota q appōit i libris.z ē supior et īferior.ancora supi or ē nota sic facta et pōit vbi res magna oī ē.ācora ī ferior sic fit et pōit vbi aliqd vilissime vel incōuenienter denunciatum est.
Ancoro ras.i.ancoras ligare et firmare:et deriuat ab anco ra re.z cōponit ancorō cū.ex et dī exancoro ras.vel pōti pōt ab ancora re.z ex.z corripit.co.
Ancubā be.i.succuba subintroducta ab am qdē est circū:et cubo bas:et cor.cu.
Ancō dī curuū:vñ ancō dī cubit? apō grecos:qr cur

ante A

uaet.vñ ancō ci.dic? ē qdā rex romannus:qr brachia hū curua. Item ab ancō curuū dī ancō ca.cū.i.curuū qd prie dī de eis qui hūt adunca brachia et dicit ancus ca cuz.ab ancilla le.
Andegauis fe.ge.īdecli.pprīu nomē cuiusdā ciuitatis est. et cor.pe.vñ qdā.Sic ē ādegaui s auū de stercore dicta.
Andreas īterptat decor? siue resplēdēs vl viril' ab ādros qdē vir:qr virilr xpo adhesit.Quit at decor? i puravita. resplēdēs in sapiēti doctrina.virilis in ɔstāti pena.
Andron:gēma argēti nitorē hz:et dī nomē ei ee īpositū q aioꝝ ipetus vel iracūdias domare et refrenare dicit.
Androgen?:genet grece:latine mulier.z cōponit cū andrō vel andros qd est vir:et dī androgenus na.nu.vir et mul er insimul.s.g hz vtrūqz sexū.Idē de hermaphrodita:et penul.pdu.s.ge.vnde de hoc vide ibidē.
Andromatīs.gēma miri coloris et odoris.vñ et nomē hz.
Andron siue ādros īterptat vir.vide de h° in androgen?
Androneū nei.ab ādrō dī:et ē loc? domiciliū:vbī ml̄ti viri hītāt:sic geneteū tei.dī loc? vbī ml̄te mulieres puenūt.
Anelia lie.i.pugna fe.ge.z dicit ab anelus.
Anhelit? tus.tui.mas.ge.penul.cor.i.īcitatō spūs vl flat? et dī ab anel?.vl dic f3 Pris.q a.pdu.i.e.pductā iuenit cō uerti:vt alit? anhelit?:vl ab halit? ph anhelit? f3 quosdā.
Anellus li.diminiutiū.paruūs anulus.
Anelus.alo alas pōit cū am vl ana qdē sursū:et fit anel? la.lū.vñ qdā vītiose aspirat e.i.anelus.i.āxi?.vñ hic ane lit? tus.z anelosus sa.suz.z āelo lgs.āxiari f3 Hug.Pris. tñ vult q anhelo as.aspiref:sic dictū ē supra in p̄ pte in ca.de syllaba:et sic videt cōpositū ex am et halo halas.
Anfibolus.i.vestis eq villoſa sicut est sclauina q circūclu dit:et cor.penul.etiā pōt scribi sic:amphibolus.
Anfora re.fe.ge.penul.cor.i.oca cōponit ab am:qdē circū et foros qdē est ferre:qr īde leuef:vt pote ex vtraqz parte manuta:hec a figura sua grece dī diota:qr ei? geminate videant aures imitari:a dia qd est duo et ota qd est auris.Anfora pro lagena etiā sumif.vnde q Lucas dicit anforam:Mattheus appellauit lagenā:et pōt scribiper f et per n.vel per ph et per m.
Anfract?.ab anfringo gis.dī h anfractus ctus.ctui.i.circū fractio.Anfract? etiā dñr vie et loca aspera:et vīuerticul plena et circūfractiōib? et ruinis.anfract? etiā dñr fouee et p̄cquatōes.vñ anfractuosus sa.suz.z cōparat.vnde an fractuosef? sissime.aduerbiū.z hec āfractuositas tatis.
Anfrigo gis.egi.ctū.cōpōit ex am. et frāgo gis:mutato m. in n.z a.in i.z est anfringere circūquaqz frangere.
Angaria.ab ango gis.dī hec angaria rie.penul.cor.i. p̄pul sio:iniusta coactio.vñ angario rias.i. p̄pellere:vl iniuste cogere.vñ i passiōe dñi:Et angariauerūt simonē quēdā vt tolleret crucē iesu.vñ v̄balia:angariator. trix. et h an garius ry:pedellus:cōpulsor:iniustus exactor. fīm Hug. Papi.dicit. Angaria publica officia dicunt.
Angelus.ab agyos dī h angelus li:qd latine sonat nūcītis hebraice amal vel amolaoth.z merito ab agyos dicunt angeli:eo qz fint sine terra et celestes.z ab angelus āgeli cus.ca.cū.possessiū.z āgeli dicunt quidā heretici q an gelos colūt. Et scias q fīm Dionysiū nouē sunt ordines angeloz:et tres sunt hierarchie:in qlibet hierarchia sunt tres ordines. In pīma hierarchia sunt seraphin cherubin et throni:in media sunt dñationes virtutes pīates.in ter tia autē hierarchia sunt principatus archangeli et angeli. Et vide ministros q sunt sub vno rege:quidā operant īmediate circa psonā regis qsi cubicularū et assessorēs.z h° ppetit pīme hierarchie respectu dī.Quidā vō hūt offīcia ad regimē regni in cōinon deputati huic vel illipro uincie:vt dñi regalis curie:et principes militie et iudices curie:et his filiis sunt ordines scōe hierarchie.Quidā vō

vero pponunt ad regimē alicui partis regni ut ppositi
et baliui et hōminores officiales: et his siles sunt ordines
tertiae hierarchie: ut aut dicit Greg. angelorum vocabulū no
mē est officiū: nō nāe. Nā sci illi celestis patrie spūs: sem
per qdē sūt spūs. s̄z semp̄ vocari āgeli neq̄q̄ p̄nit. qr tunc
solū sūt āgeli cū p̄ eos aliq̄ nūciant: vii et p̄ Psal. dicitur
Qui facit angelos suos spūs: ac si apte dicat. qr eos quos
semp̄ hō spūs cū voluerit et āgelos facit. Itē aia duerte
q̄ in illa summa ciuitate ḡsq̄ ordo ei⁹ rei c̄setetur noīe quā
pleni⁹ accipit in munere: ita q̄ p̄atio nō referat ad oēs
ordines: s̄z ad iſeriores. Ordo at angelorum dicit multitu
do celestū spūn̄ q̄ iter se in aliquo munere grē similat̄
sic et in nāliū datorum munere vueniūt. Sic aut in illa sū
ma ciuitate spālia qdā singuloꝝ sūt: vt tñ sint cōia oīum
q̄ in se ḡsq̄ ex pte hō. hoc in alio ordine totū possidet.
S̄z c̄circo uno eodēq̄ vocabulo cōiter nō censent̄: vt il
le ordo vocari p̄uato vniuersiq̄ rei noīe debeat q̄ hāc
in munere pleni⁹ accepit. Et nota q̄ tēplatio angelorum
magis se hō p̄ modū receptiōis q̄ actōis. et iō sic luna s̄l
recipit lumē a sole: et illuminat iſeriores corpora: ita et āge
lus s̄l illuminat̄ i dīna tēplatioē: et illuminat iſeriores: et
opat̄ circa eos. Ex hō collige q̄ sp̄ deū āgeli tēplan̄ et
q̄ ad nos mittūt. vñ dicit Greg. in. z. moral. Angelorum
scia in p̄atōe n̄re icircūscripta valde et dilatata ē: s̄z tñ i
p̄atōe dīne scie circūscripta et angusta: sic et ipsi illorū
spūs p̄atōe qdē n̄rōrum corporum spūs sūt. s̄z i p̄atōe sum
mi et icircūscripti spūs corp̄sunt. Mittūt igit et assistūt
q̄ et per hoc q̄ circūscripti sunt exeunt: et per hoc q̄ in
tus quoq̄ presentes sunt nunquam recedunt: et faciem
q̄p̄is sp̄ vidēt: et cū ad nos veniūt. qr ad nos spāli p̄ntia
foras exeunt: et tñ ibi se vñ recesserāt p̄ internā tēplatio
ne seruat̄. Itē q̄rit ibidē Grego. q̄uo dī i Job. Lūz venis
sent filij dei et assisterāt corā dīno affuit iter eos et satan
cū scriptū sit. Bū mūdo corde q̄m̄ ipsi deū videbūt. et sa
than mūdo corde eē nō p̄ot. Et rūdet. Intuēdū ē. qr affu
isse corā dīno: nō at dīm̄ vidisse p̄hibet. venit q̄p̄e v̄tvi
dere nō vt videret ip̄e i p̄spectu dīni. nō at i p̄spectu ei⁹
dīs fuit. sic cec̄cū i sole p̄sistit: ip̄e qdē radys solis p̄fun
dit: s̄z tñ lumē nō videt quo illustrat̄. ita q̄ et iter āgelos
in p̄spectu dīni satan affuit. qr vis dīna q̄ ituendo pene
trat oīa: nō se vidētē i mūdu spūm̄ vidit. Uide in vbi: et i
antichristus: et in v̄t: et in archāgelus. Itē in succuba. Itē
in volūtas. Itē in p̄fectio. Itē i itellect⁹. Itē in seraph.

Angēs gētis oīs ge. i. strigēs: sollicitās afficiēs crucians:
ab angō gis. et ab angēs angēter aduer. i. strigenter.
Anger geris. i. spatari⁹. et dicit ab āgo gis. eo q̄ angenter. i.
stricte spatā teneat. et hō anger. i. cruciator. et hic āger gen⁹
serpētis. quia angulose et tortuose incedat. vnde versus.
Anger angit gladios serpens est et cruciator.

Angina ab āgo gis dī hec angina ne. tumor fauciū: vel in
flatio gutturiſ: vñ Macer in li. de virib̄ herbari. Sub
venit angine melli nitroq̄ iugate fm̄ Dugu. Pāp. v̄o di
cit. Angina glādula: morbus fauciū: tubera porcorum.
Angiportus. portus componitur cum angustus. et dicit an
giportus. tūs. tui. et hoc angiportus ti. idest angusta et stri
cta via vel angūstus et strictus locus.

Anglia anglie quedam regio fe. ge. et dicitur ab en. quod ē
in. et eleos gloria. quasi intus glorioſa. Uide in brito.
Ango gis. xi. ctū. i. strigere: sollicitare: afficere: cruciare: v̄
bū actiū: vñ v̄balia: s̄z nō s̄t i freq̄nti v̄su anctū: nec act⁹
principiū. p̄. Re. c. i. Affligebat quoq̄ eaꝝ emla ei⁹: et vebe
mēter angebat. et vt dīc p̄ris. angō xi. fuit i sup̄. n. ago
Angor oris. mas. ge. i. āxietas ab āgo gis. C. n. actū faç.
Anguilla lc. dī ab āguis p̄p̄ s̄litudinē quā hō cū āgue. Uñ
hō et hō anguillaris. et hoc re. vt anguillaris cibus. et hoc an
guillarii. rū. loc⁹ vbi anguille abūdāt. Dicit etiā anguil

la scutica qua pueri v̄berātur: et est cib⁹ ifirm⁹ anguilla:
iuxta illud. Caseus anguilla mortis cib⁹ ille vel illa. Nil
bibas et rebibas et rebibēdo bibas. Et vt dicit Basili⁹ in
9. homel. hexameron. Anguillas nō alī nisi de ceno na
sci certissimū est: q̄re gen⁹ nec ouū nec alī alijs part⁹ in
staurat: s̄z vt diximus de limo gignēdi sortiunt̄ originē.
Anguillaris in anguilla vide.

Anguin⁹ na. nū. penul. pdu. nomē possessiū ab āguis dī.
Anguipes. anguis p̄ponit̄ cum pes. et dī anguipes dis. oīs
ge. i. habēs anguinos pedes: sic fuerūt gigātes: q̄ dicti sūt
habuissē anguinos pedes: vel qr astuti erāt ad modū ser
pētis. vel qr serpebat in terrenis: tātum in eis p̄fidentes
Anguis. ab angulus li. dicitur hic anguis guis. eo q̄ angu
losus. et nunquam recte incedat. et est proprie anguis aq̄
rum: serpens terrarum: draco tēplorum.

Angularis. ab āgo gis. dī hō āgulus li. qr pietib⁹ vndiq̄ an
gat: v̄l qr duos parietes i vñū īūgat et āgat. vñ hō et hō an
gularis. et hō re. qdā hō duos āgulos: v̄l qdā ē i āgulo. et āgu
losus sa. suz. et āgular⁹ ta. tū. qdā ē āgulare. Āngulus p̄pōt̄
cū bis: et fit biāgulus la. lū. duos āgulos hōs: vñ biāgula
lat⁹ ta. tū. Itē p̄pōt̄ cū tris. et dī triāgulus la. lū. vñ triā
gulat⁹ ta. tū. Itē p̄ponit̄ cū q̄tuor pēta sex. et dicit q̄dran
gulus la. lū. vñ q̄drāgulat⁹ ta. tū. et sexāgulus la. lū. vñ
sexāgulat⁹ ta. tū. et p̄nt p̄dcā noīa pōi substātiveyt hō biā
gul's figura duoꝝ āgloꝝ: triāgulus triū āgulox. et silib⁹

Angulus li. mas. ge. penul. cor. in angularis est.
Angustio. ab āgo gis. dicit āgustus sta. stuz. i. stricr⁹. Et cō
paraē āgustior stissim⁹. vñ hō āgustia stie. āxietas: dolor.
in plāli tñ accipit̄ p̄ loco stricto. et ide āgustio as: v̄l per
subtractionē. i. āgusto stas. v̄bū actiū. i. strictuz facere.
Lorin. 6. nō āgustumini in nobis: āgustumini at i visce
rib⁹ vestris. Ull̄ fm̄ alia līaz. Angustumini et p̄ pōnem
coāgustio as. et coangusto stas. et ab his oībus v̄balia. Et
vt dicit Greg. angustum tēpus dicit̄: s̄z locus artus.

Angusto stas. stau in angustio as. exponit̄.
Anbelo las. penul. produ. aspiratur v̄tvidetur velle p̄ris.
sed anelus la. lum. non aspiratus fm̄ Dug. Uide in ane
lus supra. multi tamen aspirant anbelus.

Anbetū ti. cum h. scribit̄: herba hortulana odorifera. in ci
bo sumpta calefacit et stringit. et prohibet etiam sternu
tamentum naribus opposita fm̄ Pāp. et pdu. penul. vñ
de macer. a medicis calidum siccūq̄ referit̄ anbetum.

Aniciuscia. ciuz. idest inuictus. vnde Boetius dictus est.
anicius quasi inuictus. quia vicio vinci non potuit. et di
citur ab anicos grece quod est inuictus latine.

Anicos. i. inuictus. et componit̄ ab a. et nicos. i. victus.

Anicula le. dimi. penul. cor. idest parua anus.

Aniculosis. ab an⁹ vel anicula dī aniculosis sa. sum. i. anī
lis vel ridiculosis ad similitudinem verboꝝ anuum.

Anilis ab an⁹ dī bic et hec anilis. et hoc le. penulti. pdu. res
anus v̄l ptinēs ad anū. Thimo. prima. c. 4. Ineptas aut
inanis fabulas deuita: vel hōz alia līaz. Aniles fabulas:
vñ anil̄ aduer. et hec anilitas tatis. i. senectus: antigas.

Aia me. fm̄ quosdā ab alo lis. deriuat̄ eo q̄ nos alat. alj
dicūt qdā componit̄ ab a. quod est sine. et mene sanguis
eo q̄ sit sine sanguine. Alj dicūt aiaz esse p̄mitiū. Nos
vo dicim⁹ q̄ aia deriuat̄ ab animos grece qdā latine dici
tūr vētus. qr qdā putauerūt aiam eē vētū. qr ore trahē
tes aerē vivere videamur. Et ab aia hic anim⁹ mi. qdāz
vis aie. et in suba idē est anim⁹ aia sensus rō mēs et spūs.
in effectu nō: nā aia dicit̄ qr viuificat et mēbra vegetat:
anim⁹ dū sapit et vult. Un̄ dicit̄ Isi. Aia est vite. animus
est cōſilij et vigoris. sensus dū sentit. mēs est dū itelligit
vel recolit. ratio est dū discernit. spūs est dū spirat v̄l cō
tēplat̄. Et nota q̄ gdam p̄babiliſ etiam p̄m̄ hominis

dicit fuisse in corpore creatum. Quicquid autem de anima primi hominis est in aliis certissime sciendum est quod in corpore creaturae creando non fundit eas deus; et in fundendo creat. Unde prophetas. Qui finxit singulatim corda eorum. Atia autem secundum Gregorium est immortalis: quod sic per tres generes vitales spiritus creavit oportet de: unde que carne non tegit. alius que carne tegit: sed cum carne non moritur. tertius que carne tegit et cum carne moritur: spiritus namque est que carne non tegit angelorum. spiritus que carne tegit: sed cum carne non moritur hominum. spiritus qui carne tegit et cum carne moritur iumentorum et omnium animalium brutorum est. Hoc itaque si in medio creatum est: cum esset inferior angelo superior iumento: itaque habet esse cum summo aliud: et cum eiusdem immortalitate. scilicet spiritus cum angelico mortalitate vero carnis cum iumento: quousque ad ipsam mortalitatem carnis gloria resurrectio ab sorbeat: et in heredo spiritu caro seruatur in perpetuum. quod et ipse spiritus in heredo carni seruatur in deum: quod tamen caro nec in reprobis interior supplicia perfecte deficit. quod spiritus deficiente subsistit: ut spiritus et carne peccauerunt spiritus essentialiter viventes: et carne et spiritu sine fine moriantur. Aliam est ratione ponit Gregorius. 4. mora. expone illud Job. Stetit quidam cui non agnoscebam vultus. bene autem igit dominus est stetit. Quid ergo creature. quod ex nihilo facta est: et presumet ipsorum ad nihilum credere: non stare habet sed diffundere. Non naturalis. non creature eo ipso quo ad imaginem creatoris est credita ne ad nihilum transireat figuratur. Ad hunc est factum quod dicitur. Et hoc est factum quod dicitur. Et hoc est factum quod dicitur. Ut bene igit quod est enim simile in eternum imitemur eternum: et magna est nobis eternitas imitatio eternitatis. Ita ergo Aristoteles. i. z. li. dicit. Sed utrumque aie genere alterum esse. et hoc solus ostendit separari: scilicet perpetuum a corruptibili. Ita scilicet dicit Bernardus. Nihil est in ratione quod possit replere creaturam factam ad imaginem dei nisi charitas domini que solus maior est illa. Et hoc est i. z. 7. in moralibus. dicit. anima quod ad solum deum appetendum facta est: oportet autem quod infra appetit minimum: iure. non sufficit quod deum non est. Et dominus in euangelio Iohannes. capitulo 4. Quid ergo biberit ex aqua hac sitiet iterum: quod autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet eternum. Et scias quod secundum Augustinum. Atia est quidam sub ratione principes regendo corpori accommodata. Hoc autem diverso datur de anima putredine spiritus. et putredine anima. Est namque quidam anima corpori regendo accommodata: sed non separabilis. immo cum corpe corrumpitur. scilicet anima vegetabilis in plantis: et sensibilis in brachioribus. id non est sub ratione quidam. id pro se substantia. quod non manet si separatur: sed ratione anima in se substitut et sine corpe. et id non est quidam. Est iterum sub ratione tota et perfecta et non aliunde possidens rationem vel deum. et id non est rationis princeps: sed tota capiens rationem: sed anima ratione non perfecte nec a se namque rationale est bene. et id est rationis principes: sed quod iterum est sub ratione quidam rationis princeps ut angelus: sed corpori vivificando et sensificando non est accommodata. erit ergo animalis sub ratione quidam rationis princeps regendo corpori accommodata. et ratiocinatur ibi nam ratione aie duplex. scilicet spiritualitatis secundum quod est spiritus. et sic dominus sub ratione quidam rationis princeps. Ita ergo vivificabilitas est ratione tota et perfecta et non aliunde possidens rationem vel deum. et id est rationis separata non potest dici persona. quod quis vivere aie se parate ad carnem non possit fieri nisi per virtutem supernam: tamen in ea est natura aperitudo ad hoc. etiam quod vivere non potest superer nisi per virtutem supernaturalis est ex defectu corporis: non ex defectu aie. vide etiam in ratione. et in traducto. et in veniale. et in voluntas. Quod autem anima rationalis infundatur in corpore: dicamus in extraduce. ita vide in homo. et in origine. ita de scientia et potentia anime Christi dicatur. in antichristus.

Aduersio onis. fe. ge. pena: punitio: et est genus omnis pena rum. et dominus ab animaduerto tis. secundum Hugo. pap. dicit. animaduersio yltio: sententia in reum. et etiam consideratio,

Aduerto tis. t. uersum. proprie ex anima vel anima. et uero tis et iterponit d. causa euphonie. vel potest propone ex anima et aduento tis. et tunc iterponit d. sive apocope anima. et est aduentus in aio ytere et considerare: intelligere: cogitare. et proprie quod punire. quod aitque pena irrogatur secundum conscientiam vel qualitatem peccati vertit conscientiam vel qualitas pene in animo: vel quod tunc vertit index animi ad reum puniendum: ut predat: qua pena sit puniendum: unde hec aduersio onis.

Aial ab anima dicitur aial lis. et p. du. penit. in gratia scilicet alia desinencia in alia. scilicet. viii. h. et h. aial. et h. le. Corin. 2. aial. h. non pergit ea quod sunt spiritus dei. et carnal bestial. viii. h. aialitas tis. perpetuas quod quod dominus aial. Et ut dicitur pap. aiat. aial coenom est omnis anima benevolentia dicitur quod ait spuma et moueat. aialibat ad animam.

Animalis in animal exponitur. (mina dicitur) Aiatus tam. tum. ab aio mas. dicitur et aiat habebat anima aia. et v. cor datus voluntari. Et ut dicitur pap. aiat. q. c. g. d. a. i. a. m. i. vi. t. a. h. d. c. i. a. t. u. s. i. c. h. o. b. o. s. a. r. b. o. s. a. h. e. r. b. a. t. d. c. i. t. a. i. a. t. u. s. q. s. i. a. n. i. m. o. a. c. u. t. u. s. a. i. o. s. u. s. v. o. a. i. o. t. v. i. r. i. b. p. l. e. n. u. s.

Animus. i. animo vel animi equus. Aegus. i. patiens secundum pap. Baruch. 4. Aegus esto hierusalene. Idee in eodem. Animus equus estote filii.

Animus mas. maui. i. aia. dare vel exhortari: audace facere ab anima dicitur. et propone: ut exanimus mas. et animo mas.

Animosus sa. suz. ab anima dicitur. et dominus aiosus quodque audax: superbum: quodque fortis. Et proprie ut aiosus fortissimus. et. viii. hec animositas tis. fortitudo vel audacia est Hugo. et ut dicitur pap. aiat. quod ait acutus. aiosus vero aia et viribus plenus.

Animula le. fe. ge. dimi. parua anima. penul. cor.

Animus ab anima dicitur h. animus mi. d. q. a. vis aie: et in subiecta id est anima et animus et sensus et mens. et ratione et spiritus: sed in effectu non est: scilicet dixi in anima. et h. intelligere est quod secundum animus proprie cum equo. et fit h. et h. equanimis. et h. me. viii. equanimiter adiutor. et h. equanimitas tis. i. aie egatas. et cum vno. et fit h. et h. equanimis. et h. me. viii. equanimiter. et h. equanimitas tis. i. animi vniuersitas. et cum magnus. et fit magnanimis: viii. magnanimiter. et hec magnanimitas tis. i. a. magnitudo. et cum ex. et fit ex animus. i. territ mortuus: sed exaltatus. propter pterrefactus: viii. exanimiter. et h. exanimitas. et cum pusillus. et fit pusillanimitas. viii. pusillanimitas tis. et cum logus: et fit loganimitas: viii. loganimitas. et h. loganimitas tis. et cum seminis. et fit semianimitas. i. semiuersus. Et sciendum est quod h. superdictus pater pferat secundum tertiam declinationem. inueniuntur in etiam. ut equanimus. semianimus. et sic de ceteris. et cor. ni.

Anitas tatis. id est vetusta senectus ab anus provetulatur. et corripit nisi.

Anna gratia dei iterptatur. quod cum puerus est sterilis. postea fecunda est gratia dei. De viris anne matris beate marie virginis. et etiam de filiis suis habes in iobannes.

Annal. ab anno dicitur h. et h. annal. et h. le. i. annu. et h. annal. lis. liber in quo facta anni scribatur est Hugo. et definit ab aliis i. pap. vero dicitur annalis liber continet annua acta. annales eorumque nostra etas non novit. historia que vidimus.

Annaria rie. fe. ge. i. lex de anno facta: et dicitur ab anno. Annicito tas. cum palpebris annuere. scilicet facimus designates aliqd cum palpebris. et propone ex ad. et nictito tas.

Anniculus. ab anno dicitur h. anniculus li. pu. anno: scilicet anno lunaris. vel adiectivus anniculus la. l. i. vni. anno. Ultro Exo. 12. Erit agnus sine macula masculus: anniculus. Et est in auro, et legit. Masculus anniculus quod foret absque nota.

Anniversarium in annualis vide. Annona ne. seges vni. anni: ab anno dicitur quasi annona: eo quod in singularibus renouetur: vel secundum papam anno: non est almonia anni copiosa tractum est a tempore quo romani quondam ad cibos vocabantur.

Annosus. ab anno dicitur annosus sa. sum. plen. annis. Et proprius annosus simus. viii. hec annosus. et antiquitas.

Annotin⁹ na.nū.i.vni⁹ āni:ab ān⁹ dī.vñ Josephus i.6.an⁹ naliū. Arietē cū agno ānotino i holocaustus offerebat. t cor.penl.cū dīnat i tin⁹. t n̄ h̄z t.a p̄mitiuo: sič horo hor notin⁹: vt oñdi i scđa pte vbi egi de desinētib⁹ in inus.

Annuo is. verbum actiuum. ex ad t nuo is: t d.mutata in n. t cor.penl. vide in nuo is.

Annual. ab ānus. h̄ t h̄ ānual. t h̄ le.i.ānn⁹. t idē annual aduer. t h̄ ānuale lis. substatiue idē qd̄ āniuersariū: qd̄ p̄pōi ab ān⁹. t v̄to.s.dies p̄ mortuis celebrata singul an nis. t pōt dclari substatiue. t ēt adiectiue vt āniuersaria

Annuarius ria.rīū.sicut annuaria officia.i.singul (dies. lorum annorum: t dicitur ab annus.

Annuatum aduer.i.singulis ānis ab ānus dicitur.

Annūcius:nūcius componit cū ad. t dicit hic ānūcius ej. t hec annūcia idē quod nūcius vel nūcia. t hoc annūciū ej.id quod annūciatur. Ambro.super Egesippum. Irrī debant prophetarum annuncia: ph̄as omne calcabant.

Annuo is.nui.nutū.ex ad t nuo. t ē annuere assignare v̄l assentire: nutū alicui facere. t ē actiuū p̄cedere: sed in alijs significationibus est neu.gen. Et formāt fm̄ p̄ris. p̄teritū a p̄ma persona p̄sentis o.in i. vt annuo annui. t sup.a preterito i.mutato in tū. vt annuo annutum.

Ann⁹ ni.mas.g.dī ab am.qd̄ ē circū t no nas.qz voluit q̄si i circulo. v̄l ab āna dea āni: v̄l pōt p̄pōi ab am.qd̄ ē circū. t no nas.q̄si circū nās: t q̄si in circulo voluit. Ann⁹ āt solaris sic describit. Ann⁹ ē spaciū t p̄is quo sol ab uno pūcto zodiaci exiēs ad idē reuertit. Hoc āt fac in trecētis sexagintaqñ dieb⁹. t sex horis. Ph̄i v̄o vidētes q̄ ma xima ēt p̄fusio si ān⁹ n̄t p̄ horas terminare. s. si p̄m⁹ annus icipet ab ortu solis: t terminare i meridie. Scđus a meridie icipet t terminare i occasu. tert⁹ ab occasu īci peret t terminare i media nocte. q̄rt⁹ a media nocte īcipet t terminare i ortu solis. Istituerūt q̄ ille sex hore absqz vlla p̄putatōe ponant trib⁹ annis. donec i.4. āno facere valeat vna diē q̄ bisextilis dī. qz sexto kalendas marty bis p̄nūciat fm̄ quosdā. v̄l meli⁹ dī bisext⁹ fm̄ astronomos q̄si ex bisse momēto collect⁹. qd̄ sic patere p̄t. Sol i quolibz signo morat. 30. dieb⁹. t. 30. triētib⁹ horaz: t triginta bisse momēto. Triēs ē 3⁹ ps rei. bisse cōtinet duas terrias alicui⁹ tot⁹. Istatim ex trib⁹ partibus. triginta ergo trientes horaz faciūt decē horas. t triginta bisse momēto faciūt decē momēta. t duo pūcta: s̄z m̄uplicatis duob⁹ pūctis duodecies habem⁹ sex horas ex bisse momēto collectas. t qz ex istis sex horis pue nit ille dics. p̄pterea dī bisextilis. Uide ēt in qntilis.

Annuto tas.aui.ex ad. t nuto tas.tauī.d.mutata i n. t ē an nutare anuere v̄l assignare. nutum alicui facere. Unde plautus. Alij ānutat: alij annutat. alium timet. alium amat. Annutare est cuz oculo annuere. t annutare cū alio membro. t producit nu.ānuto.

Annu⁹ tua.uū.ab ann⁹ dī.i.res āni v̄l p̄tinēs ad annum. Anolegiū ḡ. p̄ponit ab ana sursum: t legiū pulpitum: vñ anolegiū. qz ibi supra legit. Idē est anologī a logos qd̄ est sermo. qz ibi supra sermocinamur fm̄ Hug. Papias v̄o dicit. anologium dicit⁹ q̄ sermo īde predicitur.

Anologia gie.penl.acuta p̄ponit ab ana qd̄ ē rectuz. t logos qd̄ ē sermo. t dī h̄ anologia gie.i.equal locutio regularis formatio: v̄l siliuz p̄atio siue p̄portio. colligit aut octo modis p̄atio siue p̄portio anologie. s. q̄litate p̄patiōne: ḡne: numero: figura: casu: extremitatib⁹ siliuz syl labaz. t silitudine tēpoz. vñ anologic⁹ ca.cū.i.regulare fm̄ Hug. Pap. etiā anologia grece siliuz cōparatio siue propotion dicitur. t est o.tertia littera in Papia.

Anologicus ca.cum.in anologia vide.

Anologium ḡ. in anologium vide.

Anomalus.nomina vel nomia componit cū a.i.sine: t dicit⁹

anomalus la.lū.sine lege: vel anomalus quasi anomala. nū.i.sine regula.i.irregularis fm̄ Hug. Pap. v̄o dicit Anomala extra regulam: nam a sine t monos lex.

Anomia grece latine iniquitas.i.sine lege: ab a quod est si ne. t nomia. t nomia quod est lex.

Anquina ne.funis nauis quo ad malū antēna religat. Lu canus. Atqz angna regat stabile fortissima cursu.

Anquiromagus gen⁹ nauigu est: t dicit sic. quia celeritate sui ancoris t religis instrumētis nauū vehēdis sit aptus.

Ansa se.i.auris p̄ quā vas sustollit ab āgo gis. vii ansa⁹ ta. tū.ansaz h̄n̄s. vñ t ansatz dī vas qd̄ tales h̄z ansas siue aures. Itē ansa dī auris p̄ quā cornav̄l vestis suspēdit H̄re.z.moral. Sz ecce q̄stionē questionē iūgim⁹: t quādūm ansam soluere nūtimur: nodum ligamus.

Anser ab anas tis dī h̄ āser seris. qd̄ auiis q̄ dī occa vulga riter p̄ filitudinē anatis: v̄l qz h̄z filr frequētiā natādī vñ āserin⁹ na.nū.penl. pdu. t sūt calamī āseris utiles ad scribēdū. Unī gdā. Anser ouē variat: cui potū vacca mīnistrat. Et ē p̄misiū ge.āser. vñ sub vna voce t vno arti culo p̄phēdit aialia vtriusqz sexus: vt alb⁹ āser tā p̄ma re q̄z pro femina: vt dixi supra in tertia parte vbi deter minati de genere nominis.ca.de epicheno genere.

Ansula le.penl.cor.dimī.parua ansa. Ante aduerbiū est. t significat locū t tēpus: ante a solū tēpus. vñ hic t hec anterior. t hoc ri⁹. suplatiū nō babet.

Antea aduer.temoris abante dicitur.

Antecenūm. aī p̄ponit cū cena. t dī hoc antecenū ny. t h̄ antecenia nie.i.merēda.s.cib⁹ q̄ aī cenā sumis. Merēda āt q̄si vulgare ē: sic tñ dcā q̄si post meridiē edēda.

Antegradior. deris.gressus.sum.i.aī ire: ex ante t gradior t retinet a.in presenti sui simplicis: sicut t p̄gradior. dicitur etiam pregradior.i.antegradior.

Antela.ab ante t telon qd̄ ē lōgu p̄ponit h̄ antela le. cingulū illō qd̄ aī pect⁹ eg tēdī: sic postela dī illō qd̄ poste ri⁹ tēdī sub cauda eg: v̄l dī ab ātela q̄si aī sellā. t postela q̄si post sellā. Et f̄z h̄ p̄t dici sic qd̄l̄z ornamētū eg aī v̄l retro: v̄l mātica q̄ aī portat v̄l retro. H̄rec.sic dī. Est ātela qd̄ ātētore q̄drupedātis. Dicāt postela qd̄ ē a po

Antelucan⁹ p̄pōit ab aī t lux.i.surgens aī (sterior. diē v̄l lñcē. Ul̄ p̄ponit ab aī t lucan⁹. qd̄ ē splēdor matutin⁹. īde h̄ ālucan⁹ ni.penl. pdu.i.eruptio aurore aī lucē canēs.i.q̄si albēs. Et adiectiue aīlucan⁹ na.nū.i.aī lucē surgēs. Sz. ii. Et tāqz gutta roris aīlucani q̄ dscē.

Anteluco cas.deriuatur ab antelucani: vel (dit in terrā. pōt cōponi ab ante t lux lucis. t est antelucare in nocte. vel ante lucem surgere vel vigilare.

Antemna ne.corda capitali⁹ nauī q̄ surſū dirigit velū. t dī antemna. qz aī se h̄z aq̄s: v̄l dī antemna p̄tica ex q̄ velū depēdet: q̄si aī amnē posita: p̄terfluit. n.eā amnis. Unī Qui. tristīū. Nō tulit antemnas aura scđa meas. t v̄l cōponi ab ante t ānīs. Pap. v̄o dī: antemna lignū ex trās uerso malipositū: p qd̄ opēdet velū dcā: q̄si ante amnē.

Antemurale lis.g.neu.i.ōfensio ante murz: v̄l p̄pōit ex ante t murale. Itēz t b̄ p̄murale q̄si p̄ muro fct̄ sič val lū t fosse. Unī Ila. z6. Ponez i ea murz: t antemurale. t murz p̄ter dissipat⁹ ē. t pdu.ra. Uide etiā i p̄murale.

Antepenultimus ma.mu qui est in secundo loco ante penultimum. t componitur ab ante t vltimus.

Antepes pedis mas.ge.ab ante t pes. t sunt antepedes ob sequia amicorum: vel ipsi amici obsequentes.

Anterminus na.num.i.vicinus vel iuxta terminos possi tus ab ante t terminus dicitur.

Anteritas tatis fe.ge.i.antiquitas ab ante dicitur.

Anterior ab ante dicitur hoc anterium ry.i.p̄rium ante vrbem: quod aliter anturbanum dicitur.

Antes ab ante dī bīantes boyz antīum lapides t macerie

Be A

qui claudunt vineas eo qd ante stant. vnde et antea dicuntur: quod docet extremi ordines vinearum. quia ante stat et videtur esse compositum ab ante et sto.

Antesignanus na. num. i. primipulus: vexillifer ab ante et signum vel signa. addita nus. et produ. penul.

Antestor. testor aris. apotis cu anti qd est. et dicitur antestor fatis. i. h. testari. s. testimonium phibere. et est absolu: ut dicatur iste negat hoc fecisse. et ego antestor. Si vero dicas. Antestor illi: Idem est quod illi teste h. dico. Ut apotis ab aii et testor: et dicitur antestor aris. i. aii iudices stare per teste: vel primo testari: vel aii iudices testes statuere. Et est vobis dpones. et scribit vbiq; p te non ti h. Aug. Pap. vero dicit. Antestori per testari vel aii iudicem statuere: vel teste vti aii iudices.

Anti. id est contra.

Antibachi? abanti qd est h. et bachi? dicitur antibachi? pes h. bachio. Stat. n. duab? pmis logis et tertia breui: ut natura. Bachi? vero stat ex prima breui et duab? sequentibus longis: ut poete. vni vni. Ad breuiat prima: mediaz pducit et imam Bachius. est antibachius hostis ei.

Antibiblum. biblius pro libro componit cum anti quod est contra. et dicitur hoc antibiblin. id est pignus pro codice mutuato datum quasi contra biblum datum.

Antica ce. dicitur ab aii. et est antica ostium anteri? sic postica posteri?. vni gda. Galli? antic? q me non dixerit e. S; qn? antica dicitur p ecclie q dicitur tremia. et venit ab anti. p. tra.

Antixps. i. h. xps ab anti qd est h. et xps. Nascerat autem ut dicitur Remigius? Antixps in Babylone de tribu Dan. et cum venerit Hierosolyma circumcidens se dicer iudeis. Ego sum xps vobis promissus: tunc affluet ad eum omnes iudei et reedificabit templum quod est obstructum a romani. sedebitque ibi dices se esse deum et interficiet Enoch et Heli? sic habet Apoc. ii. Erit autem antixps bastardus: ut dicitur Dani. Item erit in cupiscetus feminaz: et terram diuidet gratuito ut dicitur Dani. ii. Item ipse antixps aliquid vera miracula fieri virtute demonum promissionem dina: in illis tamen ad quod virtute demonum se extredit. Dicitur tamen ab apostolo mendacia ex parte finis. quod ad decipiendum fuerit. Habebit autem antixps angelum bonum custodem. quod lex cois propter unum imutari non debet. et in hunc ei? pena iustior appetebit. quod beneficia toti nae humanae. puisa sibi non subtrahet. nec tamen oio frustra erit ei? custodia. quod tamen ad bonum non pertinet: a multis tamen malo cessaabit retractus ab angelo custode. hunc. n. effectum ad minus segregatus a custodiis quantum sit obstat. Et ut dicitur Remigius. autem xps simulabit se occisum. et post mortem resurrexisse. Tanta igit temeritas erit in illo dannato homine. ut ad deludendos animos parvulorum imitatorem veri capitum xpi occisum se dicat: et resurrexisse post mortem. Tandem vero dominus interficiet eum spumoris sui: siue. n. dominus ihesus christus interficerit eum potentiam visionis: siue Michael interficerit illum: virtute domini ihesu occidetur: non virtute Michaelis. Occidetur autem sic doctores tradidit. quod Hieronimus. sup. Dani. h. dicit. In morte olympe in papilio et solio suo in loco: circa quem dominus ascenderit ad celos. Et subdit Remigius. Notandum quod non statim veniet dominus ad iudicium ubi fuerit antixps perfectus: sed sic in loco Dani. c. i. Intellegimus: post mortem illius procedent electis ad penitendum dies quadraginta quatuor. Quattulicumque vero spaciis epis sit usquecumque dominus veniet. penitus ignoramus. S; potest quod enim filius dei sciat die iudicij: siue fine mundi. Et ut ipse non. quod dicitur mat. z. 4. De die autem illa et hora nemo scit: neque angelus celorum: neque filius nisi solus pater. Item Marci. i. 3. De die autem illa et hora nemo scit neque angelus in celo: neque filius: nisi solus pater. Ad hunc dico quod filius dei scit illam die. quod omnia scit quod pater. quod una est potentia filii et patris. et una potentia: et eadem scia. Dominus tamen nescire a nobis. quod non facit nos scire: sed latet nos. Unde dicitur glo. Nescit filius adoptivus. Item nescit corpus filii in terra positum quod est ecclesia. vel dicit quod filius nescit a se: nec est spus sanctus a se scit. quod non est a se. sed pater solus scit a se et per se. quod a nullo est: sed filius est a patre per

ante A

gnatorem. et spus a pte et filio per eum spiratorem: vni dicitur h. lari? in glo. Mat. z. 4. S; filius et spus secundus quod non sicut a se de die illa nesciuit a se. pte atque quod a se est. scit a se. sciuimus. quod filius et spus secundus per se: sed nesciuit a se. quod nec a se est. pte atque scit de die illa a se et per se. S; quis est in Christo ignorans hoc sciatur. Dico quod aia Christi bene dicitur: ut dicitur nescire. quod corpus eius. s. ecclesia nescit. non. expedite nobis die illam scire: ut h. in glo. Hier. simus spicemus de aduenienti iudicij. et sic quotidie vniuersitatem quod si alia die vel in illa die iudicandi. ut spicemus solliciti. vni Aug. Latet ultima dies ut obserueretur omnes. Item glo. super illud Act. i. Non est vestrum sciendum tempore momenta regum. cum non est horum iudicij die nostro: ut quod si spicemus iudicium expectemus. non ait. non erit: sed non est vestrum sciendum. notandum est eos adhuc esse confirmatos. et i. ad secreta non esse idoneos. pte quod ecclesia militans nescit die iudicij. De ecclesia autem triplex habeat quod enim sciat. De hunc dicitur glo. Mat. z. 4. De die autem illa et hora nemo scit: neque angelus celorum nisi per se solus. In quo busdam igit codicibus addidit. Neque filius. quod genitale oia scit cum parente: sed non fecit homines scire: neque electi angelique scire fecerunt. quod. v. nulli secundum angelorum accessit de notitia huius diei: neque filio. s. adoptiuo. i. neque ylli secundum hominem. Vnde in etate. S; hic est nota diligenter quod aia Christi quod perfectissime iter creaturas vobis induit: ad terminum huius cognitios puenit. s. quod scit oia quod sicut vel erunt vel fuerint: non solum facta: sed et cogitata vobis dicta. et quod apprehendit quilibet entia creatura. ita scit oia quod sicut in potentia seminalis creature cuiuscumque eo modo quo deus scit oia quod sicut in potentia sua posita. Sic ergo aia Christi videt in vobis oia que vobis videt sciencia visibilis: nec tamen adequaret scia Christi ad vobis sciencia. quod oia Christi non potest ita limpide videre ea quod videt in vobis sicut ipsi vobis. quod non habet tantam virtutem in intelligendo. ita quod entia divina quod est exemplar regis in quo res videntur magis est inuenta sibi singulari creature quod est ei eadem secundum regem. alio autem sciendum quod a christo quis deum videat in entia. non tamen videtur oia quod deus videtur: eo quod entia divina non apprehendunt. Non non est nece quod sciens causa sciat omnes eius effectus: nisi causam apprehendat: quod non apprehendit intellectui creato. Et i. unusquisque videtur deum per entiam tantum in ei entia spiritus singulariter clarus divina entia induit. et inde est quod potest vobis aliud instruere. et sic scia angelorum. et ait sanctus paulus potest augeriusque ad die iudicij sic et alia quod ad prius accidentale pertinet: sed ultra non proficit. quod tamen erit ultimus status rerum. Et illo statu potest oportere oia cognoscatur: quod deus scia visionis nouit: sed autem aia Christi oia sciat: non tamen oia potest. quod creare non potest. quod est potentie infinita: nam sic ait Christi non potuit concipi: ut haberet et infinitas entias. ita nec omnipotentia sibi concipi potuit: nec alicui creature concipi potest. Credo tamen quod omnis potentia singulari alicui creature concipi potest: sibi continua fuit multo abundantius. ut s. mattheus elemetaris magis obediens sibi ad nutum quam actiuius qualitatibus. vel est celesti virtuti. et quod magis potuisset celum mouere quam alius angelus. si tamen angelus mouet orbem. de gratia dei et virtute dicatur in vobis. Et inde augustinus. in. 9. li. de ci. dei. dicit quod dicitur notabile vobis non obliuionis tradidit. in eorum igit sane quod futuri sunt secundum atque fidelium spiritus quod nos sumus: cum genitale ad illos probados tantum solueretur inimicus cum quo nos ligato tantum per culis dimicamus. Quoniam autem antichristus feliciter gradieret: sed non bene finiet dicatur in leonem. Item de signis antichristi dicam in miraculum. Anticipatio pas. ab ante et capio componit ante capio capis. et anticipatio pas. penul. correpta in eodem sensu: scilicet per occupare: preuenire: primo capere.

Antidicomarite quidam heretici dicti sunt. quod marie virginis contradicunt. et componit ab anti et dico et maria. Antidotum tamen. ge. neu. venenum quod datur virtutem: vel illud quod datur venenum ab anti quod est h. et datum. Pap. vero dicitur. Antidotum grecum ex h. datur. Contraria. n. h. curat vni per medicinam potem. et cor. penitentia. Unde vidocinensis. Est arcilla dei simplex elyna: mortis: Antidotum: venie porta: salutis iter. vni bic antidorarius ry. liber quidam contra virtutem positus.

Antifrasis sis.penul.cor.ge. et trouersia: cōtrarietas. De hoc require in quarta parte in tractatu de tropis. Utrū autem antifrasis faciat deriuationē dixi in tertia parte vbi egi de speciebus nominum.

Antigonus ni.penul.cor.vnde in aurora dicit. Maior ale xander: antigonusq minor.

Antigraph⁹.graphus.i.scriptor ɔponit cū anti: qđ est contra. et dī h̄ antigraph⁹phi.i.cancellari⁹.qz archigraphus dī. qr rescribit l̄ris missis ad oñm suū. vñ h̄ antigraphia phie. et hec archigraphia phie.i.ei⁹ dignitas.s. cācellaria. et cor.penul.antigraphus:s; antigraphia acuit penul.

Antilibanus ni.penul.cor.ea pars libani vel sup libanum que occidetale partē respicit: quasi cōtra libanuz. Et cōponitur ab anti et libanus ni.pro monte quodam.

Antiloquis qua.qui. qui primo loquitur ab anti et loquor et cor.lo.vnde antiloquium qui.prima locutio.

Antimetabola le.penulti.corri.vel antimetabole les.gre ce. et tūc acuitur in fine. De hoc dixi in quarta parte vbi egi de coloribus rhetoricis.

Antiochia chie.dī ab Antiocho p̄re Seleuci: qui eā edificauit: a quo etiā et Seleucia alia cīnitas dicta est. Uel dicunt sic ab anti et oīis qđ est velox: qr cōtra velox.i.ocea num est posita. vnde antiochenus na.num.patrium.

Antipast⁹ dicit pes.qr fit ex contraruis syllabis.s. ex breui et lōga. et ex lōga et breui: vt amauere. et dicit sic ab anti cōtra et pastos: qđ est spaciū. qr contraruis spaciū s̄t̄t̄.

Antipater tris.penul.cor.vnde in aurora dicitur. Ul̄r probus: antipater:idumeus cōsulit illi.

Antipētimemeris ris.penl.cor. ɔponit ab anti et pētimemeris. Et ē ātipētimemeris qđā spēs cesure p̄ quaꝝ vocalis nāl̄ correpta p̄ducit i p̄ncipio scđi pedis. et dī sic. qr pētimemeris fit in p̄ncipio tertij pedis. hoc ē i p̄ncipio scđi uti hoc v̄su. Mors ecce nō tardat. et iō labit hora.

Antiphona ne.i. h̄ psalmū sonās: v̄l qr ps illi⁹ canit ab vna p̄e chozi.alia ab altera. et dī ab anti qđ ē h̄ et phonos: qđ ē son⁹. et scribit p̄ pb. et p̄ o.i.penul.syl.nō p̄ a. P̄ot̄ et scribiper f. et cor.penul. p̄ap. v̄o dicit. Antiphona grece vox reciproca duobus choris alternatim psallentibus.

Antiphona re.penulti.cor.vide in quarta parte vbi egi de coloribus rhetoricis.

Antipos podis.ppl's subterrane⁹ h̄ nos h̄ns pedesvt putat gdā: ab anti qđ ē h̄. et pos qđ ē pes. v̄l ab anti et pes pedis. p̄ap. v̄o dīc. Antipedes.penul.cor.dicti qđ h̄ru nr̄is vesti gys putan̄. Itē antipodes genus mōstri in libya plātas versas habent post crura et octenos digitos in plantis. Antiptosis penl.corripit. quedā figura allothece: sub qua p̄inetur antithesis. Vnde supra in quarta parte.in capi. de allothece secundum Priscianum.

Antiquarius.ab antiquis dicit hic antiquius ry. q̄ anti qua babz in memoria vel scribit. Et differt a librario. qr librarius dicitur qr noua et vetera scribit. Antiquarius q̄ solum vetera. Antiquarius etiam dicitur senex anti⁹. Antiquitus aduer.penul.cor.ab antiquis dicitur.

Antiquis qua.qui.um.dicif ab anti. et est antiqu⁹ solo euo vetus anis. Et ɔparat̄ antiqu⁹ quissim⁹: vñ hec antiquis tatis.i.eui lōgitudo: et antiquo quas.i.antiquū aligd facere vel dicere fīm Hug. p̄ap. vero dicit. Antiquare.i. euacuare aligd ad pristinum statuz reuocare Hebre. 8. Quod autem antiquatur et senescit p̄pe iteritum est.

Antisima.sima.i.curuū ɔpōit cū anti. et dī h̄ antisima.ide clinabile talis.s.figura: q̄si sima h̄ sima.i.curuū h̄ curuū. Hec nota ponit ad illos v̄sus: quoꝝ ordo p̄mutad⁹ ē. h̄ eadē nota cū p̄ucto ponit i his locis vbi i eodē sensu duplices versus sunt. et dubitatur q̄s potius eligendus sit. Antisimus ca.cuz.i.vrbanus non amarus:non iracundus. et dicitur ab antisimos. et cor.ml.

Antismos quidam tropus est de quo dixi supra in quarta parte.in tractatu de tropis.

Antistites tis.ge.communis.i.sacerdos quasi stās propopulo. qr ante stat et orat pro plebe. et cor.ml.

Antistitium ab antistites dicit hoc antistitiuz tū.i.sacerdotium vel dominium: quod et hec antistitia tie.dicitur.

Antistāste.i.sacerdotissa.ab antistites dicitur.

Antistōstas.ab antistites dicitur ātistōstas. vel antistōas. i.excellere:prestare;precellere.

Antistropha phe.i. h̄ uersione simplicē. et ātistropha qđ finito v̄su reicipit ipz r̄nsoriū v̄l ei⁹ medietas: ab āti et stropha. De h̄ vide i stroph⁹. ita v̄lt Hug. p̄ap. v̄o dīc anti. stroph⁹ reciproca uersio qđ totū r̄nsoriū uertit. et cor.

Anthitesis ē qđā spēs metaplasmi: d̄ q̄ dixi supra i stro. q̄rta pte i ca.ō metaplasmo. Et h̄z Hug. Antithesis ē h̄. ria p̄o: vt i duob⁹ p̄mis v̄sib⁹ Boe. s; assignat̄ ibi a gbus.

Antitheta te. quoddam scema: de quo daz antitheta. dixi supra in quarta parte de scemate.

Antitheton quedam figura est: de qua in quarta parte in tractatu de scemate.

Antonomasia sie. quidā tropus est. et acuit penl.de quo supra in quarta parte dictū est in tractatu de tropis.

Antracitis lapis p̄ciosus: sic dict⁹. qr ip̄e sit ignei coloris vt carbūcul's: q̄ ātrax dī. s; cādida vena p̄cict⁹: c̄ ppuz ē q̄ iactat⁹ i ignē velut iter mortuos extiguit. et ātrio ags p̄.

Antrax carbūcul's: v̄l calcul's.i.lapis. fusus exardescit.

Antropofagi ḡs asperrima que humanis carnibus vesci tur. et sunt sub regiōe Scythie. Et componitur ab antro

pos qđ est homo: et fagin qđ est comedere. et cor.fa.

Antropomorphite heretici sic dicti. qr in simplicitate ru

stica deū h̄uana credūt habere mēbra ab antropos.i.ho

mo. et morphē: qđ est mutatio. et theos: quod est deus.

Antrophos.i.bō ab ana qđ est sursum. et tropos qđ est uer

sio: q̄si sursum uersus et erect⁹: vt suū creatorē aspiciat cū alia aīalia p̄na spectet terrā: vñ apl's nos admonens dicit. Que sursum sunt q̄rite vbi xps ē in dextera dei se

dēs: q̄ sursum sunt sapice:nō q̄ sunt sup terrā. p̄ap. dicit

sic. antropos quasi anatropos.i.sursum versus.

Antropos patos h̄uana passio qđ qđ ē bois attribuit̄ deo. Vnde supra i q̄rta pte i tractatu de colorib⁹ rhetoricis.

Ant̄ tri.grecū ē: latine specu dī: v̄l antra q̄si atra.i.obscur

ra loca fm p̄ap. vñ in hymno Joannis baptiste. Antra

deserti teneris sub ānis ciuiū turmas fugiēs petisti.

Anubis. Nubes ɔpōit cū a qđ ē sine. et dī h̄ anubis.i.mer

curi⁹ q̄si sine nube. ē.n. de⁹ p̄monis. qr oīa reuelat. et idē dī cioccephalus a cinos qđ ē canis. et cephias caput. qr cū

canino capite depigit apud egyptios pp sagacitatez. est

.n.canis aīal valde sagax. et pduē nu.sicnubes. Unū Ul

gili⁹. Oigenūq̄ deū mōstra: et latrator anubis h̄z Hug.

Anularis ab anulus dī h̄ et hec anularis et hoc re. qđ p̄set ad anuluz. et h̄ anularis substātive scđs digit⁹ a minimo:

qr ibi frequēter ponit anulus pdu. penul. et scribitur per

simplex l. et formatur a genituo anuli. i. a. et addita ris.

Anularius. ab anulus dicitur. hic anularius ry. qui facit

anulos. et hoc anulariū ry. locus vbi fiunt anuli.

Anulus vel an⁹. p̄culo dicit hic anulus li. p̄o rotūditate.

Vel dī anulus ab ano p̄ diminutionē q̄si anulus.i.circu

lus. qr in se redeat vt anus. vñ anular⁹ ta.tū.i.anulū ba

bēs. Quidā tū dicūt q̄ anulus nō venit ab anis pp p̄di

ctā cām. s; ob aliā. Sicut.n. ɔsuetudo olim q̄ si aligs eēc

homicida v̄l adulter deferrat simiā i collo os suū ad si

mie culū tenēs. s; qr hoc nimis erat opprobriosum fece

rūt torquē rotūdū quē i dedec⁹ deferebat i digitis. et tūc

nobiles fecerūt illū fieri aureū v̄l argētēū: qđ magis vi

debat honori q̄s d̄decori. et ex eo t̄p̄ ɔsuetudo soleuit vt

nobiles d̄ferret anulos. et tō dicūt qđā q̄ anulus dicitus